

การเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดปทุมธานีของนายชาญ พวงเพ็ชร์

นางสาวจุฑามาศ โสมภีร์มย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการเมืองการปกครอง สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2555

**The Accessed to the Political Power in the Chief Executive of the Pathum Thani
Provincial Administrative Organization of Mr.Chan Puangpetch**

Miss Juthamat Homepirom

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Political Science in Politics and Government

School of Political Science

Sukhothai Thammathirat Open University

2012

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด
ปทุมธานีของนายชาญ พวงเพ็ชร์
ชื่อและนามสกุล นางสาวจุฑามาศ โสมภีร์มย์
แขนงวิชา การเมืองการปกครอง
สาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร. เสนีย์ คำสุข
2. รองศาสตราจารย์ ดร. ปธาน สุวรรณมงคล

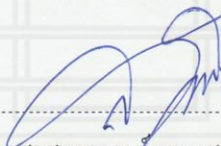
วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2556

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

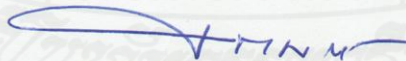
ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์ ดร. พลศักดิ์ จิรไกรศิริ)

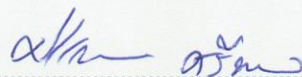
กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. เสนีย์ คำสุข)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ปธาน สุวรรณมงคล)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(ศาสตราจารย์ ดร. สิริวรรณ ศรีพหล)

กิตติกรรมประกาศ

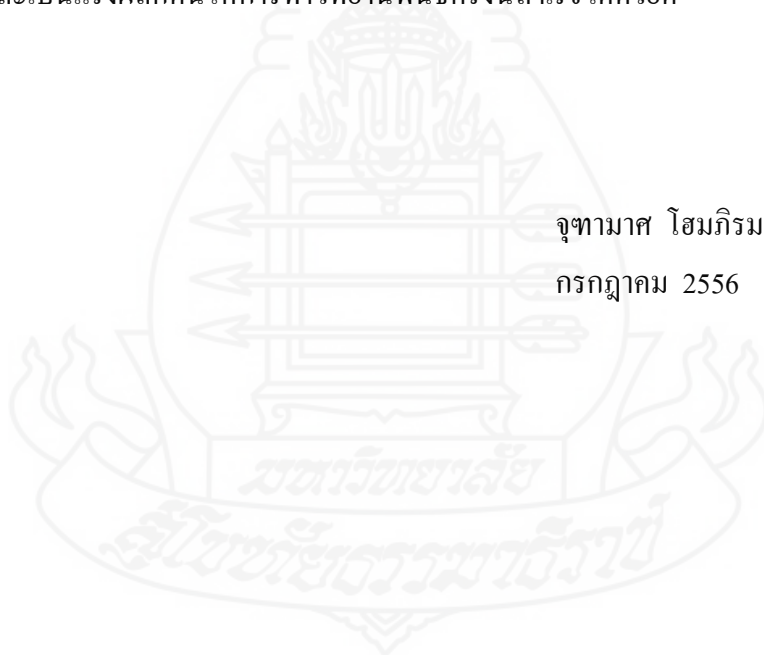
การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.เสนีย์ คำสุข และรองศาสตราจารย์ ดร.ปธาน สุวรรณมงคล ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ และตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ของการเขียนวิทยานิพนธ์จนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ นายชาญ พวงเพ็ชร์ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี และผู้ใกล้ชิดทางการเมืองของนายชาญ พวงเพ็ชร์ ทั้ง 14 ท่าน ที่กรุณาให้ความร่วมมือและอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จนทำให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คุณพ่อวรพงศ์ คุณแม่ถาวร โฮมภิรมย์ ที่สนับสนุนการศึกษา และเป็นกำลังใจที่ดีให้ผู้วิจัยมาโดยตลอด ขอขอบคุณ คุณทศพล ตระกูลโชคอำนวย พี่ที่คอยเหลือแนะนำ และเป็นแรงผลักดันให้การทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดี

จุฑามาศ โฮมภิรมย์

กรกฎาคม 2556

ชื่อวิทยานิพนธ์ การเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด
ปทุมธานี ของนายชาญ พวงเพชร

ผู้วิจัย นางสาวจุฑามาศ โสมภีร์มย์ รหัสนักศึกษา 2498001318 **ปริญญา** รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
(การเมืองการปกครอง) **อาจารย์ที่ปรึกษา** (1) รองศาสตราจารย์ ดร.เสนีย์ คำสุข
(2) รองศาสตราจารย์ ดร.ปธาน สุวรรณมงคล **ปีการศึกษา** 2555

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) การเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ของนายชาญ พวงเพชร (2) ปัญหาและอุปสรรคในการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ของนายชาญ พวงเพชร (3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบบเจาะจง ได้แก่ นายชาญ พวงเพชร กลุ่มเครือข่ายของ นายชาญ พวงเพชร กลุ่มนักรการเมืองผู้ใกล้ชิด และกลุ่มผู้ช่วยเหลือในการหาเสียง (ภาคประชาชน) รวมจำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ (1) การเข้าสู่อำนาจทางการเมืองนายชาญ พวงเพชร เกิดจากปัจจัยภายใน คือ การได้รับผลกระทบทางการเมืองจากการใช้อำนาจที่ไม่เป็นธรรมในการจัดสรรผลประโยชน์ และบริหารงานในระหว่างดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ส่วนปัจจัยภายนอก คือ มีการเปลี่ยนแปลงกฎหมายการเลือกตั้งให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน (2) ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญในการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองของนายชาญ พวงเพชร จากปัจจัยภายใน คือ เงินทุน เพราะเป็นทรัพยากรทางวัตถุที่สำคัญในการสร้างฐานอำนาจทางการเมือง ส่วนปัจจัยภายนอก คือ อิทธิพลทางการเมืองจากคู่แข่งและเงื่อนไขของกฎหมายบางด้าน (3) ต้องสร้างฐานการเมืองในเชิงระบบอุปถัมภ์กับประชาชนอย่างต่อเนื่องและยาวนาน มีคุณธรรมจริยธรรมในตนเอง และมีคุณสมบัติของความเป็นภาวะผู้นำที่ดี เมื่อได้เข้ารับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีแล้ว จะต้องดำเนินงานตามนโยบายที่รณรงค์หาเสียงไว้

คำสำคัญ การเข้าสู่อำนาจ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายชาญ พวงเพชร จังหวัดปทุมธานี

Thesis title: The Accessed to the Political Power in the Chief Executive of the Pathum Thani Provincial Administrative Organization of Mr. Chan Puangpetch

Researcher: Miss Juthamat Homepirom; **ID:** 2498001318; **Degree:** Master of Political Science (Politics and Government); **Thesis advisors:** (1) Dr. Senee Comsook, Associate Professor; (2) Dr. Pathan Suvanamongkol, Associate Professor; **Academic year:** 2012

Abstract

The objectives of this research were to study: (1) Chan Puangpetch's rise to political power in the position of president of the Pathum Thani Provincial Administrative Organization; (2) the problems and obstacles Chan Puangpetch faced in his rise to political power; and (3) recommendations on how to get elected to the position of president of the Pathum Thani Provincial Administrative Organization.

This was a qualitative research. The 15 key informants, chosen through purposive sampling, consisted of Chan Puangpetch, his relatives, his political associates, and his canvassers. Data were collected using a structured interview form and analyzed through descriptive analysis.

The results showed that (1) Both internal and external factors led to Chan Puangpetch's rise to political power. The main internal factor was political impact from the unfair use of power in allocating benefits and administering work while holding the position of member of the Pathum Thani Provincial Administrative Organization Council. The major external factor was the change in the election law to make the position of provincial administrative organization president an elected position by direct public election. (2) As for Chan Puangpetch's problems in his rise to political power, the main internal problem was financing, because money is an important material resource in building a political power base. The external problems were the political influence of his adversaries and some conditions set by the law. (3) Recommendations for success are to consistently build up a political base among the citizens through the system of mutual obligations for a long time, to be ethical and have personal integrity, and to have leadership qualities. After you are elected you have to follow up on the policies you announced during the election campaign.

Keywords: The accessed to power, The Chief Executive of provincial administrative organization, Mr. Chan Puangpetch, Pathum Thani Province

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	5
กรอบแนวคิดการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิดเกี่ยวกับการเมือง	9
แนวคิดเกี่ยวกับอำนาจทางการเมือง	15
แนวคิดว่าด้วยชนชั้นนำ	19
แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำ	22
แนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์	31
แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง	36
ประวัติความเป็นมาของจังหวัดปทุมธานี	46
ประวัติความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี	49
ประวัติของนายชาญ พวงเพ็ชร์	52
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	53
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	56
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	56
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	57
การเก็บรวบรวมข้อมูล	58

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล	60
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	61
ตอนที่ 1 การเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปทุมธานี ของนายชาญ พวงเพ็ชร	61
ตอนที่ 2 ปัญหาและอุปสรรคในการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่ง นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีของนายชาญ พวงเพ็ชร.....	114
ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่ง นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี	124
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	134
สรุปการวิจัย	134
อภิปรายผล	144
ข้อเสนอแนะ	160
บรรณานุกรม	162
ภาคผนวก	171
ก แบบสัมภาษณ์ประกอบการทำวิทยานิพนธ์	172
ข ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย	180
ค รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์	182
ประวัติผู้วิจัย	184

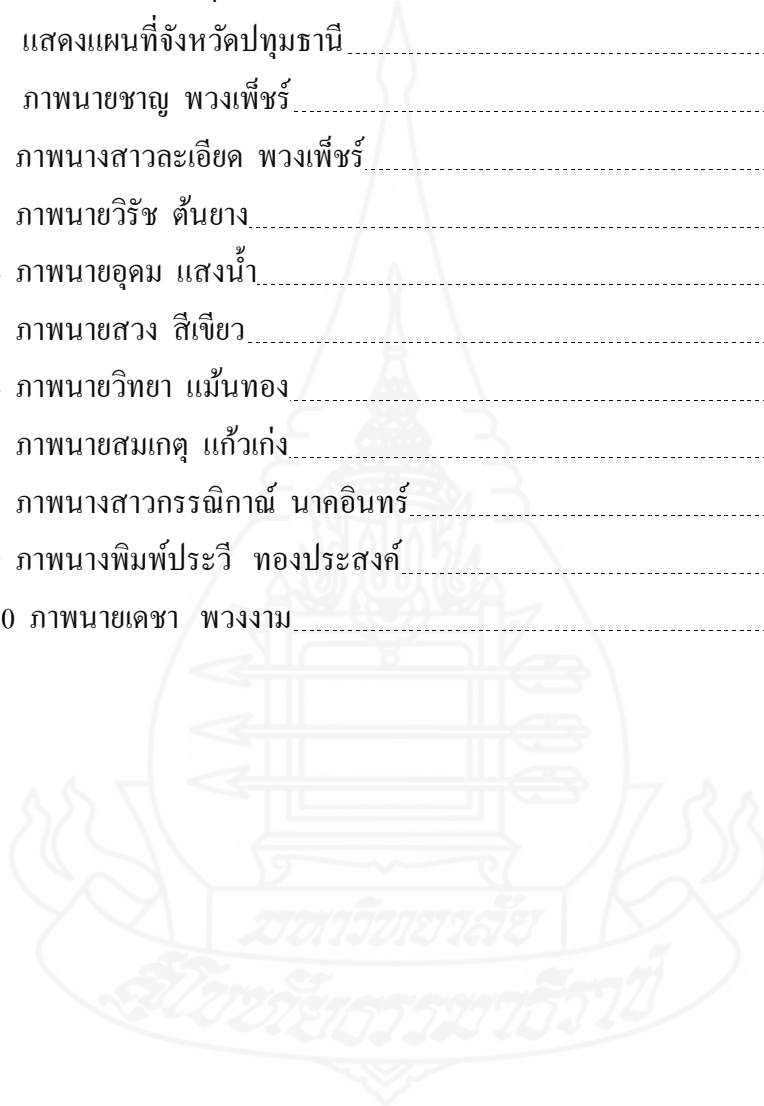
สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1.1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย	6
ตารางที่ 2.1 แสดงวุฒิการศึกษาของนายชาญ พวงเพ็ชร์.....	52
ตารางที่ 3.1 แสดงการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์	59

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์เพียงสายเดียวหรือกลุ่มเดียว	35
ภาพที่ 2.2 โครงสร้างระบบอุปถัมภ์แบบพีระมิด	35
ภาพที่ 2.3 แสดงแผนที่จังหวัดปทุมธานี	48
ภาพที่ 4.1 ภาพนายชาญ พวงเพ็ชร์	63
ภาพที่ 4.2 ภาพนางสาวละเอียด พวงเพ็ชร์	66
ภาพที่ 4.3 ภาพนายวิรัช ดันยาง	67
ภาพที่ 4.4 ภาพนายอุดม แสงน้ำ	69
ภาพที่ 4.5 ภาพนายสง สี่เขียว	70
ภาพที่ 4.6 ภาพนายวิทยา แม้นทอง	70
ภาพที่ 4.7 ภาพนายสมเกตุ แก้วเก่ง	71
ภาพที่ 4.8 ภาพนางสาวกรรณิภาณ นาคอินทร์	71
ภาพที่ 4.9 ภาพนางพิมพ์ประวี ทองประสงค์	72
ภาพที่ 4.10 ภาพนายเดชา พวงงาม	72

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พุทธศักราช 2475 เป็นวันที่ประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ภายใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญอันเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศจนถึงปัจจุบัน ซึ่งสิ่งสำคัญที่เกิดจากกับการเปลี่ยนแปลงการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยก็คือ การที่ประเทศไทยได้ประกาศใช้กฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พ.ศ. 2475 เป็นฉบับแรก ซึ่งถือว่าเป็นอย่างก้าวแรกของการเดินเข้าสู่การปกครองในระบอบประชาธิปไตย ในปีต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติว่าด้วยระเบียบบริหารแห่งราชอาณาจักรสยาม พ.ศ. 2476 ขึ้น โดยได้แบ่งโครงสร้างการบริหารราชการของแผ่นดินออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ตามหลักการของการกระจายอำนาจการปกครอง โดยได้กำหนดให้จังหวัดเป็นหน่วยงานบริหารส่วนภูมิภาค ซึ่งตามพระราชบัญญัติว่าด้วยระเบียบบริหารแห่งราชอาณาจักรสยาม พ.ศ. 2476 อำนาจการบริหารงานในจังหวัดอยู่ภายใต้การดำเนินงานของกรมการจังหวัดซึ่งมีข้าหลวงประจำจังหวัดเป็นประธานในขณะนั้น ได้มีความพยายามอย่างต่อเนื่องในการที่จะเปลี่ยนแปลงรูปแบบการบริหารจัดการงานในส่วนภูมิภาคให้มีความเหมาะสม และเกิดความคล่องตัวในการบริหารงานให้มากยิ่งขึ้น โดยใน พ.ศ. 2498 ได้ปรับปรุงบทบาทของการบริหารงานส่วนภูมิภาคในแบบของสภาจังหวัดเปลี่ยนแปลงเป็น “องค์การบริหารส่วนจังหวัด” ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2498 ในสมัยรัฐบาลจอมพล ป.พิบูลสงคราม เพื่อให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีประสิทธิภาพในการบริหารงานและให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองมากยิ่งขึ้น โดยกำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีฐานะเป็นนิติบุคคล และแยกจากจังหวัดซึ่งเป็นราชการส่วนภูมิภาค ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร เรียกว่า “หัวหน้า อบจ.” (โกวิท พวงงาม 2552: 146-147)

ต่อมาในปี พ.ศ. 2540 ได้มีการตราพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 ขึ้นมาบังคับใช้แทนพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2498 ซึ่งเกิดจากแรงกดดันจากการรวมตัวของสหพันธ์องค์การบริหารส่วนจังหวัดทั่วประเทศ และได้รับผลกระทบจาก

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ที่มีการประกาศยกฐานะสภาตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จึงทำให้มีปัญหาในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดซ้อนทับกับองค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งการจัดเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียม และรายได้ ซึ่งโครงสร้างการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 นายองค์การบริหารส่วนจังหวัดมาจากการเลือกของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยพิจารณาจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดในวาระนั้น

จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ที่ได้กำหนดให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน จึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการได้มาซึ่งผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงทำให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 (ฉบับที่ 3) แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2546 ซึ่งถือว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและเกิดชุดอำนาจใหม่ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยเฉพาะนายองค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่ต้องหน้าที่เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร และต้องมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน ส่งผลให้นายองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีความเข้มแข็งในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมากขึ้น ส่วนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะต้องทำหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ และดำเนินงานในด้านกิจการสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมากขึ้น ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้ในวันที่ 14 มีนาคม พ.ศ. 2547 ได้ถูกกำหนดให้เป็นวันที่ประชาชนคนไทยใน 74 จังหวัด ต้องออกไปเลือกตั้งนายนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งเป็นการเลือกตั้งนายองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยตรงเป็นครั้งแรกในสังคมไทย

จังหวัดปทุมธานีเป็นอีกจังหวัดหนึ่งที่มีการเมืองแบบผูกขาดโดยตระกูลเก่าแก่อย่าง ตระกูลหาญสวัสดิ์ มายาวนานและมีอิทธิพลในทางการเมืองทั้งในระดับชาติและในระดับท้องถิ่น ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงสืบทอดต่ออำนาจ และสร้างทายาททางการเมืองให้แก่ขยายครอบคลุมการเมืองทุกระดับในจังหวัดปทุมธานี โดยมีงานวิจัยของธวัชชัย กฤติยาภิชาติกุล (<http://www.research.or.th>) ที่ได้ศึกษาการสร้างทายาททางการเมืองของตระกูลการเมืองไทยพบว่า การสร้างทายาททางการเมืองของตระกูลนักการเมืองไทยในปัจจุบันที่ปรากฏมีมากถึง 97 ตระกูล เช่น ตระกูลไกรฤกษ์ ตระกูลชินวัตร ตระกูลกลิ่นประทุม ตระกูลพลบุตร ตระกูลหาญสวัสดิ์ ตระกูลชิดชอบ ตระกูลบุญนาค ตระกูลอังกินันท์ เป็นต้น ซึ่งเป็นข้อมูลที่สนับสนุนให้เห็นชัดว่าการเมืองในจังหวัดปทุมธานี มีตระกูลเก่าแก่อย่าง หาญสวัสดิ์ ได้สร้างเครือข่ายและมีอิทธิพลทางการเมืองอย่างกว้างขวาง และยาวนาน

การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ในวันที่ 14 มีนาคม 2547 ถือได้ว่าเป็นการเปลี่ยนหน้าประวัติศาสตร์การเมืองท้องถิ่นของจังหวัดปทุมธานี เมื่อผู้สมัครหมายเลข 1 นายชาญ พวงเพ็ชร์ ได้รับชัยชนะจากการเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี โดยเป็นการแข่งขันกับคนในตระกูลเก่าแก่ทางการเมืองอย่างตระกูลหาญสวัสดิ์ ในการเลือกตั้งครั้งนั้น นายชาญ พวงเพ็ชร์ มีคะแนนมากกว่า นายพลสวัสดิ์ หาญสวัสดิ์ ถึง 7,000 กว่าคะแนน ถือเป็นว่าชัยชนะและจุดเริ่มต้นในการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีของนายชาญ พวงเพ็ชร์ ต่อมาในปี พ.ศ. 2551 จังหวัดปทุมธานีได้มีการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีเป็นครั้งที่ 2 โดยในการเลือกตั้งครั้งนี้ตระกูลหาญสวัสดิ์ ได้ส่ง นางสิรินาฏ หาญสวัสดิ์ มาเป็นคู่แข่งลงสมัครรับเลือกตั้งกับ นายชาญ พวงเพ็ชร์ ซึ่ง นายชาญ พวงเพ็ชร์ ก็ได้รับชัยชนะจากการลงสมัครรับเลือกตั้งอีกครั้ง ในการชนะการเลือกตั้งครั้งนี้บทบาททางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดของนายชาญ พวงเพ็ชร์ ต้องหยุดชะงักลงชั่วคราวเมื่อ นางสิรินาฏ หาญสวัสดิ์ คู่แข่งชิงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ได้ร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดปทุมธานี(กตจ.) เกี่ยวกับปัญหาการทุจริตเลือกตั้ง ทำให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดปทุมธานี (กตจ.) มีมติให้ใบแดงทำให้เกิดมีกระบวนการสอบสวนหาข้อเท็จจริงในเรื่องดังกล่าวขึ้น แต่ท้ายสุดของการพิจารณาศาลก็ได้มีคำพิพากษาให้นายชาญ พวงเพ็ชร์ กลับเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีดังเดิม

วันที่ 25 เมษายน พ.ศ. 2555 ประชาชนในจังหวัดปทุมธานีต้องออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีอีกครั้งหนึ่ง และถือว่าเป็นสนามชิงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ได้รับ ความสนใจจากประชาชนมากแห่งหนึ่ง เนื่องจากในกลุ่มผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งครั้งนี้ไม่มีคู่แข่งทางการเมืองที่เก่าแก่อย่างตระกูลหาญสวัสดิ์ลงสมัคร แต่มีผู้สมัครคนสำคัญที่มาจากกลุ่มคนเสื้อแดงอย่าง ว่าที่ร้อยตรีสุเมธ ฤทธาคนี ที่ลาออกจากการเป็น ส.ส. พรรคเพื่อไทย เขต 5 จังหวัดปทุมธานี มาลงสมัครแข่งกับนายชาญ พวงเพ็ชร์ เพื่อชิงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี โดยการตัดสินใจลงสมัครรับเลือกตั้งของ ว่าที่ร้อยตรีสุเมธ ฤทธาคนี ในครั้งนี้ น่าจะมาจากความเชื่อมั่นว่าจะได้รับการสนับสนุนจากประชาชนที่เป็นกลุ่มคนเสื้อแดงในจังหวัดปทุมธานี อย่างที่เคยได้รับการลงสมัครเป็น ส.ส. ของพรรคเพื่อไทย เขต 5 จังหวัดปทุมธานีที่ผ่านมา ซึ่งผลการเลือกตั้งก็ได้ยืนยันถึงชัยชนะและความสำเร็จทางการเมืองของนายชาญ พวงเพ็ชร์ มากยิ่งขึ้น จากปรากฏการณ์ทางการเมืองของนายชาญ พวงเพ็ชร์ สามารถสนับสนุนได้ด้วยผลงานวิจัยของ นายนิคม สุวรรณรุ่งเรือง (2531: 136-137) ที่ได้กล่าวถึงการดำรงตำแหน่งทางสังคมว่า การที่บุคคลเป็นผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งทางสังคม เป็นสาเหตุให้บุคคลนั้น

สามารถสร้างอำนาจและบารมี หรือการทำคุณประโยชน์ตามอำนาจหน้าที่ของบทบาทตามตำแหน่งที่ดำรงอยู่ หรือการเคยมีตำแหน่งดังกล่าวทำให้ผู้ที่มีตำแหน่งเป็นบุคคลที่มีความสำคัญของสังคม ทำให้ประชาชนยังยอมรับและยกย่องให้บุคคลนั้นเช่นเดิม

จากความสำเร็จในเส้นทางนักการเมืองท้องถิ่นในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ของนายชาญ พวงเพ็ชร์ ที่ดำรงตำแหน่งติดต่อกันถึง 3 สมัยซ้อน ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาถึงการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองของนายชาญ พวงเพ็ชร์ ในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี โดยจะทำการศึกษาถึงเส้นทางการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในช่วงก่อนการลงสมัครแข่งขันรับเลือกตั้ง และช่วงการลงแข่งขันสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ใน พ.ศ. 2547 ซึ่งถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญในการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองของนายชาญ พวงเพ็ชร์ เพื่อให้ทราบถึงเหตุปัจจัยหรือแรงจูงใจที่ผลักดันให้นายชาญ พวงเพ็ชร์ ได้เข้าสู่อำนาจทางการเมืองจนถึงปัจจุบัน ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ดังเช่นงานวิจัยของ วันชัย จำปาเกิดทรัพย์ (2551: 2) ที่กล่าวว่า ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (รวมทั้งฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้บริหารท้องถิ่นไว้อย่างกว้างๆ ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นที่ต้องการเข้าไปพัฒนาท้องถิ่นสามารถสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้เกือบทุกคน แต่โดยข้อเท็จจริงแล้วประชาชนทั่วไปมักจะไม่สนใจเข้าไปทำหน้าที่เป็นผู้บริหารท้องถิ่นกันมากนัก เพราะประชาชนส่วนใหญ่มีหน้าที่การงานประจำจึงไม่มีเวลาและไม่สามารถเข้าสู่ระบบการเมืองในฐานะนักการเมืองท้องถิ่นได้โดยง่าย นอกจากจะต้องเป็นผู้ที่มีแรงจูงใจที่ต้องการพัฒนาท้องถิ่นแล้ว ยังต้องอาศัยปัจจัยอื่นๆ อีกค่อนข้างมากจึงจะสามารถผลักดันให้ตัวเองสามารถผ่านการรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และงานวิจัยของ อริรัตน์ ฟองรัตน์ (2545 อ้างถึงใน วันชัย จำปาเกิดทรัพย์ 2551: 2) กล่าวว่านักการเมืองท้องถิ่นในระดับท้องถิ่นกว่าจะสามารถเข้าสู่ระบบการเมืองได้นั้น จะต้องมีการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองในพื้นที่เพื่อแสดงให้เห็นว่าสามารถเป็นตัวแทนที่จะเข้าไปทำหน้าที่กำหนดนโยบายสาธารณะที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน ต้องมีความสัมพันธ์กับประชาชนในชุมชนเป็นอย่างดีมีความสัมพันธ์กับนักการเมืองระดับชาติผ่านทางผู้แทนราษฎรและพรรคการเมือง เห็นได้จากการเข้าสู่ถนนการเมืองของนักการเมืองระดับชาติคนสำคัญ ที่ล้วนแต่ต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชาวบ้าน ต้องให้การช่วยเหลือประชาชนอย่างสม่ำเสมอด้วยความจริงใจและเป็นกันเอง อีกทั้งต้องออกพบปะเยี่ยมเยียนประชาชนในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ ด้วยงานวิจัยที่สนับสนุนแนวความคิดดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยต้องการที่จะศึกษาถึงการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีของ นายชาญ พวงเพ็ชร์ และ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยพบว่ายังไม่มีการศึกษาถึงการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองของนายชาญ พวงเพ็ชร ในลักษณะเชิงลึกมาก่อน มีเพียงการกล่าวถึงในคอลัมน์หนังสือพิมพ์เกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งและการเลือกตั้งเท่านั้น ฉะนั้น การศึกษาการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีของนายชาญ พวงเพ็ชร ในครั้งนี้จึงถือว่าเป็นการศึกษาในแนวคิดเฉพาะตัวบุคคล ซึ่งจะเป็นการขยายขอบเขตความรู้เกี่ยวกับการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานีได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

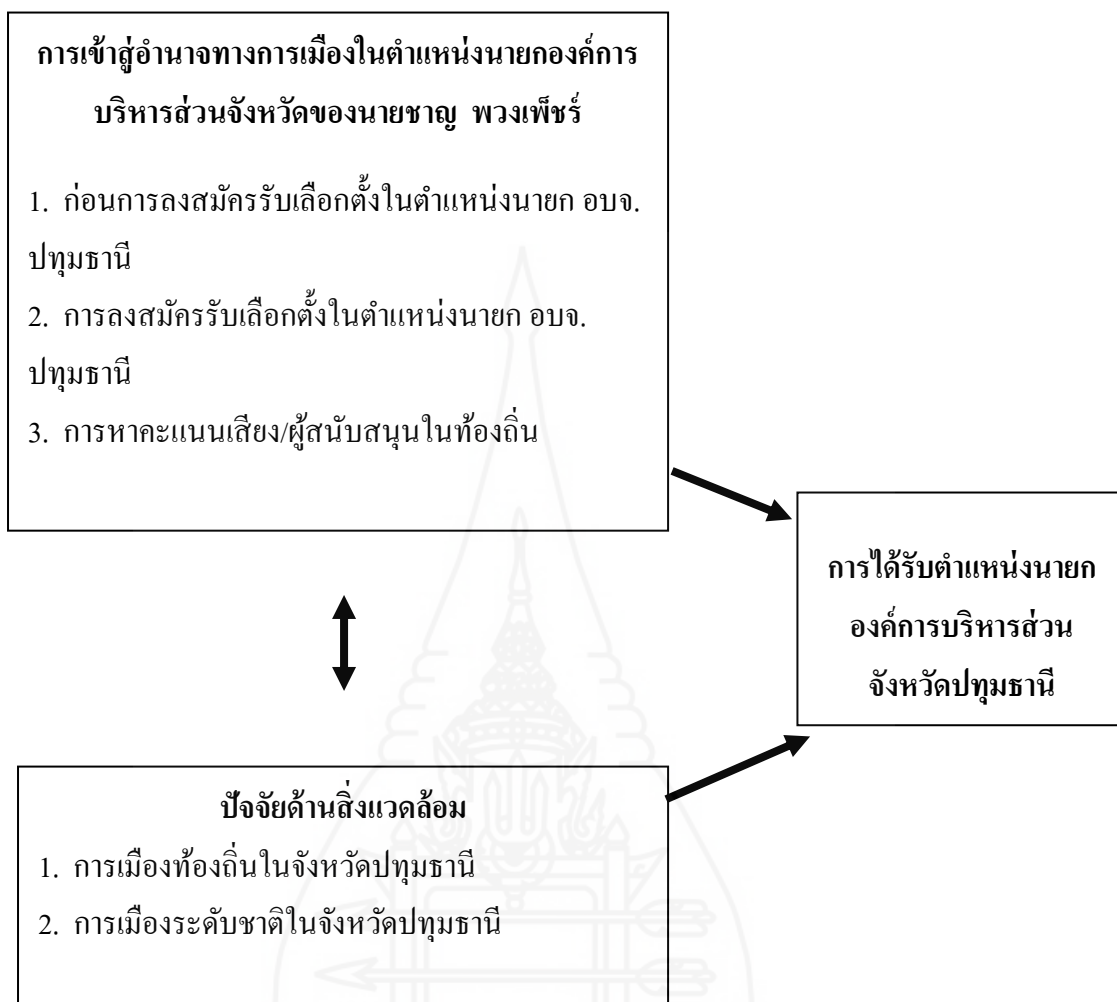
2.1 เพื่อศึกษาการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีของนายชาญ พวงเพ็ชร

2.2 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีของนายชาญ พวงเพ็ชร

2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “การเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ของนายชาญ พวงเพ็ชร” ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับการเมือง แนวคิดเกี่ยวกับอำนาจทางการเมือง แนวคิดว่าด้วยชนชั้นนำ แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำ แนวคิดความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ และแนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง มาสร้างเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตการศึกษาใน 2 ด้าน คือ

4.1 ขอบเขตด้านพื้นที่และประชากร

พื้นที่ที่ศึกษา คือ พื้นที่ในจังหวัดปทุมธานีเท่านั้น ส่วนประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ นายชาญ พวงเพชร นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยนี้ศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับนายชาญ พวงเพ็ชร ในการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี โดยจะศึกษาในช่วงก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ช่วงการลงสมัครแข่งขันเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ตลอดจนการรณรงค์หาเสียงและผู้สนับสนุนนายชาญ พวงเพ็ชร ในการหาเสียงเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการศึกษาครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจน ถูกต้องของผู้ศึกษางานวิจัย จึงขอ นิยามคำศัพท์ไว้ดังนี้

5.1 การเข้าสู่อำนาจ หมายถึง การเข้าสู่ตำแหน่งสาธารณะที่มีอำนาจตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายต่างๆ ในการศึกษาครั้งนี้ หมายถึง ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

5.2 อำนาจทางการเมือง หมายถึง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ซึ่งเกี่ยวข้องกับการที่ผู้มีอำนาจในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ที่สามารถใช้ อิทธิพลโน้มน้าวหรือใช้หน้าที่บังคับ ช่มชู้ ใ้บุคคลอื่นๆ กระทำตามที่ผู้มีอำนาจต้องการได้ตามปรารถนา

5.3 การเลือกตั้ง หมายถึง การที่ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งได้ไปใช้สิทธิ์เลือกสรรบุคคลเพื่อดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ในการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2547

5.4 คู่แข่งการเลือกตั้งทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี หมายถึง ผู้ที่มีรายชื่อลงสมัครเข้ารับการเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ในการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2547

5.5 ข้าราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี หมายถึง ข้าราชการสังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ระหว่างปี พ.ศ. 2547

5.6 ผู้สนับสนุนระดับแกนนำ หมายถึง ผู้สนับสนุนการเข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ของนายชาญ พวงเพ็ชร ซึ่งประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบล หรือนายกเทศมนตรี กำนัน และประธาน อสม. ที่ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่จังหวัดปทุมธานีเท่านั้น

5.7 พื้นที่จังหวัดปทุมธานี หมายถึง หน่วยการปกครองที่ครอบคลุมพื้นที่ทางภูมิศาสตร์และประชากรทั้งจังหวัดปทุมธานี

5.8 นายชาญ พวงเพ็ชร หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 จนถึงปัจจุบัน

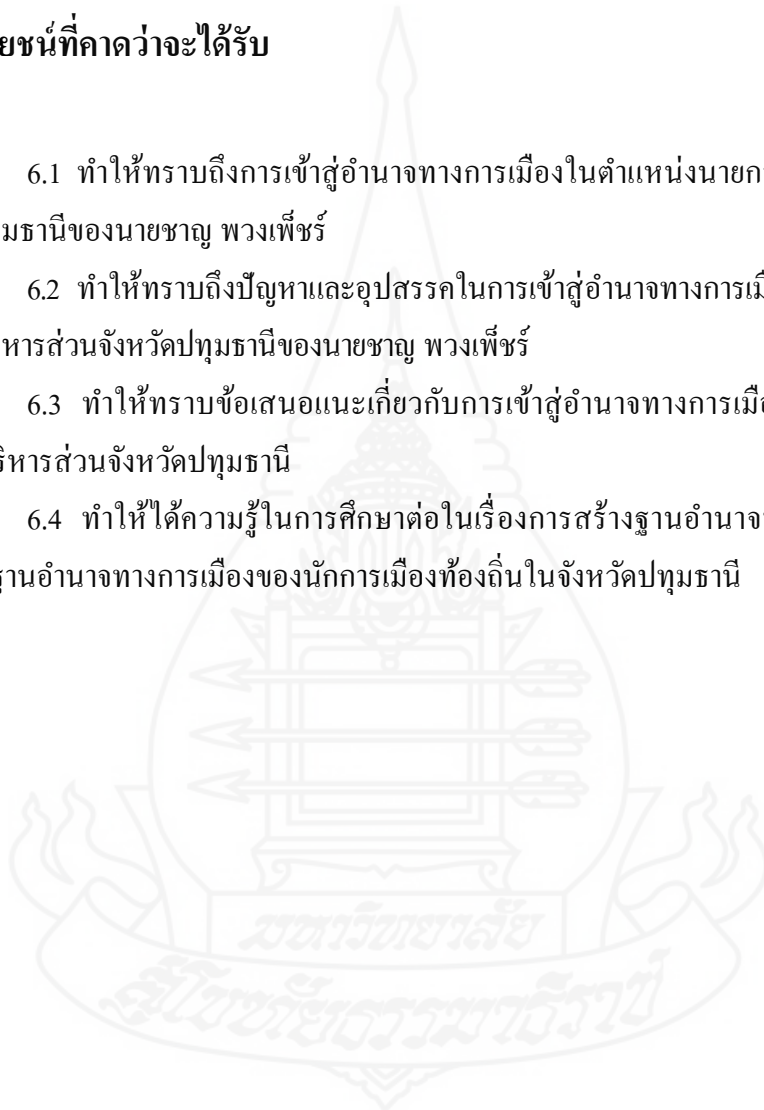
6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ทำให้ทราบถึงการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีของนายชาญ พวงเพ็ชร

6.2 ทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีของนายชาญ พวงเพ็ชร

6.3 ทำให้ทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

6.4 ทำให้ได้ความรู้ในการศึกษาต่อในเรื่องการสร้างฐานอำนาจทางการเมือง และการรักษาฐานอำนาจทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มุ่งศึกษาการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ของนายชาอุ พวงเพชร โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ประวัติความเป็นมาของ นายชาอุ พวงเพชร และองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี รวมทั้งผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย เรื่องดังกล่าวตามลำดับต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการเมือง
2. แนวคิดเกี่ยวกับอำนาจทางการเมือง
3. แนวคิดว่าด้วยชนชั้นนำ
4. แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำ
5. แนวคิดความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์
6. แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง
7. ประวัติความเป็นมาของจังหวัดปทุมธานี
8. ประวัติความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการเมือง

1.1 ความหมายของการเมือง

นักรัฐศาสตร์ได้ให้ความหมายของคำว่า “การเมือง” ซึ่งตรงกับคำว่า Politics ไว้อย่างมากมายและแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมือง และกระบวนการอบรมหล่อหลอมประสบการณ์ของแต่ละบุคคลนั้นๆ โดยสามารถสรุปและรวบรวมได้ดังนี้

ช็อนันต์ สมุทวณิช (2523: 15-16 อ้างถึงใน เอกวิทย์ มณีธร 2552: 107) กล่าวว่า การเมือง คือ กิจกรรมซึ่งมีผลประโยชน์ที่แตกต่างกันและมารวมกัน อยู่ในหน่วยการปกครอง

หนึ่งๆ ได้รับการประสานประโยชน์ โดยได้รับโอกาสที่จะร่วมมืออำนาจ ตามสัดส่วนของ ความสำคัญของกลุ่ม ทั้งนี้เป็นไปเพื่อสวัสดิภาพและการคงอยู่ของสังคม

วิสุทธิ โปธิแทน (2538: 1-2) ได้ให้ความเห็นว่า การเมือง เกี่ยวข้องกับ อำนาจ หรือ อิทธิพล ในการจัดสรรผลประโยชน์และจัดการเกี่ยวกับความขัดแย้งในสังคม อำนาจไม่ จำเป็นต้องใช้แต่กำลังแต่อย่างใด เพราะหมายถึงการจูงใจหรือการชักชวนก็ได้ ในแง่หนึ่งการเมือง จึงเป็นเสมือนผู้นำทาง เป็นผู้กำหนดเป้าหมายและวิธีการที่จะนำไปสู่เป้าหมาย เหตุนี้การเมืองจึง เป็นปรากฏการณ์ปกติของสังคมมนุษย์ มนุษย์จึงไม่อาจหลีกเลี่ยงการเมืองได้พ้นแต่จำเป็นต้อง ร่วมมือร่วมใจกัน “ทำ” การเมืองให้เป็น “การเมืองที่ดี” เป็นการเมืองที่อำนวยความสะดวกสุขต่อ มนุษย์โดยรวมให้มากที่สุด การเมืองจะดีหรือเลวจึงอยู่ที่ตัวมนุษย์เอง

พฤทธิสาธน์ ชุมพล (2548: 21 อ้างถึงใน เอกวิทย์ มณีธร 2552: 107)) ได้กล่าวถึง การเมือง อย่างเป็นระบบว่า ระบบการเมืองคือระบบของความสัมพันธ์ใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการ จัดสรรสิ่งที่มีคุณค่าต่างๆ เพื่อสังคมโดยมีอำนาจรองรับ การบังคับให้ปฏิบัติตาม

ทวี สุรฤทธิกุล (2550: 103) กล่าวว่า “การเมือง” หมายถึง การแบ่งสรรสิ่งที่ทุกคน เห็นว่ามีคุณค่าต่างๆ ได้แก่ ความมั่นคงปลอดภัย ความมั่งคั่งร่ำรวย ความฉลาด หน้าที่การงาน การททามาหากิน อำนาจ เกียรติยศ ตำแหน่ง ศักดิ์ศรี การยอมรับ ตลอดจนสิทธิ และเสรีภาพ ให้แก่กันและกัน โดยองค์กรผู้ครอบครองอำนาจซึ่งอาจจะเป็นคนๆเดียว กลุ่มคน หรือตัวแทน รวมถึงโดยประชาชนทั้งหมดโดยตรงก็ได้ จึงเกิดเป็นลัทธิหรือระบบการเมือง ก็ด้วยพิจารณาว่า ใครเป็นผู้แบ่งสรร แบ่งสรรอย่างไร และแบ่งสรรเพื่อใคร

เอกวิทย์ มณีธร (2552: 110) ได้กล่าวว่า การเมืองเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอำนาจ และการใช้อำนาจในการจัดสรรผลประโยชน์ ให้กับบุคคลทุกระดับในสังคม เนื่องจากการเมืองเป็นเรื่องของสาธารณะที่จะต้องมีผลกระทบและเกี่ยวข้องกับทุกคนในรัฐ

เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ (อ้างถึงใน อติพรรณ ทองจรัส 2552: 20) กล่าวว่า “การเมือง” เป็นคำที่หมายถึงกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจขององค์กร ของรัฐ และเกี่ยวข้องกับแนวคิดเรื่องอำนาจ (Power) อำนาจหน้าที่ (Authority) การปกครอง (Ruling) การออกคำสั่ง (Command) และการควบคุม (Control) แต่บางทีนักรัฐศาสตร์ก็ให้การเมืองมีความหมายขยายครอบคลุมถึงกิจกรรมทุกอย่างของความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ที่เกี่ยวกับอำนาจ และหน้าที่ นอกจากนี้ การเมืองยังเล็งไม่พ้นที่จะเกี่ยวข้องกับความขัดแย้ง (Conflict) เพราะความขัดแย้งเป็นลักษณะเด่นลักษณะหนึ่งที่เกิดขึ้นจากความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ เมื่อมีความขัดแย้งเกิดขึ้น ก็มีการแก้ปัญหาและยุติปัญหาโดยใช้อำนาจและอำนาจหน้าที่ การกระทำได้กล่าวนี้ก็กลายเป็น การเมืองด้วย

สุพจน์ บุญวิเศษ (2549: 20) ได้สรุปรวบรวมความหมายของการเมืองที่นักรัฐศาสตร์ตั้งแต่ยุคกรีกโบราณจนกระทั่งปัจจุบันไว้หลายท่าน ดังนี้ อริสโตเติล (Aristotle) ให้ความหมายของการเมืองว่า เป็นการใช้อำนาจหน้าที่เพื่อสาธารณประโยชน์ และแสดงทัศนะว่า โดยธรรมชาติแล้ว มนุษย์เป็นสัตว์การเมือง จึงต้องอาศัยอยู่รวมกันเป็นชุมชน แมกซ์ เวเบอร์ (Max Weber) นักสังคมวิทยาชาวเยอรมันให้ทัศนะคติเกี่ยวกับการเมืองว่า เป็นกิจกรรมหรือแนวทางของรัฐ ไม่ใช่เป็นจุดหมายของรัฐ กิจกรรมของรัฐนั้นหมายถึงการต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจ เพื่อสามารถแบ่งสรรอำนาจหน้าที่ระหว่างบุคคล หรือกลุ่มบุคคล หรือระหว่างสองส่วนย่อยๆ ภายในรัฐนั้น ฮาโรลด์ ลาสเวลล์ (Harold Lasswell) นักวิชาการชาวเยอรมันได้กล่าวว่า การเมืองเป็นเรื่องเกี่ยวกับอิทธิพลและผู้มีอิทธิพล นิโคโล มาเคียเวลลี (Niccolo Machiavelli) นักคิดและนักการเมืองชาวอิตาลีให้คำนิยามของการเมืองว่า เป็นเรื่องของการต่อสู้เพื่อแสวงหาอำนาจและการใช้อำนาจอย่างมีศิลปะ มาเคียเวลลีได้สอนให้ผู้ปกครองมีความสามารถสองด้าน ด้านหนึ่งคือพลังกำลัง และกำลังใจกล้าแข็ง ให้เข้มแข็งแบบ “สิงโต” และมีความเฉลียวฉลาดแบบ “สุนัขจิ้งจอก” เดวิด อีสตัน (David Easton) นักรัฐศาสตร์ผู้นำการศึกษาในแนวระบบให้คำนิยามว่า การเมืองเป็นเรื่องของการใช้อำนาจหน้าที่ในการจัดสรรสิ่งที่มีคุณค่าสำหรับสังคม ความขัดแย้งของสมาชิกในสังคมเป็นจุดเริ่มต้นของกิจกรรมทางการเมือง ซึ่งเป็นกระบวนการต่อรองหาข้อยุติ กิจกรรมทางการเมืองต้องมีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ หนึ่ง เป็นการต่อสู้ ดิ้นรน แข่งขัน ต่อรอง และประนีประนอม สอง โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจตกลงใจในปัญหาของส่วนรวม และ สาม ผลของการตัดสินใจตกลงใจนั้น จะต้องมีผลกระทบต่อส่วนรวม

1.2 ลักษณะของการเมือง

จากความหมายของการเมืองที่กล่าวมา สามารถจำแนกลักษณะและองค์ประกอบสำคัญของการเมืองที่ครอบคลุมความหมายของการเมืองในเกือบทุกมิติออกได้ดังนี้ (ปธาน สุวรรณมงคล และเสนีย์ คำสุข 2552: 22-23)

1.2.1 เป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับมนุษย์ในสังคม ที่จำเป็นต้องมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันเกือบตลอดเวลา พื้นฐานของความคิด ความเชื่อ ค่านิยม วัฒนธรรมต่างๆ ทั้งทางด้านสังคมและเศรษฐกิจที่มนุษย์ประพฤติปฏิบัติ ถ้ายทอด อบรม สั่งสอน เรียนรู้ ตลอดจนพัฒนาหรือปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ล้วนมีส่วนเชื่อมโยงกับการเมืองทั้งสิ้น ในแง่นี้ถือว่ามนุษย์เป็น “ศูนย์กลาง” ของการเมือง ความคิดและพฤติกรรมของมนุษย์ที่มีต่อกันและกันในลักษณะต่างๆ คือสิ่งที่แสดงถึงสาระทางการเมืองที่เกิดขึ้น

1.2.2 ในความเป็นจริงของแต่ละสังคม ปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ด้วยกันอาจปรากฏออกมาใน 2 ลักษณะกว้างๆ คือ

1) ในเชิงความสัมพันธ์ขัดแย้ง หรือปฏิสัมพันธ์ในเชิงลบ คือก่อให้เกิดปัญหาและจำเป็นต้องหาทางแก้ไขปัญหานั้น

2) ในเชิงของความร่วมมือ คือปฏิสัมพันธ์ในเชิงเวลา นำไปสู่ความสงบสุขและการติดต่อสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด

โดยความสัมพันธ์ทั้งสองลักษณะดังกล่าว สามารถก่อให้เกิดสาระทางการเมืองได้ทั้งสิ้น และนำไปสู่การกระทำหรือกิจกรรมทางการเมืองต่างๆ ที่หลากหลายในสังคม ตั้งแต่ระดับที่เล็กที่สุด คือระหว่างคนตั้งแต่ 2 คนหรือกลุ่มคนไม่กี่คน ไปจนถึงระดับสังคมและระดับระหว่างสังคม

1.2.3 การเมืองในสังคมมนุษย์เป็นกระบวนการที่ไม่ขาดสาย คือ เกิดขึ้นและ “กระเพื่อม” หรือมีกิจกรรมต่างๆ ต่อเนื่องกันไปคล้ายๆ กับการเกิดคลื่นในทะเลที่มีทั้งคลื่นเล็กและคลื่นสูงหรือใหญ่ แต่กระบวนการทางการเมืองจะประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญอย่างหนึ่ง คือ การทำการตัดสินใจ (decision - making) ที่จะมีผลกระทบต่อคนอื่นๆ ในสังคมไม่แต่เฉพาะต่อผู้ที่ทำการตัดสินใจ และถ้าเป็นการตัดสินใจของบุคคลหรือองค์กรที่มีหน้าที่และตำแหน่งทางการเมืองโดยตรงยิ่งจะมีผลกระทบต่อคนจำนวนมากในสังคม เช่น การตัดสินใจตกลงใจในเรื่องนโยบายสาธารณะของรัฐบาล เป็นต้น

1.2.4 พื้นฐานของปฏิสัมพันธ์ใน 2 ลักษณะใหญ่ระหว่างมนุษย์ในสังคม ตามข้อ 2 ถือเป็นสาเหตุสำคัญทำให้มนุษย์มีความสนใจทางการเมืองและตัดสินใจเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองในลักษณะและระดับต่างๆ กันตามพื้นฐานของสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของแต่ละคน แต่ละกลุ่ม ในระดับและรูปแบบที่มีความสำคัญมากก็คือความต้องการ และความมุ่งหวังทางการเมืองก่อให้เกิดความทะเยอทะยานของบุคคลที่จะเข้าไปมีบทบาทโดยตรงในการตัดสินใจทางการเมือง ซึ่งก็คือการก่อเกิดชนชั้นนำทางการเมืองนั่นเอง ในลักษณะดังกล่าวนี้บุคคลเหล่านี้มักจะมีประสบการณ์ ทักษะ และเทคนิคทางการเมืองเหนือกว่าคนส่วนใหญ่ในสังคม หรือกลุ่มที่พวกเขาสังกัดและภายใต้ลักษณะต่างๆ ทางการเมืองที่กล่าวมาในข้อ 1-2 และ 3 ข้างต้น ทำให้ปรากฏรูปแบบและลักษณะของชนชั้นนำแตกต่างกันในสังคมเดียวกันและระหว่างสังคม

1.2.5 จากข้อ 1-4 ทำให้นิยามในระดับทั่วไปเกี่ยวกับการเมือง มักจะสัมพันธ์กับมิตินิยามของอำนาจและอิทธิพล ซึ่งสองคำนี้มีความหมายซับซ้อนและครอบคลุมไปถึงพฤติกรรมและปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ในเกือบทุกด้าน จนนักรัฐศาสตร์และนักคิดทางการเมืองจำนวนมากให้ความหมายของการเมืองไว้คล้ายๆ กัน คือ เป็นเรื่องเกี่ยวกับอำนาจ หรือเกี่ยวข้องกับอำนาจและอิทธิพล กล่าวคือพิจารณาว่าอำนาจ คือ “หัวใจ” ของการเมือง ถ้าพูดถึงการเมืองก็หมายถึงการพูดถึงอำนาจ เพียงแต่การให้ความหมายของอำนาจยังมีมิติที่หลากหลายและบางส่วนก็ยังคงแตกต่างกัน

มาก และมีผลทำให้เกิดคุณลักษณะสำคัญของการเมืองมีสไตล์ต่างๆกัน หรือเต็มไปด้วยสีสันมากมายจนบางครั้งก็ก่อให้เกิดความสับสน

1.2.6 การเมือง โดยธรรมชาติของตัวมันเองจึงไม่อาจจะบรูได้ชัดเจนว่าดีหรือไม่ดี (เลว) ความดีและความเลวของการเมืองอาจพิจารณาได้ใน 2 มิติ คือ

1) **ลักษณะเฉพาะที่สำคัญของการเมืองในแต่ละสังคม** รวมทั้งการเปรียบเทียบกันระหว่างสังคม ซึ่งเกิดมาจากพื้นฐานความคิด ความเชื่อ ค่านิยม วัฒนธรรมของคนในสังคมนั้นๆ เอง โดยสะท้อนออกมาจากพฤติกรรมทางการเมืองในแบบแผนต่างๆ กัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมของชนชั้นนำทางการเมือง

2) **การที่เราให้ค่ากับการเมืองเอง** หรือเกิดจากค่านิยมของแต่ละบุคคล ซึ่งทำให้มีลักษณะหรือรูปแบบของการเมืองที่ดีและเลวเกิดขึ้นมากมาย และในลักษณะที่ขัดแย้งกันหรือไม่เป็นไปตามแนวทางเดียวกัน เพราะความแตกต่างทางด้านค่านิยมของแต่ละคนหรือแต่ละสังคม และแม้ว่าจะมีคนจำนวนมากยอมรับในสิ่งที่คล้ายคลึงกัน แต่ก็ไม่สามารถสรุปได้อย่างเด็ดขาดว่าเป็นความถูกต้องในทางการเมือง

1.2.7 การเมืองจึงมีตั้งแต่ขอบเขตแคบ คือ เกี่ยวข้องกับคนจำนวนน้อย คือตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปจนถึงระดับกว้าง คือ ระดับกลุ่ม องค์กร สถาบัน ระดับชาติ และระหว่างประเทศ หรือมีการเมืองในระดับท้องถิ่นไปจนถึงระดับชาติและการเมืองระดับนานาชาติ

1.3 ความสำคัญของการเมือง

การเมืองเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคนทุกคนในสังคม เพียงแต่จะเกี่ยวข้องโดยตรงหรือโดยอ้อม หรือมีมากหรือน้อยเท่านั้น การเมืองจึงมีความสำคัญในหลายลักษณะ (ปธาน สุวรรณมงคล และเสนีย์ คำสูช 2552: 25-26) ดังนี้

1.3.1 มีความสำคัญต่อแบบแผนพฤติกรรมและการดำรงชีวิตของสมาชิกในสังคม เพราะการเมืองเป็นกระบวนการของการกำหนด กฎ ระเบียบ หรือกฎหมายต่างๆ เพื่อใช้ในการควบคุมพฤติกรรมของคนในสังคม เพื่อป้องกัน แก้ไข และเปลี่ยนแปลงปัญหาความขัดแย้งระหว่างคนในสังคม ในบางขอบเขตเราอาจมีอิสระในการกระทำการบางอย่างตามที่เรต้องการได้ แต่ในอีกหลายๆด้านมนุษย์ต้องอยู่ภายใต้เกณฑ์หรือกติกาต่างๆของสังคม รวมทั้งที่ถูกวางกรอบไว้โดยการเมืองโดยตรง เช่น การเคารพกฎจราจร การต้องไปเข้ารับการศึกษาตามเกณฑ์ที่กำหนด การไปหรือไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และการแสดงออกทางการเมืองในลักษณะต่างๆ เป็นต้น

1.3.2 เป็นกลไกในการให้การเรียนรู้ทางการเมืองแก่คนในสังคม ซึ่งจะนำไปสู่การหล่อหลอมให้เกิดวัฒนธรรมทางการเมืองร่วมกันของคนในสังคม ก่อนที่จะค่อยๆก่อเกิดการคิดสร้างสรรค์สถาบันทางการเมืองที่เหมาะสมเพื่อให้เป็นช่องทางหรือเครื่องมือในการแก้ไขปัญหา

ต่างๆ ทางสังคมที่คนจำนวนมากเห็นชอบร่วมกัน ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงไปได้ตามยุคสมัย เมื่อสาระสำคัญของการเมืองเปลี่ยนแปลงไป

ในแง่นี้ วัฒนธรรมทางการเมืองในบางสังคมจึงมีลักษณะของการร่วมมือกันทำงานและกระบวนการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งอย่างสันติวิธี ขณะที่บางสังคมมีวัฒนธรรมทางการเมืองอีกแบบหนึ่ง กระบวนการแก้ไขปัญหามักใช้ความรุนแรงหรือตัดสินใจโดยรัฐหรือชนชั้นนำทางการเมืองเป็นสำคัญ

1.3.3 การเมืองเป็นเครื่องมือกำหนดทิศทางของสังคม ในการพัฒนาไปสู่เป้าหมายบางอย่างที่เป็นความต้องการของคนในสังคม ซึ่งอาจเป็นคนจำนวนน้อย จำนวนมาก หรือทั้งหมดในสังคมก็ได้ ยิ่งการเมืองมีประสิทธิภาพมาก เพราะคนในสังคมให้คุณค่ากับการเมืองไว้สูง การเมืองยังมีความสำคัญโดยตรงต่อการกำหนดทิศทางของสังคม รวมทั้งผลักดันให้สังคมเคลื่อนไหวไปสู่ทิศทางที่กำหนดไว้แล้ว ภายในการระดมการสนับสนุน หรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในลักษณะต่างๆ ของคนในสังคม

1.3.4 การเมืองเป็นตัวกำหนดโครงสร้างและกระบวนการทางด้านอำนาจ ซึ่งเป็นหัวใจของการเมืองทำให้เกิดความชัดเจนว่า อำนาจจะส่งต่อหรือสืบทอดไปได้อย่างไร และถ้ามีปัญหาความขัดแย้งเกี่ยวกับอำนาจในลักษณะต่างๆ จะมีวิธีการแก้ปัญหาดังกล่าวอย่างไร และความสำคัญดังกล่าวนี้ก็หลีกเลี่ยงไม่พ้นที่คนในสังคมต้องเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย

1.3.5 การเมืองอาจส่งผลให้กระบวนการเปลี่ยนแปลงทางสังคมดำเนินไปสู่ลักษณะสำคัญใน 2 ลักษณะ คือ ความสงบสุข มั่นคง และความยุ่งเหยิง ไม่มั่นคง ความสำคัญในแง่นี้ก็คือการพิจารณาการเมืองด้วยค่านิยมที่แยกเป็นดีกับเลว และในข้อเท็จจริงของสังคมต่างๆ ทั่วโลกที่เปลี่ยนแปลงในลักษณะต่างๆ ตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบันก็พบว่า การเมืองมีบทบาทสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และผลของการเปลี่ยนแปลงก็มีทั้งพัฒนาก้าวหน้ามากขึ้น และการเกิดเหตุรุนแรงในลักษณะต่างๆ จนเกิดความแตกแยกในสังคม หรือบางสังคมต้องตกอยู่ใต้การครอบงำของสังคมภายนอก หรือบางทีก็ล่มสลายไป

2. แนวคิดเกี่ยวกับอำนาจทางการเมือง

จากความหมายของคำว่า “การเมือง” ข้างต้น อาจกล่าวได้ว่า “การเมือง” เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอำนาจ หรือการจัดสรรอำนาจเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน นิกโคโล มาคิอาเวลลี (Niccolo Machiavelli) นักคิดชาวอิตาลีได้ให้ความเห็นว่า เป็นเรื่องของ การต่อสู้เพื่อแสวงหาอำนาจและการใช้อำนาจอย่างมีศิลปะ (สมบัติ ขำรงค์ธัญวงศ์ 2538: 6) ดังนั้นการใช้อำนาจทางการเมืองซึ่งเป็นอำนาจสูงสุดของสังคม จึงต้องมีจุดมุ่งหมายที่จะคุ้มครองสมาชิกที่มีสถานภาพแตกต่างกัน ให้มีโอกาสที่จะได้ดำรงชีวิตที่ได้อย่างเสมอภาคทั่วกัน โดยจำกัดมิให้กลุ่มหนึ่งกลุ่มใดเอารัดเอาเปรียบผู้อื่น ซึ่งหมายถึงการใช้อำนาจเพื่อสร้างสรรค์ความเป็นธรรมของสังคม อันเป็นรากฐานสำคัญในการเสริมสร้างประโยชน์สุขของประชาชน ในความหมายของอำนาจทางการเมือง สามารถรวบรวมและอธิบายได้ดังนี้

2.1 ความหมายของอำนาจทางการเมือง

ซีไรท์ มิลล์ (C. Wright Mills อ้างถึงใน เดชะ สิทธิสุทธิ 2541: 25) ได้ให้นิยาม อำนาจทางการเมือง หมายถึง อำนาจที่จะตัดสินใจและการบังคับให้เป็นไปตามการตัดสินใจนั้นๆ ในส่วนที่มีความสำคัญต่อสังคม หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า ผู้ที่มีอำนาจทางการเมืองสามารถที่จะจัดสรรความชอบธรรม (Legitimacy) หรือ สิทธิในการปฏิบัติหน้าที่ตามตัวบทกฎหมาย ตัวอย่างของบุคคลที่มีอำนาจทางการเมือง ได้แก่ นักการเมือง เช่น สมาชิกรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ตลอดจนบุคคลอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมายงานจากบุคคลเหล่านี้ เป็นต้น

ฮาโรลด์ ดี ลาสเวล (Harold Lasswell อ้างถึงใน ฤกษ์ชัย พูลสวัสดิ์ 2552: 35) ได้ให้ความหมายของคำว่า อำนาจทางการเมือง ไว้ดังนี้

1. สิทธิในการออกกฎหมาย
2. กฎหมายใดสามารถมีโทษตั้งแต่สถานเบาไปสู่สถานหนัก คือ การประหารชีวิต
3. คำสั่งของรัฐ หรือกฎหมายนั้นมีอำนาจบังคับ (sanctions) ซึ่งหมายถึง
  - ก. บังคับในทางบวก ซึ่งเป็นการใช้รางวัลหรือเพิ่มคุณค่า (Values) แก่ผู้ปฏิบัติตาม
  - ข. ในทางลบ คือการทำให้ผู้คนที่ไม่ปฏิบัติตามต้องสูญเสียประโยชน์หรือคุณค่าไป

นลินี ต้นธูนิช (2525: 13-14) ได้กล่าวว่า อำนาจทางการเมือง หมายถึง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ซึ่งเกี่ยวข้องกับคนที่มนุษย์หรือกลุ่มสามารถใช้อิทธิพลโน้มน้าวหรือการใช้กำลังบังคับ ช่มชู้ให้บุคคลอื่นๆ กระทำตามที่ผู้มีอำนาจทางการเมืองปรารถนา ผู้ที่มีอำนาจทางการเมืองจำเป็นต้องมีฐานอำนาจทางการเมืองเพื่อสร้างการยอมรับจากประชาชน รวมทั้งเป็นการเสริมสร้างอำนาจให้เข้มแข็งขึ้น เพื่อจะได้สามารถรักษาอำนาจที่ตนมีอยู่ไว้ได้

เนื่องจากอำนาจทางการเมืองเป็นอำนาจในการควบคุมและตัดสินใจตกลงใจในปัญหาของสังคม ถ้ารัฐบาลมีอำนาจทางการเมืองมากเกินไปก็จะกลายเป็นการคุกคามสิทธิและเสรีภาพของพลเมือง ในทางตรงกันข้ามถ้ารัฐบาลมีอำนาจทางการเมืองน้อยเกินไป รัฐบาลก็ไม่มีอำนาจทำอะไรได้เป็นชิ้นเป็นอัน โดยทั่วไปจะมีการกำหนดหลักเกณฑ์บางประการเพื่อวางขอบเขตการใช้อำนาจทางการเมืองไว้ ได้แก่ จารีตประเพณี กฎหมาย รัฐธรรมนูญ มติมหาชน และนโยบายของรัฐบาลเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสมบัตินิรันดรศาสตร์ (2538: 18) ที่กล่าวว่าอำนาจทางการเมือง คือ อำนาจในการกำหนดและบังคับใช้กฎระเบียบของสังคมอย่างยุติธรรม เพื่อสนองตอบประโยชน์สุขของประชาชนอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน

2.2 ลักษณะของอำนาจทางการเมือง

อำนาจทางการเมือง (Political Power) เป็นอำนาจหน้าที่ที่มีความชอบธรรมในการตัดสินใจ ตกลงใจในปัญหาของสังคม และการกำหนดนโยบายสาธารณะ ผลของการตกลงใจโดยอำนาจทางการเมืองจะต้องถูกบังคับใช้ให้มีการปฏิบัติตาม อำนาจทางการเมืองมีลักษณะสำคัญ ดังนี้ (เอกวิทย์ มณีธร 2552: 113 – 116)

2.2.1 สิทธิและหน้าที่ (Rights - obligations) เป็นองค์ประกอบสำคัญของอำนาจทางการเมือง การใช้สิทธิก็คือ การยอมให้มีเสรีภาพที่จะปฏิบัติการภายในขอบเขตของสิทธินั้น หน้าที่ก็คือการกำหนดให้บุคคลใดหรือกลุ่มใดสามารถใช้สิทธิที่ตนมีอยู่อย่างเสรี รวมทั้งการป้องกันคุ้มครองรักษาสิทธิของตนด้วย ฉะนั้น สิทธิและหน้าที่จึงเป็นสิ่งที่เป็นเหตุและเป็นผลซึ่งกันและกัน เมื่อใดที่สิทธิเกิดขึ้น หน้าที่ก็เกิดขึ้นด้วยตามสิทธินั้น

2.2.2 ความชอบธรรม (Legitimacy) เป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งส่วนหนึ่งในเรื่องของอำนาจ เพราะอำนาจของสังคมนั้นเป็นสิ่งที่บุคคลยอมรับก็ต่อเมื่อเป็นสิ่งที่ชอบธรรม ถูกต้อง ความชอบธรรมเป็นสิ่งที่บุคคลโดยทั่วไปเห็นพ้องต้องกันว่าเป็นสิ่งที่ชอบที่ควร มีเหตุผล และเป็นประโยชน์ต่อบุคคลและสังคมโดยทั่วไป ซึ่งอาจถือว่าเป็นรากฐานของการใช้อำนาจ เพื่อให้อำนาจนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้องสามารถใช้ได้ในรัฐอย่างสมบูรณ์เต็มที่

2.2.3 การบังคับและการยินยอม (Coercion and Consent) อำนาจนั้นมีความสามารถที่จะบังคับในเมื่อมีการละเมิดอำนาจ โดยทั่วไปมักจะเห็นว่า เป็นสิ่งที่ไม่มีประโยชน์ ถ้าสิทธิและหน้าที่นั้นเป็นสิ่งที่ไม่อาจจะบังคับใช้ได้ อำนาจมีความหมายรวมไปถึงว่าสิทธิใดๆที่เป็นผลเนื่องจากอำนาจนั้น จะต้องได้รับการรับรอง มิฉะนั้นแล้ว สิทธินั้นก็ปราศจากความหมาย อำนาจจะต้องมีการบังคับหรือการลงโทษ

2.2.4 อำนาจและการปฏิวัติ (Authority and Revolution) ในสังคมเผด็จการบุคคลทั่วไปมักมีความคิดเห็นกันว่า รัฐมีอำนาจ เพราะควบคุมกำลังในการบังคับที่สำคัญในสังคม

ถ้าเรารู้ว่าการใช้กำลังบังคับเป็นสิ่งจำเป็นในการรักษาความเป็นระเบียบ และการใช้กำลังบังคับเป็นสิ่งจำเป็นในการปฏิบัติการทางการเมือง แต่อาจไม่เป็นจริงเสมอไป เมื่อประชาชนทั้งหลายร่วมกันปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งที่ต่อต้านการบังคับนั้น การบังคับนั้นก็ไร้ผล ความพยายามที่จะบังคับอาจทำให้เกิดการปฏิวัติ ซึ่งเป็นการคืนรนต่อสู้ที่จะเข้าควบคุมองค์การทางการเมือง

2.2.5 สิทธิที่จะยุบเลิก (The Power to Dissolve) สมาชิกของทุกสังคมนี้อำนาจที่จะยุบเลิกสังคมโดยวิธีการไม่ยอมเชื่อฟังปฏิบัติตามอำนาจแห่งสังคมนั้น สังคมประกอบด้วยประชาชนซึ่งอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ ซึ่งกฎเกณฑ์เหล่านั้นมาจากอำนาจภายในสังคม เมื่อใดที่สมาชิกไม่ยอมรับกฎเกณฑ์ใด กฎเกณฑ์นั้นก็ใช้ไม่ได้ ไม่ว่าจะใช้กำลังบังคับมากน้อยสักเพียงใด เมื่อใดที่สมาชิกแห่งสังคมปฏิเสธไม่ยอมปฏิบัติตามอำนาจแห่งสังคมนั้น สังคมก็ต้องสลายตัวไป

2.2.6 อำนาจและความคิดเห็น (Authority and Opinion) มติมหาชนนั้นเป็นที่ยอมรับกันว่า เป็นส่วนหนึ่งของอำนาจทางการเมือง เป็นสิ่งที่มีความสำคัญในทุกองค์การทางการเมือง หากรัฐบาลใดพยายามที่จะสร้างอิทธิพลหรือหน้าที่ที่ขัดต่อหลักความเชื่อพื้นฐานของประชาชน รัฐนั้นก็ต้องเผชิญหน้ากับพลังทางสังคมที่มีต่ออำนาจที่พยายามต่อต้านสิ่งที่รัฐบาลสร้างขึ้น

อำนาจทางการเมืองมีลักษณะพิเศษตรงที่ไม่จำกัดและไม่สามารถวัดในเชิงปริมาณได้ เนื่องจากอำนาจทางการเมืองเกี่ยวข้องกับประชาชน และขึ้นอยู่กับความสามารถที่จะให้คนอื่นทำตามคำสั่ง อำนาจทางการเมืองไม่ใช่ชัยชนะที่ไหลออกมาจากตะเกียงวิเศษ จึงไม่อาจบอกได้ว่ามีการยึดอำนาจเกิดขึ้นแล้ว การอ้างว่ามีการยึดอำนาจตามที่ทำกันนั้น บางทีก็เป็นการกระทำของคนกลุ่มน้อย อยู่ได้ไม่นานประชาชนก็เกลียดและไม่ร่วมมือ อำนาจจึงเป็นเพียงสิ่งที่อาจได้มาแต่ไม่อาจยึดได้ การศึกษาอำนาจในทางรัฐศาสตร์ไม่ได้ศึกษาอำนาจดิบๆ แต่ต้องการศึกษาเพื่อหาทางสร้างความชอบธรรมและความถูกต้องให้กับอำนาจด้วย

2.2.7 อำนาจทางการเมืองที่เกิดจากหลักความศักดิ์สิทธิ์ อำนาจทางการเมืองประเภทนี้ ได้มาจากการอ้างถึงสิ่งศักดิ์สิทธิ์และความเชื่อตามหลักศาสนา เช่น ลัทธิเทวสิทธิ์ (Divine Right Theory) และลัทธิเทวราช (Divinity Theory) อำนาจทางการเมืองได้แก่ อำนาจของพระมหากษัตริย์แบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ในปัจจุบันการยอมรับความชอบธรรมของอำนาจดังกล่าวมีน้อยลงด้วยเหตุผลหลายประการ

2.2.8 อำนาจทางการเมืองที่เกิดจากหลักปัจเจกชนนิยม อำนาจทางการเมืองประเภทนี้ ได้มาจากการรับมอบอำนาจและความยินยอมจากปวงชน ซึ่งเป็นอำนาจทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย ดังนั้น การใช้อำนาจทางการเมืองจึงมักคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของปัจเจกชน รัฐบาล และรัฐสภา ในระบบการเมืองแบบประชาธิปไตยมักอ้างถึงประชาชนและเจตนารมณ์ของปวงชนสนับสนุนนโยบายและการกระทำของตนเสมอ

2.2.9 อำนาจทางการเมืองที่เกิดจากหลักสหนิยม อำนาจทางการเมืองประเภทนี้ ถือว่ารากฐานของอำนาจทางการเมืองเกิดจากรัฐและสังคม หลักสหนิยม นิยมใช้ในประเทศเผด็จการแบบต่างๆ เช่น พรรคคอมมิวนิสต์ และพรรคนาซี เป็นต้น หลักสหนิยมถือว่าอำนาจทางการเมืองนั้นเกิดมาจากรัฐและสังคม มิได้เกิดจากประชาชน การใช้อำนาจทางการเมืองจึงคำนึงถึงผลประโยชน์ความยิ่งใหญ่ของรัฐและผลประโยชน์ของส่วนรวม เสรีภาพและผลประโยชน์ของเอกชนไม่ได้รับความสำคัญมากนัก

2.2.10 อำนาจทางการเมืองที่เกิดจากจารีตประเพณี อำนาจทางการเมืองในบางสังคมอาจเกิดจากแบบแผนการปฏิบัติที่ได้รับการยอมรับและสืบทอดกันมาเป็นเวลานาน เช่น การยึดถือความอาวุโสสูงสุดเป็นเกณฑ์ในการรับมอบอำนาจทางการเมือง และการสืบเชื้อสายมาจากผู้ปกครองเดิม เป็นต้น

2.2.11 อำนาจทางการเมืองที่เกิดจากกฎหมาย อำนาจทางการเมืองในปัจจุบันมักอ้างถึงการมอบหมายจากกฎหมาย เช่น รัฐธรรมนูญและกฎหมายปกครอง เป็นต้น รัฐบาลมักใช้อำนาจทางการเมืองโดยอ้างกฎหมายรัฐธรรมนูญ เพื่อข้ความชอบธรรมในการปฏิบัติตาม

2.2.12 อำนาจทางการเมืองที่เกิดจากผู้นำเปี่ยมบารมี อำนาจทางการเมืองนี้เกิดจากบุคคลพิเศษ ผู้นำบารมี เป็นบุคคลที่มีบุคลิกภาพพิเศษแตกต่างจากสามัญชน ผู้ใกล้ชิดจะเกิดความเลื่อมใส ศรัทธา และยอมปฏิบัติตาม อำนาจทางการเมืองที่เกิดจากบารมีเป็นอำนาจทางการเมืองเฉพาะตัวและไม่คงทนถาวร มีการเสื่อมได้

ซึ่งในความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจทางการเมืองกับสมาชิกในสังคมการเมือง วิวัฒน์ เอี่ยมไปพรวัน (2548: 307-327) สามารถจำแนกได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ คือ ชนชั้นผู้ปกครอง (Ruling Class) และชนชั้นผู้ถูกปกครอง (Ruled Class) ซึ่งชนชั้นผู้ปกครองก็คือชนชั้นผู้มีอำนาจทางการเมือง ในขณะที่ชนชั้นผู้ถูกปกครองเป็นชนชั้นที่ปราศจากอำนาจทางการเมือง ชนชั้นผู้ถูกปกครองมักมีคนจำนวนมาก (The Mass) ส่วนชนชั้นผู้ปกครองมักมีจำนวนน้อย (The Few) เมื่อเป็นเช่นนี้จึงส่งผลให้ฐานะและสถานภาพของชนชั้นทั้งสองมีความแตกต่างกัน โดยอำนาจทางการเมืองมีความสัมพันธ์กับอำนาจทางเศรษฐกิจในรูปแบบของปัจจัยการเสริมอำนาจ ซึ่งอำนาจทางเศรษฐกิจถือว่าเป็นทรัพยากรทางการเมืองอย่างหนึ่งที่เสริมอำนาจทางการเมือง ในขณะเดียวกันหากพิจารณาอำนาจทางสังคมของบุคคล ซึ่งหมายถึง ฐานะลำดับชั้นทางสังคมก็จะเป็นปัจจัยเสริมเช่นเดียวกันกับอำนาจทางเศรษฐกิจ สรุปคืออำนาจทางการเมืองเป็นปัจจัยแกนกลางที่สำคัญที่สุดในสังคม ใครก็ตามที่เป็นเจ้าของอำนาจทางการเมือง ผู้นั้นย่อมมีอำนาจควบคุมอำนาจทางเศรษฐกิจและอำนาจทางสังคมโดยปริยาย

3. แนวคิดว่าด้วยชนชั้นนำ

ความคิดเกี่ยวกับชนชั้นนำ (Elite) นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของ ชนชั้นนำไว้อย่างหลากหลายแตกต่างกันไปตามลักษณะของวัฒนธรรมและสังคมที่ดำรงอยู่ เช่น ชนชั้นนำในสังคมอุตสาหกรรมมีความแตกต่างจากชนชั้นนำในสังคมเกษตรกรรม ซึ่งความแตกต่างเหล่านี้มิใช่เรื่องสำคัญ สิ่งสำคัญอยู่ที่ชนชั้นนำในสังคมนั้นๆมีบทบาทมากน้อยเพียงใด เพราะบทบาทนี้สามารถแสดงให้เห็นถึงอำนาจและอิทธิพลของชนชั้นนำได้อย่างเด่นชัดว่ามีมากน้อยประการใด ในความหมายของชนชั้นนำ สามารถรวบรวมและอธิบายได้ดังนี้

3.1 ความหมายของชนชั้นนำ

ชัยอนันต์ สมุทวณิช (2511 : 58-71 อ้างถึงใน นิคม สุวรรณรุ่งเรือง 2531: 36) ได้กล่าวว่า ชนชั้นนำ หมายถึง กลุ่มบุคคลใดๆก็ตามในสังคมหนึ่งๆ ที่มีตำแหน่งหน้าที่สำคัญและมีชื่อเสียง ฉะนั้นชนชั้นนำจึงอาจรวมถึงบุคคลหลายอาชีพด้วยกัน บุคคลที่มีตำแหน่งสูง มีอำนาจในหน้าที่ราชการ

จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ (2513: 21 อ้างถึงใน นิคม สุวรรณรุ่งเรือง 2531: 36) ได้ให้ความหมายของชนชั้นนำ หมายถึง บุคคลในชุมชนใดชุมชนหนึ่ง ซึ่งมีคุณสมบัติที่น่าปรารถนาโดยทั่วไป ในระดับที่ค่อนข้างสูงเป็นพิเศษ ไม่ว่าจะเป็นเพียงประการเดียว หรือหลายประการรวมกันก็ตาม บุคคลชั้นนำอาจจะเป็นผู้ที่มีอำนาจ ได้รับการยกย่องนับถือ มีทรัพย์สินหรือมีความสามารถหลายๆ ด้าน คุณสมบัติดังนี้อาจจะเป็นเพียงประการเดียวหรือหลายประการรวมกันก็ได้

ระดม วงษ์น้อม (2527: 10 อ้างถึงใน นิคม สุวรรณรุ่งเรือง 2531: 37) ได้ให้ความหมายชนชั้นนำ หมายถึง คนกลุ่มน้อยที่อยู่บนจุดสุดยอดปิรามิดของการแบ่งชั้นทางสังคม คนกลุ่มน้อยที่มีอำนาจและอิทธิพลมากที่สุด ครอบครองทรัพย์สินและความร่ำรวยมากที่สุด หรือมากกว่าคนอื่นๆ ในสังคมหรือชุมชน และคนกลุ่มน้อยนี้ได้อาศัยความได้เปรียบดังกล่าวเข้าถึงหรือเข้าควบคุมการตัดสินใจของสังคมและชุมชนเอาไว้ ซึ่งในปัจจุบันการควบคุมอำนาจตัดสินใจดังกล่าวก็คือ อำนาจปกครองไว้นั่นเอง

พรชัย เทพปัญญา (2549: 4) ได้ให้ความหมายของชนชั้นนำ คือผู้ที่มีอำนาจในการปกครองในการที่จะชี้ชะตาบุคคลที่อยู่ภายใต้การปกครอง ให้เป็นไปตามครรลองที่พวกเขาต้องการ เครื่องมือที่สำคัญในการช่วยสร้างฐานอำนาจให้เข้มแข็งได้แก่ สถานะทางเศรษฐกิจที่มั่นคง และความสามารถที่ควบคุมปัจจัยการผลิตไว้ได้ นอกจากนี้ยังมีสิ่งกำหนดอื่นๆ ที่ทำให้ชนชั้นผู้นำมีอำนาจเหนือบุคคลอื่นๆ ภายในสังคม เช่น สถานะผู้นำ การศึกษา ฯลฯ

พลศักดิ์ จิรไกรศิริ (2547: 33 อ้างถึงใน สุดาพร พัดแสง 2548: 37) ได้ให้ความหมายของชนชั้นนำ หมายถึง กลุ่มบุคคลที่มีอำนาจและอิทธิพลในแต่ละสาขาวิชาชีพ ส่วนจะ

เป็นกลุ่มที่มีอำนาจมากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับความสำคัญของวิชาชีพที่เขาประกอบอยู่และความสำคัญของอาชีพนี้จะมีระดับแตกต่างกันไปตามแต่ละสังคม เป็นต้นว่าอาชีพทหาร อาจมีความสำคัญอย่างมากต่อสังคมเกษตรกรรม แต่อาจมีความสำคัญไม่มากต่อสังคมอุตสาหกรรม การศึกษาชนชั้นนำจึงต้องสังเกตตั้งแต่เบื้องต้นว่าอยู่ในสังคมชนิดใด

เพลโต (Plato อังใน พรชัย เทพปัญญา 2549: 3) ได้อธิบายถึงความหมายของชนชั้นนำไว้สองความหมายด้วยกัน กล่าวคือ ในความหมายแรก เขาได้เน้นถึงใครก็ตามที่ประสบความสำเร็จในชีวิตเกี่ยวกับหน้าที่การงานอย่างสูง ในความหมายที่สอง เขาได้เน้นถึงการแบ่งบุคคลภายในสังคมออกเป็นสองระดับด้วยกัน คือ ในระดับต่ำ ได้แก่พวกที่ไม่ได้เป็นชนชั้นนำ (non-elite) และในระดับที่สูงกว่า ได้แก่ชนชั้นนำผู้ที่มีบทบาทในการปกครอง (governing elite) กับชนชั้นผู้นำ ผู้ซึ่งไม่มีบทบาทในการปกครอง (non-governing elite)

จากความหมายของชนชั้นนำสามารถสรุปได้ว่า ในสังคมมีชนชั้นอยู่สองชนชั้น เป็นอย่างน้อย ชนชั้นนำเป็นชนกลุ่มน้อย (Minority Group) เป็นกลุ่มที่มีทรัพย์สิน อำนาจ ชื่อเสียง เกียรติยศ และครอบครองสิ่งที่มีค่าทางสังคม ในอัตราที่มากกว่าชนกลุ่มมาก (Majority Group) ของสังคม และที่สำคัญชนชั้นนำที่เป็นชนกลุ่มน้อยนี้จะเป็นผู้ดำรงอยู่ในตำแหน่งที่สามารถใช้อำนาจในการตัดสินใจทางการเมืองและกิจกรรมต่างๆ ที่สำคัญของชุมชนเอาไว้ ดังนั้น ชนชั้นนำ ซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยนี้จะรู้จักกันในอีกนัยหนึ่ง คือ ชนชั้นปกครอง (Ruling Class) หรือ ชนชั้นแห่งอำนาจ (The power elite) ส่วนชนชั้นที่ไม่มีส่วนในการปกครองก็จะถูกปกครองโดยชนชั้นปกครอง ซึ่งเรียกว่า ชนชั้นถูกปกครอง (non-governing class) หรือมวลชน (mass) (นิคม สุวรรณรุ่งเรือง 2531: 37)

3.2 ประเภทของชนชั้นนำ

ซีไรท์ มิลล์ (C. Wright Mills อ้างถึงใน นิคม สุวรรณรุ่งเรือง 2531: 37) ได้แบ่งชนชั้นนำที่ทำการปกครองประเทศสหรัฐอเมริกาได้ 3 กลุ่มใหญ่ๆ ดังนี้

1. ชนชั้นนำทางการเมือง (Political Elite)
2. ชนชั้นนำทางเศรษฐกิจ (Economic Elite)
3. ชนชั้นนำทางทหาร (Military Elite)

วิสุทธี ธรรมวิริยะวงศ์ (2524: 17) ได้แบ่งประเภทของชนชั้นนำในสังคมออกได้เป็น 6 ประเภท ดังนี้

1. ชนชั้นนำทางการเมือง (Political Elite)
2. ชนชั้นนำทางการบริหาร (Administrative Elite or Bureaucratic Elite)
3. ชนชั้นนำทางธุรกิจ (Business Elite)
4. ชนชั้นนำทางทหาร (Military Elite)

5. **ชนชั้นนำทางวิชาชีพ (Professional Elite)** อาทิเช่น ทนายความ, แพทย์, วิศวกร

6. **ผู้นำมวลชน (Leader of the mass)**

ภาณุวัตร วิริยะจรรยา (2552: 9) ได้แบ่งประเภทของชนชั้นนำไทยให้เหมาะสมกับสภาพสังคม โดยจำแนกประเภทชนชั้นให้สอดคล้องกับสถานการณ์ของประเทศไทยปัจจุบันได้ 3 ประเภท คือ

1) **ชนชั้นทางการบริหาร (Administrative Elite or Bureaucratic Elite)**

หมายความถึง กลุ่มบุคคลที่มีสถานะเป็นผู้บริหารกิจการบ้านเมืองมีหน้าที่เป็นข้าราชการ ไม่ว่าจะ เป็นข้าราชการประจำ หรือข้าราชการการเมือง หมายรวมถึง ข้าราชการที่เกษียณอายุราชการ หรือ ลาออกจากราชการแล้วกลับเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารบ้านเมือง

2) **ชนชั้นทางธุรกิจ (Business Elite)** หมายความถึง กลุ่มพ่อค้า นักลงทุน

นักธุรกิจ บริษัท ห้างร้าน หรือบุคคลธรรมดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดี มีความมั่นคง และต่อมา อาจจะเข้ามามีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจและระบบการเมือง ไม่ว่าจะ เป็นทางตรงและทางอ้อม โดยมีรูปแบบการเข้ามามีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน

3) **ผู้นำมวลชน (Leader of the mass)** หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่อาจมี

สถานะทั้งเป็นชนชั้นทางการบริหารหรือเป็นชนชั้นทางธุรกิจ ที่ทำหน้าที่เป็นตัวแทนประชาชน เพื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆไม่ว่าจะเป็นการเรียกร้อง การขอความร่วมมือหรือการให้ช่วยเหลือ เป็น ตัวแทนประสานผลประโยชน์ในด้านต่างๆ เพื่อให้กิจกรรมที่มวลชนต้องการบรรลุลงไปได้ด้วยดี

ซึ่ง นิคม สุวรรณรุ่งเรือง (2531: 38-39) ได้แสดงทัศนะที่แตกต่างจากนักวิชาการข้างต้น ในเรื่องของการแบ่งประเภทของชนชั้น โดยให้ความเห็นว่า การแยกประเภทดังกล่าวจะไม่ชัดเจนอย่างแท้จริง ด้วยลักษณะที่ว่า ชนชั้นนำแต่ละประเภทนี้ บางครั้งก็เป็นชนกลุ่มเดียวกัน เพียงแต่เมื่อเปลี่ยนสถานภาพบทบาทไปตามตำแหน่งที่ครอบครองแล้ว ชนกลุ่มน้อยที่จะ เปลี่ยนเป็นชนชั้นนำอีกประเภทหนึ่งไป อาทิ ชนชั้นนำทางเศรษฐกิจ เป็นบุคคลที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจดี มีทรัพย์สิน มีชื่อเสียง และมีอำนาจทางเศรษฐกิจ และบุคคลกลุ่มนี้จะได้รับการ ขอมรับและยกย่องในวงการทางสังคม เป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงในวงสังคม และเมื่อบุคคลเหล่านี้เข้าไปในกระบวนการทางการเมืองแล้ว ก็มักจะเป็นผู้ได้รับเลือกเข้าสู่ศูนย์กลางแห่งอำนาจด้วยความ พร้อมของปัจจัยหลายๆ ด้าน ในทางการเมืองนี้เองชนชั้นนำกลุ่มนี้ก็จะเข้าดำรงตำแหน่งที่สำคัญ ทางการเมือง เป็นชนชั้นนำทางการเมือง ในขณะที่เดียวกันชนกลุ่มนี้ก็ใช้อำนาจทางการเมืองเป็น ปัจจัยในการพัฒนาระบบเศรษฐกิจของกลุ่มตนเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง เมื่อเป็นเช่นนี้ สถานภาพ เกียรติยศ ทางสังคมก็เป็นผลที่ตามมาเพื่อชนกลุ่มนี้ เมื่อเขาดำรงตำแหน่งทางการเมือง ดังนั้นจึงแทบกล่าวได้ว่า บางครั้งชนชั้นนำในแต่ละประเภทเป็นชนชั้นนำที่มาจากกลุ่มเดียวกัน

และเป็นที่ยอมรับว่า ชนชั้นนำกลุ่มนี้มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด มีการประสานผลประโยชน์กันอย่างต่อเนื่อง มีวิถีการดำเนินชีวิต มีค่านิยม และความรู้สึกร่วมกันที่แตกต่าง

4. แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำ

ผู้นำ คือ บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งหรือยกย่องขึ้นให้เป็นหัวหน้าหรือเป็นผู้ตัดสินใจและเป็นปัจจัยที่สำคัญในการที่จะนำกลุ่มหรือหมู่ชนไปสู่ประสบความสำเร็จ หรือล้มเหลว เนื่องจากผู้นำจะต้องเป็นผู้นำ ผู้ควบคุม และเป็นผู้กำหนดนโยบาย เพื่อนำกลุ่มไปสู่เป้าหมายที่กำหนด ซึ่งในความหมายของผู้นำนั้น ได้มีผู้ให้คำนิยามไว้มากมาย สามารถศึกษาและรวบรวมได้ ดังนี้

4.1 ความหมายของภาวะผู้นำ

นพพงษ์ บุญจิตราดุล (2534: 95) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำไว้ 5 ประการ คือ

1. ภาวะผู้นำ คือ ผู้นำที่มีอิทธิพลในทางที่ถูกต้องต่อการกระทำของผู้อื่น
2. ภาวะผู้นำ คือ ผู้นำที่มีอิทธิพลในทางที่ถูกต้องต่อการกระทำของผู้อื่นมากกว่าคนอื่นๆ ในกลุ่มหรือในองค์กรซึ่งเขาปฏิบัติงานอยู่
3. ภาวะผู้นำ คือ ผู้นำที่ได้รับการเลือกตั้งจากกลุ่มเพื่อเป็นหัวหน้า
4. ภาวะผู้นำ คือ ผู้นำใช้อิทธิพลมากในการกำหนดเป้าหมายหรือการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายของกลุ่มหรือองค์กร
5. ภาวะผู้นำ คือ ผู้นำที่ได้รับแต่งตั้งในสำนักงานและมีอิทธิพลในตัวสูง

เสนาะ ดิยาว (2534: 5-6) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง การพัฒนาบุคคล มิใช่เกิดจากคุณสมบัติส่วนตัว คือ เกิดจากพฤติกรรมของผู้นำเอง พฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความเป็นผู้นำ คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกับผู้อื่นในแง่ของการบริหาร ก็คือ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา

ทองอินทร์ วงศ์โสธร (2544: 165-166) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำไว้ 4 ประการ คือ

1. ภาวะผู้นำ คือ ความสามารถในการชักชวนหรือชักนำคนอื่นโดยปราศจากการใช้อำนาจตามตำแหน่งหรือเหตุการณ์ภายนอก
2. ภาวะผู้นำ คือ กระบวนการในการใช้อิทธิพลต่อกิจกรรมของกลุ่ม เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ของกลุ่มและทำกลุ่มให้บรรลุวัตถุประสงค์
3. ภาวะผู้นำ คือ เป็นปรากฏการณ์ทางสังคมที่ซับซ้อนและสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง

4. ภาวะผู้นำคือ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลผลแห่งความสัมพันธ์ ก็คือ บุคคลหนึ่ง ในช่วงเวลาหนึ่งต้องรับผิดชอบต่อกิจกรรมและสวัสดิการของกลุ่ม ภาวะผู้นำเกิดขึ้นเมื่อคนคนหนึ่งมีผลกระทบต่ออีกคนหนึ่ง หรือกลุ่มหนึ่งในลักษณะที่ว่าการสั่งการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์มาจากคนคนนี้ ความสำเร็จของความเป็นผู้นำเกี่ยวข้องกับผู้อื่นเสมอ ไม่สามารถเกิดขึ้นเองโดยลำพังได้

เลิศ ไชยณรงค์ (2536: 20) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ภาวะผู้นำ คือ การสร้างสรรค์หรือปลูกฝังศรัทธาความกลมเกลียว ความร่วมมือ ร่วมใจให้เกิดขึ้นในระหว่างผู้ร่วมงาน หรือผู้ตาม ทั้งนี้เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางที่ผู้นำหรือผู้บริหารต้องการ อันเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์การนั่นเอง

สัมฤทธิ์ เพชรสังคุณ (2535: 17) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ มีความหมายสามารถแบ่งได้เป็น 3 แบบ ได้แก่

1. ภาวะผู้นำ คือ การที่ผู้นำใช้อิทธิพลของตนหรือตำแหน่งหน้าที่เพื่อให้ผู้อื่นยินยอมปฏิบัติตามเป้าหมายของกลุ่ม
2. ภาวะผู้นำ คือ การที่ผู้นำติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลในองค์กร โดยเน้นที่การประสานสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเป็นสำคัญ ก่อนที่จะคำนึงถึงเป้าหมายขององค์กร เป็นการมุ่งสัมพันธ์ภาพ
3. ภาวะผู้นำ คือ การที่ผู้นำใช้ศิลปะจูงใจให้สมาชิกของกลุ่มร่วมกันปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร และสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีของสมาชิก โดยสมาชิกพึงพอใจในผลสัมฤทธิ์ของงานด้วย

ธงชัย สันติวงษ์ (2539: 410) ให้ความเห็นว่า ภาวะผู้นำ คือ ความเป็นผู้นำที่ก่อให้เกิดความร่วมมืออันดีระหว่างสมาชิกในองค์กร ที่ผู้นำจะต้องมีและเป็นความสามารถที่จะรวบรวมพลังและใช้ประโยชน์จากผู้ที่บังคับบัญชาเพื่อผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์การ

เทพนม เมืองแมนและสวิง สุวรรณ (2540: 184) ให้คำจำกัดความไว้ว่า ภาวะผู้นำ คือ การที่บุคคลหนึ่งบุคคลใดมีอิทธิพลต่อสมาชิกในหมู่คณะมากที่สุด ในการจูงใจให้ปฏิบัติตาม ให้มีความเห็นคล้อยตามความต้องการซึ่งเป็นกระบวนการของการมีอิทธิพลต่อกิจกรรมของบุคคลหรือของกลุ่มเพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในสถานการณ์หนึ่งๆ

ศิริพร พงษ์ศรีโรจน์ (2540: 196) ให้ความเห็นว่า ภาวะผู้นำ คือ ศิลป์หรือกระบวนการที่มีอิทธิพลเหนือคน กระตุ้นให้ความร่วมมือปฏิบัติงานตามผู้นำด้วยความศรัทธา นับถือด้วยความเต็มใจอย่างประสานสัมพันธ์กันจนงานสำเร็จตามเป้าหมายของกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่ง

ลิเกิร์ต (Likert, 1967: 172 อ้างถึงใน จุมพล หนิมพานิช และ ฐปนรรต

พรหมอินทร์ 2552: 75- 76) ให้ความหมายของ ภาวะผู้นำว่า เป็นกระบวนการซึ่งผู้นำจะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับความคิดหวัง ค่านิยม และความสามารถในการติดต่อพบปะเจรจาของบุคคลที่จะต้องเกี่ยวข้อง ดังนั้น เพื่อที่จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน ผู้นำจะต้องแสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่จะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเห็นว่าสนับสนุนในความสามารถของเขา

ริชาร์ดสันและแบลควิน (Richardson and Baldwin, 1976: 147 อ้างถึงใน จุมพล หนีมพานิช และ รุปนรรต พรหมอินทร์ 2552: 75- 76) ให้ความหมายของ ภาวะผู้นำ ไว้ว่า เป็นกระบวนการซึ่งบุคคลหนึ่งบุคคลใดมีอิทธิพลต่อทัศนคติ ความเชื่อ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อพฤติกรรมของบุคคลหนึ่งบุคคลใดหรือมากกว่า โดยพยายามที่จะทำให้สมาชิกขององค์การให้ประพฤติไปในทิศทางที่จะทำให้องค์การนั้นๆ บรรลุถึงเป้าหมายที่ตั้งเอาไว้

4.2 ประเภทของผู้นำ

จากความหมายของภาวะผู้นำที่กล่าวมา สามารถแบ่งประเภทของผู้นำตามลักษณะได้ดังนี้ (จุมพล หนีมพานิช และ รุปนรรต พรหมอินทร์ 2552: 75- 76)

4.2.1 การแบ่งประเภทตามลักษณะการปฏิบัติงาน สามารถแบ่งเป็นประเภทย่อยๆ คือ

1) ผู้นำตามกฎหมาย ได้แก่ ผู้นำที่เป็นไปตามกฎหมายหรือกฎระเบียบที่กำหนดไว้ เช่น นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ปลัดกระทรวง อธิบดี ฯลฯ โดยกฎหมายจะกำหนดคุณลักษณะของแต่ละตำแหน่งไว้ว่าจะต้องเป็นเช่นไร ผู้ใดจะสามารถมาอยู่ในตำแหน่งนั้น ตำแหน่งนี้ได้อย่างไร ผู้ใดมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนดหรือกฎระเบียบกำหนดก็จะมาครองตำแหน่งนั้นได้

2) ผู้นำที่มีลักษณะพิเศษเฉพาะตัว เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติพิเศษ มีท่าทาง บุคลิก ลักษณะ หรือความสามารถพิเศษเฉพาะตัว ซึ่งเป็นไปได้ทั้งในทางดีหรือทางเลว เช่น เมื่อเป็นนักเลงก็จะได้รับการยอมรับในหมู่นักเลงให้เป็นหัวหน้าแก๊ง เมื่อเป็นนักกีฬาที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นหัวหน้าทีม เป็นผู้มีลักษณะของผู้นำที่ดีเด่น

3) ผู้นำในลักษณะที่เป็นสัญลักษณ์ เช่น พระมหากษัตริย์เป็นผู้นำของพระราชวงศ์หรือของประเทศที่มีพระมหากษัตริย์เป็นผู้นำ

4.2.2 การแบ่งประเภทตามลักษณะของพฤติกรรม ซึ่ง จอห์น ซี ฟลานาแกน (John C. Flanagan อ้างถึงใน จุมพล หนีมพานิช และ รุปนรรต พรหมอินทร์ 2552: 75- 76) ได้แบ่งย่อยออกได้ดังนี้

1) ผู้นำที่มุ่งแต่งานเป็นสำคัญ มีลักษณะพฤติกรรมแสดงออกเป็นแบบเผด็จการ

2) ผู้นำที่ตระหนักถึงผลงานและความพอใจของทุกฝ่าย เป็นหัวหน้างานที่มีพฤติกรรมแบบประชาธิปไตย

3) ผู้นำที่ถือว่าประสิทธิภาพของการทำงานสูงขึ้นได้เนื่องจากสินน้ำใจ ผู้นำประเภทนี้ถือว่าสินน้ำใจหรือสิ่งตอบแทนเป็นสิ่งสำคัญที่กระตุ้นให้การทำงานมีประสิทธิภาพสูง จึงใช้วิธียั่วยู่ให้คนทำงานโดยการให้สินน้ำใจ ค่าตอบแทน หรือสินจ้างรางวัล

4.2.3 การแบ่งประเภทตามลักษณะการบริหารงาน ลิปปิต (Lippitt อ้างถึงใน จุมพล หนีมพานิช และฐปนรรต พรหมอินทร์ 2552: 76-77) ได้แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1) ผู้นำแบบอัตตาธิปไตย (*Authoritarian หรือ Autocratic leaders*) ผู้นำแบบนี้จะใช้อำนาจตลอดเวลา ยึดถือตัวเองเป็นสำคัญ เน้นการสั่งจากบนลงล่าง ไม่รับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น หรือไม่เปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้แสดงความคิดเห็น

2) ผู้นำแบบเสรี (*Laissez-faire leaders*) เป็นผู้นำแบบ “ไม่เอาไหน” ปล่อยให้เรื่องตามราว ไม่ใช้อำนาจบังคับบัญชาควบคุมผู้ใต้บังคับบัญชา ปราศจากความรับผิดชอบ คอยแต่ลงนามผ่านเรื่องให้พ้นตัวไปเท่านั้น

3) ผู้นำแบบประชาธิปไตย (*Democratic leaders*) เป็นแบบที่ดีที่สุด ใจกว้าง รับฟังความคิดเห็นผู้อื่น ยึดถือความคิดเห็นของกลุ่มเหนือความคิดเห็นของตน ผู้นำแบบนี้ผู้ใต้บังคับบัญชาจะให้ความนิยมนกข่อง รักใคร่ เกรงใจแต่ไม่ใช่เกรงกลัว

นอกจากนี้ อุทัย หิรัญโต (มปป. 1-2 อ้างถึงใน จุมพล หนีมพานิช และฐปนรรต พรหมอินทร์ 2552: 76-77) ได้พิจารณาจำแนกผู้นำจากการใช้อำนาจโดยแบ่งได้ดังนี้

1) ผู้นำแบบใช้พระเดช (*Legal leaders*) หมายถึงผู้นำที่ยึดถือการปฏิบัติงานที่อาศัยบทบัญญัติแห่งกฎหมายเป็นหลัก และมักจะพิจารณาผู้ใต้บังคับบัญชาไปในทางที่จะลงโทษหากปฏิบัติงานไม่มีประสิทธิภาพ

2) ผู้นำแบบใช้พระคุณ (*Charismatic leaders*) หมายถึงผู้นำที่ใช้ความสามารถจูงใจคนให้ยินยอมพร้อมใจปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ โดยที่ตัวผู้นำมิได้มีอำนาจตามกฎหมาย แต่คนอื่นคล้อยตามเพราะคุณงามความดี

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนั้น กล่าวได้ว่าเป็นลักษณะทั่วไปของผู้นำที่ปรากฏอยู่ในสังคม แต่สำหรับในทางการเมืองแล้วก็ได้มีการแบ่งประเภทของผู้นำทางการเมืองไว้ดังนี้ (วิสุทธิ์ โพธิ์แท่น และคณะ 2534: 4-6 อ้างถึงใน จุมพล หนีมพานิช และฐปนรรต พรหมอินทร์ 2552: 76-77)

1) การจำแนกโดยพิจารณาจากแหล่งที่มาของอำนาจ (*Classifying Leaders by Source of Authority*) ซึ่ง แมกซ์ เวเบอร์ (Max Weber อ้างถึงใน จุมพล หนีมพานิช และฐปนรรต พรหมอินทร์ 2552: 77) ได้จำแนกออกเป็น 3 ประเภทย่อยๆ คือ

(1) ผู้นำตามกฎหมายและเหตุผล (Legal-rational leaders) ผู้นำแบบนี้เกิดขึ้นจากความเชื่อในความถูกต้องของหลักกฎหมายที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของเหตุผล โดยหลักกฎหมายและเหตุผลนี้ “ตำแหน่ง” ผู้นำจึงเป็นตำแหน่งแห่งความชอบธรรมที่จะต้องได้รับการเคารพ ความเชื่อฟังในผู้นำเป็นการเชื่อฟังในฐานะของการดำรงตำแหน่งที่ได้รับการยอมรับ ไม่ใช่เชื่อฟังในตัวผู้นำ

(2) ผู้นำตามจารีตประเพณี (Traditional leaders) เป็นผู้นำที่เกิดขึ้นจากข้อกำหนดของจารีตประเพณีของสังคมนั้นๆ ที่ได้รับการเชื่อถือติดต่อกันมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน การเป็นผู้นำและอำนาจของผู้นำมีแหล่งที่มาจากจารีตประเพณี โดยไม่คำนึงว่ามีเหตุผลหรือไม่

(3) ผู้นำบุญญาบารมี (Charismatic leaders) เป็นผู้นำที่เกิดขึ้นมาจากบุคลิกภาพส่วนตัวของบุคคลที่มีลักษณะพิเศษที่เรียกว่า Charisma อันแสดงให้เห็นถึงคุณสมบัติโดดเด่นที่ผู้ตามทั้งหลายมอบความเลื่อมใสศรัทธาให้ โดยมีความเชื่ออย่างเหนียวแน่นว่า บุคคลนั้นเป็นผู้ที่มีลักษณะเหนือมนุษย์ที่ตนไม่อาจไม่เชื่อฟังได้

2) การจำแนกโดยพิจารณาตามประเภทของบุคลิกภาพ (Classifying Leaders by Personality types) ซึ่ง ฮาโรลด์ ดี ลาสเวลล์ (Harold D. Lasswell อ้างถึงใน จุมพล หนิมพานิช และ ปนรรต พรหมอินทร์ 2552: 77-78) ได้แบ่งออกเป็น 2 ประเภทย่อย คือ

(1) ผู้กระตุ้นทางการเมือง (Political agitator) คือผู้ที่มีความสนใจหลักๆ อยู่ที่การกระตุ้นมหาชนให้เกิดความตื่นตัวเร้าใจทางการเมืองเพื่อให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งที่ผู้กระตุ้นต้องการ

(2) ผู้บริหารทางการเมือง (Political administration) ผู้นำลักษณะนี้จะมีลักษณะที่ขึ้นอยู่กับความสามารถในการทำงานประจำวันเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จ โดยไม่สนใจที่จะก่อให้เกิดความตื่นเต็นแก่บุคคลอื่น

อย่างไรก็ตาม ผู้นำประเภทผู้บริหารทางการเมืองอาจพัฒนามาจากผู้กระตุ้นทางการเมืองก็ได้

3) การจำแนกโดยพิจารณาตามลักษณะความสัมพันธ์กับผู้ตาม (Classifying Leaders by Relationship to Followers) ซึ่งแบ่งย่อยออกได้ คือ

(1) ผู้นำแห่งการแลกเปลี่ยน (Transactional leaders) เป็นผู้นำที่มีความสัมพันธ์กับผู้ตามเสมือนหนึ่งดำเนินการแลกเปลี่ยนในเชิงค้าขาย กล่าวคือ ผู้นำจะให้รางวัลไม่ว่าจะเป็นวัตถุหรือตำแหน่ง ลากยศ เพื่อแลกเปลี่ยนให้ได้มาในสิ่งที่ตนประสงค์ เช่น คະแนนเสียง เงิน หรือการสนับสนุน เป็นต้น

(2) ผู้นำในการเปลี่ยนแปลง (*Transforming of transformational leaders*) เป็นผู้นำที่มีลักษณะผูกพันทางศีลธรรมที่มุ่งจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่คิดว่ามีขึ้นและเพื่อวัตถุประสงค์ที่ดีกว่าเดิม

4) การจำแนก โดยพิจารณาที่ความสัมพันธ์กับอุดมการณ์ทางการเมือง (*Classifying Leaders by Relationship to Political Ideology*) แบ่งออกได้ดังนี้

(1) ผู้สถาปนา (*Founder*) คือผู้นำที่รับผิดชอบอย่างมากต่อการสร้างและพัฒนาอุดมการณ์อันใดอันหนึ่ง ผู้นำประเภทนี้เป็นผู้นำที่ให้คำอธิบายเกี่ยวกับความคิด ความเชื่ออย่างใดอย่างหนึ่ง และนำความคิด ความเชื่อนั้นมาปฏิบัติในกิจกรรมและสถาบันทั้งหลายทางการเมือง คือ ทำความคิด ทำการปฏิบัติและทำการสร้างสถาบันใหม่ที่สอดคล้องกันขึ้นมา

(2) นักแก้ (*Revisionist*) คือ ผู้นำที่นำอุดมการณ์ที่มีอยู่แล้วมาดัดแปลงแต่งเติมจนมีลักษณะโดดเด่นขึ้นมาใหม่

(3) นักปฏิบัติ (*Practitioner*) คือ ผู้นำที่เป็นแบบอย่างแห่งการปฏิบัติตามอุดมการณ์ที่ตนเองเชื่อถือและผูกพัน

(4) ผู้ถ่ายทอด (*Missionary*) คือ ผู้นำที่พยายามถ่ายทอดอุดมการณ์ที่ตนเชื่อถือให้แก่ผู้อื่นเพื่อให้เชื่อถือตาม

4.3 คุณลักษณะของผู้นำ

คุณลักษณะของผู้นำมีความแตกต่างกันไปตามลักษณะของผู้นำแต่ละประเภท แต่ละลักษณะอาจจะมีความโดดเด่นที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งคุณลักษณะของผู้นำนั้นสามารถสรุปได้ดังนี้ (อุทัย หิรัญโต 2524: 29-33 อ้างถึงใน จุมพล หนิมพานิช และ ฐปนรรต พรหมอินทร์ 2552: 78-81)

4.3.1 กำลังกายและกำลังใจ ผู้นำที่ประสบความสำเร็จนั้นมักจะเป็นผู้ที่ มีพลังทางกายและพลังทางใจอย่างมากเป็นพิเศษ เพราะบุคคลที่อยู่ในตำแหน่งดังกล่าวจะถูกแรงกดดันมากกว่าผู้อื่น จึงจำเป็นต้องสามารถที่จะรับแรงกดดันได้มากกว่าผู้อื่น มีความบึกบึนอดทนมากกว่า ทำให้ต้องเป็นผู้ที่มีความแข็งแกร่งของร่างกายและจิตใจมากกว่าบุคคลโดยปกติโดยทั่วไป พลังของผู้นำย่อมก่อให้เกิดพลังงานในตัวผู้ตาม ความแข็งแกร่งทำให้ผู้นำเกิดความกระหายที่จะทำงาน และก่อให้เกิดความกระตือรือร้นในหมู่ผู้ตามด้วย ดังนั้นผู้นำจะต้องแสดงความแข็งแกร่งและใช้ความพยายามอย่างต่อเนื่อง เอาจริง เอาจัง หรือทำงานสม่ำเสมอ ซึ่งการมีพลังกายที่สมบูรณ์จะทำให้สามารถยืนหยัดอยู่ได้เมื่อเผชิญกับความท้อใจและความผิดหวัง

4.3.2 ความกระตือรือร้นและความตื่นตัว เป็นคุณสมบัติที่จำเป็นสำหรับผู้นำ ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่เกิดขึ้นเอง เป็นเอง และถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้ โดยความกระตือรือร้นเป็นสิ่งที่ไม่สามารถเสกสร้างได้ อย่างไรก็ตาม เราสามารถที่จะเพิ่มความกระตือรือร้นโดยจงใจได้ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นคุณสมบัติข้อนี้ถือว่าเป็น

เกิดจากสายธารแห่งพลังงานและความเชื่อมั่น ซึ่งก่อให้เกิดการกระตุ้นในทางอารมณ์อันเป็นสิ่งจำเป็นในการเร้าใจผู้อื่น ในองค์กรใดก็ตามหากผู้นำมีความกระตือรือร้น ผู้ตามก็จะมีความกระตือรือร้นตามไปด้วย ในทางตรงกันข้าม หากผู้นำที่มีความเฉื่อยชา ไม่มีชีวิตชีวา ผู้ตามก็จะหมดความคึกคักไปด้วยเช่นกัน ผู้นำที่ดีนอกจากจะมีความกระตือรือร้นแล้วจะต้องมีความตื่นตัวที่จะรับวิทยาการ สมัยใหม่ ความเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น และนำมาปรับใช้กับการทำงานด้วย

4.3.3 ความเป็นมิตร และความเอ็นดูรักใคร่ ผู้นำที่ดีไม่ควรตั้งตัวอยู่โดดเดี่ยวเหนือบุคคลอื่น แต่ต้องร่วมสุขร่วมทุกข์กับผู้อื่น วางตัวเป็นมิตรที่ดี เป็นเพื่อนร่วมเป็นร่วมตาย เพราะคุณสมบัติข้อนี้จะก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลอื่นอย่างรวดเร็วและมั่นคง

4.3.4 ความรอบรู้ในทางหลักวิชา คุณสมบัติข้อนี้ถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้นำในทุกประเภท ทุกลักษณะ ผู้นำจะต้องมีความรอบรู้อย่างเพียงพอในหลักวิชาและกรรมวิธีในการทำ ให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ การเป็นผู้ที่มีความรอบรู้จะช่วยให้การให้คำแนะนำเป็นไปอย่างถูกต้อง ทำให้ผู้ตามเกิดความศรัทธา เชื่อมั่น

4.3.5 ความเด็ดขาด เป็นเรื่องสำคัญในการนำคน เพราะผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้นำจะถูกผู้อื่นมองในเรื่องของการทำงาน การตัดสินใจ และการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เผชิญหน้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาวะวิกฤติหรือหน้าสิ่วหน้าขวานว่าผู้นำมีความเด็ดขาดเพียงใด ซึ่งอาจจะดูได้จากความรวดเร็วในการตัดสินใจ อย่างไรก็ตาม ความเด็ดขาดนี้จะต้องไม่พึงหมายถึงความตื้อดิ่งและหัวรั้น

4.3.6 สติปัญญา หมายถึงความสามารถในการเข้าถึงความเกี่ยวกับและความคล้ายคลึงกันของสิ่งต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว หรือการรู้แจ้งเห็นจริงในสิ่งต่างๆ อย่างรวดเร็ว ความสามารถในทางสติปัญญาของบุคคลนั้นจะแตกต่างกันออกไป ซึ่งการแสดงออกถึงความมีสติปัญญาอาจพิจารณาได้จากการมีความคิดอ่านดี สามารถปรับปรุงตัวหรือตัดแปลงตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม สามารถเรียนหรือศึกษาหาความรู้ได้สำเร็จตามต้องการ เรียนได้รวดเร็ว เข้าใจอย่างลึกซึ้ง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสามารถในการทำงานยากๆ สามารถทำงานได้พร้อมๆ กันในหลายๆ อย่าง มีความสามารถเข้าใจงานที่เป็นนามธรรมได้ง่ายกว่าผู้อื่น และสามารถก่อให้เกิดการประหยัดได้มากกว่าผู้อื่น เป็นต้น

4.3.7 ความอดทน การมีสมาธิในการทำงาน ใจคอหนักแน่น และการบังคับใจตนเอง ผู้นำจะต้องมีความอดทนในการทำงานและอดทนต่อสิ่งแวดล้อมต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน ขณะเดียวกันในการทำงานก็ต้องมีจิตใจแน่วแน่ มีสมาธิในการทำงาน รวมตลอดถึงจะต้องสามารถบังคับใจตนเองให้ได้ว่าจะอะไรควรทำ อะไรไม่ควรทำด้วย รวมทั้งต้องมีใจคอที่หนักแน่น ไม่โกรธง่าย ไม่หุนเหิน ต้องพร้อมที่จะรับฟังคำตำหนิติเตียนจากผู้อื่นตลอดเวลา

4.3.8 ท่าทางและบุคลิกดี ผู้นำที่ดีมีท่าทางและบุคลิกที่ดีจะทำให้คนทั่วไปมองดูไม่เลื่อมใสหรือน่านับถือ ไม่ว่าจะมีความรอบรู้หรือความสามารถเพียงใด แต่หากมีท่าทางและบุคลิกไม่ดีก็จะเสียคะแนนไปถึงร้อยละ 50

4.3.9 ความแนบเนียน ผู้นำที่ดีต้องมีความแนบเนียนในการทำงาน เมื่อถึงคราวจะต้องโอนอ่อนผ่อนตามแม้จะไม่ถูกใจหรือไม่ตรงกับความคิดเห็นของตนเอง ในบางครั้งผู้นำก็จะต้องยอมโอนอ่อนผ่อนตามไปบ้าง เพราะหากแข็งเกินไปก็อาจจะก่อให้เกิดการแตกหักหรือพังไปเสียก็ได้ อย่างไรก็ตามหากเป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้องก็จะต้องสามารถคัดค้านได้คือ “เมื่อถึงความตึงก็ดึง ถึงคราวหย่อนก็หย่อน”

4.3.10 การสื่อความหมายที่ดี คำสั่งไม่คลุมเครือ ซึ่งหมายถึงการพูดเป็นและการเขียนเป็น ในองค์กรขนาดใหญ่ ปัญหาสำคัญประการหนึ่งก็คือเรื่องของการสื่อสาร หากการสื่อสารความหมายออกมาไม่ดีอาจก่อให้เกิดความเข้าใจที่บิดเบือนไปได้ ผู้นำจึงต้องระมัดระวังคำพูดหรือการสื่อสารเป็นอย่างยิ่ง ผู้นำจะต้องมีคุณลักษณะคือต้องคิดก่อนพูด มิใช่พูดก่อนคิด

4.3.11 ความเห็นอกเห็นใจ ผู้นำที่ดีต้องมีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ต้องมีน้ำใจให้ ความสงเคราะห์ให้ความช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อเขตกอยู่ในภาวะที่ลำบากตามความจำเป็นและความเหมาะสมในแต่ละสถานการณ์ ซึ่งความเห็นอกเห็นใจนี้จะต้องมิใช่เป็นการเสแสร้งหรือเป็นการเล่นละครอย่างเด็ดขาด เพราะมีฉะนั้นแล้วผู้ที่ได้รับความเห็นอกเห็นใจนั้นจะหมดความนับถือ และหมดศรัทธาไปได้เช่นกัน

4.3.12 ความไม่เห็นแก่ตัว เสียสละ และไม่ใช้อิทธิพลหรือสิทธิพิเศษในทางที่ผิด ผู้นำที่ดีจะต้องมีคุณสมบัติข้อนี้ เพราะหากสามารถปฏิบัติเช่นนี้ได้ก็จะได้รับความรัก ความนับถือจากผู้ตามอย่างจริงใจและถาวร

4.3.13 ยกย่องให้เกียรติและให้ความไว้วางใจผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้นำที่ดีควรเปิดโอกาสให้ผู้ตามได้แสดงออกซึ่งความรู้ ความสามารถของเขา ไม่มองข้ามความสำคัญของผู้ตาม เพราะในหลายครั้งมนุษย์ไม่ใช่ว่าต้องการแต่ลาภยศเงินทองเท่านั้น หากแต่ต้องการได้รับการยกย่องให้เกียรติจากผู้อื่น โดยเฉพาะหากเขาได้รับการยกย่องจากผู้นำจะเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและมีความหมายต่อเขามาก

4.3.14 ความสงบเสถียร ผู้นำที่ดีหรือมีคุณสมบัติเป็นผู้นำอย่างแท้จริงนั้นจะไม่ทำตัวโอ้อวด แต่จะเป็นผู้ที่ถ่อมตนกับคนทุกระดับ จะไม่เป็นผู้ที่คุยเสียดังอวดตัว ไม่วางท่าทางและวาจาแสดงความเชื่องใหญ่โต

4.3.15 ความจงรักภักดีต่อหน่วยงาน องค์กร ผู้นำจะต้องมีความจงรักภักดีต่อหน่วยงานหรือองค์กรที่ตนสังกัดอยู่ เพราะการมีคุณสมบัติดังกล่าวจะเป็นตัวอย่างที่ทำให้ผู้ตามเกิดคุณสมบัติเช่นนี้ด้วย หากผู้นำขาดซึ่งความจงรักภักดีต่อหน่วยงาน องค์กรแล้ว ก็อาจจะส่งผลต่อผู้ตามให้มีความรู้สึกนึกคิดเช่นนั้นได้ และอาจจะส่งผลทำให้เกิดความไม่จงรักภักดีต่อตัวผู้นำตามไปด้วย

4.3.16 การวางแผนและการดำเนินงานตามแผนงาน ไม่ว่าในองค์กรหรือหน่วยงานใดก็ตามจะต้องมีการวางแผนของตนเองไว้ ผู้นำที่ดีจะต้องเป็นผู้นำในการวางแผนงานให้กับหน่วยงานหรือองค์กรของตนร่วมกับผู้ตาม และเมื่อวางแผนแล้วก็จะต้องมีการร่วมกันดำเนินงานตามแผนงานที่กำหนดขึ้นนั้นด้วย

จากที่กล่าวมาข้างต้นอาจกล่าวได้ว่าเป็นลักษณะของผู้นำทั่วไป แต่สำหรับในทางการเมืองการปกครองแล้วผู้นำควรมีคุณลักษณะดังนี้ด้วย (วิสุทธิ์ โปธิแทน และคณะ 2534: 25-32 อ้างถึงใน จุมพล หนิมพานิช และ ฐปนรรต พรหมอินทร์ 2552: 81)

1) **ต้องมีความชอบธรรม** ซึ่งหมายถึง การยอมรับจากคนส่วนใหญ่หรือทั้งหมดในการเข้าสู่การเป็นผู้ปกครองและการดำรงอยู่ในฐานะเป็นผู้ปกครอง สำหรับสังคมไทยนั้น ลักษณะแห่งความชอบธรรมของผู้นำหรือผู้ปกครองในอดีตนั้นมักจะไม่ค่อยขึ้นอยู่กับระเบียบวิธีการทางการเมือง (political procedure) อย่างใดอย่างหนึ่งที่ชัดเจนเหมือนในประเทศที่พัฒนาแล้ว แต่ขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นๆ เช่น การสนับสนุนจากพระมหากษัตริย์ จากกองทัพ จากพรรคการเมือง เป็นสำคัญ ดังนั้นความชอบธรรมจึงเป็นความชอบธรรมที่มีลักษณะของความไม่แน่นอนสูง ซึ่งการที่จะพัฒนาในเรื่องความชอบธรรมนั้น จะต้องมีการสร้างและรักษาวัฒนธรรมทางการเมืองที่ยืนยันในความถูกต้อง ชัดเจนของระเบียบวิธีทางการเมืองเช่นประเทศที่พัฒนาแล้ว และต้องเลิกการสร้างความชอบธรรมที่อยู่บนตัวบุคคลหรือกลุ่มบุคคล และในปัจจุบันนี้อาจกล่าวได้ว่าความชอบธรรมของผู้ปกครองนั้นมีแนวโน้มที่มีความชอบธรรมมากขึ้นตามวิถีทางการเมือง

2) **ต้องมีคุณภาพที่พึงประสงค์** ซึ่งแบ่งเป็น 3 ประการคือ

(1) **คุณภาพแห่งจิตใจหรือจริยธรรม** อันประกอบด้วย การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง การมีศีลธรรมประจำใจ เช่น การไม่ประพฤติตน “เหลวแหลก” หรือ ต่ำกว่าความคาดหวังทางศีลธรรมของสังคม การไม่เป็นคนกลับกลอกหรือพูดโกหก และมีความจริงใจในคำพูดและการกระทำของตนเอง เป็นต้น นอกจากนี้ควรมีความรับผิดชอบและผูกพันในหน้าที่ของตน เคารพกติกาของสังคม มีความยุติธรรม และมีความซื่อสัตย์สุจริต

(2) **คุณภาพในความสามารถ** ประกอบด้วยการมีความฉลาดในการคิดอ่าน รู้ระเบียบแบบแผนในการปฏิบัติหน้าที่ รู้จักและเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนและผู้อื่น เช่น เข้าใจ

อุดมมุ่งหมายของประเทศและอุดมมุ่งหมายในการปกครอง เป็นผู้นำในการคิดอ่าน รู้จักคิดริเริ่ม เป็นผู้นำในการปฏิบัติ เป็นตัวอย่างที่ดี รู้จักกำหนดนโยบายและการวางแผน รู้จักประสานงาน หรือประสานประโยชน์บนความถูกต้องบนหลักแห่งผลประโยชน์ส่วนรวม และรู้จักกระจายงาน และกระจายความรับผิดชอบ เป็นต้น นอกจากนี้ควรต้องกล้าตัดสินใจ และรวมทั้งมีความสามารถในการปรับตัวด้วย

(3) ต้องมีทรัพยากร และรู้จักใช้ทรัพยากร แบ่งออกเป็นทรัพยากรที่เป็น วัตถุ เช่น มีเครื่องจำเป็นทั้งหลายในการยังชีพอย่างเพียงพอ มีรายได้โดยสุจริตเพียงพอที่จะดำรง ตน และมีวัสดุ อุปกรณ์และทุนที่จะใช้ในการปกครองและการบริหาร เป็นต้น นอกจากนี้ต้องมี ทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งก็คือการมีส่วนร่วมงาน ที่ปรึกษา และผู้ตามหรือผู้ปฏิบัติงานที่พอเพียง และมี คุณภาพ รวมทั้งการมีพลเมืองที่มีคุณภาพด้วย

5. แนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์

เจมส์ ซี สก็อตต์ (James C. Scott ใน อโนทัย วัฒนาพร 2527: 13-14 อ้างถึงใน อติพรรณ ทองจรัส 2553: 104) ได้ให้คำจำกัดความของความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์โดยสรุปได้ว่า เป็นความสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยนระหว่างบุคคลในสังคมที่มีฐานะบทบาทต่างกัน และอาจพิจารณาเป็นแบบ หนึ่งของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 2 คน ซึ่งเป็นความผูกพันของมิตรภาพแบบประโยชน์ใช้ สอย โดยคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมสูงกว่า หรือเรียกว่า “ผู้อุปถัมภ์” จะใช้อิทธิพลและสิ่งที่ ตนมีอยู่คุ้มครอง ให้ประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่าง แก่ผู้มีฐานะต่ำกว่า หรือ เรียกว่า “ผู้รับอุปถัมภ์” ซึ่งผู้ได้รับการอุปถัมภ์ก็มักจะตอบแทนผู้อุปถัมภ์ด้วยการให้ความ จงรักภักดีแบบช่วยเหลือตอบแทน ซึ่งทั้งนี้รวมทั้งการอุทิศตนรับใช้ผู้อุปถัมภ์ โดยการตอบแทนที่ ผู้รับการอุปถัมภ์มีให้แก่ผู้อุปถัมภ์ของตนนั้น กระทำได้ 4 ทางดังนี้

1. ตอบแทนด้านแรงงานหรือด้านวัตถุ เช่น ในบางโอกาสผู้รับการอุปถัมภ์ก็จะ นำเอาสิ่งของมากำหนดแก่ผู้อุปถัมภ์เพื่อแสดงถึงความผูกพัน ความจงรักภักดี หรือตอบแทนโดยการ ทำงานให้แก่ผู้อุปถัมภ์ เป็นต้น
2. การช่วยเหลือในการต่อสู้ เช่น การเป็นพรรคพวกช่วยเหลือเมื่อผู้อุปถัมภ์ของตน ถูกรังแกจากฝ่ายอื่น เป็นต้น
3. การช่วยเหลือตอบแทนทางการเมือง เช่น การเป็นหัวคะแนนให้กับผู้อุปถัมภ์ การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้ หรือให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการเมืองในด้านอื่นๆ ให้กับผู้อุปถัมภ์ เป็นต้น

4. การตอบแทนเชิงพิธีกรรมหรือศาสนา อันเป็นการแสดงออกถึงความจงรักภักดี เช่น การที่ผู้ใต้อุปถัมภ์ต้องไปรดน้ำขอพรผู้อุปถัมภ์ในวันเกิด หรือวันสงกรานต์ การไปร่วมงาน และช่วยงานในการประกอบพิธีที่ผู้อุปถัมภ์จัดขึ้น เป็นต้น

ม.ร.ว. อคิน รพีพัฒน์ (อ้างถึงใน อมรา พงศาพิชญ์ และปรีชา คุวินทร์พันธ์ 2543: 3-4) อธิบายว่า ระบบอุปถัมภ์เป็นลักษณะเด่นประการหนึ่งของสังคมไทย เนื่องจากเป็นสังคมที่มีการกำหนดสถานภาพของบุคคลลดหลั่นจากบนมาสู่ล่าง กล่าวคือ สังคมไทยเป็นสังคมที่มีโครงสร้างที่เน้นความแตกต่างระหว่างฐานะ ตำแหน่ง ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้อุปถัมภ์ที่มีฐานะสูงกว่า และผู้ใต้อุปถัมภ์ที่มีฐานะต่ำกว่า เมื่อมีการยึดถือความแตกต่างในระดับสูง-ต่ำของฐานะ ตำแหน่ง เป็นหลัก เราจึงพบว่า ความสัมพันธ์ของบุคคลที่แตกต่างกันเป็นแบบแผนที่มีความสำคัญยิ่งในการจัดระเบียบสังคมในด้านพฤติกรรม ความสัมพันธ์ที่สำคัญและเห็นได้ง่ายที่สุด คือ ความสัมพันธ์ แบบผู้ใหญ่-ผู้น้อย หรือความสัมพันธ์แบบลูกพี่ลูกน้อง อันเป็นลักษณะความสัมพันธ์ที่ตั้งอยู่บนรากฐานความไม่เสมอภาคในการเปลี่ยนผลประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็ ผลประโยชน์ในด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม และสำหรับผลกระทบทางการเมืองจะเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เนื่องจากความเป็นผู้นำในเชิงอุปถัมภ์หมายถึงระดับอิทธิพลซึ่งมีต่อประชาชนหรือกลุ่มบุคคล การมีอิทธิพลดังกล่าวจะส่งผลมากน้อยเท่าใดนั้น ขึ้นอยู่กับบารมีของผู้นำคนนั้นๆ เป็นสำคัญ ประชาชนหรือกลุ่มบุคคลภายใต้ผู้นำดังกล่าวหมายถึงคะแนนเสียงที่จะทำให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งประสบความสำเร็จหรือพ่ายแพ้ก็ได้ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำชุมชนท้องถิ่นกับประชาชนเหล่านี้ ในกระบวนการเลือกตั้งถูกเรียกว่า ระบบหัวคะแนน

ในคำจำกัดความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์สิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่กล่าวถึง คือ ระบบอุปถัมภ์ ซึ่งนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่า “ระบบอุปถัมภ์” ไว้มากมาย ซึ่งผู้วิจัยสามารถรวบรวมความหมายของคำได้ดังนี้

5.1 ความหมายของระบบอุปถัมภ์

ศุภรัตน์ เลิศพานิชย์กุล (2538: 101 -102) ได้ให้ความหมายของระบบอุปถัมภ์ไว้ว่า เป็นความสัมพันธ์ระหว่างคน 2 คน ที่มีฐานะและฐานะไม่เท่าเทียมกัน ฝ่ายที่อยู่เหนือกว่าจะอยู่ในฐานะผู้อุปถัมภ์ ฝ่ายที่อยู่ต่ำกว่าจะเป็นผู้ใต้อุปถัมภ์ ทั้ง 2 ฝ่ายจะมีความผูกพันกันเป็นการส่วนตัว และมีการแสวงหาแลกเปลี่ยนผลประโยชน์กัน ผู้อุปถัมภ์ก็จะให้ประโยชน์ในความคุ้มครอง ส่วนผู้รับอุปถัมภ์ก็จะให้ประโยชน์ตอบแทนในรูปความจงรักภักดี แรงงานและของกำนัล

อมรา พงศาพิชญ์ และปรีชา คุวินทร์พันธ์ (2539:27) ได้อธิบายความหมายของระบบอุปถัมภ์ว่า หมายถึง การที่บุคคลผู้มีอำนาจ สถานภาพ ฉันทานุมัติ (sanction) และอิทธิพล ซึ่งอาจใช้เรียกนายจ้าง ผู้สนับสนุน หรือนักบุญองค์อุปถัมภ์ โดยบุคคลเหล่านี้เข้ามาเกี่ยวข้องกับ

สัมพันธ์กับผู้ที่มีอำนาจน้อยกว่า หรือผู้เป็น “ผู้รับอุปถัมภ์” (client) ที่ต้องการความช่วยเหลือ และการปกป้อง ผู้อุปถัมภ์ให้ประโยชน์โดยหวังจะได้ผลประโยชน์ตอบแทนในรูปของสินค้า ความภักดี การสนับสนุนทางการเมืองและบริการในรูปแบบต่างๆ จากผู้รับผู้อุปถัมภ์ของตน

โดยทั่วไปในความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลสองฝ่าย คือผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์ ฝ่ายหลังมักจะเป็นผู้เสียเปรียบเพราะโดยคำจำกัดความแล้ว ผู้รับอุปถัมภ์เป็นผู้ที่อ่อนแอกว่าทั้งในด้านเศรษฐกิจและการเมือง แม้ว่าผู้อุปถัมภ์อาจจะต้องอาศัยผู้ได้รับอุปถัมภ์ของตนอย่างเป็นทางการเป็นกลุ่มก้อนในบางสถานการณ์ เช่น การหาเสียงเลือกตั้ง หรือกรณีพิพาทที่มีการแบ่งพรรคแบ่งพวก

เอกวิทย์ ฌ กลาง (2540: 40) ได้อธิบายว่าเป็นความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างคนต่างระดับบารมีกัน คุณค่าของคนขึ้นอยู่กับระดับฐานันดรในสังคมและอำนาจวาสนาที่ “เบื่องบน” หรือ “หน่วยเหนือ” คือผู้อยู่สูงกว่าจะบันดาลให้ ที่มาของระบบอุปถัมภ์มาจากระบบความสัมพันธ์เชิงอำนาจ ระหว่างคนที่อยู่ต่างระดับฐานันดรหรือระหว่าง “เจ้ากับข้า”

นิธิ เอียวศรีวงศ์ (2541: 31) อธิบายว่า ความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์เป็นความสัมพันธ์ของคนที่ไม่เท่าเทียมกัน ฝ่ายหนึ่งจะมีอำนาจหรือฐานะสูงกว่า อีกฝ่ายหนึ่งจะด้อยกว่า ซึ่งคนที่ด้อยกว่าก็ต้องเข้าไปฝากตัวและให้ความนับถือ ขอมอบรับใช้เพื่อแลกเปลี่ยนกับยศถาบรรดาศักดิ์ ทรัพย์สิน หรืออำนาจ เพื่อจะได้รับการปกป้องคุ้มครอง หรือได้มาซึ่งทรัพยากรที่ตนเองต้องการ

สนธิ สมัครการ (2533: 25) ได้กล่าวว่า ระบบอุปถัมภ์ หมายถึง ความสัมพันธ์ทางสังคมประเภทหนึ่ง ซึ่งผู้ที่มีความสัมพันธ์แต่ละฝ่ายมีบทบาท หน้าที่ และความคาดหวังต่อกันบางประการ ซึ่งเป็นที่รับรู้หรือยอมรับกันตามธรรมเนียมประเพณี หรือวัฒนธรรมของสังคม

ลิขิต ชีรเวทิน (2542: 5) ได้กล่าวว่า ระบบอุปถัมภ์ (Patron-client system) คือระบบความสัมพันธ์ในสังคมจารีตนิยม โดยมีการจัดกลุ่มระหว่างผู้อุปถัมภ์หนึ่งคนและผู้อยู่ใต้อุปถัมภ์จำนวนหนึ่ง ซึ่งโดยส่วนใหญ่ผู้อุปถัมภ์จะเป็นคนซึ่งมีฐานะทางสังคม หรือมีอำนาจทางการบริหาร มีศักยภาพที่จะสามารถให้คุณให้โทษกับผู้อยู่ใต้อุปถัมภ์ได้ในระดับหนึ่ง ส่วนผู้อยู่ใต้อุปถัมภ์ก็จะคอยให้การสนับสนุนผู้อุปถัมภ์ โดยการทำงานให้ แสวงหาผลประโยชน์ให้ ตามที่ผู้อุปถัมภ์ต้องการ

5.2 ลักษณะของความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์

เพียงกมล มานะรัตน์ (2547: 36-42) อ้างถึงใน อติพรรณ ทองจรัส 2553: 38-39) ได้กล่าวถึงลักษณะของความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ไว้ดังนี้

5.2.1 การแลกเปลี่ยนที่ไม่สมดุล เกิดจากผู้อุปถัมภ์มักจะมีทรัพย์สิน อำนาจ และสถานภาพมากกว่าผู้อุปถัมภ์ เหตุเพราะผู้อุปถัมภ์มักจะเป็นผู้ควบคุม หรือผูกขาดทรัพยากรที่มี

ความสำคัญๆ เช่น เงิน อำนาจ อิทธิพล สถานะทางเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง ทำให้คนอื่น ๆ ที่ไม่มีทรัพยากรเหล่านี้จำใจ หรือเต็มใจเข้าไปพึ่งพาผู้อุปถัมภ์ เพื่อขอให้ทรัพยากรเหล่านั้น กระบวนการแลกเปลี่ยนที่ไม่สมดุลจึงเริ่มต้นขึ้น ในที่สุดผู้ที่เข้าไปพึ่งพิงผู้ที่มีทรัพยากรก็ตกเป็น ผู้รับการอุปถัมภ์

5.2.2 ความสัมพันธ์แบบตัวต่อตัว ความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์นั้น ต้องเป็น ความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างผู้อุปถัมภ์กับผู้รับการอุปถัมภ์ ผลประโยชน์ที่แลกเปลี่ยนกันจึงเป็น จึงเป็นผลประโยชน์ที่เฉพาะเจาะจงเป็นการส่วนตัว ผลจากการแลกเปลี่ยนที่ไม่สมดุลทำให้เกิด ความรู้สึกเป็นหนี้บุญคุณ ความจงรักภักดี เช่น เมื่อผู้รับการอุปถัมภ์ต้องการเงิน หรือต้องการให้ มีคนช่วยติดต่อ ไกล่เกลี่ย พุดจากกับผู้มีอำนาจอื่นๆ เขาก็จะรู้สึกว่าเขาจะต้องพึ่งพาอาศัยผู้ อุปถัมภ์ของเขา ส่วนผู้อุปถัมภ์ก็จะรู้ว่า “คนของเขา” ก็จะช่วยเหลือเขาในยามที่เขาต้องการ หรือ การเอื้อประโยชน์ต่อกันระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐกับพ่อค้า เจ้าหน้าที่ก็มีอำนาจที่จะให้ผลประโยชน์แก่ พ่อค้า พ่อค้าก็ให้เงินหรือสิ่งของแลกเปลี่ยน เป็นต้น

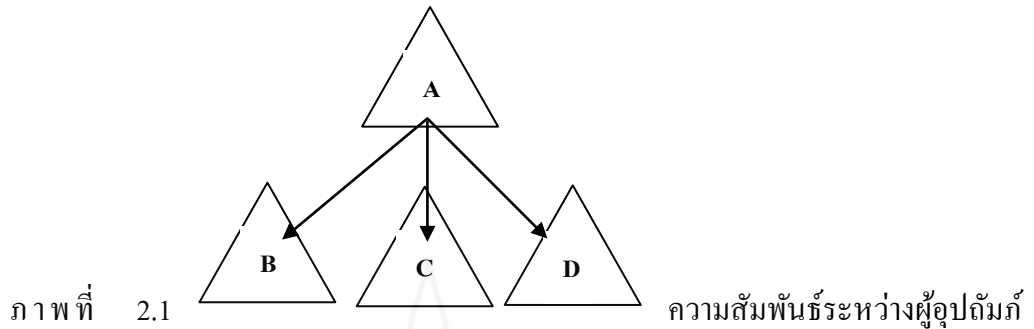
5.2.3 ความสัมพันธ์แบบรอบด้าน หรือซับซ้อน ความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์จะมี ลักษณะไม่แน่นอนตายตัวเหมือนความสัมพันธ์แบบเป็นทางการ ผู้อุปถัมภ์ก็อาจจะมีความสัมพันธ์ กับผู้รับการอุปถัมภ์ของตนได้ในหลายลักษณะและซับซ้อน เช่น จากการใช้เช่าทรัพย์สิน อาศัย ความผูกพันระหว่างรุ่นพี่ รุ่นน้อง อาศัยความสัมพันธ์ระหว่างรุ่นพ่อของผู้รับการอุปถัมภ์ เป็นต้น ความสัมพันธ์ที่มีที่มาจากหลากหลาย ซับซ้อนนี้ทำให้เกิดการตอบแทนหรือการแลกเปลี่ยนกัน อย่างหลากหลายและรอบด้าน เช่น ผู้อุปถัมภ์อาจขอให้ผู้รับการอุปถัมภ์ช่วยเหลือกิจกรรมคน ผู้รับการอุปถัมภ์อาจขอให้ผู้อุปถัมภ์ช่วยแก้ไขปัญหิต่างๆ ให้ตน เป็นต้น

5.2.4 เป็นความสัมพันธ์ที่มีลักษณะประปราย เพราะขึ้นอยู่กับตัวบุคคลมากกว่า หลักการ ดังนั้น การที่จะรักษาเสถียรภาพของความสัมพันธ์ไว้ให้ได้ก็จะต้องมีการแลกเปลี่ยน ผลประโยชน์ระหว่างกันอยู่อย่างต่อเนื่อง ตราบใดที่แต่ละฝ่ายต่างก็มีสิ่งๆ ที่อีกฝ่ายหนึ่งต้องการจะ ได้ แต่ถ้าเมื่อใดฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้ง 2 ฝ่ายไม่พอใจ ผู้รับการอุปถัมภ์อาจจะเปลี่ยนผู้อุปถัมภ์ ใหม่ได้ หากเขาเห็นว่าผู้อุปถัมภ์เดิมไม่สามารถให้ผลประโยชน์กับผู้รับการอุปถัมภ์ได้อีกต่อไป

5.3 รูปแบบและโครงสร้างความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์ แบ่งได้ 2 ลักษณะ ดังนี้ (อมรา พงศาพิชญ์ และปรีชา คุวินทร์พันธ์ 2543: 3-4)

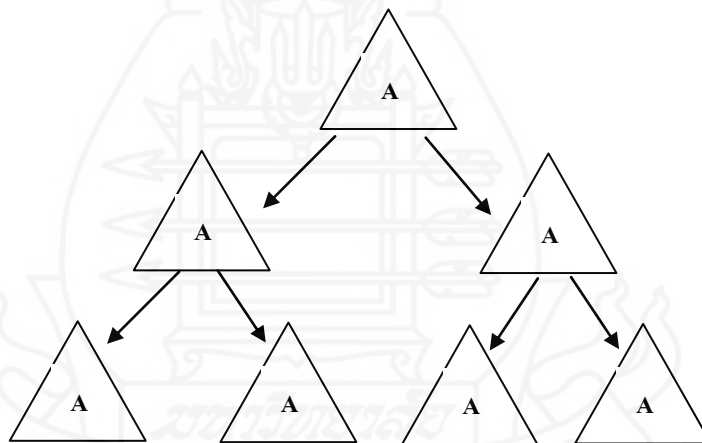
5.3.1 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์เพียงสายเดียว หรือกลุ่มเดียว เป็นโครงสร้างที่เป็นการรวมเอาสายสัมพันธ์แบบกลุ่มมารวมกันไว้โดยมีศูนย์กลางอยู่ที่บุคคลเดียว

ภาพที่ 2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้อุปถัมภ์ และผู้รับอุปถัมภ์เพียงสายเดียวหรือกลุ่มเดียว

ที่มา : เพียงกมล มานะรัตน์ (2547: 37 อ้างถึงใน อติพรรณ ทองจรัส 2553: 38-39)

5.3.2 ความสัมพันธ์แบบพีระมิด ความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์ในรูปแบบนี้เป็น ความสัมพันธ์ที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่าง ผู้อุปถัมภ์ เอ (A) และผู้รับอุปถัมภ์ บี (B) และระหว่าง ผู้ อุปถัมภ์ บี (B) และผู้รับอุปถัมภ์ ซี (C) โดยที่ บี (B) และเอฟ (F) ก็จะไม่มีความสัมพันธ์กัน โดยตรง และเอ (A) ก็ไม่จำเป็นจะต้องมีความสัมพันธ์โดยตรงกับ ซี (C) ดี (D) เอฟ (F) จี (G) เอช (H) ความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์แบบพีระมิด เขียนเป็นแผนภาพได้ดังรูป

ภาพที่ 2.2 โครงสร้างระบบอุปถัมภ์แบบพีระมิด

ที่มา : เพียงกมล มานะรัตน์ (2547: 37 อ้างถึงใน อติพรรณ ทองจรัส 2553: 38-39)

ซึ่งการที่ผู้อุปถัมภ์จะให้ความช่วยเหลือหรือให้ผลประโยชน์แก่ผู้รับการอุปถัมภ์ได้ นั้น เจมส์ ซี. สก็อตต์ (อโนทัย วัฒนาพร 2527: 13-14 อ้างถึงใน อติพรรณ ทองจรัส 2553: 41) ระบุไว้ว่าผู้ อุปถัมภ์จะต้องมีทรัพยากรหรือผลประโยชน์อยู่ 3 ลักษณะ คือ

1. ความรู้และทักษะ

2. การควบคุมโดยตรงเหนือทรัพย์สิน หรือสิทธิในปัจจัยต่างๆ เช่น เงิน การเป็นเจ้าของธุรกิจ หรือกิจการต่างๆ เป็นต้น ซึ่งสามารถใช้เพื่อสร้างความจงรักภักดีจากผู้ที่มิฐานะต่ำกว่าตนได้

3. การควบคุมโดยอ้อมเหนือทรัพย์สินหรืออำนาจหน้าที่บางด้าน เช่น การอยู่ในตำแหน่งทางการเมืองหรือการปกครอง แล้วผู้ที่ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือการปกครองนั้นอาศัยอำนาจ และความชอบธรรมของตนเองสร้างผู้รับอุปถัมภ์ เป็นต้น

6. แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

การเลือกตั้ง (Election) หมายถึง กิจกรรมที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมือง (Political participation) ของประชาชนในฐานะเจ้าของอำนาจอธิปไตย ด้วยการแสดงเจตจำนงเลือกสรรผู้ปกครอง เพื่อสร้างความชอบธรรมในการปกครองได้อย่างดีเยี่ยม ตลอดจนการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนนั้น เป็นการตัดสินใจแสวงหาทางเลือกในทางการเมืองการปกครองที่มีความสำคัญต่อระบบการเมือง เพราะการตัดสินใจดังกล่าว คือ วิธีการอย่างหนึ่งในการใช้อำนาจอธิปไตยเพื่อทำการคัดเลือกผู้ปกครอง (Political recruitment) รัฐสภา รัฐบาล ตลอดจนนโยบายสาธารณะ (Public policy) สำหรับใช้ในการบริหารประเทศ (ณัฐกร วิทิตานนท์ และธีระวัฒน์ ประณี 2549: 91) ทั้งนี้ “การเลือกตั้ง” ในความหมายของนักวิชาการหลายท่านสามารถสรุปและรวบรวมได้ดังนี้

6.1 ความหมายของการเลือกตั้ง

ไพฑูรย์ บุญวัฒน์ (2538: 19-20) ได้กล่าวว่า “การเลือกตั้ง” หมายถึง กรณีที่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้พิจารณาคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งบุคคลหนึ่ง หรือหลายคน จากบุคคลหลายๆบุคคล หรือเลือกบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งบัญชีหนึ่งจากบัญชีรายชื่อหลายๆบัญชี เพื่อให้ไปทำการอันใดอันหนึ่งแทนตนเองโดยอิสระและสุจริต

วัชรวิทย์ ไชยสาร (2541: 8) ได้ให้ความหมายว่า การเลือกตั้งเป็นกิจกรรมทางการเมืองที่ประชาชน ผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยได้มีส่วนร่วมทางการเมือง (Participation) อันเป็นกลไกที่แสดงออกซึ่งเจตจำนงของประชาชนที่เรียกร้อง หรือสนับสนุนให้มีการกระทำหรือละเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งในทางการเมือง หรือการตัดสินใจในนโยบายสาธารณะที่จะมีผลกระทบต่อประชาชน โดยประชาชนทั่วไปเลือกผู้แทน หรือพรรคการเมืองที่ตนเลือกให้ไปใช้อำนาจอธิปไตยแทนตนนั้น จะนำอุดมการณ์และนโยบายไปเป็นแนวทางในการบริหารประเทศ

และทำหน้าที่พิทักษ์ผลประโยชน์ของประชาชน ดังนั้น การเลือกตั้งจึงเป็นกระบวนการแสวงหาทางเลือกในการปกครองของประชาชนนั่นเอง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546: 1038) ได้ให้ความหมายการเลือกตั้งว่า การเลือกสรรบุคคลให้เป็นผู้แทน หรือให้ดำรงตำแหน่งด้วยการออกเสียงลงคะแนน เช่น เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เลือกตั้งกรรมการ

หยุด แสงอุทัย (2513 : 344 อ้างถึงใน ประหยัด หงษ์ทองคำ 2548: 243) ได้ให้ความหมายว่า การเลือกตั้งหมายความว่าบุคคลได้เลือกบุคคลหนึ่งจากบุคคลๆคน หรือบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งบัญชีหนึ่ง จากบัญชีรายชื่อหลายบัญชีเพื่อให้ไปกระทำการอันใดอันหนึ่ง เช่น การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เราก็เลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งไปเพื่อออกกฎหมายหรือปฏิบัติหน้าที่อย่างอื่นในสภาผู้แทนราษฎร

พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว (2534: 201 อ้างถึงใน ประหยัด หงษ์ทองคำ 2548: 243) ได้ให้ความหมายการเลือกตั้งว่า เป็นกิจกรรมที่สำคัญยิ่งในกระบวนการทางการเมืองและการปกครอง เพราะการเลือกตั้งเป็นการแสดงออกซึ่งเจตจำนงของประชาชนในการปกครองประเทศ เจตจำนงดังกล่าวปรากฏอยู่ในลักษณะของการเรียกร้อง (Demand) หรือสนับสนุน (Support) ต่อการตัดสินใจทั้งหลายในระบบการเมือง

ประหยัด หงษ์ทองคำ (2548: 243) ได้ให้ความหมายของการเลือกตั้งว่าเป็นกิจกรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยที่รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมดังกล่าวอย่างกว้างขวางและสุจริต ยุติธรรม เพราะการเลือกตั้งเป็นสิทธิทางการเมืองขั้นพื้นฐานที่ประชาชนจะได้ใช้ในฐานะผู้เป็นเจ้าของอำนาจสูงสุด (อำนาจอธิปไตย) การเลือกตั้งเป็นกิจกรรมที่สามารถพิสูจน์เชิงประจักษ์ได้ว่าประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ถือได้ว่าเป็นหัวใจของการเมืองระบอบประชาธิปไตย

เอกวิทย์ มณีธร (2552: 483) ได้กล่าวว่า “การเลือกตั้ง” หมายถึง บุคคลผู้มีสิทธิไปใช้สิทธิของตนในการเลือกสรรบุคคล เพื่อไปทำหน้าที่หรือกระทำการ อย่างใดอย่างหนึ่งแทนตนตามกฎหมายบัญญัติ การเข้าสู่อำนาจทางการเมืองของพรรคการเมืองโดยส่วนใหญ่ จะดำเนินการผ่านการเลือกตั้ง ซึ่งจัดเป็นองค์ประกอบสำคัญของระบอบประชาธิปไตย ในการเปิดโอกาสให้ บุคคลเสนอตัวเข้ามารับใช้ส่วนรวม และเปิดโอกาสให้ พลเมืองใช้สิทธิเลือกบุคคลที่ตนต้องการเป็นผู้ปกครอง หรือเป็นปากเป็นเสียงแทน หรือไปใช้อำนาจอธิปไตยแทนตน

6.2 หลักเกณฑ์สำคัญในการเลือกตั้ง

หลักเกณฑ์สำคัญของการเลือกตั้ง ซึ่งปรากฏอยู่ในหลักปรัชญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนขององค์การสหประชาชาติ มาตรา 21 ได้ระบุสาระสำคัญเกี่ยวกับสิทธิในการปกครอง

ตนเองของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน โดยมีกระบวนการเลือกตั้งที่แท้จริงรองรับ ซึ่งสรุปโดยสังเขปได้ดังนี้ (ฉัฐกร วิทิตานนท์ และธีรวัฒน์ ปาระมี 2549: 92-93)

6.2.1 ความเป็นอิสระแห่งการเลือกตั้ง (Freedom of election) หมายถึง การออกเสียงเลือกตั้งจะต้องเป็นไปโดยอิสระปราศจากการบังคับ หรือการกระทำใดๆ ที่เป็นเหตุให้มีการเลือกตั้งถูกบิดเบือนไปจากเจตจำนงที่แท้จริงของผู้ออกเสียงเลือกตั้ง

6.2.2 หลักการเลือกตั้งตามกำหนดเวลา (Periodic election) โดยต้องมีกำหนดเวลาการเลือกตั้งที่แน่นอน เช่น กำหนดให้มีการเลือกตั้งโดยปกติทุก 4 ปี หรือ 5 ปี เป็นต้น

6.2.3 หลักการเลือกตั้งอย่างแท้จริงหรือการเลือกตั้งที่ยุติธรรม (Genuine election) กล่าวคือ รัฐบาลมีหน้าที่สำคัญจะต้องดำเนินการให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยบริสุทธิ์ ยุติธรรม ตามตัวบทกฎหมาย และจัดให้ราษฎรมีส่วนร่วมในการดำเนินการเลือกตั้งของตนเองให้ได้มากที่สุด รวมทั้งเปิดโอกาสให้มีการคัดค้านการเลือกตั้งได้ หากการเลือกตั้งไม่บริสุทธิ์ ยุติธรรม อย่างแท้จริง

6.2.4 หลักการออกเสียงทั่วไป (Universal suffrage) เป็นการเปิดโอกาสให้มีการออกเสียงเลือกตั้งอย่างทั่วถึง เว้นแต่มีข้อจำกัดอันเป็นที่ยอมรับทั่วไป เช่น ไม่ให้สิทธิเลือกตั้งแก่เด็ก และบุคคลที่มีจิตบกพร่อง เป็นต้น

6.2.5 หลักการเลือกตั้งอย่างเสมอภาค (Equal suffrage) บุคคลที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง มีสิทธิคนละหนึ่งเสียงและคะแนนเสียงทุกคะแนนมีน้ำหนักความสำคัญเท่ากัน

6.2.6 หลักการลงคะแนนเสียงแบบลับ (Secret) เป็นการคุ้มครองเอกสิทธิ์ส่วนบุคคลของผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง ไม่ให้ถูกละเมิดเสรีภาพส่วนบุคคล อันอาจจะส่งผลกระทบต่อความซื่อสัตย์หรืออาจเชื่อมโยงกับการใช้อิทธิพลของคนอื่นที่มีต่อผู้ใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งได้

6.3 วิธีการเลือกตั้ง

พิมลจรรย์ นามวัฒน์ (2543: 726) จำแนกวิธีการเลือกตั้งออกอย่างกว้างๆ ได้ 2 วิธีด้วยกันคือ

6.3.1 การเลือกตั้งโดยตรง (Direct Election) หมายถึง การเลือกตั้งที่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถใช้วิจารณญาณของตนในการออกเสียงลงคะแนนให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งในแต่ละตำแหน่งโดยตรง คะแนนเสียงที่ได้รับจากการออกเสียงลงคะแนนของผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะเป็นเครื่องชี้วัดว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดจะชนะการเลือกตั้งในครั้งนั้นๆ

6.3.2 การเลือกตั้งโดยทางอ้อม (Indirect Election) หมายถึง การเลือกตั้งที่ประชาชนไปออกเสียงเลือกตั้งคณะบุคคลคณะหนึ่งเข้าทำหน้าที่เลือกตั้งแทนตน (Electoral College) เป็นการมอบหมายสิทธิในการเลือกตั้งให้แก่คณะบุคคลผู้ทำการเลือกตั้งโดยตรง การเลือกตั้งแบบนี้ใช้ใน

กรณีเห็นว่า คณะบุคคลที่เข้าไปทำการเลือกตั้งนั้นจะมีสติปัญญาและความรู้ความสามารถในการใช้ วิจารณ์ญาณได้ดีกว่า อันเป็นหลักประกันได้ว่า ประชาชนจะได้ผู้แทนที่ดีมีความสามารถอย่างแน่นอน

6.4 ประเภทของการเลือกตั้ง

ฉัตรกร วิทิตตานนท์ และธีระวัฒน์ ปาระมี (2549: 94) ได้แบ่งประเภทของการเลือกตั้ง ตามลักษณะที่มาของการเลือกตั้งครั้งนั้นๆ มี 3 ประเภท คือ

6.4.1 การเลือกตั้งทั่วไป (General Election) หมายถึง การเลือกตั้งที่กำหนดให้ราษฎรมาใช้สิทธิเลือกตั้งพร้อมๆกันทั่วทั้งประเทศ การเลือกตั้งทั่วไปจะมีขึ้นได้อย่างน้อยๆ ใน 3 กรณีด้วยกันคือ ในกรณีเมื่อจะมีสภาฯ หรือผู้บริหารใหม่ขึ้นเป็นหนแรก , เมื่อสภาฯหรือผู้บริหารเดิมครบวาระ และเมื่อมีการยุบสภาฯ

6.4.2 การเลือกตั้งซ่อม (By - Election) เกิดขึ้นในกรณีที่สมาชิกของสภาใดๆขาดจากสมาชิกภาพ โดยการตาย ลาออก หรือเพราะเหตุผลอื่นๆ ก็จะมีการเลือกตั้งซ่อมให้ได้ผู้แทนใหม่ มาแทนผู้ที่พ้นสภาพการเป็นผู้แทนไป การเลือกตั้งนี้ไม่เป็นการเพิ่มจำนวนสมาชิก เพราะเป็นการเลือกตั้งเข้าไปแทนสมาชิกที่ขาดจากสมาชิกภาพ แต่อาจจะเป็นการหยั่งเสียงการเลือกตั้งคราวต่อไปได้

6.4.3 การเลือกตั้งซ้ำ (Re - Election) เป็นการเลือกตั้งใหม่ในกรณีที่มีการวินิจฉัยจากองค์กรรับผิดชอบการเลือกตั้งว่า การเลือกตั้งที่ผ่านมา นั้น ไม่ชอบด้วยกฎหมายไม่ว่าจะเป็นประการใดๆ ซึ่งในกรณีของประเทศไทย คือ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ดังนั้น การเลือกตั้งซ้ำ จึงหมายถึงการเลือกตั้งแทนผู้ที่ถูกฟ้องกล่าวหา ซึ่งมักจะเป็นรายคนไป หรือ โคนหมดทั้งกลุ่มก็อาจจะเป็นไปได้ในบางกรณี

6.5 องค์ประกอบของการเลือกตั้ง

การเลือกตั้งนั้นย่อมประกอบด้วยบุคคล ผู้อาสาสมัครเสนอตัวให้ประชาชนเลือก เรียกว่า “ผู้สมัครรับเลือกตั้ง” และผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกบุคคลที่สมัครเข้ารับเลือกตั้ง เรียกว่า “ผู้เลือกตั้ง” ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

6.5.1 ผู้สมัครรับเลือกตั้ง (Candidates) จะต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ และกฎหมายเลือกตั้ง จึงไม่ได้หมายความว่า ประชาชนทุกคนจะเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งได้เสมอไป เหตุผลในการกำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งนั้น ก็เพื่อที่จะให้ได้บุคคลที่มีความเหมาะสมที่จะใช้อำนาจอธิปไตยแทนปวงชน บทกำหนดทางกฎหมายในเรื่องของคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งจะประกอบด้วย

1) **สัญชาติ** ซึ่งแต่ละประเทศจะกำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นบุคคลที่มีสัญชาติของประเทศนั้นๆ และส่วนใหญ่จะกำหนดว่า ต้องได้สัญชาตินั้นมาโดยกำหนด ไม่ใช่ได้มาโดยการโอนสัญชาติ เพื่อเป็นหลักประกันว่า อำนาจอธิปไตยของประเทศจะไม่ตกอยู่ในมือของคนชาติอื่น

2) **อายุ** เพื่อเป็นหลักประกันว่า ประชาชนจะได้บุคคลที่มีความเป็นผู้ใหญ่พอที่จะเป็นตัวของตัวเองคน เข้ามาดำเนินกิจการของประเทศ

3) **ความรู้พื้นฐาน** เพื่อเป็นหลักประกันว่าผู้ที่จะมาดำเนินกิจการของประเทศแทนประชาชน จะมีความรู้ความสามารถดีพอ นอกจากนี้ก็ยังมีบทกำหนดอื่นๆที่เกี่ยวกับบุคลิกภาพของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งหมายถึง การไม่เป็นบุคคลที่สังคมน่ารังเกียจทั้งในเรื่องของโรคติดต่อและความประพฤติ บุคคลที่มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายบัญญัติเท่านั้น จึงจะเป็นผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับเลือกตั้งได้

6.5.2 ผู้เลือกตั้ง (Voters) หมายถึง ประชาชนที่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง บทบัญญัติ แห่งกฎหมายรัฐธรรมนูญและกฎหมายเลือกตั้งจะกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งไว้เช่นกัน ซึ่งหลักการสำคัญๆได้แก่

1) **สิทธิทั่วไปในการเลือกตั้ง (Universal Suffrage)** หมายถึง การที่ประชาชนทุกคนมีสิทธิในการออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งเท่ากัน โดยไม่มีข้อจำกัดทางเพศ ระยะเวลาการปกครองโดยตัวแทนของประชาชนที่ได้มาโดยความเห็นชอบของประชาชน ผู้เป็นที่มาของอำนาจอธิปไตยนั้น จะได้ผู้เป็นตัวแทนที่มาจากเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน ซึ่งในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยถือว่า การมีสิทธิในการเลือกตั้งของประชาชน ชายและหญิง ควรมีความเท่าเทียมกัน

2) **เกณฑ์อายุ** แม้ว่าหลักการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย จะพยายามกำจัดปัญหาความไม่เท่าเทียมกันในการมีสิทธิเลือกตั้งให้น้อยที่สุดก็ตาม แต่ก็ยังมีข้อจำกัดอีกประการหนึ่ง สำหรับสิทธิในการเลือกตั้ง คือ เกณฑ์อายุของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งในแต่ละประเทศได้กำหนดไว้แตกต่างกันออกไป โดยปกติคือความเป็นผู้ใหญ่ หรือเกณฑ์อายุเฉลี่ยของบุคคลที่สามารถเสียภาษีให้แก่รัฐได้ และสามารถใช้อำนาจในทางการเมืองได้ เป็นองค์ประกอบของการกำหนดเกณฑ์

3) **สัญชาติ** ในทำนองเดียวกับสิทธิในการสมัครรับเลือกตั้ง ในหลายประเทศมีข้อจำกัดเกี่ยวกับสิทธิในการเลือกตั้งในเรื่องของความเป็นพลเมืองหรือสัญชาติ โดยกำหนดให้ต้องเป็นบุคคลซึ่งมีสัญชาติของประเทศนั้นๆ

6.6 ความสำคัญของการเลือกตั้ง

ประชาชนส่วนใหญ่มักเข้าใจว่าการเลือกตั้งเป็นภารกิจที่กฎหมายกำหนดให้ประชาชนมีหน้าที่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเพื่อให้ได้บุคคลากรทางการเมืองจำนวนหนึ่งตามที่กฎหมายกำหนดไว้เท่านั้น ทั้งที่ความเป็นจริงแล้ว การใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนก่อให้เกิดผลและความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนมากมาย ซึ่ง บูมอริ ยีหะ (2550: 221-222 อ้างถึงใน เอกวิทย์ มณีธร 2552: 464) ได้นำเสนอถึงความสำคัญของการเลือกตั้งไว้ดังนี้

6.6.1 การเลือกสรรนักการเมือง (Recruiting Politicians) การเลือกตั้งเป็นช่องทางสำคัญในการเลือกสรรนักการเมือง โดยกระบวนการเริ่มต้นตั้งแต่การเข้ามาเป็นสมาชิกพรรค เสนอตัวต่อพรรค จนกระทั่งพรรคตัดสินใจส่งลงสมัครรับเลือกตั้ง เพื่อให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจเลือกในท้ายที่สุด

6.6.2 การสร้างรัฐบาล (Making Government) ในระบบประธานาธิบดี เป็นการเลือกผู้บริหารโดยตรง การเลือกตั้งมีความชัดเจนในแง่ของการเลือก ผู้ที่จะเป็นรัฐบาลบริหารประเทศส่วนใหญ่ในระบอบรัฐสภา ประเทศที่ใช้รูปแบบการเลือกตั้งแบบสัดส่วน รัฐบาลมักเป็นรัฐบาลผสม ซึ่งตกลงกันหลังเลือกตั้ง ความชัดเจนของการเลือกตั้งในแง่ของการสร้างรัฐบาลจึงต่างจากระบบประธานาธิบดี

6.6.3 การมีอิทธิพลต่อนโยบาย (Influencing Policy) การเลือกตั้งเป็นโอกาสในการสะท้อนความคิดความเห็นของประชาชนที่มีต่อนโยบาย และการดำเนินนโยบายของรัฐบาลชุดที่ผ่านมา และนโยบายของพรรคอื่นๆ ที่เสนอตัวแข่งกับพรรครัฐบาล ซึ่งก็คือ การมีอิทธิพลต่อนโยบายนั่นเอง

6.6.4 การให้การศึกษา เรียนรู้แก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (Educating Voters) กระบวนการของการหาเสียงเลือกตั้งเป็นช่องทางในการนำเสนอข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับพรรค นโยบายพรรค ตัวผู้สมัคร ผลงานของรัฐบาลที่ผ่านมา ระบบการเมือง ตลอดจนประเด็นปัญหาต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อชาติของพรรครัฐบาล และพรรคการเมืองอื่นๆ ช่วยให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้ทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น

6.6.5 การสร้างความชอบธรรม (Building Legitimacy) เหตุผลหนึ่งที่ทำให้ประเทศที่เป็นเผด็จการทั้งหลายยังต้องจัดให้มีการเลือกตั้งเกิดขึ้นทั้งๆที่ไม่เป็นไปตามหลักการประชาธิปไตย ก็เพื่อต้องการสร้างความชอบธรรมทางการเมืองในประชาชนทั้งในและต่างประเทศยอมรับการมีอำนาจบริหารประเทศของรัฐบาลตนเอง ในขณะที่ประเทศประชาธิปไตยสามารถอ้างได้อย่างเต็มภาคภูมิว่าเป็นรัฐบาลที่ได้รับบอณัติ (Mandate) จากประชาชนให้บริหารประเทศได้เพราะผ่านพิธีกรรมสำคัญ คือ การเลือกตั้งมาแล้ว

6.7 ปัญหาที่สำคัญของการเลือกตั้งไทย

การเลือกตั้งเป็นกิจกรรมทางการเมืองที่สำคัญ และผลของการเลือกตั้งมีความสำคัญต่อการเมืองการปกครองของไทยในระบอบประชาธิปไตยเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งการเลือกตั้งที่ดีย่อมส่งผลดีต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน ดังคำกล่าวของ ประหยัด หงษ์ทองคำ (2548: 270-279) ที่ว่า “สิทธิเลือกตั้งของประชาชน เป็นสิทธิทางการเมืองขั้นพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อระบบการเมืองการปกครองของสังคม” และเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า ผลของการเลือกตั้งมีความสำคัญยิ่ง เพราะฝ่ายชนะมีสิทธิใช้อำนาจรัฐดำเนินการทุกอย่างทั้งที่ถูกต้องชอบ

ธรรมและไม่ถูกต้องชอบธรรม ดังนั้นจึงมีความพยายามในทุกวิถีทางที่จะทำให้ได้มาซึ่งชัยชนะในการเลือกตั้ง เข้าทำนองที่กล่าวไว้ว่า “ไม่ได้ด้วยเล่ห์ก็ต้องเอาด้วยกล ไม่ได้ด้วยมนต์ก็ต้องเอาด้วยคาถา” ซึ่งสิ่งต่างๆเหล่านี้ได้ก่อให้เกิดปัญหาที่สำคัญมากมายในการเลือกตั้งของไทย โดยสามารถสรุปปัญหาที่สำคัญจากการเลือกตั้งของไทยได้ดังนี้ (เอกวิทย์ มณีธร 2552: 475 – 483)

6.7.1 ปัญหาการใช้เงินซื้อเสียงของนักการเมือง นับว่าเป็นปัญหาสำคัญและเกิดขึ้นในระบบการเลือกตั้งของประเทศไทยมายาวนาน และปฏิเสธไม่ได้เลยว่า “เงิน” ยังเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะให้ได้รับเลือกตั้ง มีการประมาณการกันว่า การเลือกตั้งแต่ละครั้งผู้สมัครต้องใช้จ่ายเงินกว่าหลายล้านบาท ปัญหาการซื้อเสียงดังกล่าวถึงแม้จะเป็นการยากลำบากที่จะพิสูจน์อย่างแน่ชัดว่า มีการใช้เงินซื้อเสียงเกิดขึ้น เนื่องจากมีการเปลี่ยนรูปแบบ เทคนิค และกลยุทธ์บายชนิดต่างๆ ซึ่งมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น

6.7.2 ปัญหาการเลือกตั้งกับการแทรกแซงทางการเมือง การเลือกตั้งของไทยในยุคแรกนั้น ทหารได้มีบทบาททางการเมืองและบทบาทในการเลือกตั้งของไทยอยู่บ่อยครั้ง ทั้งทางตรงและทางอ้อม นอกจากทหารที่ได้เข้ามามีบทบาทในการแทรกแซงทางการเมืองแล้ว ยังมีกลุ่มนักธุรกิจที่มีศักยภาพในการเข้าไปแทรกแซงและมีอำนาจทางการเมือง อันเนื่องมาจากการปกป้องผลประโยชน์ของตนเอง การเข้ามามีบทบาททางการเมืองอาจจะเป็นในรูปของการลงสมัครรับเลือกตั้งโดยตรง หรือเป็นผู้อยู่เบื้องหลังในการสนับสนุนพรรคการเมืองในด้านต่างๆ เช่น เงินทุน การประชาสัมพันธ์ ฯลฯ

6.7.3 ปัญหาในมิติด้านระบบการเลือกตั้ง

1) ปัญหาความไม่เป็นกลางของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ถึงแม้ว่ากฎหมายจะบัญญัติถึงการห้ามมิให้ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ แต่หลายครั้งเมื่อเกิดเหตุก็มักจะไม่มีความหลักฐานเอาผิดในการกระทำเหล่านั้นอยู่เสมอๆ จึงเป็นปัญหาการทุจริต และการใช้อิทธิพลแทรกแซงข้าราชการประจำของข้าราชการการเมือง จนก่อให้เกิดความไม่เป็นกลางต่อการเลือกตั้งของประเทศไทยอยู่เสมอมา

2) ปัญหาการจัดทำบัญชีรายชื่อของผู้เลือกตั้ง เป็นปัญหาที่พบได้บ่อยในเกือบทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง เช่น ปัญหาไม่มีชื่อในบัญชีเลือกตั้ง ชื่อหายไปทั้งที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ปัญหารายชื่อผู้เลือกตั้งมีชื่อบุคคลภายนอกปรากฏอยู่ในทะเบียนบ้าน หรือกรณีบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งซ้ำซ้อน ซึ่งความผิดต่างๆเหล่านี้ อาจเกิดจากความบกพร่องของเจ้าหน้าที่ไปจนกระทั่งการทุจริตของเจ้าหน้าที่

นอกจากนี้แล้ว พิมลจรรย์ นามวัฒน์ (2543: 258-260) ได้แสดงความคิดเห็นว่า ปัญหาของการเลือกตั้งของไทย มาจากหลายปัจจัยด้วยกัน ได้แก่

1) ความไม่ต่อเนื่องของการเลือกตั้ง ซึ่งจะเห็นได้ว่า ในระยะเวลากว่า 75 ปี ที่ผ่าน มาแห่งการปกครองระบอบประชาธิปไตย วิวัฒนาการทางการเมืองของไทยต้องตกอยู่ในวงจร อุบาทว์ค่อนข้างมาก คือ การเลือกตั้งแล้วมีวิกฤตการณ์ทางการเมืองก็นำไปสู่การปฏิวัติ รัฐประหาร ยุบสภากันบ่อยครั้ง ทำให้การเลือกตั้งไม่เป็นไปตามวาระที่ควรจะเป็นตามระบอบ ประชาธิปไตย ทำให้ระบบการเมืองของไทยและประชาชนชาวไทยขาดโอกาสที่จะเรียนรู้ทาง การเมืองการปกครอง

2) ความไม่ต่อเนื่องของระบบพรรคการเมือง ซึ่งเป็นสาเหตุให้ระบบพรรค ปราศจากความมั่นคง ประชาชนจึงไม่มีความผูกพันกับพรรคการเมือง และไม่สามารถใช้พรรค การเมืองเป็นสถาบันผ่านเข้าสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ได้มีกิจกรรม ร่วมกับพรรคการเมืองเลย การที่บุคคลมีความผูกพันกับพรรคการเมืองพรรคใดพรรคหนึ่งมากเท่าใด ก็ จะยังมีความรู้สึกสนใจและเกี่ยวข้องกับการเมืองมากขึ้นเท่านั้น

3) การไม่เห็นถึงความสำคัญของการเลือกตั้ง กล่าวคือ ประชาชนขาดการเรียนรู้ ถึงความสำคัญของการเลือกตั้งว่า ในระบอบประชาธิปไตยนั้น การเลือกตั้งเป็นหัวใจสำคัญในการเลือก ผู้ปกครองตนเอง การเลือกตั้ง คือ การเลือกคนที่จะมาปกครองเรา ทั้งนี้ เพราะประชาชนจำนวนมาก ขาดการศึกษา ขาดการเรียนรู้ทางการเมืองอย่างจริงจัง จึงทำให้ไม่สนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งการเลือกตั้งนั้นเป็นการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างสำคัญเลยทีเดียว

4) เทคนิคและกลวิธีในการ โกงการเลือกตั้งกันอย่างหลากหลายและพัฒนา มากขึ้น วิธีการโกงการเลือกตั้งในประเทศไทย ผู้สมัครรับเลือกตั้งใช้เทคนิคและกลโกงในการ เลือกตั้งหลายวิธี เช่น

(1) การ “เวียนเทียน” เป็นการโกงโดยการให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งคนเดียว ลงคะแนนเสียงหลายครั้งในหน่วยเดียวกันหรือหลายหน่วย ซึ่งมักเกิดในเขตเลือกตั้งที่ผู้สมัครมี อิทธิพล และมีความสัมพันธ์อย่างดีกับฝ่ายที่รับผิดชอบการเลือกตั้ง โดยมักเกิดขึ้นในหน่วยที่มีผู้ไม่ ไปใช้สิทธิหรือใช้สิทธิช้า

(2) การใช้ “บัตรผี” หมายถึง บัตรที่ผู้สมัครหรือผู้อื่น ได้มาจากหน่วย เลือกตั้งก่อนการเลือกตั้ง หรือได้มาจากการปลอมบัตรเลือกตั้ง บัตรนี้จะถูกกำหนดหมายเลขของผู้สมัคร ไว้ก่อน แล้วมอบให้แก่ผู้มีสิทธิใส่กระเปาะเข้าไปในหน่วยเลือกตั้ง เมื่อได้รับบัตรจริงและเข้าไปใน คูหาผู้มีสิทธิจะเอาบัตรจริงเก็บไว้แล้วเอา “บัตรผี” ที่เตรียมไว้ใส่ลงในหีบบัตร จากนั้นนำบัตรจริง ไปขึ้นเงินกับหัวคะแนน และหัวคะแนนจะเอาบัตรจริงที่ได้มาให้ผู้อื่นต่อไป

(3) การใช้ “พลร่ม” คือ การให้บุคคลหนึ่งซึ่งไม่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นไปใช้สิทธิเลือกตั้งแทนบุคคลอีกคนหนึ่งโดยผิดกฎหมาย ซึ่งมักจะเป็นผู้รับจ้างลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัคร

(4) การใช้ “ไฟไฟ” หมายถึง การใช้บัตรเลือกตั้งปลอมหรือบัตรเลือกตั้งที่กาหมายเลขผู้สมัครไว้แล้ว นำไปใส่ในหีบเลือกตั้งโดยไม่ต้องมีผู้ไปใช้สิทธิ เช่น กรณีเลือกตั้งปี 2500 เป็นต้น

(5) การโกงการนับคะแนน โดยกรรมการที่ทำหน้าที่ตรวจนับคะแนนอาจทำเป็นกาผิดลงในช่องของผู้ที่สนับสนุนแต่แก่งัดลิ้มกาคะแนนของกลุ่ม

ซึ่งกลวิธีการ โกงต่างๆเหล่านี้จะต้องเป็นผู้มีอำนาจหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งให้ความร่วมมือจึงสามารถทำได้สำเร็จ หากกรรมการไม่ให้ความร่วมมือหรือประชาชนคอยควบคุมตรวจสอบการโกงก็ทำไม่ได้หรือทำได้ยาก ดังนั้นควรให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชน ชี้แจงให้เห็นถึงความสำคัญของการเลือกตั้ง การรู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ตลอดจนต้องปลูกจิตสำนึกและสร้างค่านิยมที่ดีให้แก่เจ้าหน้าที่หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง

6.8 ปัญหาของการเลือกตั้งท้องถิ่น

จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ที่กำหนดให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ซึ่งถือว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของการเลือกตั้งท้องถิ่นไทย นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ และคณะ (2546: 16-23 อ้างถึงใน ยุพา ชัดดี 2551: 66) ได้กล่าวถึงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้จากการเลือกตั้งผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยตรง ดังนี้

1. การเลือกตั้งผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยตรงก่อให้เกิดการเมืองแบบฝักฝ่าย รวมทั้งการแบ่งพรรคพวกแบบแยกเป็นขั้วตรงข้าม เนื่องจากเมื่อตั้งสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นต่างมาจากการเลือกตั้งโดยตรงทั้งคู่ กระบวนการประนีประนอมในระบบไม่มี อาจนำมาซึ่งความขัดแย้งและก่อให้เกิดความเสียหายแก่องค์กรและประชาชนในท้องถิ่นในที่สุด

2. การเลือกตั้งผู้บริหารโดยตรง มักจะก่อให้เกิดการแต่งตั้งและโยกย้ายข้าราชการประจำเป็นจำนวนมาก เมื่อมีการเปลี่ยนตัวผู้บริหารใหม่แต่ละครั้ง พิจารณาได้จากการเมืองประเทศอเมริกา เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงตัวผู้บริหาร ผู้บริหารมักเปลี่ยนแปลงตำแหน่งข้าราชการประจำเพื่อเอาคนของตนขึ้นมาแทนคนของผู้บริหารคนเก่า

3. การเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น โดยตรงมักจะได้นักการเมืองมืออาชีพมากกว่าเป็นนักบริหาร

มรดก วันทนากร (2549: 51-54) ได้มีข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาของการเลือกตั้งท้องถิ่นโดยตรง ซึ่งสอดคล้องกับ นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ และคณะ ดังนี้

1. ก่อให้เกิดการแบ่งฝักฝ่ายและจับคู่ตรงกันข้ามในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กล่าวคือ การเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรง อาจทำให้การเมืองในท้องถิ่นเกิดสภาวะการขัดแย้งได้อย่างรุนแรง เพราะจะมีผู้ชนะการเลือกตั้งเพียงบุคคลเดียว เกิดการแข่งขันทางการเมืองสูง ผู้สมัครเป็นผู้บริหารท้องถิ่นจะอยู่ในลักษณะที่เรียกว่า “ขอมแพ้ไม่ได้” และอาจจะสร้างความแตกแยกให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ในกรณีที่ทั้งสองฝ่ายมีฐานเสียงสนับสนุนก้ำกึ่งกัน ยังเป็นอันตรายต่อชุมชนท้องถิ่น เพราะอาจทำให้ความสัมพันธ์ในชุมชนท้องถิ่นเปราะบางและแตกสลายได้

2. ก่อให้เกิดการแต่งตั้งและโยกย้ายข้าราชการประจำขนาดใหญ่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะผู้บริหารที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงต้องการนำคนของตนเข้ามาให้ได้มากที่สุด ทั้งนี้เพื่อต้องการให้การทำงานเป็นไปอย่างราบรื่น และเกิดผลโดยเร็วมากที่สุด เพราะระบอบการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรง ผู้บริหารจะเป็นผู้ที่ได้รับแรงกดดันจากประชาชนมากที่สุด ประชาชนคาดหวังกับผู้บริหารมากที่สุด หากผู้บริหารไม่สามารถบริหารงานของท้องถิ่นได้ประสบผลสำเร็จ ผลเสียก็จะเกิดขึ้นกับตัวผู้บริหารเอง ดังนั้น ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องเอาคนของตนเข้ามาให้ได้มากที่สุด

3. นักการเมืองอาชีพมีโอกาสเข้ามาบริหารงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่านักบริหารมืออาชีพ เพราะผู้ที่ชนะการเลือกตั้งในท้องถิ่นได้ ต้องเป็นผู้ที่โดดเด่นพอสมควร ต้องมีฐานเสียงสนับสนุนค่อนข้างมาก และมีเงินในการลงสมัครรับเลือกตั้งด้วย

การที่ผู้วิจัยได้นำแนวคิดทฤษฎีทางการเมืองต่างๆ มากกล่าวในข้างต้นก็เพื่อประโยชน์ในการนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีของนายชาญ พวงเพชร ปัญหาและอุปสรรคในการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีของ นายชาญ พวงเพชร รวมตลอดถึงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

7. ประวัติความเป็นมาของจังหวัดปทุมธานี

เดิมจังหวัดปทุมธานีเป็นถิ่นฐานบ้านเมืองแล้วไม่น้อยกว่า 300 ปี นับตั้งแต่รัชสมัย

สมเด็จพระนารายณ์มหาราช แห่ง กรุงศรีอยุธยา คือ เมื่อพุทธศักราช 2202 มังนันทมิตรได้กวาดต้อนครอบครัวมอญ เมืองเมาะตะมะ อพยพหนีภัยจากศึกพม่า เข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภารสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกรุงเทพทวารวดีศรีอยุธยา ซึ่งสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ทรงพระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ครอบครัวมอญเหล่านั้น ไปตั้งบ้านเรือนอยู่ที่บ้านสามโคก จากนั้นมาชุมชนสามโคกได้พัฒนามากขึ้นเป็นลำดับ ต่อมาในแผ่นดินสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชแห่งกรุงธนบุรี ชาวมอญได้อพยพหนีพม่าเข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภารอีก เป็นครั้งที่ 2 สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ อนุญาตให้ตั้งบ้านเรือนที่บ้านสามโคก และครั้งสุดท้าย ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ได้มีการอพยพชาวมอญครั้งใหญ่จากเมืองเมาะตะมะเข้าสู่ประเทศไทยเรียกว่า "มอญใหญ่" พระองค์ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ชาวมอญบางส่วนตั้งบ้านเรือนอยู่ที่บ้านสามโคก อีกเช่นเดียวกัน ฉะนั้นจาก ชุมชนขนาดเล็ก "บ้านสามโคก" จึงกลายเป็น "เมืองสามโคก" ในกาลต่อมา พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ทรงเอาพระทัยใส่ดูแล ทำนุบำรุงชาวมอญเมืองสามโคกมิได้ขาด ครั้งเมื่อเดือน 11 พุทธศักราช 2358 ได้เสด็จประพาสออกเยี่ยมพสกนิกรที่เมืองสามโคก และประทับที่พลับพลาริมแม่น้ำเจ้าพระยาฝั่งซ้าย เยื้องเมืองสามโคก ยังความปลาบปลื้มใจให้แก่ชาวมอญเป็นล้นพ้น จึงได้พากันหลั่งไหลนำดอกบัวขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายเป็นราชสักการะอยู่เป็นเมืองนิจ ยังความซาบซึ้งในพระราชหฤทัยเป็นที่ยิ่ง จึงบันดาลพระราชหฤทัยให้พระราชทานนามเมืองสามโคกเสียใหม่ว่า "เมืองประทุมธานี" ซึ่งวันนั้นตรงกับวันที่ 23 สิงหาคม พุทธศักราช 2358 ด้วยพระมหากรุณาธิคุณดังกล่าวชื่อเมือง ปทุมธานี จึงได้กำเนิดนับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

ในปีพุทธศักราช 2461 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงโปรดเกล้าฯ ให้ใช้คำว่า "จังหวัด" แทน "เมือง" และให้ เปลี่ยนการเขียนชื่อจังหวัดใหม่จาก "ประทุมธานี" เป็น "ปทุมธานี" ต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงโปรดเกล้าฯ ให้ยุบจังหวัดชัยบุรีมาขึ้นกับจังหวัดปทุมธานี เมื่อ พ.ศ.2475

จังหวัดปทุมธานี หรือเมืองปทุมธานี มีตราดอกบัวบานบนนาข้าวเป็นเครื่องหมายประจำจังหวัดปทุมธานี หมายถึงการสักการบูชาต่อพระแม่โพสพ ซึ่งได้ผลิตธัญญาหารเลี้ยงพลเมืองมาโดยตลอด เป็นการเชิดชูอาชีพกสิกรรม ซึ่งประชาชนในจังหวัดนี้ประกอบอาชีพการทำนาเป็นส่วนใหญ่ ปทุมธานีตั้งอยู่เขตตอนใต้ของที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ห่างจากกรุงเทพฯเพียง 27.5 กิโลเมตร เป็นจังหวัดเล็กๆ ที่มีเนื้อที่ทั้งจังหวัดประมาณ 9 แสนกว่าไร่ หรือ 1,524.8 ตารางกิโลเมตร ประชาชนทำการเกษตรกรรมโดยอาศัยน้ำจาก ลำคลองที่แยกมาจากแม่น้ำเจ้าพระยา และระบบการชลประทานของรัฐบาลช่วยในการเพาะปลูก

เศรษฐกิจของจังหวัดปทุมธานี เมื่อพิจารณาจากเนื้อที่การผลิตแล้วเป็นจังหวัดที่

ทำการเกษตรเป็นอาชีพหลัก โดยภาคการเกษตรกรรมกินเนื้อที่การผลิตกว่า 8 แสนไร่จากเนื้อที่ทั้งหมดของจังหวัด แต่เมื่อดูจากรายได้แล้วปรากฏว่า ภาคอุตสาหกรรมสามารถทำรายได้ให้จังหวัดปทุมธานีได้มากกว่าภาคเกษตรกรรม พืชที่ปลูกกันมากคือ ข้าว รองลงมาคือ ส้มเขียวหวาน กัญชง มะม่วง และพืชต่างๆ โดยข้าวนั้นปลูกกันมากเป็นอันดับสามของภาคกลางรองจากอยุธยา และชัยนาท เนื่องจากจังหวัดปทุมธานีอยู่ในเขตพื้นที่ราบลุ่มริมแม่น้ำเจ้าพระยา ประกอบกับอยู่ในเขตพื้นที่ชลประทาน จึงทำให้ปลูกข้าวได้ตลอดปี แต่จากสภาวะในปัจจุบันที่ข้าวขายไม่ค่อยได้ราคา ดังนั้น ชาวจังหวัดปทุมธานีหากไม่ปลูกพืชชนิดอื่นก็ต้องเข้าไปขายแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งมีอยู่มากมายในย่านรังสิต อำเภอธัญบุรี

จังหวัดปทุมธานี แบ่งการปกครองออกเป็น 7 อำเภอ อำเภอเมืองเป็นอำเภอที่มีประชากรอาศัยอยู่มากที่สุด จัดว่าเป็นเมืองการค้าและธุรกิจที่สำคัญของจังหวัด ส่วนอำเภอธัญบุรี และอำเภอหนองเสือ มีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่นเช่นกัน แต่ทว่าบางเบาและน้อยกว่าอำเภอเมือง อำเภอธัญบุรีเป็นอำเภอที่มีการตั้งโรงงาน โดยเฉพาะโรงงานทอผ้าอยู่มาก ส่วนอำเภอที่เหลือได้แก่ อำเภอลำลูกกา อำเภอลองหลวง อำเภอสามโคก และอำเภอลาดหลุมแก้ว มีประชากรอยู่น้อย และบางเบาว่าอำเภอที่กล่าวมาข้างต้น และส่วนมากพื้นที่บริเวณนี้เป็นเขตของการทำนาและทำสวน

ที่ตั้งและอาณาเขต จังหวัดปทุมธานีตั้งอยู่ในภาคกลางประมาณเส้นรุ้งที่ 14 องศาเหนือ และเส้นแวงที่ 100 องศาตะวันออก อยู่เหนือระดับน้ำทะเลปานกลาง 2.30 เมตร มีเนื้อที่ประมาณ 1,525.856 ตารางกิโลเมตร หรือ ประมาณ 953,660 ไร่ ห่างจากกรุงเทพมหานครไปทางทิศเหนือ ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1 (ถนนพหลโยธิน) เป็นระยะทางประมาณ 27.8 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง คือ

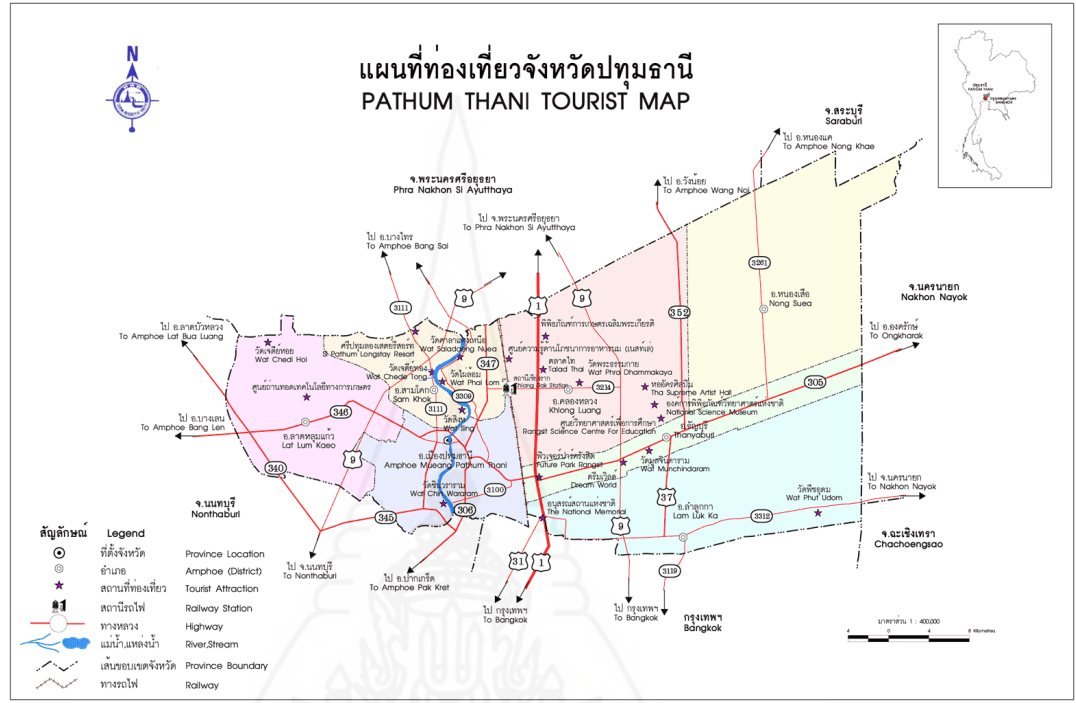
- ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอบางไทร อำเภอบางปะอินและอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อำเภอหนองแค และอำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

- ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก และ อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา

- ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม และอำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี

- ทิศใต้ ติดต่อกับเขตหนองจอก เขตคลองสามวา เขตสายไหม เขตบางเขน เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร และอำเภอปากเกร็ด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

ภาพแผนที่จังหวัดปทุมธานี

ภาพที่ 2.3 แผนที่จังหวัดปทุมธานี

8. ประวัติความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

8.1 ประวัติความเป็นมา

องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี เดิมตั้งอยู่ ณ ตำบลบางปรอก อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี ด้านซ้ายติดกับจวนผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี ด้านขวาติดกับสำนักงานที่ดิน จังหวัดปทุมธานี ด้านหน้าเป็นแม่น้ำเจ้าพระยา สำนักงานเป็นอาคาร คสล .2ชั้น มีสภาพเก่าทรุดโทรม ต่อมาในปี พ.ศ.2544 องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีได้ทำการก่อสร้างอาคารสำนักงาน องค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งใหม่ งบประมาณ 39,800,000 บาท (สามสิบล้านเก้าแสนแปดแสนถ้วน) โดยก่อสร้าง ณ บริเวณศูนย์เครื่องจักรกล หมู่ที่ 2 ตำบลบ้านฉาง อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานีบนเนื้อที่ 9 ไร่ การจัดรูปแบบขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งเป็นการปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ได้มีการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาการมาตามลำดับ โดยจัดให้มีสภาจังหวัด ขึ้นเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ.2476 ตามความในพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 สถานะของสภาจังหวัดขณะนั้น มีลักษณะเป็นองค์การแทนประชาชน ทำหน้าที่ ให้คำปรึกษาหารือแนะนำแก่ คณะกรรมการจังหวัด ยังมีได้มีฐานะเป็นนิติบุคคลที่แยกต่างหากจากราชการบริหารส่วนภูมิภาค หรือเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นตามกฎหมาย ต่อมาในปี พ.ศ. 2481 ได้มีการตราพระราชบัญญัติ สภาจังหวัด พ.ศ. 2481ขึ้น โดยมีความประสงค์ที่จะแยกกฎหมายที่เกี่ยวกับสภาจังหวัดไว้โดยเฉพาะ สำหรับสาระสำคัญของพระราชบัญญัติฯ นั้น ยังมีได้มีการเปลี่ยนแปลงฐานะ และ บทบาทของสภา จังหวัดไปจากเดิม กล่าวคือสภาจังหวัดยังคงทำหน้าที่เป็นสภาที่ปรึกษาของคณะกรรมการจังหวัด เท่านั้น จนกระทั่งได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2495 ซึ่ง กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นหัวหน้า ปกครองบังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบบริหาร ราชการในส่วนจังหวัดของกระทรวง ทบวง กรมต่างๆโดยตรงแทนคณะกรรมการจังหวัดเดิม โดย ผลแห่งพระราชบัญญัติฯ นี้ทำให้สภาจังหวัดมีฐานะเป็นสภาที่ปรึกษาของผู้ว่าราชการจังหวัด แต่ เนื่องจากบทบาทและการดำเนินงานของสภาจังหวัดในฐานะที่ปรึกษา ซึ่งคอยให้คำแนะนำ และ ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของจังหวัด ไม่สู้จะได้ผลตามความมุ่งหมายเท่าใดนัก จึงทำให้เกิด แนวคิดที่จะปรับปรุงบทบาทของสภาจังหวัด ให้มีประสิทธิภาพ โดยให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วน ในการปกครองตนเองยิ่งขึ้น ในปี พ.ศ. 2498 อันมีผลให้เกิด “องค์การบริหารส่วนจังหวัด” ขึ้นตาม กฎหมาย โดยมีฐานะเป็นนิติบุคคลแยกจากจังหวัดในฐานะที่เป็นราชการบริหารราชการส่วนภูมิภาค ต่อมาได้มีการประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน 2515 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทว่า ด้วยการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีฐานะเป็นหน่วย การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง เมื่อสภาจังหวัดแปรสภาพมาเป็นสภากการปกครองท้องถิ่น จึงมีบทบาทและอำนาจหน้าที่เพิ่มขึ้นอย่างมาก (องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี 2556)

ผลจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ที่ได้กำหนดให้ผู้บริหารองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน จึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้ง

สำคัญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการได้มาซึ่งผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงทำให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 (ฉบับที่ 3) แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2546 ซึ่งถือว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและเกิดดุลอำนาจใหม่ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยเฉพาะนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่ต้องหน้าที่เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร และต้องมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน ส่งผลให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีความเข้มแข็งในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมากขึ้น ส่วนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด จะต้องทำหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ และดำเนินงานในด้านกิจการสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมากขึ้น ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้ในวันที่ 14 มีนาคม พ.ศ. 2547 ได้ถูกกำหนดให้เป็นวันที่ประชาชนคนไทยใน 74 จังหวัด ต้องออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งเป็นการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยตรงเป็นครั้งแรกในสังคมไทย

8.2 การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ในวันที่ 14 มีนาคม 2547 ถือได้ว่าเป็นการเปลี่ยนหน้าประวัติศาสตร์การเมืองท้องถิ่นของจังหวัดปทุมธานี เมื่อผู้สมัครหมายเลข 1 นายชาญ พวงเพ็ชร์ ได้รับชัยชนะจากการเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี โดยเป็นการแข่งขันกับคนในตระกูลเก่าแก่ทางการเมืองอย่างตระกูลหาญสวัสดิ์ ในการเลือกตั้งครั้งนั้น นายชาญ พวงเพ็ชร์ มีคะแนนมากกว่า นายพลสวัสดิ์ หาญสวัสดิ์ ถึง 7,000 กว่าคะแนน ถือเป็นว่าชัยชนะและจุดเริ่มต้นในการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีของนายชาญ พวงเพ็ชร์ ต่อมาในปี พ.ศ. 2551 จังหวัดปทุมธานี ได้มีการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีเป็นครั้งที่ 2 โดยในการเลือกตั้งครั้งนี้ตระกูล หาญสวัสดิ์ ได้ส่ง นางสิรินาฏ หาญสวัสดิ์ มาเป็นคู่แข่งลงสมัครรับเลือกตั้งกับนายชาญ พวงเพ็ชร์ ซึ่ง นายชาญ พวงเพ็ชร์ ก็ได้รับชัยชนะจากการลงสมัครรับเลือกตั้งอีกครั้งในการชนะการเลือกตั้งครั้งนี้บทบาททางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดของนายชาญ พวงเพ็ชร์ ต้องหยุดชะงักลงชั่วคราวเมื่อ นางสิรินาฏ หาญสวัสดิ์ คู่แข่งชิงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ได้ร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดปทุมธานี (กกต.) เกี่ยวกับปัญหาการทุจริตเลือกตั้ง ทำให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดปทุมธานี (กกต.) มีมติให้ใบแดง ทำให้เกิดมีกระบวนการสอบสวนหาข้อเท็จจริงในเรื่องดังกล่าวขึ้น แต่ท้ายสุดของการพิจารณาศาลก็ได้มีคำพิพากษาให้นายชาญ พวงเพ็ชร์ กลับเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีดังเดิม

วันที่ 25 เมษายน พ.ศ. 2555 ประชาชนในจังหวัดปทุมธานีต้องออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีอีกครั้งหนึ่ง และถือว่าเป็นสนามชิงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ได้รับ ความสนใจจากประชาชนมากแห่งหนึ่ง เนื่องจากในกลุ่มผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งครั้งนี้ไม่มีคู่แข่งทางการเมืองที่เก่าแก่อย่างตระกูลหาญสวัสดิ์ลงสมัคร แต่มีผู้สมัครคนสำคัญที่มาจากกลุ่มคนเสื้อแดงอย่าง ว่าที่ร้อยตรีสุเมธ ฤทธาคนี ที่ลาออกจากการเป็น ส.ส. พรรคเพื่อไทย เขต 5 จังหวัดปทุมธานี มาลงสมัครแข่งกับนายชาญ พวงเพ็ชร์ เพื่อชิงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี โดยการตัดสินใจลงสมัครรับเลือกตั้งของ ว่าที่ร้อยตรีสุเมธ ฤทธาคนี ในครั้งนี้ น่าจะมาจากความเชื่อมั่นว่าจะได้รับการสนับสนุนจากประชาชนที่เป็นกลุ่มคนเสื้อแดงในจังหวัดปทุมธานี อย่างที่เคยได้รับการลงสมัครเป็น ส.ส. ของพรรคเพื่อไทย เขต 5 จังหวัดปทุมธานีที่ผ่านมา ซึ่งผลการเลือกตั้งก็ไต่มาถึงชัยชนะและความสำเร็จทางการเมืองของนายชาญ พวงเพ็ชร์ มากยิ่งขึ้น

8.3 ประวัติของนายชาญ พวงเพ็ชร์

ชื่อ-สกุล นายชาญ พวงเพ็ชร์

วัน เดือน ปีเกิด 2 มกราคม 2501

ที่อยู่ปัจจุบัน 38/1 หมู่ที่ 3 ต.บ้านจิว อ.สามโคก จ.ปทุมธานี 12160

วุฒิการศึกษา

ตารางที่ 2.1 แสดงวุฒิการศึกษาของนายชาญ พวงเพ็ชร์

ระดับการศึกษา	ชื่อสถาบัน	จังหวัด	ปีที่สำเร็จการศึกษา	วุฒิที่ได้รับ
ประถมศึกษา	โรงเรียนวัดป่าจิว	ปทุมธานี	2512	ประถมศึกษาปีที่ 4
มัธยมศึกษา	ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอสามโคก	ปทุมธานี	2541	มัธยมศึกษาตอนปลาย
ปริญญาตรี	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์	ปทุมธานี	2545	(ศศ.บ.) บริหารธุรกิจ
ปริญญาโท	มหาวิทยาลัยปทุมธานี	ปทุมธานี	2547	(ศศ.ม.) รัฐประศาสนศาสตร์
ปริญญาโท	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์	ปทุมธานี	2550	(ศศ.ม.) กิตติมศักดิ์ สาขาพัฒนาชุมชน

ประวัติการทำงาน

- ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน และกำนันตำบลบ้านจิว เป็นระยะเวลา 10 ปี
- ดำรงตำแหน่งประธานชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้าน
- ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านจิว เป็นระยะเวลา 2 ปี
- ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี เป็นระยะเวลา 4 ปี
- ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ตั้งแต่ พ.ศ. 2547 – ปัจจุบัน (2556)

เกียรติประวัติ

- ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นประธานชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้าน
- ได้รับรางวัลกำนันดีเด่น รางวัลแหวนทองคำ
- ได้รับการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี เป็นคนแรก
- ได้รับปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต กิตติมศักดิ์ สาขาการพัฒนชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้า เอกสาร ตำรา และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยจะนำเสนอตามลำดับดังนี้

วิระชัย ภู่งูเพียงใจ (2535: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมทางการเมืองของพลเอกพระยาพลพลพยุหเสนา จากการศึกษาพบว่า การเข้ามามีอำนาจทางการเมืองของพลเอกพระยาพลพลพยุหเสนานั้นว่าโชคชะตามีส่วนกำหนดมิใช่น้อย ในด้านการรักษาอำนาจทางการเมืองพลเอกพระยาพลพลพยุหเสนามีลักษณะนิสัยเป็นคนมักน้อย ถ่อมตน และไม่ใฝ่อำนาจทางการเมือง จึงไม่ได้วางฐานอำนาจสนับสนุนฐานะทางการเมืองของตน ประกอบกับการเป็นผู้นำที่ไม่มีเล่ห์เหลี่ยมทางการเมือง ทำให้เป็นฝ่ายเพลี่ยงพล้ำกลยุทธ์ทางการเมืองของฝ่ายตรงข้ามบ่อยครั้ง จนเป็นสาเหตุให้เบื้อหน้ายการเมือง เมื่อพิจารณาเห็นว่าบ้านเมืองเป็นปกติสุขแล้วจึงได้วางมือจากการเมืองด้วยความเต็มใจและลงจากอำนาจอย่างสง่าผ่าเผย อย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี

เอกชัย พิมลศรี (2536: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมทางการเมืองของ นายปรีดี พนมยงค์ จากการศึกษาพบว่า นายปรีดี พนมยงค์ เข้าสู่วงการทางการเมืองด้วยทัศนคติที่จะใช้วิธีการทุกอย่างที่มีอยู่เพื่อแสวงหาอำนาจ รูปแบบการใช้อำนาจทางการเมืองของนายปรีดี พนมยงค์ จัดได้ว่าเป็นแบบประชาธิปไตย การตัดสินใจทางการเมืองตั้งอยู่บนประสามติที่มีอยู่ในขณะนั้น ยกเว้นการตัดสินใจในยามที่มีการต่อสู้ทางการเมือง ซึ่งการใช้เล่ห์เหลี่ยมทางการเมืองเป็นสิ่งจำเป็น ในด้านการรักษาอำนาจทางการเมือง นายปรีดี พนมยงค์ ได้ใช้กลยุทธ์ทางการเมืองที่เหมาะสมในกาละที่ถูกต้องช่วยรักษาอำนาจทางการเมืองเอาไว้ ในส่วนของการสูญเสียอำนาจทางการเมือง เกิดขึ้นจากการมีข้อขัดแย้งกับศัตรูทางการเมือง ซึ่งในท้ายที่สุดศัตรูเหล่านี้ ก็ประสบความสำเร็จในการกำจัด นายปรีดี พนมยงค์ ออกไปจากเวทีทางการเมือง

นิรัตน์ พงษ์สิทธิถาวร (2539: 124) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาททางการเมืองของ จอมพล ป.พิบูลสงคราม กับความคิดทางการเมืองของมาคิอาเวลลี ในประเด็นของการขึ้นสู่อำนาจ การรักษาอำนาจ และการสูญเสียอำนาจ จากการศึกษาพบว่า

1. บทบาททางการเมืองของ จอมพล ป.พิบูลสงคราม ในช่วง พ.ศ. 2475 – 2487 สามารถอธิบายได้ด้วยความคิดทางการเมืองของมาคิอาเวลลี ทั้งในประเด็นของการขึ้นสู่อำนาจ การรักษาอำนาจ และการสูญเสียอำนาจ

2. จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นผู้ปกครองที่แท้ที่มีคุณธรรม (virtue) ทางการเมืองในรูปแบบของมาคิอาเวลลี

3. จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นผู้ปกครองที่มีบทบาทการเมืองในแบบของ มาคิอาเวลลีเยน (machievellian)

4. การนำเอาความคิดทางการเมืองมาศึกษาปรากฏการณ์ทางการเมืองนั้น สามารถอธิบายได้เพียงสิ่งที่ปรากฏออกมาเป็นผลมาจากภายนอกเท่านั้น ไม่สามารถอธิบายความตั้งใจหรือความคิด (intention) ได้

5. ความคิดทางการเมืองของมาคิอาเวลลีเยน เป็นความคิดที่อธิบายลักษณะสังขรณ์ของธรรมชาติการเมือง

6. การศึกษาการกระทำของนักการเมือง โดยใช้ความคิดทางการเมืองของตะวันตกเป็นสิ่งที่ทำได้ เพียงแต่ต้องพิจารณาเสียก่อนว่าจะทำการศึกษาในประเด็นใด แล้วเลือกความคิดที่มีลักษณะใกล้เคียงกันมาศึกษา จะทำให้การศึกษามีความเป็นไปได้มากขึ้น

วิลาสินี จินตลิจิตดี (2546: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาททางการเมืองของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช โดยการประยุกต์ใช้ความคิดทางการเมืองของมาคิอาเวลลีเยน ในประเด็นของการขึ้นสู่อำนาจ การรักษาอำนาจ และการสูญเสียอำนาจ ผลการวิจัยพบว่า ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ขึ้นสู่อำนาจโดยการสนับสนุนของมหาชน และสามารถรักษาอำนาจโดยผ่านวิธีการต่างๆ ทั้งการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประชาชน การตัดสินใจเปิดสัมพันธไมตรีทางการทูตกับประเทศจีน และการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีในสายตาประชาชน แต่ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช กลับต้องสูญเสียอำนาจไป เพราะมีเพื่อนร่วมงานที่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตัว ประกอบกับการไม่ได้กำจัดกลุ่มอำนาจเก่าให้หมดสิ้นไป และไม่อยู่ในสถานะที่จะควบคุมกองกำลังของตนเองได้

ไพโรจน์ เข้มกล้าด (2548: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ศักยภาพในการดำรงบทบาททางการเมืองของตระกูลอังกินันท์ในจังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยภูมิหลังส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสังคม และปัจจัยด้านการเมือง เป็นทั้งปัจจัยที่ส่งเสริมและเป็นปัจจัยอุปสรรคต่อศักยภาพในการดำรงบทบาททางการเมืองของตระกูลอังกินันท์ในจังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวม ศักยภาพด้านความรู้ความสามารถ การแก้ไขปัญหาของประชาชน ความพยายามมุ่งมั่นพัฒนาท้องถิ่น การแสดงบทบาทการเมืองระดับประเทศและท้องถิ่นของตระกูลอังกินันท์ในจังหวัดเพชรบุรีอยู่ในระดับปานกลาง

พัฒนชัย สีนอเพีย (2552: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ฐานอำนาจทางการเมืองในจังหวัดอ่างทองของนายสมศักดิ์ ปริศนานันท์กุล ผลการวิจัยพบว่า (1) นายสมศักดิ์ ปริศนานันท์กุล มีฐานอำนาจในจังหวัดอ่างทอง ในส่วนฐานอำนาจทางสังคม วัฒนธรรม มีมากจากการนำความเจริญมาสู่ท้องถิ่น ความเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงมาก ฐานอำนาจทางเศรษฐกิจมีค่อนข้างน้อย เพราะไม่ได้ยุ่งเกี่ยวกับการทำกิจการของครอบครัว และฐานอำนาจทางการเมืองสูง

ตามความสามารถในการช่วยเหลือสนับสนุนนักการเมืองท้องถิ่นให้ได้รับการเลือกตั้ง การช่วยเหลือสนับสนุน อุปถัมภ์ประชาชนในพื้นที่ในการแก้ไขปัญหาต่างๆ การได้รับการยอมรับจากนักการเมืองและสาธารณชน และการมีบทบาทชี้แนะแนวคิดและแนวทางแก้ไขปัญหาในทางการเมือง (2) วิธีสร้างฐานอำนาจทางการเมืองในจังหวัดอ่างทอง ของนายสมศักดิ์ ปริศนานันทกุล สามารถแบ่งได้ 3 ช่วง คือ ช่วงก่อนเข้าสู่วงการเมืองโดยการเมืองกรรมและมีส่วนร่วมทางการเมือง ช่วงเข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมืองโดยผ่านการมีบทบาทหน้าที่ที่นักการเมือง และช่วงดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยผ่านการทำหน้าที่ในบทบาทสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร บทบาทรัฐมนตรี และบทบาทรองประธานสภาผู้แทนราษฎร (3) ปัจจัยที่สนับสนุนฐานอำนาจทางการเมืองในจังหวัดอ่างทอง ของนายสมศักดิ์ ปริศนานันทกุล แบ่งออกเป็น 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยส่วนบุคคล คือ บุคลิกภาพ ความรู้ความสามารถ ความคิดความเชื่อ อุดมการณ์ทางการเมือง และปัจจัยที่เกิดจากองค์ประกอบภายนอก คือ การสนับสนุนจากครอบครัว การสนับสนุนจากพรรคการเมือง การสนับสนุนจากนักการเมืองท้องถิ่น การสนับสนุนจากข้าราชการในพื้นที่ และการสนับสนุนจากประชาชน

ทศพล เกียรติศรีศิริ (2554: 81-84) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การเข้าสู่ตำแหน่งนายกเทศมนตรีนครพิษณุโลกของ นางเปรมฤดี ชามพูนท ผลการวิจัยพบว่า (1) วิธีการเข้าสู่ตำแหน่งนายกเทศมนตรีนครพิษณุโลกของนางเปรมฤดี ชามพูนท คือการไ้ฐานคะแนนเสียงของสามีที่เป็นนักการเมืองในระดับชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งฐานคะแนนเสียงของผู้นำชุมชนในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก และฐานคะแนนเสียงของสมาชิกเทศบาล (2) ปัจจัยที่เอื้อต่อ นางเปรมฤดี ชามพูนท ในการเข้าสู่ตำแหน่งนายกเทศมนตรีนครพิษณุโลก คือปัจจัยด้านเงินทุนที่ใช้ในการหาเสียง และปัจจัยความไม่เข้มแข็งของสภาเทศบาลในขณะนั้น และนอกจากนั้นยังพบว่า นางเปรมฤดี ชามพูนท มีการให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน โดยผ่านกิจกรรมทางการเมืองและผ่านผู้นำชุมชนที่เป็นเครือข่ายและฐานอำนาจทางการเมืองเพื่อสร้างฐานอำนาจทางการเมืองที่ยั่งยืน นอกจากนี้ยังมีความตั้งใจในการทำงานสูง บวกกับความจริงใจที่จะทำให้ประชาชนในเขตเทศบาลได้รับประโยชน์สูงสุด ในทุกๆ ด้าน เช่น ด้านสาธารณูปโภค ด้านสาธารณสุข เป็นต้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ของนายชาญ พวงเพ็ชร์ ตลอดจนศึกษาถึงปัจจัยที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อกระบวนการเข้าสู่อำนาจในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

1. นายชาญ พวงเพ็ชร์
2. กลุ่มเครือข่ายคือนายชาญ พวงเพ็ชร์
3. กลุ่มนักการเมืองผู้ใกล้ชิด
4. กลุ่มผู้ช่วยเหลือในการเสียง (ภาคประชาชน)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้มาจากการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง โดยแต่ละกลุ่มได้คำนึงถึงความเหมาะสม ความสมัครใจในการสัมภาษณ์ คุณวุฒิ และประสบการณ์ ประกอบด้วย

1.2.1 นายชาญ พวงเพ็ชร์ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

1.2.2 กลุ่มเครือข่ายคือนายชาญ พวงเพ็ชร์

- 1) นายอุดม แสงน้ำ คณะกรรมการพนักงานเทศบาลจังหวัดปทุมธานี
- 2) พระครูวิมลกิจจานุกูล เจ้าอาวาสวัดป่าจ้าว อ.สามโคก จ.ปทุมธานี
- 3) นางละเอียด พวงเพ็ชร์ พี่สาวนายชาญ พวงเพ็ชร์

1.2.3 กลุ่มนักการเมืองผู้ใกล้ชิด

- 1) นายรังสิต ไยยง สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี เขต 1
- 2) นายสวาง สีเขียว สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี เขต 3

- 3) นายวิทยา แม้นทอง นายกองค้การบริหารส่วนตำบลบ้านจี้ว อ.สามโคก
- 4) นายยอด ภูเฒิมตระกูล นายกองค้การบริหารส่วนตำบลคลองควาย อ.สามโคก
- 5) นายสมศค แก้วก้ง นายกองค้การบริหารส่วนตำบลบางกระบือ อ.ลาดหลุมแก้ว
- 6) นายวิรัช ต้นยาง กำนันตำบลบ้านจี้ว อ.สามโคก

1.2.4 กลุ่มผู้ช่วยเหลือในการหาเสียง (ภาคประชาชน)

- 1) นางสาวกรรณิการ์ นาคอินทร์ ประธานชมรมพัฒนาสตรี อบจ.ปทุมธานี
- 2) นางทองใบ ไงมัน รองประธานชมรมพัฒนาสตรี อบจ.ปทุมธานี
- 3) นายอรุณ นิลประดับ ที่ปรึกษานายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี
- 4) นายเดชา พวงงาม รองปลัดกองค้การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี
- 5) นางพิมพ์ประวี ทองประสงค้ เจ้าของร้านอาหารครัวท้ายเกาะ/

ประชาสัมพันธ้ชมรมพัฒนาสตรี อบจ.ปทุมธานี

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม โดยเน้นการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และกลุ่มตัวอย่างสามารถแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ได้ และแบบบันทึกการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม เพื่อใช้ในการบันทึกพฤติกรรมของนายชาญ พวงเพ็ชร ในระหว่างการดำรงตำแหน่งนายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดปทุมธานีและปฏิบัติงานของในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 จนถึงปัจจุบัน (2556)

วิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเอกสาร งานวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดเนื้อหาในการสร้างแบบสัมภาษณ์

2. ร่างแบบสัมภาษณ์โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นหัวข้อ เพื่อให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นได้สะดวกและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีของนายชาญ พวงเพ็ชร

ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีของนายชาญ พวงเพชร

ตอนที่ 4 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

3. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสร็จแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบรูปแบบความถูกต้อง และความเหมาะสมของภาษา

4. นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว นำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้ทรงคุณวุฒิมีรายชื่อดังนี้

- รองศาสตราจารย์ ดร.เสนห์ จุ้ยโต ค.ศ.(อุดมศึกษา) อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

- ดร.ณัฐพล ชุมวรฐายี คศ.ค. (การบริหารการศึกษา) อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

- นางยุวดี บำรุงบุตร ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง

5. ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามที่ได้รับการแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิ และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบ ปรับปรุง แก้ไขอีกครั้งหนึ่ง ให้เป็นฉบับที่สมบูรณ์สำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงในการวิจัย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูล หลังจากที่จัดทำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่สมบูรณ์แล้วเพื่อใช้ในการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ขอความร่วมมือจากสำนักบัณฑิตศึกษา

ขอความร่วมมือจากสำนักบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ทำหนังสือถึงกลุ่มตัวอย่างเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

3.2 ดำเนินการเก็บข้อมูล

นัดหมายวันและเวลาการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง กล่าวคือ การใช้แบบสัมภาษณ์ที่กำหนดหัวข้อหรือคำถามไว้ล่วงหน้า และบันทึกถ้อยคำของผู้ให้สัมภาษณ์ลงในแบบสอบถามและใช้การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง คือการตั้งคำถามที่เกี่ยวข้องแต่ไม่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้าในระหว่างการสนทนา และใช้การบันทึกเสียงประกอบเพื่อความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูล

ผู้วิจัยได้นัดหมายเพื่อกำหนดวัน และเวลาที่จะสัมภาษณ์ ตามรายละเอียดดังนี้
ตารางที่ 3.1 แสดงการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์

วันที่	เวลา	ผู้ให้สัมภาษณ์	สถานที่
14 ม.ค. 56	10:00–12:00 น.	นายวิรัช ตันยาง	74 หมู่ 1 ต.บ้านปทุม อ.สามโคก จ.ปทุมธานี
15 ม.ค. 56	13:00–15:00 น.	นางพิมพ์ประวี ทองประสงค์	ร้านอาหารครัวท้ายเกาะ 35/5 หมู่ 3 ต.ท้ายเกาะ อ.สามโคก จ.ปทุมธานี
18 ม.ค. 56	09:30–11:00 น.	นายวิทยา แม้นทอง	สำนักงาน อบต. บ้านจิ้ว อ.สามโคก จ.ปทุมธานี
18 ม.ค. 56	11:30–12:45 น.	นายอุดม แสงน้ำ	4 หมู่ 3 ต.บ้านจิ้ว อ.สามโคก จ.ปทุมธานี
18 ม.ค. 56	14:00–15:30 น.	นางทองใบ ใจมั่น	21/3 หมู่ 11 ต.คูบางหลวง อ.ลาดหลุมแก้ว จ.ปทุมธานี
20 ม.ค. 56	12:00–14:00 น.	พระครูวิมลกิจจานุกูล	วัดป่าจิ้ว อ.สามโคก จ.ปทุมธานี
20 ม.ค. 56	14:30–16:00 น.	นางละเอียด พวงเพชร	69/3 หมู่ 3 ต.บ้านจิ้ว อ.สามโคก จ.ปทุมธานี
21 ม.ค. 56	09:00–11:00 น.	น.ส.กรรณิการ์ นาคอิน	9/99 หมู่ 4 ต.สามโคก อ.สามโคก จ.ปทุมธานี
21 ม.ค. 56	13:00–14:30 น.	นายสมเกตุ แก้วแก่ง	สำนักงาน อบต.บางกระบือ อ.สามโคก จ.ปทุมธานี
22 ม.ค. 56	09:00–10:30 น.	นายยอด ภูเฉลิมตระกูล	76/1 ต.คลองควาย อ.สามโคก จ.ปทุมธานี
24 ม.ค. 56	10:00–12:00 น.	นายรังสิต ไชยง	สำนักงานเทศบาลตำบลบ้านใหม่ อ.เมืองปทุมธานี จ.ปทุมธานี
25 ม.ค. 56	09:00–10:30 น.	นายเดชา พวงงาม	สำนักงานองค์การบริหารส่วน จังหวัดปทุมธานี

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

วันที่	เวลา	ผู้ให้สัมภาษณ์	สถานที่
30 ม.ค. 56	10:00- 11:30 น.	นายอรุณ นิลประดับ	สำนักงานองค์การบริหารส่วน จังหวัดปทุมธานี
30 ม.ค. 56	13:00–15:00 น.	นายชาญ พวงเพ็ชร์	สำนักงานองค์การบริหารส่วน จังหวัดปทุมธานี

นอกจากนั้น ผู้วิจัยยังรวบรวมข้อมูลโดยการขอข้อมูลเอกสารชั้นต้นจากหน่วยงานราชการในจังหวัดปทุมธานีในเรื่องที่เกี่ยวข้อง และค้นคว้าหนังสือ งานวิจัย วารสาร รวมทั้งการหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตประกอบการศึกษา

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์การวิจัยหลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลเสร็จเรียบร้อยแล้ว มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การจัดเตรียมข้อมูล เช่น การเรียงคำสัมภาษณ์ สถานที่ และบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 2 การตรวจสอบข้อมูล ว่าข้อมูลที่ได้เพียงพอสามารถตอบปัญหาการวิจัยได้

ขั้นที่ 3 การจัดทำข้อมูลหรือการจัดระบบข้อมูลก่อนที่จะนำไปวิเคราะห์

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description) โดยการพรรณนาเล่าเรื่องเพื่อให้เห็นภาพถึงกระบวนการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ของนายชาญ พวงเพ็ชร์ และปัจจัยที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อกระบวนการเข้าสู่อำนาจ โดยใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีมาประกอบการวิเคราะห์ เพื่อหาคำตอบตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และนำเสนอการวิจัยในบทที่ 4

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาวิจัย เรื่อง การเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ของนายชาญ พวงเพ็ชร์ เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพประกอบด้วยข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร และข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างโดยเฉพาะเจาะจง การเสนอข้อมูลจะนำเสนอเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มแรก คือข้อมูลของนายชาญ พวงเพ็ชร์ และกลุ่มที่สอง คือข้อมูลของกลุ่มผู้ใกล้ชิดอันประกอบไปด้วยกลุ่มเครือญาติของนายชาญ พวงเพ็ชร์ กลุ่มนักการเมืองผู้ใกล้ชิด และกลุ่มผู้ช่วยเหลือในการหาเสียง (ภาคประชาชน) โดยจะนำเสนอข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. การเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีของนายชาญ พวงเพ็ชร์
2. ปัญหาและอุปสรรคในการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีของนายชาญ พวงเพ็ชร์
3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

1. การเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีของนายชาญ พวงเพ็ชร์

1.1 ช่วงก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี พ.ศ. 2547

1.1.1 ข้อมูลการสัมภาษณ์ของ นายชาญ พวงเพ็ชร์ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

1) แนวความคิดทางการเมืองและแรงจูงใจสำคัญ

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์นายชาญ พวงเพ็ชร์ตามแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง พบว่า ในช่วงก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายก

องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 นายชาญ พวงเพ็ชร์ มีแนวคิดและแรงจูงใจที่สำคัญ ที่ทำให้ตัดสินใจลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ดังนี้

1. นายชาญ พวงเพ็ชร์ ได้รับผลกระทบจากการใช้อำนาจทางการเมืองที่ไม่เป็นธรรมของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีในระหว่างที่ตนดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี จึงรวบรวมกลุ่มสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีที่มีแนวความคิดเดียวกันต่อต้านการใช้อำนาจทางการเมืองบริหารงานโดยไม่เป็นธรรม จึงเป็นแรงกระตุ้นที่ทำให้นายชาญ พวงเพ็ชร์ อยากที่จะเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

2. การบริหารงานด้านการจัดการงบประมาณของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีในขณะนั้น ไม่มีความเป็นธรรมในการจัดสรรผลประโยชน์ จัดสรรงบประมาณให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีไม่เท่าเทียมกัน เกิดความไม่เสมอภาค และไม่มีหลักเกณฑ์ในการบริหารงาน คำนึงถึงความเป็นพวกพ้องเป็นสำคัญ ทำให้นายชาญ พวงเพ็ชร์ เกิดแนวคิดและแรงจูงใจที่จะสร้างฐานอำนาจทางการเมืองในสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีในขณะนั้น โดยการโน้มน้าว ชักนำทางความคิดและสร้างการยอมรับจากเพื่อนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ต่อต้านอำนาจที่ไม่ชอบธรรมในขณะนั้นจนเป็นผลสำเร็จ

3. ในปี พ.ศ. 2547 ได้มีการเปลี่ยนแปลงกฎหมายการเลือกตั้งเกี่ยวกับการได้มาซึ่งตำแหน่งผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบ โดยกำหนดว่านายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งในจังหวัดนั้นๆ ทำให้นายชาญ พวงเพ็ชร์ เกิดแนวความคิดที่จะลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี และคาดว่าตนจะได้รับการเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี โดยการเลือกตั้งจากประชาชน

4. นายชาญ พวงเพ็ชร์ ในขณะที่ดำรงตำแหน่งเป็นผู้ใหญ่บ้าน และกำนันตำบลบ้านจั่นนั้น โดยพื้นฐานเป็นบุคคลที่มีลักษณะนิสัยชอบช่วยเหลือผู้อื่น มีจิตอาสาในการช่วยเหลืองานสาธารณะให้หมู่บ้าน และในหมู่บ้านหรือในพื้นที่ใกล้เคียงอยู่เสมอ มีความเป็นมิตรไมตรี และวางตัวเป็นมิตรที่ดีต่อบุคคลทั่วไป ทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลอื่นอย่างรวดเร็วและมั่นคง จึงได้รับการแต่งตั้งหรือยกย่องให้เป็นผู้นำ/แกนนำของชาวบ้านในการทำกิจกรรมต่างๆ ในหมู่บ้าน รวมทั้งเป็นผู้นำทางความคิดและสามารถนำพาให้ประชาชนในหมู่บ้านและในตำบลประสบความสำเร็จในการดำเนินงานต่างๆ ดังรายละเอียดคำสัมภาษณ์ของนายชาญ พวงเพ็ชร์ บางตอนต่อไปนี้

นายชาญ พวงเพ็ชร์ กล่าวว่า “...พอมาเป็นได้หน่อยก็มีการแข่งขันเป็นนายกโดยให้สมาชิกสภา อบจ. ที่มีอยู่ในขณะนั้นเป็นคนเลือก ตอนนั้นเรากำลังแข่ง ซึ่งครั้งแรกเราไม่รู้จักใครเราก็ได้คะแนนเสียง 6 เสียง ส่วนคู่แข่งเค้าก็ได้ไปจำนวน 24 เสียง เราก็ไม่ได้คิดอะไร เพราะเราเป็นคนสนุก เพราะเราคิดว่าถ้าไม่มีการแข่งขันมันก็จะไม่สนุกसान เมื่อเราได้ลงแข่งกับเค้าปุ๊บ ก็เหมือนกับว่าเราได้มีศัตรูเกิดขึ้นในสภาแล้ว เพราะมีเสียงพูดว่า ไหนว่าจะไม่มีการแข่งขัน แต่ทำไมมาลงแข่งกันแบบนี้ พออยู่ๆไปเค้าก็ร้องเกี้ยวเรา ว่าเราหัวรุนแรง ได้เข้ามาเป็นการเมืองเพียงไม่นานก็คิดอยากที่จะเป็นผู้บริหารในสภา จนกระทั่งผ่านไปครึ่งหนึ่งของวาระก็คือ 2 ปี ก็พบว่าความเป็นธรรมมันไม่เกิดขึ้นในสภา ก็เนื่องมาจากเม็ดเงินงบประมาณ เพราะเห็นว่าเราเป็นคู่แข่ง เป็นศัตรูทางการเมืองในสภา เค้าก็จัดงบประมาณให้เรา 2 ล้าน ซึ่งในตอนนั้นคนอื่นได้งบประมาณคนละ 10 ล้าน แต่สามโคกทั้งอำเภอได้ 2 ล้าน ซึ่งเรามี สจ.ด้วยกัน 2 คน สมาชิกที่เคยช่วยเหลือเราก็เริ่มรวน ไม่มั่นใจ แต่เรารู้แล้วว่ามันไม่ชอบมาพากล รู้เลยว่าการบริหารงานแบบไม่เป็นธรรม เราก็เริ่มที่จะล้มการเมือง โดยการรวบรวมสมาชิกที่สนับสนุนเรา จากเดิมเพียงแค่ 6 เสียง ต่อมาได้เพิ่มขึ้นอีกเป็น 11 เสียง ซึ่งในครั้งที่กว้างงบประมาณครั้งแรก เรามีสมาชิกที่สนับสนุนเราจำนวน 16 เสียง ฝ่ายตรงข้ามเหลือจำนวนสมาชิกไม่ถึงครึ่งแล้ว ซึ่งก็กว้างงบประมาณกันอยู่ประมาณ 5-6 ครั้งได้ ซึ่งเราก็ไม่เคยแพ้ และในสมัยนั้นใช้ระบบเสียงในสภา ถ้ามีการคว่ำงบประมาณไม่ให้ผ่านถึง 5-6 ครั้ง ผู้ว่าราชการจังหวัดก็ให้ออกจากการเป็นนายก พอนายกในสมัยนั้นก็ลาออกก็มีการเลือกตั้งใหม่ ซึ่งเรากำลังแข่งอีกครั้ง ซึ่งในรอบที่ 2 เรามีสมาชิกสนับสนุนเรา จำนวน 12 เสียง เรายังแพ้อีก แพ้ที่ไม่เป็นอะไรเราก็เฉยๆ แต่คนเดิมไม่ได้ ในครั้งนั้นได้มีการเปลี่ยนตัวนายกใหม่ เป็นลูกชายนายกเทศมนตรีเมืองปทุมธานี ท่านพูนสวัสดิ์ หาญสวัสดิ์ ซึ่งเป็นอยู่ประมาณเกือบ 2 ปี เราก็คิดว่ามันเป็นการแข่งขันเมื่อแพ้ก็ไม่เป็นไร ตอนนั้นเราพูดเล่นๆว่า ถ้าบุญวาสนามี ถ้ารัฐธรรมนูญมีการเปลี่ยนแปลงใช้ประชาชนเป็นผู้เลือกนายก อบจ. เราอาจจะมิบุญได้เป็นนายกอย่างสมเกียรติคนปทุมธานี พออยู่มาเกือบหมดวาระสักประมาณ 3-4 เดือน รัฐธรรมนูญได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลง ในหมวดของการได้มาซึ่งนายก อบจ. ให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมาจากการเลือกตั้งของประชาชน เรานึกในใจทันทีที่เราลงแน่ๆ...”

(ชาญ พวงเพ็ชร์ 2556, 30 มกราคม)

ภาพที่ 4.1 นายชาญ พวงเพ็ชร์

นายชาญ พวงเพ็ชร์ กล่าวว่า “...ชีวิตของเราตั้งแต่เริ่มขึ้นมาบอกเลยว่ามันเป็นแบบลูกทุ่งๆ แล้วเราก็มีจิตใจที่ชอบช่วยเหลือเป็นจิตอาสาอยู่ตลอด ตั้งแต่โตมาเราก็มีจิตอาสาช่วยงานชาวบ้านอยู่ตลอด จนกระทั่งเราได้เป็นผู้ใหญ่บ้าน ต่อจากผู้ใหญ่บ้านเราก็มาเป็นกำนัน เป็นอยู่ประมาณ 10 กว่าปี...”

“...แต่ฉันเป็นคนที่มีจิตอาสาตั้งแต่สมัยเด็กๆแล้ว ทำหน้าที่ไปช่วยเค้า ทำของเราเสร็จก็ไปช่วยคนอื่นเค้าหว่าน ช่วยค้า ช่วยขน ถ้าเป็นงานบวชเราก็แบกเอาเครื่องไฟวัดไปช่วยงานเค้า เราไม่เคยคิดเงินเค้าเลย เรามีกล้องอยู่อันหนึ่งก็เอาไปถ่ายรูปให้เค้าติดบ้างไม่ติดบ้างเราก็ไปช่วยถ่ายให้โดยทำให้ฟรีทั้งหมด หรือไม่ถ้าเราว่างก็จะไปขับรถ พาเยื่อให้พระอาจารย์ที่วัดบ้านजूไปกิจนิมนต์บ้าง เราเป็นคนอย่างนี้มาตั้งแต่ต้น...” (ชาญ พวงเพ็ชร์ 2556, 30 มกราคม)

นายชาญ พวงเพ็ชร์ กล่าวว่า “...ซึ่งเมื่อเรามาลง สจ.ก็ไม่ผิดหวัง เพราะก็ได้เสียงสนับสนุนเป็นอันดับ 1 ของอำเภอสามโคก ตอนนั้นได้ 2 คน จากผู้สมัคร 5-6 คน ซึ่งตอนนั้นยังแบ่งการเลือกตั้งเป็นอำเภอๆ อยู่ พอได้เข้ามาเป็นนักการเมืองในระดับจังหวัดแล้ว เราก็ทำงานสังคมให้กับอำเภอใครอำเภอมัน โดยใช้งบประมาณส่วนต่างจากที่เราจัดสรรจำนวน 30 คน ในสภา อบจ. มาบริหาร ซึ่งในตอนนั้นก็มีการล้มงบประมาณกันบ้าง...”

“...เราก็เริ่มที่จะล้มการเมือง โดยการรวบรวมสมาชิกที่สนับสนุนเรา จากเดิมเพียงแค่ 6 เสียง ต่อมาได้เพิ่มขึ้นอีกเป็น 11 เสียง ซึ่งในครั้งที่กว้างงบประมาณครั้งแรก เรามีสมาชิกที่สนับสนุนเราจำนวน 16 เสียง ฝ่ายตรงข้ามเหลือจำนวนสมาชิกไม่ถึงครึ่งแล้ว ซึ่งก็กว้างงบประมาณกันอยู่ประมาณ 5-6 ครั้งได้ ซึ่งเราก็ไม่เคยแพ้ จนกระทั่งนายกในขณะนั้นหลุด ซึ่งในสมัยนั้นใช้ระบบเสียงในสภา ถ้ามีการกว้างงบประมาณไม่ให้ผ่านถึง 5-6 ครั้ง ผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานีก็ให้ออกจากการเป็นนายก...” (ชาญ พวงเพ็ชร์ 2556, 30 มกราคม)

เหล่านี้เป็นต้น

2) การเตรียมความพร้อมในการสมัครรับเลือกตั้ง (เงินทุนการวางแผนผู้ช่วยเหลือ)

การเตรียมความพร้อมของนายชาญ พวงเพ็ชร์ ในช่วงก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยแบ่งกลุ่มการสัมภาษณ์ในเรื่องของการเตรียมความพร้อมเป็น 3 กลุ่ม คือ

1. การเตรียมความพร้อมด้านการเงิน
2. การเตรียมความพร้อมด้านการวางแผน
3. การเตรียมความพร้อมด้านผู้ช่วยเหลือ

ดังรายละเอียดต่อไปนี้

(1) การเตรียมความพร้อมด้านการเงิน

จากที่ได้ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์นายชาญ พวงเพ็ชร์ ตามแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง พบว่าก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 นายชาญ พวงเพ็ชร์ มีแหล่งเงินทุนในการเตรียมการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี 2 แหล่ง คือ จากการขอยืมบุคคลอื่น และเงินทุนส่วนตัว ซึ่งในขณะนั้นบุคคลที่นายชาญ พวงเพ็ชร์ ได้รับความช่วยเหลือและสนับสนุนด้านการเงินจากนักการเมืองที่อยู่ในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี จำนวน 2 ท่าน ซึ่งกล่าวได้ว่าถือเป็นคนกลางที่มีบทบาทสำคัญต่อการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองของนายชาญ พวงเพ็ชร์ และมีความสัมพันธ์ในลักษณะหวังผลประโยชน์ทางการเมืองร่วมกัน ซึ่งสามารถวิเคราะห์ได้ว่า หากนายชาญ พวงเพ็ชร์ ได้รับการเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ก็จะสามารถให้การช่วยเหลือตอบแทนแก่ต้นผู้ซึ่งได้ช่วยเหลือด้านการเงินเมื่อครั้งลงสมัครได้ ดังรายละเอียดคำสัมภาษณ์ของนายชาญ พวงเพ็ชร์ บางตอนต่อไปนี้

นายชาญ พวงเพ็ชร์ กล่าวว่า “...ซึ่งเราก็ไปยืมเงินท่าน ส.ส. อะ (นายสุรพงษ์ อึ้งอัมพรวิไล) ก็ให้เรามา 500,000 บาท แล้วเราก็ไปยืมเงินอดีต สว. ท่าน นิภัทร อมรรัตนเมธา อีก 500,000 บาท เราก็เอามาทำป้ายประชาสัมพันธ์หาเสียง แล้วเราก็มีของเราอยู่สักประมาณ 1,000,000 กว่าบาท ก็มีอยู่ทั้งหมดประมาณ 2-3 ล้านบาท...” (ชาญ พวงเพ็ชร์ 2556, 30 มกราคม)

(2) การเตรียมความพร้อมด้านการวางแผน

จากที่ได้ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์นายชาญ พวงเพ็ชร์ ตามแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง พบว่าก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 นายชาญ พวงเพ็ชร์ ขาดความพร้อมในเรื่องของการสรรหาตัวบุคคลที่เป็นนักการเมืองในการลงสมัครรับเลือกตั้งในครั้งนั้น กล่าวคือ ในการสรรหากำหนดผู้ที่จะลงสมัครเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี เพื่อให้ครบจำนวนตามที่กฎหมายกำหนด มีอดีตสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี เพียง 11 คน เท่านั้น ที่เป็นกำลังสำคัญในการหาเสียงเพียง 11 คน ส่วนใหญ่เป็นคนงานในบ้านในขณะนั้น ในด้านการเตรียมความพร้อมในการหาเสียงเลือกตั้ง พบว่า นายชาญ พวงเพ็ชร์ มีการเตรียมความพร้อมและวางแผนในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง โดยจัดประชุมเพื่อเตรียมการและวางแผนก่อนการออกรณรงค์หาเสียงทุกครั้ง และได้ใช้วิธีการสร้างความสัมพันธ์ทางใจ และช่วยเหลือเกื้อกูลแก่ประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในช่วงระหว่างที่ตนดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาองค์การ

บริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีมาโดยตลอด ซึ่งถือว่าเป็นการวางแผนในระยะยาวของ นายชาญ พวงเพ็ชร์ ดังรายละเอียดคำสัมภาษณ์ของนายชาญ พวงเพ็ชร์ บางตอนต่อไปนี้

นายชาญ พวงเพ็ชร์ กล่าวว่า “...โดยในสมัยแรก สจ.ก็เป็นในบ้านเราทั้งนั้น ขับรถลึบล้อ ขับรถเบ็คโฮ หรือเป็นแม่ครัว แค่นี้ก็ประมาณ 19 คน แล้วที่เหลือก็จะ เป็นอดีต สจ.เก่าๆ ประมาณ 11 คน ซึ่งคนทั้ง 11 คน เป็นกำลังที่สำคัญให้กับเรา ส่วนที่ในบ้านของเราที่จับมาลงก็ไม่ได้ออกไปหาเสียงเลย...” (ชาญ พวงเพ็ชร์ 2556, 30 มกราคม)

ซึ่งจากข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้ให้การสนับสนุนนายชาญ พวงเพ็ชร์ เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมด้านการวางแผนในช่วงก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ผู้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

พระครูวิมลกิจจานุกูล กล่าวว่า “...ก็มีการประชุมวางแผน ไม่ว่าจะ เป็นการลงสมัคร สจ. หรือ นายก เล่าจะมาประชุมกันที่บ้านนายก เพื่อมอบหมายงาน มอบหมายหน้าที่ ให้ไปหาเสียงในแต่ละพื้นที่แต่ละหมู่ บางที่ก็กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แล้วก็คนเก่าคนแก่ที่คนในหมู่บ้านนั้น นับถือ...” (พระครูวิมลกิจจานุกูล 2556, 20 มกราคม)

นางสาวละเอียด พวงเพ็ชร์ กล่าวว่า “...ก็เห็นมีการประชุมกัน วางแผนกันที่บ้านของแกก่อนที่จะออกหาเสียงกัน...” (ละเอียด พวงเพ็ชร์ 2556, 20 มกราคม)

ภาพที่ 4.2 นางสาวละเอียด พวงเพ็ชร์

นายรังสิต ไยยง กล่าวว่า “...การวางแผนของท่านเป็นแผนระยะยาว โดยการผูกสัมพันธ์ทางใจกับชาวบ้าน ประชาชน กลุ่มกำนันผู้ใหญ่บ้าน กลุ่มสมาชิก อบต. และนายก อบต.ทั้งหลายในจังหวัดปทุมธานี โดยที่ใครมีการมีงานมาบอกท่านท่านไปหมด แม้กระทั่งการเดินทาง ไปศึกษาดูงานกับกลุ่มสตรีท่านก็ไป...” (รังสิต ไยยง 2556, 24 มกราคม)

นายวิรัช ดันยาง กล่าวว่า “...การใช้เงินของชาญเป็นในลักษณะให้ ไปกิน ไปเลี้ยงกันเป็นจุดๆ บางทีถ้าเห็นคนกินกันอยู่เขาก็ให้ไปพันสองพัน เพราะแกเป็นคนใจดีไง แต่จะว่ามาแจกเงินกันตามบ้าน ไม่มี ไม่ได้แจก อย่างเช่นถ้ามีงานวัดหรืองานโรงเรียนใครที่เป็น หัวหน้างาน แกก็จะให้ไปสามพัน ห้าพัน ให้ไปซื้ออะไรมากินกัน ชาวบ้านจะได้ใจแบบนั้น

มากกว่า คนชอบแตรงนี้ ก็ไม่รู้ว่าจะหาเสียงหรือเปล่า เวลาทีมงานมีการอะไรแกชอบช่วย...”
(วิรัช ต้นยาง 2556, 14 มกราคม)

ภาพที่ 4.3 นายวิรัช ต้นยาง

(3) การเตรียมความพร้อมด้านผู้ช่วยเหลือ

จากที่ได้ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์นายชาญ พวงเพชร ตามแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง พบว่า ก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 นายชาญ พวงเพชร ได้เตรียมการให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีที่มีแนวคิดเดียวกัน ร่วมจัดตั้งทีมงานขึ้นเพื่อเตรียมการในการลงสมัครรับเลือกตั้ง จำนวน 11 คน ส่วนที่เหลือเป็นการสรรหาบุคคลเพื่อให้ครบตามที่กฎหมายกำหนด โดยสมาชิกสภาทั้ง 11 คน เป็นบุคคลที่มีบทบาททางการเมือง และเป็นกำลังสำคัญในการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 เป็นอย่างมาก ดังรายละเอียดคำสัมภาษณ์ของนายชาญ พวงเพชร บางตอนต่อไปนี้

นายชาญ พวงเพชร กล่าวว่า “...โดยในสมัยแรก สจ.ก็เป็นในบ้านเราทั้งนั้น ขับรถสิบล้อ ขับรถเบ็คโฮ หรือเป็นแม่ครัว แคนี่ก็ประมาณ 19 คน แล้วที่เหลือก็จะเป็อดีต สจ.เก่าๆ ประมาณ 11 คน ซึ่งคนทั้ง 11 คน เป็นกำลังที่สำคัญให้กับเรา...” (ชาญ พวงเพชร 2556, 30 มกราคม)

เหล่านี้เป็นต้น

4) ผู้สนับสนุนทางการเมือง

จากที่ได้ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์นายชาญ พวงเพชร ตามแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง พบว่า ก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 นายชาญ พวงเพชร เคยดำรงตำแหน่งเป็นผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี เขตอำเภอสามโคก เนื่องจากโดยตำแหน่งทำให้เป็นที่รู้จักของบุคคลทั่วไป และด้วยลักษณะส่วนตัวเป็นผู้ที่ชอบช่วยเหลือผู้อื่น ทำให้ในช่วงก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 ผู้ช่วยเหลือและสนับสนุนจะเป็นกลุ่มผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และสมาชิกสภาองค์การ

บริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ซึ่งการช่วยเหลือเป็นไปในลักษณะที่ไม่เปิดเผย เนื่องจากผู้ให้การช่วยเหลือเกรงกลัวอิทธิพลทางการเมือง และกลัวได้รับผลกระทบหาก นายชาญ พวงเพ็ชร์ ไม่ได้รับชัยชนะในการลงสมัครเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 ดังรายละเอียดคำสัมภาษณ์ของนายชาญ พวงเพ็ชร์ บางตอนต่อไปนี้

นายชาญ พวงเพ็ชร์ กล่าวว่า “...กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ก็เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยเหลือ แต่ว่าคนกลุ่มนี้ไม่ค่อยออกมาแสดง เพราะว่าเค้าก็กลัวกลุ่มอำนาจ ที่ราชการเลือกตั้งในครั้งนั้นเป็นเพราะเสียงสวรรค์และเสียงเจี๊ยบ โดยการช่วยกันแบบคลื่นใต้น้ำ...”

(ชาญ พวงเพ็ชร์ 2556, 30 มกราคม)

ซึ่งจากข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้ให้การสนับสนุนนายชาญ พวงเพ็ชร์ เกี่ยวกับผู้สนับสนุนทางการเมืองในช่วงก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ผู้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลสนับสนุนคำสัมภาษณ์นายชาญ พวงเพ็ชร์ ดังต่อไปนี้

นายวิรัช ตันยาง กล่าวว่า “...กลุ่มผู้ใหญบ้านกำนันเค้าช่วยกันอยู่เจี๊ยบๆ ไม่เปิดเผย เพราะว่ากลัวอิทธิพลกันทั้งนั้น ตอนนั้นช่วยกันแบบคลื่นใต้น้ำ เจี๊ยบๆ อีกอย่างชาวบ้านเค้าก็กลัวกัน เพราะถ้าเกิดว่านายชาญไม่ได้แล้ว กลัวว่าจะประมาณในส่วนที่จะได้ลงมาในพื้นที่ ก็จะได้ไม่ได้กัน...” (วิรัช ตันยาง 2556, 14 มกราคม)

เหล่านี้เป็นต้น

1.1.2 ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้ใกล้ชิด นายชาญ พวงเพ็ชร์ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

การวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ใกล้ชิด นายชาญ พวงเพ็ชร์ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ใกล้ชิดนายชาญ พวงเพ็ชร์ ตามแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เป็นการศึกษาในช่วงก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 โดยแบ่งกลุ่มการศึกษาเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มเครือญาติของนายชาญ พวงเพ็ชร์ กลุ่มนักการเมืองผู้ใกล้ชิด และกลุ่มผู้ช่วยเหลือในการหาเสียง (ภาคประชาชน)

1) บทบาททางการเมือง

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ใกล้ชิดของ นายชาญ พวงเพ็ชร์ เกี่ยวกับบทบาททางการเมืองของนายชาญ พวงเพ็ชร์ ในช่วงก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 ของกลุ่มเครือญาติของนายชาญ พวงเพ็ชร์ กลุ่มนักการเมืองผู้ใกล้ชิด และกลุ่มผู้ช่วยเหลือในการหาเสียง (ภาคประชาชน) ให้ข้อมูลคล้ายกันในเรื่อง

ของบทบาทของนายชาญ พวงเพชร ก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2546 ดังนี้

1. นายชาญ พวงเพชร มีบทบาททางการเมืองต่อเนื่องมาโดยตลอด เริ่มจากการเป็นผู้ใหญ่บ้าน กำนันตำบลบ้านจิว เป็นระยะเวลา 10 ปี จากนั้นได้ลาออกจากกำนันตำบลบ้านจิว เพื่อลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี เขตอำเภอสามโคก ได้รับการเลือกตั้งและดำรงตำแหน่ง 1 วาระ เมื่อหมดวาระจึงลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ในปี 2547 โดยตรงจากประชาชน

2. ในระหว่างที่นายชาญ พวงเพชร ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน และกำนันตำบลบ้านจิว ได้พัฒนาหมู่บ้านและตำบลบ้านจิวจนมีผลงานโดดเด่นมากมาย และได้รับการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งประธานชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้านจังหวัดปทุมธานี ได้รับรางวัลกำนันดีเด่น แหนบทองคำ

3. นายชาญ พวงเพชร ได้รับการยอมรับจากประชาชนให้เป็นผู้นำทางการเมืองในระดับท้องถิ่นมายาวนาน จนเกิดประสบการณ์การเรียนรู้ทางการเมือง รับรู้และเข้าใจถึงการระบบทำงานในทางการเมืองระดับท้องถิ่นเป็นอย่างดี อีกทั้งเป็นผู้มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองร่วมกับประชาชนในสังคมอยู่ตลอดเวลาที่ดำรงตำแหน่งเป็นผู้ใหญ่บ้าน และกำนันตำบลบ้านจิว จนเกิดการกลมเกลียวทางการเมืองส่งผลให้เกิดการเรียนรู้และมีการพัฒนาลำดับขั้นของความสัมพันธ์ทางการเมืองขึ้นไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

ดังรายละเอียดคำให้สัมภาษณ์ของผู้ใกล้ชิดต่อไปนี้

(1) กลุ่มเครือข่ายคือนายชาญ พวงเพชร

นายอุดม แสงน้ำ กล่าวว่า “...เริ่มต้นจากการเป็นผู้ใหญ่บ้าน เป็นไม่ถึงปี ต่อมาตำแหน่งกำนันว่างลง ท่านก็ลงสมัครแข่งขันเป็นกำนันในช่วงนั้นโดยประชาชนเลือกตั้ง ท่านก็เป็นกำนันตั้งแต่นั้น ซึ่งในช่วงระหว่างที่ท่านเป็นกำนัน ก็เริ่มมีการจัดตั้งสภาตำบล (ก่อนเป็น อบต.) ซึ่งท่านก็ได้เข้ามาทำงานเป็นประธานบริหารของสภาตำบลโดยตำแหน่งตามที่กฎหมายระบุไว้ในสมัยนั้น หลังจากนั้นท่านก็ได้เป็นกำนันคนดังของอำเภอสามโคกโดยได้รับรางวัลกำนันแหบทองคำ...” (อุดม แสงน้ำ 2556, 18 มกราคม)

ภาพที่ 4.4 นายอุดม แสงน้ำ

พระครูวิมลกิจจานุกูล กล่าวว่า “...เริ่มจากเด็กชวานา มาเป็นผู้ใหญ่บ้าน แล้วก็มาเป็นกำนัน ต่อจากเป็นกำนัน ก็มาเป็น สจ. ... ” (พระครูวิมลกิจจานุกูล 2556, 20 มกราคม)

นางสาวละเอียด พวงเพ็ชร์ กล่าวว่า “...แก็เป็นผู้ใหญ่บ้าน กำนัน สจ. แล้วมาเป็นนายก อบจ. แก็เป็นลูกชวานาของแท้...” (ละเอียด พวงเพ็ชร์ 2556, 20 มกราคม)

(2) กลุ่มนักรการเมืองผู้ใกล้ชิด

นายรังสิต ไยยง กล่าวว่า “...ท่านเริ่มจากการที่เป็นผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งไม่ถึงปีท่านก็ได้รับการคัดเลือกให้เป็นกำนันของตำบลบ้านงิ้ว ท่านเป็นอยู่หลายปี จนได้รับรางวัลกำนันแหวนทองคำและกำนันดีเด่น จากนั้นท่านก็มาลงสมัคร สจ. เขตสามโคก 1 สมัย...” (รังสิต ไยยง 2556, 24 มกราคม)

นายสง สี่เขียว กล่าวว่า “...ท่านเริ่มจากการเป็นผู้ใหญ่บ้าน คือท่านเป็นคนขยัน เป็นที่รักของชาวบ้าน พอกำนันว่างท่านก็ได้รับเลือกเข้ามาเป็นกำนัน ทำงานเพื่อประชาชนมาตลอด มีงานอะไรที่ท่านช่วยเหลือได้ท่านก็ช่วยตลอด จนได้รับรางวัลกำนันแหวนทอง เป็นกำนันอยู่ช่วงหนึ่ง ท่านก็มาลงสมัครเป็น สจ. เขตสามโคก เป็นอยู่ 1 สมัย ซึ่งตอนที่ท่านเป็น สจ. ท่านขยันมาก ดูแลชาวบ้านสม่ำเสมอ...” (สง สี่เขียว 2556, 28 มกราคม)

ภาพที่ 4.5 นายสง สี่เขียว

นายวิทยา แม้นทอง กล่าวว่า “...เป็นผู้ใหญ่บ้าน โดยพวกฟุ้งซังจูงมาสมัคร และเป็นช่วงที่กำนันในตำบลบ้านงิ้วหมดวาระ แก็ลงสมัครแข่งเป็นกำนัน ก็ได้เป็นกำนันอยู่หลายปี ต่อมามีการตั้ง อบต. ขึ้น พวกผมก็ลงสมัครเป็นสมาชิก และในช่วงนั้น อบต. เค้ากำหนดไว้ว่า ให้กำนันเป็นประธานบริหารโดยตำแหน่งของ อบต. พอหมดวาระ ต่อมาก็ลาออกจากกำนันมาลงสมัครเป็น สจ. ก็ได้รับเลือกตั้ง เป็นอยู่ 1 สมัย...” (วิทยา แม้นทอง 2556, 18 มกราคม)

ภาพที่ 4.6 นายวิทยา แม้นทอง

นายยอด ภูเฉลิมตระกูล กล่าวว่า “...เริ่มแรกจากการเป็นผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งตอนที่เป็นผู้ใหญ่บ้านนั้นบทบาทของท่านก็ไม่มีอะไรมาก แต่จะมาเด่นตอนที่ท่านเป็นกำนัน ซึ่งตอนที่เป็นกำนันนั้นท่านเอาใจใส่ลูกบ้านมากๆ เข้าถึงแก้ไขปัญหาทุกอย่างได้ดี เข้าถึงประชาชน และนักการเมืองระดับท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี ซึ่งในสมัยนั้นก่อนที่จะมาเป็น สจ.ใครๆ ก็ต้องรู้จักกำนันชาญ ยิ่งในเขตสามโคกทุกคนรู้จักหมดเพราะว่าแกไปหาทั่วถึงไปหมด หลังจากนั้นท่านก็ก้าวเข้าสู่การเป็นสมาชิกสภาจังหวัด...” (ยอด ภูเฉลิมตระกูล 2556, 22 มกราคม)

นายสมเกตู แก้วเก่ง กล่าวว่า “...เดิมท่านมีอาชีพทำนา ต่อมาก็มาลงสมัครผู้ใหญ่บ้าน จากนั้นก็เป็นกำนัน ต่อจากกำนันก็เป็น สจ...” (สมเกตู แก้วเก่ง 2556, 21 มกราคม)

ภาพที่ 4.7 นายสมเกตู แก้วเก่ง

นายวิรัช ต้นยาง กล่าวว่า “...เป็นผู้ใหญ่บ้าน แล้วมาเป็นกำนันหลายปี เมื่อเริ่มเป็นกำนันก็มีพรรคพวกเยอะแยะ พรรคพวกก็ดันให้ไปเล่นการเมืองที่สูงขึ้น คือ สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด...” (วิรัช ต้นยาง 2556, 14 มกราคม)

(3) กลุ่มผู้ช่วยเหลือในการหาเสียง (ภาคประชาชน)

นางสาวกรรณิการ์ นาคอินทร์ กล่าวว่า “...ก่อนที่จะมาเป็น สจ. ท่านก็เป็นกำนัน เป็นผู้ใหญ่บ้านมาก่อน ตั้งแต่ปี 2538 ท่านมาเป็น สจ. ได้ 1 สมัย...” (กรรณิการ์ นาคอินทร์ 2556, 21 มกราคม)

ภาพที่ 4.8 นางสาวกรรณิการ์ นาคอินทร์

นางทองใบ ใจมั่น กล่าวว่า “...มาจากผู้ใหญ่บ้าน แล้วก็มาเป็นกำนัน จากนั้นท่านก็ลงสมัคร สจ...” (ทองใบ ใจมั่น 2556, 18 มกราคม)

นางพิมพ์ประวี ทองประสงค์ กล่าวว่า “...ที่รู้จักชื่อของนายชาญ ตั้งแต่การเป็นผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ซึ่งในตอนนั้นมีหลายๆคนบอกว่านายชาญเป็นคนมีความสามารถมาก มีไฟในการที่จะทำงานให้แก่ชุมชน ซึ่งในขณะนั้นที่รู้จักท่านแค่นั้น เพราะว่าอยู่ต่างอำเภอกัน...” (พิมพ์ประวี ทองประสงค์ 2556, 15 มกราคม)

ภาพที่ 4.9 นางพิมพ์ประวี ทองประสงค์

นายอรุณ นิลประดับ กล่าวว่า “...เป็นผู้ใหญ่บ้าน แล้วก็มาเป็นกำนัน ต่อจากกำนันก็มาลงสมัครเป็น สจ...” (อรุณ นิลประดับ 2556, 30 มกราคม)

นายเดชา พวงงาม กล่าวว่า “...เริ่มจากการที่ท่านเป็นราษฎรเต็มขั้น โดยพื้นฐานทางครอบครัวของท่านคือทำนา แล้วท่านก็มาเป็นผู้ใหญ่บ้าน ต่อมาก็เป็นกำนัน ต่อจากกำนันท่านก็มาลง สจ...” (เดชา พวงงาม 2556, 25 มกราคม)

ภาพที่ 4.10 นายเดชา พวงงาม

2) การทำกิจกรรมเคลื่อนไหวทางสังคม

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ใกล้ชิดของ นายชาญ พวงเพชร เกี่ยวกับการทำกิจกรรมเคลื่อนไหวทางสังคมของนายชาญ พวงเพชร ในช่วงก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 ของกลุ่มเครือข่ายของนายชาญ พวงเพชร กลุ่มนักรณรงค์เมืองผู้ใกล้ชิด และกลุ่มผู้ช่วยเหลือในการหาเสียง (ภาคประชาชน) พบว่าในช่วงก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2546 นายชาญ พวงเพชร ได้ทำกิจกรรมทางสังคมเป็นที่โดดเด่นมาโดยตลอด ทั้งในด้านการพัฒนาใน

พื้นที่ที่รับผิดชอบให้มีผลงานเป็นที่ประจักษ์แก่ประชาชน รวมถึงการสร้างความสัมพันธ์กับประชาชนในพื้นที่อย่างจริงใจและสม่ำเสมอ โดยการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของประชาชน หรือการให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนในเรื่องต่างๆในพื้นที่ รวมถึงการสร้างความสัมพันธ์ทางใจแก่ประชาชนโดยการร่วมงานต่างๆ หรือออกงานสังคมที่ประชาชนเชื่อเชิญไปร่วมงานอย่างเป็นกันเอง ซึ่งการทำกิจกรรมเคลื่อนไหวทางการเมืองดังกล่าว เป็นการวางรากฐานของการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองของนายชาญ พวงเพ็ชร์ ดังรายละเอียดคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

(1) กลุ่มเครือข่ายของนายชาญ พวงเพ็ชร์

นายอุดม แสงน้ำ กล่าวว่า “...ซึ่งในตอนนั้นท่านมีบทบาทเป็นอย่างมากในการเป็นผู้พัฒนาในพื้นที่ โดยการพัฒนาของท่านจะไม่เน้นที่หมู่บ้านใดหมู่บ้านหนึ่ง แต่จะพัฒนาพร้อมกันไปทั้งตำบล หรือหากบางโครงการที่จะต้องนำงบประมาณลงไปหมู่บ้านหนึ่งเป็นงบจำนวนมาก ท่านก็จะชี้แจงให้ประชาชน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาตำบล ในหมู่บ้านเข้าใจว่าเป็นเพราะเหตุใดที่ต้องพัฒนาในหมู่บ้านนั้นๆ ซึ่งท่านเป็นคนที่ทำงานรวดเร็วมากเกิดผลงานต่างๆขึ้นมากมาย บางครั้งกลายเป็นที่อิจฉาของพัฒนาชุมชนด้วย...” (อุดม แสงน้ำ 2556, 18 มกราคม)

พระครูวิมลกิจจานุกูล กล่าวว่า “...ตั้งแต่ก่อนที่ยังไม่ได้เป็นนายก อบจ. แยกออกงานอยู่ตลอดไม่ว่าจะเป็นในหมู่บ้าน ตำบลหมู่บ้าน หรือต่างอำเภอ ถ้ามีใครมาเชิญไปงานไม่เคยได้ขี้นว่าปฏิเสธ รับปากไปทุกงานทั้งกลางวันกลางคืน แยกทำกิจกรรมอยู่ตลอดตั้งแต่ตอนที่เป็นผู้ใหญ่บ้าน มีงานอะไรก็ระดมชาวบ้านมาช่วยกัน เป็นหัวหน้าชาวบ้านมาตลอด แล้วชาวบ้านมีอะไรเดือดร้อนแก็ช่วยเหลือ เวลาที่จะมาหาท่านที่บ้านอย่ามาตอนเย็น เพราะว่าไม่รู้ว่าจะกลับตอนไหนค่ำมืด เพราะว่าท่านออกงานทุกวัน ทุกอำเภอ...” (พระครูวิมลกิจจานุกูล 2556, 20 มกราคม)

นางสาวละเอียด พวงเพ็ชร์ กล่าวว่า “...ทำมาตลอด ส่งหมู่บ้านเข้าประกวดจนได้รับรางวัลกำนันแห่นบทอง ชาวบ้านก็ช่วยกัน เพราะว่าชาวบ้านรักแก็ แก็เป็นคนดี แก็ช่วยเหลือชาวบ้านแก็มาตลอด เป็นกำนันด้วย เป็นชวานาด้วย ใครมีอะไรก็ไปให้แก็ช่วยเหลือ แก็ช่วย มีงานอะไรก็บอก แก็ไปทุกงาน ถ้าไปไม่ได้ก็ให้เมียไป...” (ละเอียด พวงเพ็ชร์ 2556, 20 มกราคม)

(2) กลุ่มนักการเมืองผู้ใกล้ชิด

นายรังสิต ไยยุง กล่าวว่า “...ท่านเป็นกำนันที่คนทั้งจังหวัดรู้จัก ท่านเป็นคนเหล้าไม่กิน บุหรี่ไม่สูบ แต่สามารถไปกับชาวบ้านได้ทุกรูปแบบ และท่านเป็นแกนนำหรือตัวแทนชาวบ้านอยู่บ่อยครั้ง ใครมีงานอะไรมาบอกท่านไปหมด ท่านออกงานและช่วยเหลือสังคมอยู่ตลอดเวลา ชาวบ้านรู้จักท่านหมด...” (รังสิต ไยยุง 2556, 24 มกราคม)

นายสงว สี่เขียว กล่าวว่า “...มีกิจกรรมตลอดเวลา ออกงานออกการตลอดไม่เคยขาดแม้แต่งงานเดี่ยวงานเล็กงานน้อยถ้าเชิญท่านก็ไปหมด ยกเว้นงานชนกันแล้วไปไม่ได้ ท่านก็จะให้ตัวแทนท่านไป...” (สงว สี่เขียว 2556, 28 มกราคม)

นายวิทยา แม้นทอง กล่าวว่า “...ตอนเป็นกำนันได้ตำแหน่งเป็นกำนันแทนทองคำ เพราะว่าเป็นแกนนำของชาวบ้านในการพัฒนาแกช่วยงานชาวบ้านอยู่ตลอด ต่อมาก็มาเป็น สจ. ก็ช่วยเหลือชาวบ้านอยู่ตลอดเวลา...” (วิทยา แม้นทอง 2556, 18 มกราคม)

นายยอด ภูเฉลิมตระกูล กล่าวว่า “...ในสมัยนั้นก่อนที่จะมาเป็น สจ. ใครๆ ก็ต้องรู้จักกำนันชาญ ยิ่งในเขตสามโคกทุกคนรู้จักหมดเพราะว่าแกไปหาทั่วถึงไปหมด อย่างเช่น ออกงานสังคมต่างๆ ท่านไปหมด อีกส่วนหนึ่งท่านก็ไปตามสายของกำนันผู้ใหญ่บ้าน อย่างเช่น มีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ท่านก็จะเป็นผู้นำ หรือแกนนำในการตรวจค้นหายาเสพติด ในประชานรรม 2 ฟังเจ้าพระยา ในเขตอำเภอสามโคก ซึ่งในสมัยนั้นท่านก็เป็นแกนนำหลักในการรวมกลุ่มกำนันผู้ใหญ่บ้านในการทำงาน...” (ยอด ภูเฉลิมตระกูล 2556, 22 มกราคม)

นายสมเกตุ แก้วเก่ง กล่าวว่า “...เมื่อตอนที่เ็นกำนันท่านมีบทบาทเด่นชัดมาก ท่านเป็นคนกว้างขวาง รู้จักคนเยอะ เวลาทำงานที่ต้องประสานงานกับคนอื่น ๆ ท่านสามารถประสานได้หมดเพราะว่ารู้จักกัน พวกพี่น้องเยอะ...” (สมเกตุ แก้วเก่ง 2556, 21 มกราคม)

นายวิรัช ต้นยาง กล่าวว่า “...แกเป็นประธานชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้านเป็นคนเชื่อมโยงเครือข่ายของชมรม แกเป็นคนกล้าเข้าหาผู้ใหญ่ดี และเมื่อมีปัญหาเดือนร้อนในชมรม แกจะกล้าเข้าหาผู้ใหญ่ผู้หลักผู้ใหญ่ จึงเป็นจุดเด่นของแก...” (วิรัช ต้นยาง 2556, 14 มกราคม)

(3) กลุ่มผู้ช่วยเหลือในการหาเสียง (ภาคประชาชน)

นางสาวกรรณิการ์ นาคอินทร์ กล่าวว่า “...ท่านเป็นคนทำงานเกี่ยวกับสังคมมาโดยตลอด ตั้งแต่เป็นกำนันผู้ใหญ่บ้าน หรือตั้งแต่ปี 2538 เช่น ถ้ามีการชุมนุมที่ไหน เป็นเป็นการเรียกร้องสิทธิประโยชน์ของชาวบ้าน ไม่ว่าจะป็นในระดับตำบล หรือในระดับ อำเภอ และในระดับจังหวัดท่านก็จะป็นแกนนำ มีอยู่ช่วงระยะเวลาหนึ่งในช่วงการชุมนุมต่อรองราคาข้าว ท่านก็ป็นตัวแทนที่เข้าไปคุยกับเกษตรกรว่าเป็นอย่างไร ตลอดเวลาในช่วงของการเป็นกำนันหรือป็น สจ. นี้คือตัวอย่างของการทำงานเพื่อประชาชนของท่าน ท่านคลุกคลีกับการเกษตรอยู่ตลอดเพราะว่าเดิมเลยท่านป็นชาวนา ท่านทำนา ซึ่งท่านจะให้ความสำคัญในด้านการเกษตรมากกว่าอย่างอื่น ณ ขณะนั้น...” (กรรณิการ์ นาคอินทร์ 2556, 21 มกราคม)

นางทองใบ ใจมั่น กล่าวว่า “...ในตำแหน่งของท่านที่เป็นกำนัน ท่านก็ออกพบปะประชาชนอยู่บ่อยๆ ทำให้ป็นที่รู้จักของประชาชน ขนาดว่าที่อยู่บางหลวงก็รู้จักและสนิทกับท่าน เพราะว่ามีหลายตำแหน่ง ป็นทั้งกลุ่มสตรี อสม. อาสาสมัคร เวลาที่มีการ

ประชุมอะไรก็จะเจอท่านทุกครั้ง ท่านโดดเด่นในเรื่องการทำงานเพราะว่าท่านสนใจชุมชนมาก เอาใจประชาชนเป็นหลัก...” (ทองใบ ใจมั่น 2556, 18 มกราคม)

นางพิมพ์ประวี ทองประสงค์ กล่าวว่า “...กิจกรรมของท่านมีอยู่ตลอด แม้ว่าจะอยู่คนละอำเภอ ซึ่งในขณะนั้นที่เป็นคณะกรรมการกลุ่มสตรีอำเภอคลองหลวง และได้ขอความร่วมมือจากท่าน ท่านก็จะให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือตลอด ไม่ว่าจะเป็นการจัดกิจกรรมขายบัตรโตะเงิน กิจกรรมวันเด็ก ท่านก็ให้ความช่วยเหลือ อนุเคราะห์มาโดยตลอด ตั้งแต่ท่านเริ่มเป็นกำนัน ถึงแม้ว่าท่านจะเป็นคนอำเภอสามโคกท่านก็ได้สร้างเครือข่ายของท่านไปยังอำเภออื่นๆ เราก็ได้รู้จักท่าน ในขณะนั้นเวลาที่เรามาขอความช่วยเหลือท่านก็ไม่เคยปฏิเสธ ช่วยเหลือกันมาตลอด ท่านก็จะมีรอยยิ้ม มีความเป็นมิตรไมตรีตลอดในช่วงนั้น...” (พิมพ์ประวี ทองประสงค์ 2556, 15 มกราคม)

นายอรุณ นิลประดับ กล่าวว่า “...ทำมาตลอดตั้งแต่ตอนที่เป็นผู้ใหญ่บ้านจนเป็นกำนัน ซึ่งผลงานของท่านโดดเด่นมาก ไม่เฉพาะที่อำเภอสามโคกเท่านั้น ใครที่ไหนมาบอกท่านไปร่วมงานไม่ว่าจะเป็นต่างที่ ต่างอำเภอท่านไปหมด...” (อรุณ นิลประดับ 2556, 30 มกราคม)

นายเดชา พวงงาม กล่าวว่า “...ในตอนที่ท่านเป็นกำนัน ท่านก็พัฒนาตำบลบ้านจั่วที่ท่านรับผิดชอบอยู่อย่างโดดเด่นจนกระทั่งท่านได้รับรางวัลกำนันแหบทองคำ ซึ่งก็หมายความว่าท่านก็มีผลงานที่ดี ซึ่งแน่นอนว่าเมื่อท่านมีผลงาน ท่านก็มีชื่อเสียง และเมื่อครั้งที่ท่านดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดท่านก็ดูแลพื้นที่ในเขตอำเภอสามโคก ซึ่งในขณะเดียวกันท่านก็ดูแลทั้งจังหวัดด้วย เพราะว่ามีเพื่อนสมาชิกที่อยู่ในเขตต่างๆของจังหวัดปทุมธานี ทำให้ท่านได้เกิดการเรียน และรับรู้ถึงปัญหาของประชาชนทั้งจังหวัดปทุมธานี พอท่านทราบถึงปัญหาของประชาชนแล้ว บวกกับที่ท่านเป็นคนใจถึงฟังได้ หมายความว่าเมื่อสมัยก่อนตอนที่ท่านเป็นกำนันชาวบ้านที่เดือดร้อนเข้ามาขอความช่วยเหลือจากกำนันชาญ ไม่เฉพาะชาวบ้านหรือประชาชนในตำบลสามโคกเท่านั้น ในตำบลอื่นๆ ก็มาขอให้กำนันชาญช่วยเหลือ ด้วยเหตุนี้ชื่อเสียงของท่านก็จรจรกระจาย แต่โดยพื้นฐานส่วนตัวของท่านเป็นคนชอบช่วยเหลือคนอยู่แล้ว มันก็เลยสอดรับกัน...” (เดชา พวงงาม 2556, 25 มกราคม)

3) ผู้สนับสนุนทางการเมือง/ห้วคะแนน

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ใกล้ชิดของ นายชาญ พวงเพชร เกี่ยวกับผู้สนับสนุนทางการเมือง/ห้วคะแนน ของนายชาญ พวงเพชร ในช่วงก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 ของกลุ่มเครือข่ายของนายชาญ

พวงเพ็ชร กลุ่มนักการเมืองผู้ใกล้ชิด และกลุ่มผู้ช่วยเหลือในการหาเสียง (ภาคประชาชน) พบว่า ในช่วงก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2546 นายชาญ พวงเพ็ชร มีผู้สนับสนุนทางการเมืองเป็นกลุ่มผู้นำทางการเมืองระดับท้องถิ่น เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำกลุ่มจิตอาสาต่างๆ ในจังหวัดปทุมธานี ที่มีความสัมพันธ์ สนิทสนม และเคยให้ความช่วยเหลือกันมา และผู้สนับสนุนที่เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ซึ่งผู้สนับสนุนหลักทั้ง 2 กลุ่มนี้ มีรูปแบบการสนับสนุนนายชาญ พวงเพ็ชร ในลักษณะของการสร้างเครือข่ายระหว่างกลุ่มเพื่อให้การสนับสนุนอย่างทั่วถึงทั้งจังหวัดปทุมธานี ดังรายละเอียดคำให้สัมภาษณ์ของผู้ใกล้ชิดต่อไปนี้

(1) กลุ่มเครือข่ายคือนายชาญ พวงเพ็ชร

นายอุดม แสงน้ำ กล่าวว่า “...ซึ่งในตอนที่ยังสมัคร สจ. ท่านไม่มีหัวคะแนน แต่ก็จะมีกลุ่มของกำนันผู้ใหญ่บ้านใน 11 ตำบลของอำเภอสามโคก ที่ช่วยสนับสนุนกันมา จึงทำให้ได้รับการเลือกตั้งเข้ามาเป็น สจ. ...” (อุดม แสงน้ำ 2556, 18 มกราคม)

พระครูวิมลกิจจานุกูล กล่าวว่า “...ท่านไม่มีหัวคะแนน ท่านหาเสียงด้วยตัวท่านเอง เดินเข้าไปหาถึงตัวประชาชน ที่มีคนยอมรับนับถือท่านมาก เพราะว่าท่านเข้าถึงประชาชนถึงบ้าน พูดคุยเหมือนพ่อแม่ พูดคุยกันที่พี่น้อง จะขอเสียงก็ว่ากันตามตรงเลย...”

“...เวลาหาเสียงชาวบ้านไปช่วยกันเยอะ ทั้งกำนันผู้ใหญ่บ้านก็ตามกันไป ท่านนายกแล้วชาวบ้านที่มาช่วยก็ไม่มีการจ้าง เป็นการขอแรงให้ไปช่วยๆกัน ใครว่างก็ไป ว่างก็ไม่มีอะไร...” (พระครูวิมลกิจจานุกูล 2556, 20 มกราคม)

นางสาวละเอียด พวงเพ็ชร กล่าวว่า “...ไม่ค่อยรู้ว่าใครเป็นหัวคะแนน รู้แต่ว่าในพื้นที่ชาวบ้านช่วยลงคะแนนให้ทั้งนั้น...” (ละเอียด พวงเพ็ชร 2556, 20 มกราคม)

(2) กลุ่มนักการเมืองผู้ใกล้ชิด

นายรังสิต ไยยง กล่าวว่า “...หัวคะแนนในขณะนั้นไม่มีเลย เพราะว่าช่วงนั้นคู่แข่งก็มีกำลัง มีอำนาจเด็ดขาดทางการเมืองจังหวัดปทุมธานีพอสมควร คนที่อยากสนับสนุนก็ไม่กล้าที่จะแสดงตนให้คู่แข่งรู้ คนที่จะสนับสนุนทางด้านการเงินก็ไม่มี เพราะทุกคนยังกลัวอิทธิพลทางการเมืองเดิมอยู่ ที่ท่านได้รับการเลือกตั้งในครั้งแรกเหตุผลคือ ชาวบ้านอยากที่จะเปลี่ยนแปลงการเมืองของจังหวัดปทุมธานี ดังนั้นผู้สนับสนุนของท่านจึงเป็นชาวบ้านส่วนใหญ่...” (รังสิต ไยยง 2556, 24 มกราคม)

นายสงว สี่เจียว กล่าวว่า “...ท่านไม่มีห้วคะแนน มาด้วยตัวเอง จะมีก็ผู้ใหญ่บ้านกำนันที่สนับสนุนท่าน แล้วก็พวกนักการเมืองท้องถิ่น พวก อบต. อีกอย่างชาวบ้านส่วนใหญ่เค้ารักท่านอยู่แล้ว...” (สงว สี่เจียว 2556, 28 มกราคม)

นายวิทยา แม้นทอง กล่าวว่า “...ก็มีผู้ใหญ่หลายท่านที่สนับสนุน ก็สนับสนุนมาตั้งแต่ตอนที่ท่านกำนันอยู่แล้ว แล้วก็อีกอย่างก็จะมีเครือข่ายก็พวก สจ.ด้วยกัน ซึ่งตอนที่ท่านกำนันก็ได้มี สจ.ที่อยู่ในเขตอำเภอสามโคกดูแล ช่วยเหลืออยู่...” (วิทยา แม้นทอง 2556, 18 มกราคม)

นายยอด ภูเฉลิมตระกูล กล่าวว่า “...ห้วคะแนนก็มีอยู่ตามท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายปกครอง ท่านก็มีผู้ให้การสนับสนุนอยู่พอสมควร แต่ถ้าจะเป็นเรื่องการเงินมาแจกให้กับห้วคะแนนยืนยันว่าไม่มี เพราะว่ามาช่วยด้วยความสมัครใจ บริสุทธ์ใจ เพราะว่าท่านนายกแกลเป็นคนช่วยเหลือคนอยู่ตลอด ถึงเวลาที่แกขอความช่วยเหลือก็จะมีคนมาช่วยกันอย่างสมัครใจ ท่านได้มาโดยศรัทธาของประชาชนชาวจังหวัดปทุมธานี และศรัทธาของห้วคะแนน ก็พวกกำนัน ผู้ใหญ่บ้านนายก อบต. บางส่วน โดยแท้จริง ซึ่งกลุ่มที่กล่าวไปก็ไม่ใช่ว่าจะได้ทั้งหมด เพราะว่าบางส่วนบางพวกก็ไม่ใช่ แต่สำหรับคนที่ช่วยก็คือช่วยด้วยใจ ไม่ได้หวังผลตอบแทน...” (ยอด ภูเฉลิมตระกูล 2556, 22 มกราคม)

นายสมเกตู แก้วเก่ง กล่าวว่า “...ก็เป็นกลุ่มของ สจ. กลุ่มกำนัน ส่วนห้วคะแนนไม่มีส่วนใหญจะเป็นประชาชนมากกว่าที่สนับสนุนท่าน...” (สมเกตู แก้วเก่ง 2556, 21 มกราคม)

นายวิรัช ต้นยาง กล่าวว่า “...จะว่าห้วคะแนนมันก็ไม่ใช่ มันคล้ายๆกับเป็นกลุ่มผู้ช่วยเหลือกันมากกว่า มีพวกผู้ใหญ่บ้าน กำนันที่ชอบแกล มันก็ดึงกันมาช่วยๆกันเอง จะบอกว่าผู้ใหญ่บ้านเป็นห้วคะแนนมันก็ไม่ใช่ เพราะแกลเป็นคนดี ก็เลยคล้ายที่จะสู้ กล้าลงแข่งขัน...” (สมเกตู แก้วเก่ง 2556, 21 มกราคม)

(3) กลุ่มผู้ช่วยเหลือในการหาเสียง (ภาคประชาชน)

นางสาวกรรณิการ์ นาคอินทร์ กล่าวว่า “...ประชาชนท่านั้น ท่านได้รับความไว้วางใจจากประชาชนมาโดยตลอด แล้วก็กลุ่มเพื่อนฝูง เช่น กลุ่มกำนันผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน แล้วก็ญาติของท่าน รวมถึงคนคุ้นเคย โดยท่านได้สอบถามกับคนรอบข้างว่าถ้าท่านจะตัดสินใจลงแข่งนายก อบจ. ใครมีความเห็นอย่างไรบ้าง ทุกคนก็ให้การสนับสนุนดี และยินดีช่วยเหลือท่านเต็มที่ ซึ่งท่านเป็นคนที่มีเพื่อนฝูงเยอะมากตั้งแต่สมัยเป็นกำนัน อีกทั้งในปี พ.ศ. 2538 ท่านได้รับรางวัลกำนันแห่นบทองคำ หรือกำนันดีเด่น ซึ่งเป็น 1 เดียวในจังหวัดปทุมธานี ทำให้ท่านมีเพื่อนฝูงที่เป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้านทั้งจังหวัดปทุมธานี ที่สำคัญเลยก็คือประชาชนที่ท่านได้เคยไปมาหาสู่กันตลอด ส่วนใหญ่ก็จะให้การสนับสนุนท่าน...” (กรรณิการ์ นาคอินทร์ 2556, 21 มกราคม)

นางทองใบ ใจมั่น กล่าวว่า “...เป็นพวกกลุ่มอาสาสมัครด้วยกันที่ รู้จักและช่วยเหลือกัน และในสาม โลกก็เป็นจุดหนึ่งที่ท่านได้ผู้สนับสนุนจากกลุ่มอาสาสมัครเต็มที่ ซึ่งท่านนายทนายท่านก็ใช้กลุ่มแกนนำของ อสม.หรือแกนนำของกลุ่มสตรีเป็นผู้สนับสนุนและ ช่วยเหลือท่านในการหาเสียงในการลงสมัครในครั้งแรก ซึ่งในตอนนั้นพี่ก็ยังไม่สนิทกับท่าน เท่าไหร่ แต่ว่ากลุ่มแกนนำได้คุยกัน และขอให้ช่วยๆกัน ซึ่งตอนนั้นพี่รู้จักท่านเพียงมีตำแหน่งเป็น กำนันของตำบลบ้านจิว และเป็นตัวแทนของอาสาสมัครต่างๆ...” (ทองใบ ใจมั่น 2556, 18 มกราคม)

นายอรุณ นิลประดับ กล่าวว่า “...ท่านนายทนายท่านก็มีผลงานมาก ตั้งแต่ตอนที่ เป็นผู้ใหญ่บ้าน กำนัน จนตอนเป็น สจ. ประชาชนก็เริ่มที่จะรู้จักและก็อยากที่จะ เปลี่ยนแปลง ในครั้งนั้นท่านก็เลยไม่มีหวัหวัคเนนสนับสนุน...” (อรุณ นิลประดับ 2556, 30 มกราคม)

นายเดชา พวงงาม กล่าวว่า “...ไม่มี แต่ว่าเนื่องจากการที่ท่านเป็น กำนัน พอคนที่ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นกำนันด้วยกัน เป็นผู้ใหญ่บ้านด้วยกัน ผมว่ากลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านก็คุยกันง่าย และก็มิใจช่วยเหลือกัน จะถือว่าเป็นหวัหวัคเนน หรือไม่ผมไม่รู้ แต่ว่าในช่วง นั้นท่านก็มีกลุ่มๆนี้ช่วยเหลือ ในขณะที่เดียวกันก็จะมีประชาชนที่รักและศรัทธาในตัวท่านด้วยผลงานที่ กล่าวมา...” (เดชา พวงงาม 2556, 25 มกราคม)

4) บุคลิกภาพ ความรู้ความสามารถ อุดมการณ์

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ใกล้ชิดของ นายชาญ พวงเพ็ชร์ เกี่ยวกับ บุคลิกภาพ ความรู้ความสามารถ อุดมการณ์ ในช่วงก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายก องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 ของกลุ่มเครือข่ายของนายชาญ พวงเพ็ชร์ กลุ่ม นักการเมืองผู้ใกล้ชิด และกลุ่มผู้ช่วยเหลือในการหาเสียง (ภาคประชาชน) พบว่า นายชาญ พวงเพ็ชร์ เป็นผู้ที่มีคุณลักษณะของความเป็นผู้นำที่ดี เป็นบุคคลที่นอบน้อม รู้จักมารยาทที่พึง ปฏิบัติของสังคม และให้เกียรติบุคคลอื่นโดยเฉพาะผู้ที่สูงวัยกว่าด้วยความจริงใจ ซึ่งนักการเมือง ถือว่าเป็นบุคคลสาธารณะที่จะต้องเป็นที่สนใจของประชาชนอยู่เสมอ ดังนั้น นักการเมืองที่จะ ได้รับการยอมรับ และได้รับความศรัทธาจากประชาชน คือผู้ที่สามารถแสดงออกต่อประชาชนได้ อย่างเหมาะสม ประชาชนเห็นเกิดความรู้สึกเป็นมิตรเมื่อพบเห็น

อุดมการณ์ของนายชาญ พวงเพ็ชร์ ในช่วงก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้ง ในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 คือ การต้องที่พัฒนาบ้านเกิดเมือง นอนของตนให้เจริญก้าวหน้าเท่าเทียมกับจังหวัดที่อยู่ใกล้เคียง (จังหวัดนนทบุรี และจังหวัด สุพรรณบุรี) และส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนด้วยการศึกษา การพัฒนาคนเพื่อให้คนได้ พัฒนาเมืองต่อไป ดังรายละเอียดคำให้สัมภาษณ์ของผู้ใกล้ชิด บางตอนต่อไปนี้

(1) กลุ่มเครือข่ายคือนายชาญ พวงเพ็ชร

นายอุดม แสงน้ำ กล่าวว่า “...อุดมการณ์ของท่านคือ ต้องการพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า เป็นที่พอใจของประชาชนโดยทั่วไป โดยได้แสดงวิสัยทัศน์ของการพัฒนาออกมาอย่างเด่นชัดเลยว่าไม่โกง ไม่กิน...”

“...ส่วนบุคลิกภาพส่วนตัวของท่านเป็นอ่อนน้อมถ่อมตัว ยิ้มแย้มแจ่มใส เข้ากับบุคคลอื่นได้ง่ายไม่ว่าจะเป็นกลุ่มผู้หลักผู้ใหญ่ หรือชาวบ้าน ชาวนา ท่านเข้าได้ดี นอบน้อมตลอดไม่เคยทำตัวว่าดีเป็นใหญ่แล้วไม่รู้จักใคร แล้วท่านก็เป็นคนเสมอต้นเสมอปลายมาก เคยทำอะไรก็ทำอย่างนั้นอยู่ตลอด...” (อุดม แสงน้ำ 2556, 18 มกราคม)

พระครูวิมลกิจจานุกูล กล่าวว่า “...นายกชาญเป็นคนเรียบง่าย ตีคดีน และเป็นคนจริงจังกับงาน มีความรับผิดชอบ ถ้าได้ทำงานอะไรแล้วต้องทำให้สำเร็จ ไม่ว่าจะมีความจำเป็นก็จะทำให้เสร็จถึงจะเลิก รู้จักกันมาตั้งแต่เด็กไม่เคยมีประวัติไปยกพวกตีกับใคร ไม่มีประวัติเสีย มีแต่ประวัติดี อุดมการณ์ของท่านคือ ต้องการบุกเบิก ต้องการให้ปทุมธานีก้าวหน้าอย่างเดียว มีความต้องการที่อยากจะพัฒนาจังหวัดปทุมธานี ...” (พระครูวิมลกิจจานุกูล 2556, 20 มกราคม)

นางสาวละเอียด พวงเพ็ชร กล่าวว่า “...ชอบสนุกเฮฮา ชอบช่วยเหลือชาวบ้าน ทำอะไรทำจริง เป็นคนไม่ถือตัว เข้าพบง่าย เข้าถึงประชาชน เป็นกันเอง...” (ละเอียด พวงเพ็ชร 2556, 20 มกราคม)

(2) กลุ่มนักการเมืองผู้ใกล้ชิด

นายรังสิต ไยยง กล่าวว่า “...ท่านเป็นลูกชานาแต่่ามีความเป็นผู้นำในตัวเอง และเป็นคนที่สุภาพต่อทุกคน อ่อนโยน และท่านเป็นคนที่จริงใจกับคน อุดมการณ์ของท่านอยากที่จะเห็นการเมืองของปทุมธานีเปลี่ยนแปลง ท่านมุ่งมั่นมากตั้งแต่ที่ท่านเป็น สจ. ...” (รังสิต ไยยง 2556, 24 มกราคม)

นายสวาง สีเขียว กล่าวว่า “...เป็นคนขยันมากไม่เคยหยุดงานเลยสักวัน มีความสามารถสูง มีวิธีการพูดการจาที่ดี เป็นกันเองกับชาวบ้าน เวลาที่ไปหาชาวบ้านถ้าชาวบ้านนั่งกับพื้นท่านก็นั่งกับพื้นเหมือนกัน เวลาที่ท่านลงพื้นที่ท่านนอบน้อมมาก ยกมือไหว้เก่ง...”

“...อุดมการณ์ของท่านที่มุ่งมั่นมากก็คือ ท่านอยากให้ชาวจังหวัดปทุมธานี มีความเจริญ ก้าวหน้า รุ่งเรืองไปเรื่อยๆ โดยเฉพาะชาวสามโคกแล้วก็กระจายไปทั่วๆ...” (รังสิต ไยยง 2556, 24 มกราคม)

นายวิทยา แม้นทอง กล่าวว่า “...บุคลิกภาพดี เป็นคนที่สู้ ไม่หนีปัญหา เป็นแกนนำในการแก้ไขปัญหาและอยู่ด้วยกันตลอดทั้งวันทั้งคืน ไม่ทิ้งชาวบ้าน ช่วยเหลือชาวบ้านดี เป็นคนทำงานจริงจัง ...” (วิทยา แม้นทอง 2556, 18 มกราคม)

นายยอด ภูเฉลิมตระกูล กล่าวว่า “...วิสัยทัศน์ของท่านในเรื่องการศึกษาดีมาก...” (ยอด ภูเฉลิมตระกูล 2556, 22 มกราคม)

นายสมเกตู แก้วเก่ง กล่าวว่า “...เป็นคนไม่ถือตัว มีมนุษยสัมพันธ์กับคนอื่นดี เป็นคนทำงานคล่องแคล่ว ว่องไว ทำอะไรทำจริง และเป็นคนที่คิดเร็ว ทำงานเร็ว ประสานงานกับคนอื่นหรือหน่วยงานเก่ง...” (สมเกตู แก้วเก่ง 2556, 21 มกราคม)

นายวิรัช ต้นยาง กล่าวว่า “...เป็นคนกล้า แต่ว่าเรียบง่าย กินนอนง่ายๆ อยู่กันแบบญาติพี่น้องกัน เป็นห่วงพวกพ้อง ชอบดูแลว่าเวลาใครมีความทุกข์สุขอะไร จึงได้กลายมาเป็นพี่น้องกัน ทำให้บุคคลอื่นรักแ่ เป็นคนทำงานแบบจริงจัง จะทำอะไรก็ช่างเถอะ ไม่สำเร็จไม่ได้ แก่มีความรับผิดชอบสูง...” (วิรัช ต้นยาง 2556, 14 มกราคม)

(3) กลุ่มผู้ช่วยเหลือในการหาเสียง (ภาคประชาชน)

นางสาวกรรณิการ์ นาคอินทร์ กล่าวว่า “...ท่านนายกเป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในตัวเองสูง ทำอะไรก็จะจริงจังกับสิ่งที่ทำ มุ่งมั่นว่าจะทำอะไรก็ต้องทำให้สำเร็จ เป็นคนมีความตั้งใจสูง และจากที่เคยพบเห็นท่านมา ท่านก็ทำทุกอย่างสำเร็จไปได้ด้วยดีถึงแม้จะไม่ร้อยเปอร์เซ็นต์ แต่ก็เป็นที่ยอมรับของคนส่วนใหญ่...”

“...อุดมการณ์ของท่าน ท่านมองว่าจังหวัดปทุมธานีมันล้าหลังจากจังหวัดอื่นที่อยู่ห่างไกลกรุงเทพฯ ทั้งๆที่ปทุมธานีเป็นจังหวัดที่ติดกับกรุงเทพฯ ท่านก็เลยมองว่าท่านอยากจะพลิกโฉมเมืองปทุมให้รูปแบบใหม่ๆ เปลี่ยนวิสัยทัศน์ให้ใหม่ให้จังหวัดปทุมธานี ให้คนปทุมธานีรู้จักองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีให้มากขึ้น ว่ามีบทบาท อำนาจหน้าที่ที่จะดูแลประชาชนอย่างไรบ้าง...” (กรรณิการ์ นาคอินทร์ 2556, 21 มกราคม)

นางทองใบ ใจมั่น กล่าวว่า “...เป็นคนง่ายๆ ธรรมดาแต่มาด้วยน้ำใจ ชอบช่วยเหลือ เห็นประชาชนเป็นที่ตั้ง ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวมาก ส่วนอุดมการณ์ก็มาจากที่ท่านเป็นคนพื้นที่ เป็นคนปทุมธานีอย่างแท้จริง ท่านก็อยากเห็นจังหวัดปทุมธานีเจริญก้าวหน้า ไม่ด้อยกว่าจังหวัดอื่น...” (ทองใบ ใจมั่น 2556, 18 มกราคม)

นางพิมพ์ประวี ทองประสงค์ กล่าวว่า “...ท่านเป็นคนที่มีความบุคลิกภาพที่ดี มีความเป็นมิตรไมตรี มิตรสัมพันธ์ ความเอื้ออาทร เป็นคนพูดจาดี มีความเป็นมิตรให้กับคนทุกคน พี่ทราบว่าท่านนายกชาลุมมีคนรักมาก เพื่อนฝูงชอบมาก พี่คิดว่าท่านนายกต้องเป็นคนที่มิน้ำจิตน้ำใจที่ดี ไมใช่นั่นคงไม่มีคนพูดถึง ท่านเป็นคนที่ให้ความช่วยเหลือคนมา

ตลอด หากมีคนที่เดือดร้อนแล้วมาขอความช่วยเหลือจากท่าน ท่านก็จะให้ความช่วยเหลือเสมอ จะมาก จะน้อยไม่รู้ รู้แต่ว่าช่วยเหลืออยู่ตลอด ส่วนอุดมการณ์ของท่าน คือ ท่านมีความมุ่งมั่นที่จะให้ปทุมธานีของเราเจริญ เพราะท่านมักพูดว่าท่านเป็นลูกคนปทุมธานีโดยกำเนิด ท่านก็อยากให้จังหวัดปทุมธานีของท่านมีความเจริญรุ่งเรืองเมื่อเทียบกับจังหวัดอื่นๆ...” (พิมพ์ประวัติ ทองประสงค์ 2556, 15 มกราคม)

นายอรุณ นิลประดับ กล่าวว่า “...ท่านเป็นคนขยันมาก ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคใดๆเลย และที่สำคัญท่านเป็นคนดีมาก ประชาชนรักท่าน ประชาชนเข้าถึงง่ายมาก ไม่ถือตัว เป็นกันเอง ปรีกษาเข้าพบได้ตลอดเวลาถ้าท่านไม่มีแขก กับชาวบ้านท่านเป็นกันเองทั้งหมด ทักทาย เข้าหา พบปะประชาชนอย่างสนิทใจ อุดมการณ์ของท่านคืออยากให้ปทุมธานีเจริญมากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการศึกษา ถนนหนทาง...” (อรุณ นิลประดับ 2556, 30 มกราคม)

นายเดชา พวงงาม กล่าวว่า “...บุคลิกภาพของท่านเป็นคนง่ายๆ คิดดีน บ้านท่านเปิดตลอดเวลา ใครมีปัญหาจะเข้าไปหา ไปคุยกับท่านได้ตลอดเวลา แล้วก็เป็นคนที่ยิ้มง่าย ต้อนรับทุกคนไม่มีเลือก แม้แต่กับคนที่เคยโจมตีท่าน แต่พอไปหาท่านที่บ้านท่านไม่พูดถึงท่านก็พูดคุยเป็นปกติ แล้วโดยพื้นฐานของท่านเป็นคนที่มีอัธยาศัยน้ำใจ ไม่ตรีดีมาก ซึ่งมันเหมาะที่จะเป็นตัวแทนของชาวบ้าน...”

“...อุดมการณ์ของท่าน คือ ท่านเป็นคนรักถิ่นฐานบ้านเกิด การที่ท่านอาสาเข้ามาเพื่อต้องการที่จะพลิกโฉมจังหวัดปทุมธานี ต้องการที่พัฒนาจังหวัดปทุมธานีในฐานะที่เป็นบ้านเกิด ในทศวรรษมานาอารยจังหวัดที่อยู่รอบๆ จังหวัดเรา หมายความว่า ปทุมธานีเป็นปริมณฑล ซึ่งอยู่ใกล้กับนนทบุรี และสุพรรณบุรี ซึ่งถ้าเปรียบเทียบกับสมัยนั้น จังหวัดสุพรรณบุรีรุ่งเรืองมาก ส่วนนนทบุรีก็พัฒนาอย่างต่อเนื่อง ท่านก็ต้องการให้จังหวัดปทุมธานีทัดเทียมกับจังหวัดรอบข้าง...” (เดชา พวงงาม 2556, 25 มกราคม)

1.2 ช่วงการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

พ.ศ. 2547

1.2.1 ข้อมูลการสัมภาษณ์ของ นายชาลย์ พวงเพชร นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

การวิเคราะห์ข้อมูลของ นายชาลย์ พวงเพชร ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์นายชาลย์ พวงเพชร ตามแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยศึกษาในช่วงการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 รายละเอียดดังนี้

1) นโยบายในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์นายชาญ พวงเพ็ชร์ ตามแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง พบว่า นโยบายในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งในช่วงการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 ซึ่งจากข้อมูลการสัมภาษณ์พบว่า นายชาญ พวงเพ็ชร์ มีนโยบายหลักๆ 3 นโยบาย ซึ่งนโยบายที่ 1 คือ พูดจริง ทำจริง ไม่ทิ้งประชาชน เมื่อพิจารณาแล้ว พบว่า เป็นนโยบายที่บอกถึงคุณลักษณะบุคคลของผู้สมัครว่าเป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่น เมื่อพูดถึงจะปฏิบัติตามที่ได้พูดไว้ และเพื่อให้ประชาชนรับทราบและเข้าใจถึงความจริงใจต่อประชาชน และให้ความสำคัญกับประชาชน นโยบายที่ 2 เป็นนโยบายที่มุ่งพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยการศึกษา และนโยบายที่ 3 พลิกโฉมเมืองปทุมธานี เป็นนโยบายที่เป็นการพัฒนาในด้านโครงสร้างพื้นฐานของจังหวัดปทุมธานี เพื่อให้เกิดการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นนโยบายที่ได้รับความสนใจจากประชาชนมากในขณะนั้น ดังรายละเอียดคำสัมภาษณ์ของนายชาญ พวงเพ็ชร์ บางตอนต่อไปนี้

นายชาญ พวงเพ็ชร์ กล่าวว่า “...เรามีนโยบายอยู่ 3 นโยบาย คือ 1 พูดจริง ทำจริง ไม่ทิ้งประชาชน 2 พัฒนาเมืองโดยประชาชน พัฒนาคนโดยการศึกษา และ 3 พลิกโฉมเมืองปทุม ซึ่งนโยบายที่ใช้ในการรณรงค์หาเสียงในการลงสมัครรับเลือกตั้งครั้งแรกเมื่อปี 2547...” (ชาญ พวงเพ็ชร์ 2556, 30 มกราคม)

2) วิธีการในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ของ นายชาญ พวงเพ็ชร์ เกี่ยวกับวิธีการในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งตามกฎหมายกำหนด ในช่วงการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 พบว่า นายชาญ พวงเพ็ชร์ ใช้วิธีการรณรงค์หาเสียงตามกฎหมายกำหนด ทั้งการรณรงค์หาเสียงในลักษณะภาพนิ่ง เช่น ป้ายประชาสัมพันธ์ โบปปลิว หรือแผ่นพับ เพื่อให้ประชาชนรู้จักหน้าตา รู้นโยบาย และรู้จักเบอร์เท่านั้น การรณรงค์หาเสียงในลักษณะเคลื่อนไหว เช่น การใช้รถโฆษณา การปราศรัยหาเสียงบนรถโฆษณา โดยวิ่งไปตามที่ต่างๆ ในจังหวัดปทุมธานี และการรณรงค์หาเสียงแบบเฉพาะเจาะจงตัวบุคคล ดังรายละเอียดคำสัมภาษณ์ของนายชาญ พวงเพ็ชร์ บางตอนต่อไปนี้

(1) ตามกฎหมายกำหนด

นายชาญ พวงเพ็ชร์ กล่าวว่า “...ซึ่งตอนนั้นเราไปหาเสียงชาวบ้าน มักบอกเราว่าเค้าอยากเลือกเรา แต่ไม่รู้จักเรา ในตอนนั้นเราไปหากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน วังหนี่เราหมด เพราะว่าเค้าเกรงกลัวอำนาจของฝ่ายคู่แข่ง แต่เราไปทุกที่ ตามงานเราก็ไป เราไปหาเสียงแบบไม่รู้จักใคร...”

“...วิธีการของเราคือใช้รถปราศรัยหาเสียงวิ่งไปตามถนนเรื่อยๆ ไป เราไม่ได้ใช้เวที เราอยู่บนรถก็คุยไปเรื่อย พูดไปเรื่อย...”

“...แต่เราก็จะใช้รถยนต์เป็นพาหนะในการหาเสียง เพราะว่าเราเดินไม่ไหวทั้งจังหวัด อีกอย่างเราก็กังไม่ค้อยู่จกใคร เราก็นั่งบนรถ ขึ้นบนรถแล้วพูดไปเรื่อยๆ...”

“...มีอยู่ทั้งหมดประมาณ 2-3 ล้านบาท เราก็เอามาทำเรื่องรถบ้าง ทำป้ายบ้าง...” (ชาญ พวงเพ็ชร์ 2556, 30 มกราคม)

(2) อื่นๆ (ที่ไม่เป็นตามกฎหมายกำหนด)

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ของ นายชาญ พวงเพ็ชร์ เกี่ยวกับวิธีการในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งที่ไม่เป็นไปตามกฎหมายกำหนด ในช่วงการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 พบว่า นายชาญ พวงเพ็ชร์ ไม่มีวิธีการในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งแบบทุจริต เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

นายชาญ พวงเพ็ชร์ กล่าวว่า “...เรามาแบบบริสุทธิ์มากๆ ทุกวันนี้บอกได้อย่างไม่อายว่ามาถึงนี้ไม่ได้ใช้เงินแจกซื้อเสียงเลยซักบาท แล้วกล้าที่จะให้ดินถามทั่วทั้งจังหวัด ได้เลยที่เคยได้เงินของนายกชาญที่แจกให้เพื่อซื้อคะแนนหรือปล่าว แม้กระทั่งป้ายในสมัยแรกเราขอแรงชาวบ้านไปช่วยติด เราไม่เคยซื้อตั้งแต่ตอนที่เป็นผู้ใหญ่บ้าน กำนัน จนมาถึง สจ. เราก็ไม่เคยซื้อเลยซักบาท เพราะเราคิดเสมอว่าถ้าชาวบ้านอยากให้เรามาทำงาน ก็อยากได้เราก็กเลือก ถ้าไม่เลือกเราก็ไม่เป็น เพราะว่าเรามีอาชีพอยู่แล้ว เรามั่นลูกชวานา...” (ชาญ พวงเพ็ชร์ 2556, 30 มกราคม)

เหล่านี้เป็นต้น

3) กลยุทธ์ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ของ นายชาญ พวงเพ็ชร์ เกี่ยวกับกลยุทธ์ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ในช่วงการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 พบว่า นายชาญ พวงเพ็ชร์ มีกลยุทธ์ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งในรูปแบบการเดินทางและการเคาะประตูบ้าน และการแสดงออกอย่างเป็นกันเองกับประชาชน เพื่อเป็นการสร้างความรู้จักคุ้นกับประชาชน ให้ประชาชนรู้สึกคุ้นเคยกับการที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งมาพบถึงบ้าน และใช้คำพูดที่แสดงถึงความสนิทสนม ให้ผู้ฟังมีความรู้สึกเป็นมิตร และรู้สึกถึงความเห็นใจหรือญาติระหว่างผู้สมัคร และใช้น้ำเสียงที่ออกอ่อน เพื่อขอความเห็นใจจากประชาชน ดังรายละเอียดคำสัมภาษณ์ของนายชาญ พวงเพ็ชร์ บางตอนต่อไปนี้

นายชาญ พวงเพ็ชร์ กล่าวว่า “...วิธีการหาเสียงของเราไม่เหมือนคนอื่นไม่ว่าจะเป็นหญิงหรือชายเรากอด โอบห่ม แต่เราไม่ได้กอดแบบลามกนะ แต่ว่ากอดแบบสุภาพเพื่อให้ใจซึ่งกันและกัน เจอเด็กเราก็กอดเด็ก เรียกลูก ถ้าเจอคนที่โตกว่าเรา เราก็เรียกแม่ เรียกพ่อ อย่างเช่น แม่จ๋าอย่างทิ้งกำนันชาญนะ พ่อจ๋าอย่างทิ้งกำนันชาญนะ พ่อครับช่วยกำนันชาญด้วยนะ ผมอยากเป็น อยากทำงานให้ เราจะใช้คำว่าจ๋าหมด เวลาที่เราขึ้นรถเราก็จะพูดว่า แม่จ๋าอย่างทิ้งกำนันชาญนะ(ลากเสียง) ถ้าเป็นพี่เราก็เรียกพี่ ถ้าเป็นน้องเราก็เรียกน้อง ถ้าเจอเด็กๆเราก็บอกว่าอย่าลืมนะลูก บอกพ่อบอกแม่เลือกลุงชาญนะ เราก็ว่าไปตามวิสัยทัศน์ของเราที่พยายามจะให้เค้าเลือกเราให้ได้ เราไม่ใช่คำพูดที่ว่า มาแล้วครับช่วยหน่อยนะครับนายกชาญมาแล้ว...”

(ชาญ พวงเพ็ชร์ 2556, 30 มกราคม)

4) การจัดตั้งกลุ่ม การประสานความร่วมมือของผู้สนับสนุนในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ของ นายชาญ พวงเพ็ชร์ เกี่ยวกับการจัดตั้งกลุ่มการประสานความร่วมมือของผู้สนับสนุนในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ในช่วงการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 พบว่า นายชาญ พวงเพ็ชร์ ไม่มีการจัดตั้งกลุ่ม หรือการประสานความร่วมมือของผู้สนับสนุนในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งเป็นรูปแบบที่แน่นอน เนื่องจากในขณะนั้นการเมืองในจังหวัดปทุมธานีถูกรอบคลุมด้วยกลุ่มอิทธิพล ทำให้ผู้สนับสนุนนายชาญ พวงเพ็ชร์ บางรายไม่กล้าเปิดเผยตัวให้การให้ความช่วยเหลือ เพราะเกรงกลัวอิทธิพลทางการเมืองที่จะมากดดันในภายหลัง ดังรายละเอียดคำสัมภาษณ์ของนายชาญ พวงเพ็ชร์ บางตอนต่อไปนี้

นายชาญ พวงเพ็ชร์ กล่าวว่า “...ไม่มีการตั้งกลุ่มเพราะว่าคนที่อยากช่วยไม่สามารถแสดงออกหรือแสดงตัวได้ เดินหาเสียงไปขอคะแนนใครๆก็มีแต่รอยยิ้ม แต่อ่านใจอยากมาก เพราะว่าไม่รู้ว่าจะช่วยเราหรือช่วยใคร เพราะในตอนนั้นเราเปรียบเหมือนคลื่นลูกใหม่ ถ้าคนที่ช่วยออกตัวมาช่วยอย่างเต็มตัว ก็กลัวว่าถ้าเราพลาดไม่ได้เค้าจะลำบาก...”

(ชาญ พวงเพ็ชร์ 2556, 30 มกราคม)

5) งบประมาณที่ใช้ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ของ นายชาญ พวงเพ็ชร์ เกี่ยวกับงบประมาณที่ใช้ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ในช่วงการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 พบว่า งบประมาณที่ นายชาญ พวงเพ็ชร์ ใช้ในการรณรงค์หาเสียง

เลือกตั้งเป็นทุนส่วนตัว และส่วนหนึ่งมาจากการขอยืมจากคนสนิท ซึ่งไม่มีการช่วยเหลือหรือสนับสนุนเรื่องงบประมาณในการหาเสียงจากนักการเมืองระดับชาติแต่อย่างใด

จากการศึกษาในเรื่องของการระดมทุนของนักการเมืองหรือนักธุรกิจระดับสูงเพื่อช่วยเหลือผู้สมัครในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ถือว่าเป็นสิ่งที่ควรกระทำอย่างยิ่งสำหรับนักการเมืองหรือนักธุรกิจระดับสูงเหล่านี้ เนื่องจากหากผู้สมัครได้รับชัยชนะจากการเลือกตั้ง ก็จะสามารถมีอิทธิพลในการตัดสินใจของนักการเมืองท่านนั้น หรือเป็นการอุปถัมภ์ทางการเมืองต่อกันเมื่อผู้ให้การสนับสนุนร้องขอ หากในการลงสมัครเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 นายชาญ พวงเพ็ชร์ ซึ่งถือว่าเป็นนักการเมืองหน้าใหม่ และพื้นฐานทางการเมืองไม่ได้มาจากตระกูลทางการเมืองมาก่อน ดังนั้นผู้ที่ให้การช่วยเหลือหรือสนับสนุนจึงยังไม่มั่นใจต่อการให้ความช่วยเหลือในครั้งนั้น ดังรายละเอียดคำสัมภาษณ์ของนายชาญ พวงเพ็ชร์ บางตอนต่อไปนี้

นายชาญ พวงเพ็ชร์ กล่าวว่า “...ส่วนหนึ่งก็มาจากการที่เราไปหยิบยืมเข้ามา และของเราก็มีบ้าง แต่ไม่ได้มีนักการเมืองระดับใหญ่มาสนับสนุน เพราะส่วนมากนักการเมืองระดับชาติมักจะให้การช่วยเหลือกับกลุ่มบ้านใหญ่หมด อีกอย่างในตอนนั้นที่ไม่ใครออกตัวช่วยเหลือเราแล้วเค้าไม่คิดว่าเราจะชนะการเลือกตั้งด้วย ทุกคนมองเราที่โคดมาลงสมัครในครั้งนั้นว่ายังไงก็ไม่มีทางที่จะชนะเค้าได้นะ...” (ชาญ พวงเพ็ชร์ 2556, 30 มกราคม)

1.2.2 ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้ใกล้ชิด นายชาญ พวงเพ็ชร์ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

การวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ใกล้ชิด นายชาญ พวงเพ็ชร์ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ใกล้ชิดนายชาญ พวงเพ็ชร์ ตามแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เป็นการศึกษาในช่วงการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 โดยแบ่งกลุ่มการศึกษาเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มเครือข่ายของนายชาญ พวงเพ็ชร์ กลุ่มนักการเมืองผู้ใกล้ชิด และกลุ่มผู้ช่วยเหลือในการหาเสียง (ภาคประชาชน)

1) นโยบายในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ใกล้ชิดของ นายชาญ พวงเพ็ชร์ เกี่ยวกับนโยบายในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของนายชาญ พวงเพ็ชร์ ในช่วงการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่ง นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 จากการสัมภาษณ์ข้อมูลจากกลุ่มเครือข่ายของ นายชาญ พวงเพ็ชร์ กลุ่มนักการเมืองผู้ใกล้ชิด และกลุ่มผู้ช่วยเหลือในการหาเสียง (ภาคประชาชน) พบว่า นโยบายในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของนายชาญ พวงเพ็ชร์ ได้นำเสนอนโยบายในด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในจังหวัดปทุมธานี การให้ความสำคัญของ

การศึกษา และเรื่องการแก้ปัญหาและต่อต้านยาเสพติด ซึ่งนายชาญ พวงเพ็ชร์ ใช้วิธีการกำหนดนโยบายที่ใช้ในการหาเสียงเลือกตั้งจากปัญหาและความต้องการของประชาชนในจังหวัดปทุมธานี ที่ประชาชนได้สะท้อนปัญหาต่างๆ ให้ทราบจากการลงพื้นที่พบปะประชาชนก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้ง ประกอบกับนายชาญ พวงเพ็ชร์ เป็นคนพื้นที่จังหวัดปทุมธานีได้รับรู้และรับทราบถึงปัญหาต่างๆเป็นอย่างดี และได้ใช้ประสบการณ์ของการเป็นผู้นำท้องถิ่นหลายปี มาใช้ในการกำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนได้มากที่สุด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

(1) กลุ่มเครือข่ายของนายชาญ พวงเพ็ชร์

นายอุดม แสงน้ำ กล่าวว่า “...ส่วนนโยบายที่ท่านนำมาเสนอกับประชาชนในครั้งนั้นก็คือ นโยบายด้านการพัฒนา เน้นการพัฒนาท้องถิ่น และเห็นความสำคัญของการศึกษามาก จึงทำให้ประชาชนที่อยู่สายการศึกษา บรรดาครูในจังหวัดปทุมธานี โรงเรียน นักศึกษาสนใจท่าน...” (อุดม แสงน้ำ 2556, 18 มกราคม)

พระครูวิมลกิจจานุกูล กล่าวว่า “...เรื่องการศึกษา เรื่องพัฒนาถนนหนทาง เรื่องการต่อต้านยาเสพติด...” (พระครูวิมลกิจจานุกูล 2556, 20 มกราคม)

นางสาวละเอียด พวงเพ็ชร์ กล่าวว่า “...ตอนนั้นที่ต่างๆ ก็พลิกโฉมเมืองปทุม ส่งเสริมการศึกษา ต่อต้านยาเสพติด...” (ละเอียด พวงเพ็ชร์ 2556, 20 มกราคม)

(2) กลุ่มนักการเมืองผู้ใกล้ชิด

นายรังสิต ไยยง กล่าวว่า “...นโยบายด้านสาธารณสุขไปภาค ด้านการศึกษา ซึ่งด้านการศึกษาท่านเน้นมาก และนโยบายที่สำคัญและเป็นจุดสนใจของประชาชนในจังหวัดปทุมธานีในขณะนั้นคือ นโยบายพลิกโฉมเมืองปทุมธานี เพราะประชาชนส่วนใหญ่ทนอยู่กับสภาพความเป็นอยู่ที่แย่มากๆมาไม่รู้จักปี...” (รังสิต ไยยง 2556, 24 มกราคม)

นายสง สี่เขียว กล่าวว่า “...ช่วยเหลือและสนับสนุนด้านการศึกษา เพราะว่าท่านเน้นเรื่องการศึกษา...” (สง สี่เขียว 2556, 28 มกราคม)

นายวิรัช ตันยาง กล่าวว่า “...พลิกโฉมเมืองปทุม เปลี่ยนแปลงเมืองปทุมธานีให้ใหม่ขึ้น...” (วิรัช ตันยาง 2556, 14 มกราคม)

(3) กลุ่มผู้ช่วยเหลือในการหาเสียง (ภาคประชาชน)

นางสาวกรรณิการ์ นาคอินทร์ กล่าวว่า “...มีอยู่ 3 สโลแกน ที่ท่านได้ให้ไว้ในแผ่นป้ายโฆษณา ประชาสัมพันธ์ คือ (1) พุดจริง ทำจริง ไม่ทิ้งประชาชน (2) พัฒนาเมืองโดยประชาชน พัฒนาคอนโดยการศึกษา และ (3) พลิกโฉมเมืองปทุม ซึ่งอันนี้สำคัญเพราะว่าประชาชนฮือฮากันมากกับนโยบายนี้ ซึ่ง 3 นโยบายนี้เป็นนโยบายที่ท่านใช้ในการรณรงค์หาเสียงในการลงสมัครรับเลือกตั้งครั้งแรกเมื่อปี 2547...” (กรรณิการ์ นาคอินทร์ 2556, 21 มกราคม)

นางพิมพ์ประวี ทองประสงค์ กล่าวว่า “...นโยบายของท่านคือ ปทุมธานีต้องเจริญรุ่งเรือง ลูกหลานปทุมธานีต้องมีการศึกษาที่ดี ซึ่งท่านจะพูดเสมอว่าจะทำให้ จังหวัดปทุมธานีเจริญรุ่งเรือง จะสร้างจังหวัดปทุมธานีให้เป็นเมืองที่น่าอยู่...” (พิมพ์ประวี ทองประสงค์ 2556, 15 มกราคม)

นายอรุณ นิลประดับ กล่าวว่า “...เกี่ยวกับการพัฒนาในด้านต่างๆใน จังหวัดปทุมธานี ในเรื่องของการศึกษา วัตถุประสงค์ ท่านชอบพัฒนา อย่างโรงเรียนท่านบอกว่าเราต้อง พัฒนาหรือส่งเสริมคุณภาพชีวิตตั้งแต่เด็กขึ้นมาจนถึงระดับใหญ่...” (อรุณ นิลประดับ 2556, 30 มกราคม)

นายเดชา พวงงาม กล่าวว่า “...เรื่องของสาธารณูปโภค โครงสร้าง พื้นฐาน ถนนหนทาง ไฟฟ้า ประปา อีกประการหนึ่งคือ เรื่องของคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยเฉพาะเรื่องการศึกษา และคุณภาพชีวิตของประชาชน...” (เดชา พวงงาม 2556, 25 มกราคม)

2) วิธีการในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งตามกฎหมายกำหนด

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ใกล้ชิดของ นายชาญ พวงเพ็ชร์ เกี่ยวกับ วิธีการในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งตามกฎหมายกำหนด ของนายชาญ พวงเพ็ชร์ ในช่วงการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 จากการสัมภาษณ์ ข้อมูลจากกลุ่ม เครือญาติของ นายชาญ พวงเพ็ชร์ กลุ่มนักรการเมืองผู้ใกล้ชิด และกลุ่มผู้ช่วยเหลือในการหาเสียง (ภาคประชาชน) พบว่า นายชาญ พวงเพ็ชร์ ใช้วิธีการในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบกำหนด และปฏิบัติตามข้อกำหนดของคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดปทุมธานี เช่น การทำป้ายประชาสัมพันธ์หาเสียงขนาดใหญ่ ใบปลิว แผ่นพับ บัตรแนะนำตัว ที่บอกรายละเอียดเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้สมัครตามขนาดที่กำหนด การใช้รถโฆษณาประชาสัมพันธ์ การปราศรัยหาเสียงบนรถกระจายเสียงโดยวิ่งไปตามพื้นที่ต่างๆ ใน จังหวัดปทุมธานี การเข้าหาประชาชนตามบ้าน หรือเรียกว่า “การเคาะประตูบ้านเพื่อขอคะแนน” และขึ้นเวทีเพื่อแนะนำตัวตามงานประเพณี งานทางศาสนา หรืองานทางสังคมต่างๆที่ชาวบ้านเชื่อใจ ดั่งรายละเอียดต่อไปนี้

(1) กลุ่มเครือญาติของนายชาญ พวงเพ็ชร์

นายอุดม แสงน้ำ กล่าวว่า “...โอกาสที่ท่านจะมาปราศรัยตามที่ต่างๆ ไม่ค่อยมี แต่ท่านจะใช้รถวิ่งคิดเครื่องขยายเสียงออกตามชุมชนต่างๆมากกว่า ป้ายก็ทำตามปกติ...” (อุดม แสงน้ำ 2556, 18 มกราคม)

พระครูวิมลกิจจานุกูล กล่าวว่า “...ป้ายประชาสัมพันธ์ก็ติดบ้าง มีรถวิ่งหาเสียง แต่บุกทุกหมู่บ้าน...” (พระครูวิมลกิจจานุกูล 2556, 20 มกราคม)

นางสาวละเอียด พวงเพ็ชร กล่าวว่า “...ก็มีป้ายประชาสัมพันธ์ ป้ายหาเสียง รถวิ่ง แล้วเราก็เดินหาเสียงไปทุกตำบล ทุกอำเภอ ช่วงใกล้เลือกตั้งเราก็จะขึ้นรถวิ่งหาเสียงไปตามหมู่บ้าน...” (ละเอียด พวงเพ็ชร 2556, 20 มกราคม)

(2) กลุ่มนักการเมืองผู้ใกล้ชิด

นายรังสิต ไยยง กล่าวว่า “...ท่านจัดทำรถประชาสัมพันธ์หาเสียง โดยเน้นการประชาสัมพันธ์ในด้านนโยบาย ทำบัตรแนะนำตัว และแผ่นพับที่ไม่เกินที่กฎหมายกำหนดคือ ขนาด A4 ซึ่งในช่วงนั้นผมเป็นคนปราศรัยหาเสียงให้แก่ท่านทั่วทั้งจังหวัดปทุมธานี โดยใช้รถกระจายเสียงวิ่งไปตามที่ต่างๆ โดยที่ผมเป็นคนพูดปราศรัยและมีท่านนายกชาลูน้อยอยู่ข้างๆ อีกรูปแบบหนึ่งคือถ้าพื้นที่ไหนมีตลาดเย็นท่านก็จะไปยืนแจกแผ่นพับแนะนำตัวจนตลาดวาย พอตอนเช้าท่านก็จะไปเดินหาเสียงกับชาวบ้าน แม่ค้าที่ตลาดเช้าตั้งแต่ตี 4-5 จนถึงวันเลือกตั้ง แล้วทีมงานของท่านก็เน้นความสุภาพแก่ประชาชน ซึ่งแตกต่างจากคู่แข่งอย่างสิ้นเชิง...” (รังสิต ไยยง 2556, 24 มกราคม)

นายสวาง สีเขียว กล่าวว่า “...วิธีการในการหาเสียงของท่าน อย่างที่ท่านไปหาเสียงแถวๆตลาดไทยท่านก็จะไปตั้งแต่ตี 4 ตี 5 เจอใครท่านไหว้ขอคะแนนหมด ซึ่งในสมัยนั้นไม่มีการปราศรัยหาเสียง เพียงแต่ขึ้นรถวิ่งแล้วพูดแนะนำตัวเอง ขอคะแนนเสียงชาวบ้าน...” (สวาง สีเขียว 2556, 28 มกราคม)

นายวิทยา แม้นทอง กล่าวว่า “...ก็มีการปิดป้ายประกาศ การใช้รถติดเครื่องขยายเสียงวิ่งหาเสียงทั่วทั้งจังหวัด มีการเชิญชวนชาวบ้านให้ลงคะแนนให้ และที่สำคัญแกล้งเก่งมาก ไปทุกบ้าน เข้าหาทุกบ้าน...” (วิทยา แม้นทอง 2556, 18 มกราคม)

นายยอด ภูเฉลิมตระกูล กล่าวว่า “...ในสมัยนั้นก็มีการใช้ป้ายหาเสียง รถวิ่ง เป็นปกติทั่วไป ไม่มีการขึ้นเวที หรือตั้งเวทีตามอำเภอต่างๆ คือการปราศรัยหาเสียงของท่านมันเริ่มมาตั้งแต่ตอนที่ท่านเป็น สจ. แล้วออกงาน ออกการ ในสมัยแรกส่วนใหญ่ก็ใช้วิธีการเดินขอคะแนนโดยไปกับทีมงาน โดยเฉพาะในเขตที่ไม่มีห้วคะแนน ไม่มีคนพาไปหรือเขตของกลุ่ม ท่านก็ไปด้วยตัวเองเพื่อไปขอคะแนน...” (ยอด ภูเฉลิมตระกูล 2556, 22 มกราคม)

นายสมเกตู แก้วเก่ง กล่าวว่า “...ติดป้ายประชาสัมพันธ์ และขึ้นรถวิ่งหาเสียง...” (สมเกตู แก้วเก่ง 2556, 21 มกราคม)

นายวิรัช ต้นยาง กล่าวว่า “...ก็มีขึ้นรถประกาศแนะนำตัวเอง...” (วิรัช ต้นยาง 2556, 14 มกราคม)

(3) กลุ่มผู้ช่วยเหลือในการหาเสียง (ภาคประชาชน)

นางสาวกรรณิการ์ นาคอินทร์ กล่าวว่า “...ท่านทำตามกฎหมายระเบียบการเลือกตั้งที่ กกต.จังหวัดปทุมธานีกำหนดทุกอย่าง เริ่มต้นจากการขออนุญาตหน่วยงาน

ราชการทุกแห่งในจังหวัดปทุมธานี ในการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ติดตั้งป้าย หรือแม้กระทั่งการส่งหนังสือขออนุญาตให้ผู้มีรายชื่อตามรายการเป็นผู้ช่วยในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งหรือเป็นตัวแทนผู้สมัครไปยัง กกต.จังหวัดปทุมธานี คือทำตามกฎหมายทุกอย่าง หากมีข้อสงสัย หรือว่ามีอะไรที่ไม่แน่ชัด ในช่วงที่ท่านลงสมัครรับเลือกตั้งในครั้งแรก ท่านก็จะปรึกษาผู้รู้ หรือนักกฎหมายอยู่ตลอด ซึ่งในครั้งนั้นท่านไม่ได้จัดให้มีการปราศรัยหาเสียง แต่ท่านใช้ชีวิตเดินเคาะตามบ้าน หรือการพูดหาเสียงบนรถ บางครั้งก็มีคนพูดให้บ้าง ซึ่งท่านเดินจะหาเสียงทุกบ้าน เดินทุกหลังคาเรือนในจังหวัดปทุมธานี...” (กรรณิการ์ นาคอินทร์ 2556, 21 มกราคม)

นางทองใบ ใจมั่น กล่าวว่า “...ไม่มีการปราศรัยหาเสียงแต่ท่านออกพบประชาชนโดยใช้กลุ่มเครือข่ายเป็นหลัก ยกตัวอย่างเช่น ตัวที่อยู่อำเภอคูบางหลวงในตอนที่ท่านหาเสียงท่านก็มาหาพี่ เพื่อให้พี่เป็นคนพาออกไปพบปะประชาชนในหมู่บ้าน โดยที่ท่านเข้าไปพบเกือบทุกหลังคาเรือน พอท่านไปถึงก็แนะนำตัว ขอคะแนนจากชาวบ้าน...” (ทองใบ ใจมั่น 2556, 18 มกราคม)

นางพิมพ์ประวี ทองประสงค์ กล่าวว่า “...วิธีการหาเสียงของท่านนายก มีหลายอย่าง ทั้งเดิน ทั้งถีบจักรยาน บางที่พายเรือ คือแก็บเป็นลูกชานา แก็บทำได้ทุกอย่าง และท่านก็เดินเข้าหาคนได้ทุกบ้าน ใครชอบหรือไม่ชอบท่านไม่สนใจ ท่านเข้าได้ทุกบ้าน...” (พิมพ์ประวี ทองประสงค์ 2556, 15 มกราคม)

นายอรุณ นิลประดับ กล่าวว่า “...หาเสียงตามปกติ ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนดทุกอย่าง เช่น ประชาสัมพันธ์ ป้ายหาเสียง รถหาเสียง ส่วนมากท่านจะเดินหาเสียงมากกว่า บางพื้นที่ที่อยู่ห่างกันท่านก็ขึ้นรถไปก่อน พอมาหมู่บ้านท่านก็ลงเดินหาเสียง หาเสียงแบบเข้าถึงประชาชนมาก อีกอย่างท่านหาเสียงตั้งแต่ยังไม่ได้ประกาศการแข่งขันเลือกตั้งท่านทำดีมาตั้งแต่ตอนที่ท่านยังเป็น สจ. ...” (อรุณ นิลประดับ 2556, 30 มกราคม)

นายเดชา พวงงาม กล่าวว่า “...ติดป้าย และเข้าพบประชาชนเคาะประตูบ้าน และก็ไปตามกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่ท่านรู้จัก ท่านใช้วิธีการพื้นๆของท่านแบบบ้านๆ ลูกทุ่งๆ หรือเวลาที่ท่านไปงานแล้วท่านขึ้นเวทีพูดกับประชาชน ...” (เดชา พวงงาม 2556, 25 มกราคม)

3) วิธีการในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งรูปแบบอื่นๆที่ไม่เป็นไปตามกฎหมายกำหนด

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ใกล้ชิดของ นายชาญ พวงเพ็ชร์ เกี่ยวกับวิธีการในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งรูปแบบอื่นๆที่ไม่เป็นไปตามกฎหมายกำหนด ในช่วงการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 จากการสัมภาษณ์กลุ่มเครือข่ายของนายชาญ พวงเพ็ชร์ กลุ่มนักการเมืองผู้ใกล้ชิด และกลุ่มผู้ช่วยเหลือในการหา

เสียง (ภาคประชาชน) พบว่า ผู้ให้ข้อมูลทุกกลุ่มให้ข้อมูลเกี่ยวกับการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของนายชาญ พวงเพชร ว่าไม่มีการแจกเงิน หรือแจกสิ่งของ เพื่อเป็นการซื้อคะแนนเสียงในการเลือกตั้งนายก อบจ.การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 ซึ่งอาจวิเคราะห์ได้ว่าในช่วงนั้น นายชาญ พวงเพชร ไม่ มีงบประมาณในการหาเสียงมากนัก อีกทั้งการเลือกตั้งดังกล่าวเป็นการเลือกตั้งที่กำหนดพื้นที่ทั้ง จังหวัดปทุมธานี หากมีการซื้อเสียงจะต้องใช้งบประมาณสูงมาก จึงใช้วิธีการนำเสนอผลงานที่ ผ่านมาให้ประชาชนรับทราบ และแสดงความจริงใจต่อประชาชนให้เห็นถึงความตั้งใจจริงที่ อยากจะพัฒนาพื้นที่จังหวัดปทุมธานีให้เจริญก้าวหน้า ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งในครั้งนั้น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

(1) กลุ่มเครือข่ายคือนายชาญ พวงเพชร

นายอุดม แสงน้ำ กล่าวที่ “...ไม่มีการซื้อเสียงแน่นอน เพราะว่าท่าน เป็นคนไม่มีเงิน ทำมาหากินเล็กๆน้อยๆตามปกติ ซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งตอนนั้นมีรถดินร่วนหูน้หากินกับ เพื่อนบ้านแถวนี้เท่านั้น...” (อุดม แสงน้ำ 2556, 18 มกราคม)

พระครูวิมลกิจจานุกูล กล่าวที่ “...ไม่มี...” (พระครูวิมลกิจจานุกูล 2556, 20 มกราคม)

นางสาวละเอียด พวงเพชร กล่าวที่ “...ไม่มีเพราะว่าตอนนั้นแก่ก็ ไม่ค่อยมีเงิน ขนาดติดป้ายประกาศหาเสียงยังมาขอแรงชาวบ้านไปช่วยๆกันเลย เสร็จแล้วก็กินข้าว กินปลาคนละอ้อมก็กลับบ้าน ตอนหาเสียงก็ชาวบ้านออกไปช่วยกัน เพราะอยากให้คนบ้านตัวเองได้ เป็น ไม่มีการจ้าง ช่วยๆกันทั้งนั้น...” (ละเอียด พวงเพชร 2556, 20 มกราคม)

(2) กลุ่มนักการเมืองผู้ใกล้ชิด

นายรังสิต ไยยง กล่าวที่ “...ไม่มีเพราะว่าถ้าจะจ่ายเงินก็ไม่มีเงินที่ จะจ่าย...” (รังสิต ไยยง 2556, 24 มกราคม)

นายสวาง สีเขียว กล่าวที่ “...ท่านไม่มีเพราะว่าท่านไม่มีเงินมาก...” (สวาง สีเขียว 2556, 28 มกราคม)

นายวิทยา แม้นทอง กล่าวที่ “...ไม่มีการซื้อเสียง อีกทั้งแก่ก็ไม่มีเงิน มากเลือกตั้งทั้งจังหวัดซื้อไม่ไหว...” (วิทยา แม้นทอง 2556, 18 มกราคม)

นายยอด ภูเฉลิมตระกูล กล่าวที่ “...ไม่มีแน่นอน เพราะว่าไม่ใช่คน รวยอะไรมาก แคกลางๆ ก็แค่มีการกินกัน หรือเลี้ยงกันในหมู่คณะที่ไปหาเสียงด้วยกัน หรือหว่าคะแนน ที่ออกหาเสียงก็แค่นั้น แต่จะให้มาซื้อกันไม่มี...”

“...อย่างผมยืนยันได้ว่าไม่เคยได้รับเงินหรือได้ยินว่าท่านให้เงินมา แจกเพื่อซื้อเสียงเลย ที่สำคัญเลยที่ท่านนายกชาญท่านได้รับการเลือกตั้งเพราะว่าแรงศรัทธาของ

ประชาชน และก็ได้ด้วยผลงานของท่าน ซึ่งท่านออกงานออกการตลอด งานเล็กงานน้อยหรืองานวัด ท่านไปหมด...” (ยอด ภูเฉลิมตระกูล 2556, 22 มกราคม)

นายสมเกตุ แก้วเก่ง กล่าวว่า “...ไม่มี เพราะว่าแจกไม่ไหว มันทั้ง จังหวัด...” (สมเกตุ แก้วเก่ง 2556, 21 มกราคม)

นายวิรัช ต้นยาง กล่าวว่า “...ไม่ได้มีการซื้อเสียงอะไรหรอก เพราะว่าไม่รู้จะเอาเงินมาจากไหน แค่ว่าทำป้าย หรือแค่ค่าเลี้ยงกันเป็นกลุ่มๆแกก็จะลำบากแล้ว ...”

(วิรัช ต้นยาง 2556, 14 มกราคม)

(3) กลุ่มผู้ช่วยเหลือในการหาเสียง (ภาคประชาชน)

นางสาวกรรณิการ์ นาคอินทร์ กล่าวว่า “...ไม่มีการซื้อเสียงเลือกตั้ง ทั้งสามสมัย ได้มาโดยบริสุทธิ์จริงๆ...” (กรรณิการ์ นาคอินทร์ 2556, 21 มกราคม)

นางทองใบ ใจมั่น กล่าวว่า “...ไม่มีการซื้อเสียง แต่เวลาที่ออกหาเสียง ก็จะมีแค่อลิโพ กระทั่งแดง กินกันแก้น้อยเท่ากัน หรือกินข้าวกินเล็กน้อย...” (ทองใบ ใจมั่น 2556, 18 มกราคม)

นางพิมพ์ประวี ทองประสงค์ กล่าวว่า “...พ้อออกไปหาเสียงกับท่าน ตามชุมชนอิสลาม เค้านอกว่าอย่างท่านนายกชาญไม่ต้องเอาเงินมาซื้อหรือเค้าให้ด้วยใจเลย เพราะว่าท่านนายกชาญทำให้เค้าด้วยใจ เงินซื้อพวกเค้าไม่ได้ พักคิดว่าการที่นายกท่านเอาใจซื้อใจ มันได้แน่นอนมากกว่าเอาเงินซื้อใจกัน...” (พิมพ์ประวี ทองประสงค์ 2556, 15 มกราคม)

นายอรุณ นิลประดับ กล่าวว่า “...ไม่มี ยิ่งถ้าเป็นการแจกเงินแจกทอง ยิ่งไม่มีเลย แล้วถ้าเป็นตอนที่ไปหาเสียงด้วยกันเยอะๆก็จะซื้อกินกันเองมากกว่า ไม่มีการเลี้ยง...”

(อรุณ นิลประดับ 2556, 30 มกราคม)

นายเดชา พวงงาม กล่าวว่า “...ไม่มีการซื้อเสียง เพราะว่าท่านไม่มีเงิน และท่านก็พูดว่าเราจะอาสาเข้าไปรับใช้ประชาชน แล้วต้องไปซื้อเสียงเค้ามา ไม่เอาดีกว่า ท่านคิดว่า จะเอาความมุ่งมั่นของท่านอาสาทำงานให้ประชาชนดีกว่า แต่ที่สำคัญท่านไม่มีเงิน...”

(เดชา พวงงาม 2556, 25 มกราคม)

4) กลยุทธ์ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ใกล้ชิดของ นายชาญ พวงเพชร เกี่ยวกับกลยุทธ์ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ในช่วงการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547จากการสัมภาษณ์ข้อมูลของกลุ่มเครือข่ายของนายชาญ พวงเพชร กลุ่มนักการเมืองผู้ใกล้ชิด และกลุ่มผู้ช่วยเหลือในการหาเสียง (ภาคประชาชน) พบว่า นายชาญ พวงเพชร ใช้กลยุทธ์ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งแบบสุจริต เน้นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อประชาชน และ

การเข้าถึงประชาชนแบบถึงตัว และเน้นความสุภาพและเป็นกันเองกับประชาชน และใช้กลุ่มเครือข่ายของผู้นำทางการเมืองในระดับต่างๆ เป็นสื่อกลางในการเข้าหาและขอคะแนนเสียงจากประชาชนในพื้นที่ต่างๆ ซึ่งนายชาญ พวงเพ็ชร์ ใช้กลยุทธ์ในการหาเสียงเลือกตั้งในลักษณะตรงข้ามกับคู่แข่งทางการเมือง ประกอบกับประชาชนในจังหวัดปทุมธานีเกิดความรู้สึกเบื่อหน่ายต่อการทำงานของนักการเมืองกลุ่มเดิม ทำให้กลยุทธ์ในการหาเสียงของนายชาญ พวงเพ็ชร์เป็นที่สนใจของประชาชนในขณะนั้น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

(1) กลุ่มเครือข่ายของนายชาญ พวงเพ็ชร์

นายอุดม แสงน้ำ กล่าวว่า “...กลยุทธ์ คือ ท่านมีเพื่อนฝูงมากในขณะที่ท่านดำรงตำแหน่ง สจ. ซึ่งได้ช่วยเหลือท่านโดยกระจายข่าว ช่วยหาเสียงในเขตพื้นที่ของท่าน ว่าคนๆนี้ลงสมัครนายก อบจ.นะ ช่วยๆกันหน่อย ซึ่งท่านก็ได้ไปหาเสียงทุกที่ในจังหวัด อีกทั้งคนในจังหวัดปทุมธานีในขณะนั้นก็เริ่มเบื่อการเมืองเก่าๆ ท่านจึงหาเสียงด้วยสโลแกนที่ว่า พลิกโฉมเมืองปทุม ซึ่งก็มีผู้สมัครหลายคนเขียนป้ายหาเสียงข้อความว่า ปทุมธานีมีด่า จะได้สว่างซักที...” (อุดม แสงน้ำ 2556, 18 มกราคม)

พระครูวิมลกิจจานุกูล กล่าวว่า “...สำคัญเลยคือ ประชาชนเค้าเห็นท่านนายกทำงาน ท่านได้ใจประชาชน เพราะช่วยเหลือและถึงทุกคน เวลาหาเสียงก็ไปตามบ้าน อีกอย่างท่านไม่เคยมีประวัติเสีย ไม่มีเรื่องอื้อฉาว...”

“...ส่วนหนึ่งเพราะว่าชาวบ้านเค้าเบื่อพวกเดิมๆ หลายๆปีที่ผ่านมามีไม่เห็นพัฒนาอะไรให้กับปทุมธานี อยู่อย่างไรก็อย่างนั้น ชาวบ้านก็อยากลองเปลี่ยนนายก อบจ. กัน ซึ่งก่อนหน้านี้ชาวบ้านไม่เคยรู้เลยว่า อบจ.มีหน้าที่ทำอะไร พอนายกชาญไปหาเสียงเกี่ยวกับหน้าที่ ที่ อบจ.สามารถทำให้ได้ ชาวบ้านก็สนใจ และอยากเปลี่ยนเพื่อให้ปทุมธานีพัฒนาขึ้นตามที่หาเสียงไว้ในตอนนั้น...” (พระครูวิมลกิจจานุกูล 2556, 20 มกราคม)

นางสาวละเอียด พวงเพ็ชร์ กล่าวว่า “...ตอนแรกเป็นกำนันแกลไปช่วยงานบ้านเค้าทุกงาน แกลเข้าทุกบ้าน ชอบไม่ชอบแกลไม่สนเข้าไปขอเสียงเค้าหมด แล้วช่วงนั้นชาวบ้านเค้าเบื่อการเมืองเก่า ส่วนใหญ่เป็นคนรุ่นใหม่ๆ ที่มองเห็นว่ากลุ่มการเมืองเก่าไม่ได้ทำอะไรเพื่อคนปทุม ก็เลยอยากเปลี่ยน พอดีนายชชาญมาลงแข่ง คนก็หันมาช่วยลงคะแนนให้เยอะ...”

“...เวลาที่แกลจะไปหาเสียงในต่างอำเภอ แกลก็จะเข้าไปหากำนันผู้ใหญ่บ้าน แล้วยัง สจ. ในเขตนั้นให้ช่วยพาไปขอคะแนนเสียงในแต่ละบ้าน แล้วยังมีพวก นายก อบต. หลายๆที่ที่แกลรู้จัก แกลก็ให้พวกนี้พาเข้าหาเสียงด้วย...” (ละเอียด พวงเพ็ชร์ 2556, 20 มกราคม)

(2) กลุ่มนักการเมืองผู้ใกล้ชิด

นายรังสิต ไยยง กล่าวว่า “...กลยุทธ์ของท่านคือ เน้นการไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด และไม่สนับสนุนกลุ่มอิทธิพล ซึ่งเป็นภาพลักษณ์ที่ดีทางการเมือง...” (รังสิต ไยยง 2556, 24 มกราคม)

นายสงว สี่เขียว กล่าวว่า “...ท่านหาเสียงแบบถึงลูกถึงคน ท่านเดินเข้าทุกบ้าน โดยท่านเข้าไปหาเสียงทุกที่ทุกอำเภอ ไม่แบ่งแยกว่าเป็นพวกหรือไม่เป็นพวก ซึ่งเวลาที่ท่านเข้าไปท่านก็จะเข้าไปหากลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือ กลุ่ม สท. ที่ท่านรู้จักและสนิทให้ช่วยพาไปหาชาวบ้านในพื้นที่ แล้วท่านเป็นคนพูดเก่ง อีกอย่างในตอนนั้นท่านมีผลงานโดดเด่นมาก...”

“...ท่านขยันมาก เดินอย่างเดียว นั่งรถก็ส่วนน้อย ขนาดว่าตามท้องไร่ท้องนา มีบ้านอยู่หลังเดียวท่านยังเดินไปหาเลยเพื่อขอคะแนน เพราะว่าในสมัยแรกท่านก็ทำแบบเก็บเล็กผสมน้อยขอคะแนนทุกบ้านทุกหลังเพราะว่าคนยังไม่รู้จักท่าน...” (สงว สี่เขียว 2556, 28 มกราคม)

นายวิทยา แม้นทอง กล่าวว่า “...ในสมัยแรกก็ยังไม่มียุทธศาสตร์ทำไร่ที่เค้านลงสมัครไปในช่วงนั้นเพราะว่าการเมืองของจังหวัดปทุมธานีมันเต็มที่แล้ว และชาวบ้านก็อยากจะเปลี่ยนคน เปลี่ยนผู้บริหารระดับจังหวัดบ้าง...” (วิทยา แม้นทอง 2556, 18 มกราคม)

นายยอด ภูเฉลิมตระกูล กล่าวว่า “...การที่แกลงใจในกลุ่มของสมาชิกสภาจังหวัดด้วยกัน เพราะว่าแกลงเป็นคนกล้าและเป็นผู้นำในหลายๆ เรื่อง โดยมีสมาชิกกลุ่มหนึ่งให้กำลังใจและช่วยสนับสนุนบ้างส่วนหนึ่ง เพราะเห็นว่าแกลงเป็นนักต่อสู้และมีความเป็นผู้นำที่จะนำพาท้องถิ่น อบจ. ไปได้ พอมีสมาชิกที่ให้การสนับสนุนและก็มีสมาชิกที่ลงในแต่ละเขต แกลงก็เริ่มมีฐานการเมืองบ้าง เพราะว่าสมาชิกก็ช่วยหาเสียงในแต่ละเขต ซึ่งสมาชิกก็จะไปรู้จักกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อบต. ในพื้นที่ ก็ทำให้แกลงมีเครือข่ายที่ช่วยเหลือแกลงกว้างมากขึ้น...” (ยอด ภูเฉลิมตระกูล 2556, 22 มกราคม)

นายสมเกตุ แก้วเก่ง กล่าวว่า “...ท่านนายกชาญเป็นคนที่ยังเดิน เดินทนมาก เวลาหาเสียงท่านเดินเข้าหาประชาชนทุกบ้าน เคาะทุกบ้าน เข้าทุกซอยทั่วถึง ท่านเดินเก่งมาก...” (สมเกตุ แก้วเก่ง 2556, 21 มกราคม)

นายวิรัช ดันยาง กล่าวว่า “...คนๆนี้ติดชาวบ้าน ชอบคุย ชอบหัวเราะ เวลาไปหาเสียงเหมือนอ้อน กอดเค้านบ้าง เข้าถึงประชาชน บางทีไปพูด ไปกอดคนแก่ๆ บางคนทำไม่ได้อย่างแกลง การหาเสียงของแกลงคือเข้าทุกบ้าน ไม่เลือกไม่ว่าจะเด็ก ผู้ใหญ่ ทุกวันนี้เด็กๆเรียกลุงชาญกันหมดแล้ว เพราะว่าแกลงชอบเล่นกับเด็ก หยอกล้อกับคนแก่ เห็นใครก็ทัก คุยกับเค้าทำให้คนเค้าติดใจแกลง เพราะว่าแกลงไม่ถือตัว...” (วิรัช ดันยาง 2556, 14 มกราคม)

(3) กลุ่มผู้ช่วยเหลือในการหาเสียง (ภาคประชาชน)

นางสาวกรรณิการ์ นาคอินทร์ กล่าวว่า “...ท่านจะพยายามพูดให้ชาวบ้านรู้จักตัวตนของท่านว่าเป็นอย่างไรให้มากที่สุด และบอกเสมอว่าท่านพร้อมที่จะมารับใช้ประชาชนในจังหวัดปทุมธานี...”

“...ท่านคิดว่า จะทำอย่างไรให้ตัวท่านเข้าไปนั่งอยู่ในใจประชาชนได้ เพราะว่าท่านเป็นผู้สมัครน้องใหม่ และเป็นผู้สมัครที่อยู่ในอำเภอที่เล็กในทั้งหมด 7 อำเภอของจังหวัดปทุมธานี ซึ่งสามโคกเป็นอำเภอที่มีประชากรน้อยที่สุด เพราะฉะนั้นจึงต้องพยายามให้อย่างไรก็ได้ให้ตัวเราเข้าไปนั่งอยู่ในใจประชาชนให้ได้มากที่สุด ให้ประชาชนยอมรับว่าจากประสบการณ์ที่ท่านเคยเป็นผู้ใหญ่บ้านกำนัน หรือเป็น สจ.มาก่อนนั้น เราสามารถที่จะลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายก อบจ.ตรงนี้ได้ เพื่อที่จะช่วยเหลือประชาชนในระดับจังหวัดได้...”

“...วิธีการที่ท่านไปถึงบ้าน ท่านก็จะบอกว่าท่านเป็นใครมาก่อน ทำอะไรมาบ้าง และพร้อมที่จะทำงานตรงนี้ให้กับประชาชน ซึ่งท่านก็เป็นคนบ้านๆ ไม่มีพิธีรีตองอะไรมาก ไปถึงท่านก็จะกอดจะจับมือ บางครั้งก็กราบก็ไหว้ชาวบ้านอยู่ตลอด เป็นกันเอง...” (กรรณิการ์ นาคอินทร์ 2556, 21 มกราคม)

นางทองใบ ใจมั่น กล่าวว่า “...กลยุทธ์ที่สำคัญของท่านคือการเข้าถึงประชาชน และการใช้เครือข่ายของกลุ่มอาสาต่างๆ ในช่วงนั้นช่วยหาเสียงซึ่งเครือข่ายที่ว่าเมื่อเวลาทำงานก็จะเหมือนใยแมงมุมที่จะเชื่อมโยงแกนนำต่างๆ ให้มารู้จักกัน หรือแนะนำกัน...” (ทองใบ ใจมั่น 2556, 18 มกราคม)

นางพิมพ์ประวี ทองประสงค์ กล่าวว่า “...ท่านมีวิธีการในการหาเสียงน่ารักมาก ท่านเข้าทั้งเด็ก ผู้ใหญ่ วัยรุ่น เยาวชน ท่านเข้าได้หมด ไม่ว่าจะกิจกรรมใดๆ กิจกรรมงานของวัยรุ่นท่านก็ทำตัววัยรุ่น งานคนแก่ท่านก็เข้าไปทำตัวอ่อนน้อม เข้าไปกอด อย่างพี่ที่เป็นผู้หญิงมันน้อยคนมากที่จะเข้ามากอดกันได้ เพราะถ้าคนที่ไม่มีใจจริงๆ อาการจะไม่ออกมาในรูปของการสร้างความสนิทสนมแน่นอน แต่ท่านนายกชาลย์ไม่ว่าท่านจะกอดคนสาวหรือกอดเด็กท่านจะทำได้อย่างแนบสนิทใจ เพราะท่านไม่ได้คิดอะไรเกินเลย นอกจากความรู้สึก รักแบบเครือญาติ ท่านทำอย่างนั้นจริงๆ...”

“...ท่านได้ใจประชาชนมาก คำว่าได้ใจประชาชน คือ เวลาที่มีงานสังคม หรืองานต่างๆ ก็เห็นท่านตลอด และท่านก็เป็นกันเองกับทุกกลุ่ม ไม่ว่าจะเด็กเล็ก ผู้ใหญ่ วัยรุ่น ท่านเข้าได้หมด อย่างผู้สูงวัยท่านจะเข้าไปกอด กราบได้ท่านกราบเลย เด็กเล็กๆ จะเรียกท่านว่าลุงชาลย์ติดปากเลย เพราะว่าท่านไม่ถือตัวว่าตนเป็นนายก ขนาคูรู้ว่าไม่ใช่พวกท่านก็เข้าหาทำให้ท่านทำงานได้ง่าย...” (พิมพ์ประวี ทองประสงค์ 2556, 15 มกราคม)

นายอรุณ นิลประดับ กล่าวว่า “...ตอนนั้นประชาชนอยากเห็นการเปลี่ยนแปลงมากกว่า แล้วท่านนายกชายก็เป็นทางเลือกใหม่ของชาวปทุมธานี...” (อรุณ นิลประดับ 2556, 30 มกราคม)

นายเดชา พวงงาม กล่าวว่า “...กลยุทธ์ที่ใช้คือ เข้าถึงประชาชน เป็นกันเอง และที่สำคัญท่านไปหากกลุ่มผู้นำชุมชนที่ท่านรู้จัก กับอีกประการหนึ่งคือประชาชนต้องการเปลี่ยนเพื่อให้จังหวัดเราทัดเทียมกับจังหวัดอื่นๆ...” (เดชา พวงงาม 2556, 25 มกราคม)

5) การแสวงหา และรวบรวมผู้สนับสนุน/หัวคะแนน ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ใกล้ชิดของ นายชาญ พวงเพ็ชร์ เกี่ยวกับการแสวงหา และรวบรวมผู้สนับสนุน/หัวคะแนน ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ในช่วงการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 จากการสัมภาษณ์กลุ่มเครือญาติของนายชาญ พวงเพ็ชร์ กลุ่มนักการเมืองผู้ใกล้ชิด และกลุ่มผู้ช่วยเหลือในการหาเสียง (ภาคประชาชน) พบว่า นายชาญ พวงเพ็ชร์ มีการแสวงหาและรวบรวมผู้สนับสนุน/หัวคะแนนในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งโดยแบ่งเป็นผู้สนับสนุนจำนวน 3 ระดับ คือ กลุ่มผู้สนับสนุนในระดับอำเภอ ได้แก่ กลุ่มสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีที่ร่วมลงสมัครรับเลือกตั้งในทีมงานเดียวกัน ซึ่งกลุ่มผู้สนับสนุนในระดับอำเภอก็จะเครือข่ายเชื่อมโยงกับผู้สนับสนุนในระดับตำบลและระดับหมู่บ้านในสายเดียวกัน กลุ่มผู้สนับสนุนในระดับตำบลมีบทบาทในการสนับสนุนและประสานกลุ่มผู้สนับสนุนในระดับหมู่บ้าน หรือผู้ที่ได้รับความเคารพนับถือจากชาวบ้านในตำบล และกลุ่มผู้สนับสนุนในระดับหมู่บ้านซึ่งมีความใกล้ชิดกับประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งมากที่สุด มีบทบาทกับผู้สนับสนุนในระดับกลุ่มของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในกลุ่มหมู่บ้านนั้นๆ ซึ่ง นายชาญ พวงเพ็ชร์ มีวิธีการแสวงหาและรวบรวมผู้สนับสนุนเหล่านี้โดยการสร้างความสัมพันธ์ในเชิงอุปถัมภ์ต่อกันเมื่อครั้งดำรงตำแหน่งเป็นประธานชมรมกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จังหวัดปทุมธานี และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ดังรายละเอียดต่อไปนี้

(1) กลุ่มเครือญาติของนายชาญ พวงเพ็ชร์

นายอุดม แสงน้ำ กล่าวว่า “...ส่วนใหญ่คนที่มาช่วยก็ช่วยด้วยใจ ทั้งนั้น ส่วนใหญ่ก็ขอแรงกันไป คนที่ไปก็ไปด้วยใจจริงๆ ไม่มีค่าตอบแทน ไม่มีรูปแบบการใช้เงินแทรกซึมไปตามชาวบ้าน สจ. กำนัน...” (อุดม แสงน้ำ 2556, 18 มกราคม)

พระครูวิมลกิจจานุกูล กล่าวว่า “...ท่านนายกท่านก็เลือกเอาเฉพาะคนที่เอางานเอาการ เข้าถึงประชาชนแบบท่าน ท่านถึงจะเอามาร่วมเป็นทีมกับท่าน บางทีก็เป็นแกนนำของ

ชาวบ้านในแต่ละหมู่บ้าน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สจ. หรือคนเก่าคนแก่ที่ชาวบ้านเคารพนับถือในหมู่บ้านนั้น ท่านก็เข้าไปหาถึงบ้าน...” (พระครูวิมลกิจจานุกูล 2556, 20 มกราคม)

นางสาวละเอียด พวงเพ็ชร กล่าวว่า “...แกเป็นคนที่มีคนรู้จักเยอะ ตั้งแต่ตอนเป็น สจ. แล้ว พอลงสมัครก็มีทีม คือ สจ. ในแต่ละเขต ซึ่ง สจ.พวกนี้ก็มีทีมงานที่ลงหาเสียงในพื้นที่อยู่แล้ว แล้วยิ่งตอนแกเป็นกำนันแกก็รู้จักกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในทุกหมู่บ้าน ทุกตำบลในปทุมธานี...” (ละเอียด พวงเพ็ชร 2556, 20 มกราคม)

(2) กลุ่มนักรการเมืองผู้ใกล้ชิด

นายรังสิต ไยยง กล่าวว่า “...ในช่วงนั้นท่านไม่มีผู้สนับสนุนที่ออกตัวมากนัก เพราะว่าคนที่จะสนับสนุนเกรงกลัวอิทธิพล หัวคะแนนที่สำคัญของท่านคือชาวบ้านที่ไปช่วยท่านหาเสียง ซึ่งในความเป็นจริงแล้วในการลงสมัครแข่งขันในตำแหน่งนายก อบจ. จำเป็นต้องมีหัวคะแนน จำเป็นต้องมีผู้สนับสนุนในแต่ละเขตเลือกตั้ง นั้นหมายความว่าผู้สมัครจะต้องมีทุนมากพอหรือมีบารมีพอสมควรที่จะสามารถทำแบบนั้นได้ แต่ในช่วงนั้นท่านนายกชาญท่านไม่มีเงินที่จะทำอย่างนั้นได้ จะมีก็เพียงแต่ชาวบ้านที่ร่วมด้วยช่วยกันด้วยใจ ในครั้งนั้นไม่มีหัวคะแนน...” (รังสิต ไยยง 2556, 24 มกราคม)

นายสง สี่เขียว กล่าวว่า “...ท่านก็ไปตามกลุ่มที่รู้จักกันตอนเป็นกำนันผู้ใหญ่บ้าน และกลุ่ม สท.ที่สนิท แต่ในอำเภอที่ไกลๆ อย่างหนองเสือ ลำลูกกาที่จะได้น้อยหน่อย แต่ถ้าเป็นอำเภอสามโคกหรือใกล้เคียงนี้ท่านได้หมด...” (สง สี่เขียว 2556, 28 มกราคม)

นายวิทยา แม้นทอง กล่าวว่า “...ส่วนมากเค้าจะเข้าทางกลุ่มสตรี กลุ่มสตรีช่วยเหลือเค้าได้มาก อีกทั้งเค้าก็มีกลุ่มของกำนันผู้ใหญ่บ้านที่เป็นฐานเก่าเค้ามาก่อนก็ช่วยเหลือสนับสนุนเยอะมาก กำนันผู้ใหญ่บ้านบางคนก็เป็นหัวคะแนนช่วยหาเสียงให้เค้า...” (วิทยา แม้นทอง 2556, 18 มกราคม)

นายยอด ภูเฉลิมตระกูล กล่าวว่า “...ตอนที่ลงสมัครมีสมาชิกกลุ่มหนึ่งให้กำลังใจและช่วยสนับสนุนบ้างส่วนหนึ่ง เพราะเห็นว่าแกเป็นนักต่อสู้และมีความเป็นผู้นำที่จะนำพาท้องถิ่น อบจ. ไปได้ พอมีสมาชิกที่ให้การสนับสนุนและก็มีสมาชิกที่ลงในแต่ละเขต แกก็เริ่มมีฐานการเมืองบ้าง เพราะว่าสมาชิกก็ช่วยหาเสียงในแต่ละเขต ซึ่งสมาชิกก็จะไปรู้จักกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อบต.ในพื้นที่ ก็ทำให้แกมีเครือข่ายที่ช่วยเหลือแกกว้างมากขึ้น...” (ยอด ภูเฉลิมตระกูล 2556, 22 มกราคม)

นายสมเกตุ แก้วเก่ง กล่าวว่า “...ท่านจะมีกลุ่มที่ไปตามกลุ่มของผู้นำท้องถิ่น และกลุ่มผู้นำท้องที่ ในแต่ละพื้นที่...” (สมเกตุ แก้วเก่ง 2556, 21 มกราคม)

นายวิรัช ต้นยาง กล่าวว่า “...ก็มีกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิก หรือพวก อบต. เรียกกันว่า กลุ่มคนชอบชาญ เพราะว่ามีแนวทางเดียวกัน ตกลงกันว่ายัง ings ก็ต้องช่วย นายชาญ พวงเพ็ชร์ ลักษณะแบบเป็นการไปพูดต่อกัน อย่างผู้ใหญ่ในตำบลนั้นก็ไปช่วยพูดกับชาวบ้านว่าชาญเป็นอย่างไร คืออย่างไร...” (วิรัช ต้นยาง 2556, 14 มกราคม)

(3) กลุ่มผู้ช่วยเหลือในการหาเสียง (ภาคประชาชน)

นางสาวกรรณิการ์ นาคอินทร์ กล่าวว่า “...ส่วนใหญ่ท่านจะไปตามกลุ่มกำนันผู้ใหญ่บ้านก่อน แล้วค่อยๆขยายไปตามเพื่อนฝูง ซึ่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในสมัยนั้นเป็นส่วนสำคัญในการช่วยเหลือท่านในการหาเสียง...” (กรรณิการ์ นาคอินทร์ 2556, 21 มกราคม)

นางทองใบ ใจมั่น กล่าวว่า “...ใช้แกนนำ และกลุ่มเครือข่าย...” (ทองใบ ใจมั่น 2556, 18 มกราคม)

นางพิมพ์ประวี ทองประสงค์ กล่าวว่า “...ท่านจะไม่หาพรรคพวกแล้วมาสร้างเป็นกระแสใหญ่ๆนะ ท่านก็เอาพรรคพวกที่เป็นคนที่ลงมาคลุกคลีกับชาวบ้านได้ ท่านไม่ชอบที่จะเอาคนนักเลงมาอยู่ด้วย ไม่ชอบให้เอาอำนาจลงไปยุ่งกับชาวบ้าน ท่านจะบอกตลอดว่าให้เข้าไปหาชาวบ้านไม่ใช่เข้าไปบังคับเขา...” (พิมพ์ประวี ทองประสงค์ 2556, 15 มกราคม)

นายอรุณ นิลประดับ กล่าวว่า “...ท่านรู้จักกับใครท่านก็ฝากฝังขอให้ช่วยเหลือ อีกอย่างท่านเป็นคนที่มีพวกเยอะมากตั้งแต่สมัยที่ท่านเป็นกำนันผู้ใหญ่บ้าน แล้วกำนันผู้ใหญ่บ้านเค้าก็มีเครือข่ายถึงกันทั่วทั้งจังหวัด...” (อรุณ นิลประดับ 2556, 30 มกราคม)

นายเดชา พวงงาม กล่าวว่า “...กำนัน เพราะว่ากำนันมีอยู่ทุกตำบล และผู้ใหญ่บ้านก็มีอยู่ทั่วปทุมธานี ซึ่งตอนนั้นได้มีการตั้งชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้านจังหวัดปทุมธานี ซึ่งท่านก็ใช้การสื่อสารทางกำนันผู้ใหญ่บ้านเหล่านี้ สิ่งนี้ก็ได้หมายความว่าท่านจะได้รับการตอบรับจากกำนันผู้ใหญ่บ้านทุกที่ เพราะว่ากำนันผู้ใหญ่บ้านบางกลุ่มก็มีเครือข่ายหรือฐานกับกลุ่มการเมืองเดิมยึดโยงกันอยู่แล้วแต่สิ่งที่ท่านนายกชาญท่านทำก็ได้มาซึ่งการชนะการเลือกตั้งได้ในปี 2547...” (เดชา พวงงาม 2556, 25 มกราคม)

6) การวางแผนให้ผู้สนับสนุน/หัวคะแนน ช่วยเหลือในการณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ใกล้ชิดของ นายชาญ พวงเพ็ชร์ เกี่ยวกับการวางแผนให้ผู้สนับสนุน/หัวคะแนน ช่วยเหลือในการณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ในช่วงการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 จากการสัมภาษณ์ข้อมูลของกลุ่มเครือข่ายของนายชาญ พวงเพ็ชร์ กลุ่มนักการเมืองผู้ใกล้ชิด และกลุ่มผู้ช่วยเหลือในการหาเสียง (ภาคประชาชน) พบว่า นายชาญ พวงเพ็ชร์ มีการจัดประชุมในกลุ่มทีมงาน และวางแผนการออก

ปรากฏตัวต่อประชาชนในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งทุกครั้ง โดยมีการประสานไปยังกลุ่มผู้สนับสนุนในระดับอำเภอ ระดับตำบล และระดับหมู่บ้าน ในแต่ละเขตพื้นที่ให้ทราบและเตรียมการรองรับในการลงพื้นที่เพื่อรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ซึ่งความสัมพันธ์ของผู้สนับสนุนในระดับหมู่บ้านกับชาวบ้านนั้น มักเป็นความสัมพันธ์ในระบบเครือญาติ ระบบอุปถัมภ์ หรือความสัมพันธ์ในรูปแบบของความอาวุโส ซึ่งนายชาญ พวงเพ็ชร์ ได้ใช้กลุ่มของผู้สนับสนุนในแต่ละระดับเป็นสื่อกลางในการแทรกซึมตัวเข้าไปเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์และขอการสนับสนุนจากผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งในครั้งนั้น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

(1) กลุ่มเครือญาติของนายชาญ พวงเพ็ชร์

พระครูวิมลกิจจานุกูล กล่าวว่า “...ก็มีการประชุมวางแผน เจ้าจะมาประชุมกันที่บ้านนายก เพื่อมอบหมายงาน มอบหมายหน้าที่ให้ไปหาเสียงในแต่ละพื้นที่ แต่ละหมู่ บางทีก็กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แล้วก็นักการเมืองที่คนในหมู่บ้านนั้นนับถือ ด้วยความที่นายกเข้ากับคนได้ทุกคน ไม่เกี่ยงว่าเป็นคนจนคนรวย แม้กระทั่งจีเหล้ามาขายถ้าท่านว่างท่านก็ไปนั่งคุยด้วย...” (พระครูวิมลกิจจานุกูล 2556, 20 มกราคม)

นางสาวละเอียด พวงเพ็ชร์ กล่าวว่า “...ก็เห็นมีการประชุมกันวางแผนกันที่บ้านของแ่ก่อนที่จะออกหาเสียงกัน...” (ละเอียด พวงเพ็ชร์ 2556, 20 มกราคม)

(2) กลุ่มนักการเมืองผู้ใกล้ชิด

นายรังสิต ไชยง กล่าวว่า “...การวางแผนของท่านเป็นแผนระยะยาว โดยการผูกสัมพันธ์ทางใจกับชาวบ้าน ประชาชน กลุ่มกำนันผู้ใหญ่บ้าน กลุ่มสมาชิก อบต. และนายก อบต.ทั้งหลายในจังหวัดปทุมธานี โดยที่ใครมีการมีงานมาบอกท่านท่านไปหมด แม้กระทั่งการเดินทางไปศึกษาดูงานกับกลุ่มสตรีท่านก็ไป...” (รังสิต ไชยง 2556, 24 มกราคม)

นายสง สี่เขียว กล่าวว่า “...ในช่วงสมัยแรกๆ ท่านได้รู้จักใครท่านก็จะโทรบอกว่าจะเข้าหาไปวันไหน เวลาไหน บ้างคนต้อนรับดีท่านก็เข้าไปคนนำพาก่อน แต่ถ้าหากว่าคนนำพาไม่ต้อนรับท่านก็จะเดินไปเองกับกลุ่มหาเสียงของท่าน...” (สง สี่เขียว 2556, 28 มกราคม)

นายยอด ภูเฉลิมตระกูล กล่าวว่า “...แ่ทำมาโดยตลอด ในช่วงที่จังหวัดทำ อบจ.เคลื่อนที่ แ่ก็จะให้กลุ่มสมาชิกมีผลงานให้กับชาวบ้าน เช่น ถนนหนทาง แ่ก็สนับสนุนให้ เพราะว่าแ่ดูแลสมาชิก ทำให้สมาชิกในกลุ่มที่ทีมงานของแ่มีการขับเคลื่อนงานอยู่ตลอดเวลาและทำงานเป็นทีมได้ดี...” (ยอด ภูเฉลิมตระกูล 2556, 22 มกราคม)

นายสมเกตุ แ่แก้ว กล่าวว่า “...ก็จะมีพวกกลุ่มผู้นำท้องถิ่นหรือผู้นำท้องที่ที่กล่าวไปว่าจะมาประชุมวางแผนกันในการออกหาเสียง ซึ่งในบางพื้นที่ผู้นำเหล่านี้ก็ไม่ใช่ฝ่ายของเราก็จะหาทางในการเข้าไปถึงประชาชนในรูแบบอื่น...” (สมเกตุ แ่แก้ว 2556, 21 มกราคม)

นายวิรัช ต้นยาง กล่าวว่า “...กลุ่มผู้ใหญ่บ้านกำนันเค้าช่วยกันอยู่เงียบๆ ไม่เปิดเผย เพราะว่ากลัวบ้านใหญ่กันทั้งนั้น ตอนนั้นช่วยกันแบบคลื่นใต้น้ำ เงียบๆอีกอย่างชาวบ้านเค้าก็กลัวกัน เพราะถ้าเกิดว่านายทนายไม่ได้แล้ว กลัวว่างบประมาณในส่วนที่จะได้ลงมาก็จะไม่ได้กันแล้ว ก็แบบคลื่นใต้น้ำ...” (วิรัช ต้นยาง 2556, 14 มกราคม)

(3) กลุ่มผู้ช่วยเหลือในการหาเสียง (ภาคประชาชน)

นางสาวกรรณิการ์ นาคอินทร์ กล่าวว่า “...มีการประชุมวางแผนการทำงานในช่วงระหว่างการรณรงค์หาเสียงประมาณ 1 ครั้ง/สัปดาห์ ซึ่งในการประชุมก็จะมาคุยกันว่าตรงไหนเป็นจุดบกพร่อง ตรงไหนที่ประชาชนยังไม่รู้จักท่าน พื้นที่ตรงไหนที่เราจะต้องหาคนที่มีความรู้ คนในพื้นที่นั้นๆ เคารพนับถือที่จะสามารถพาเราเข้าไปหาประชาชนในพื้นที่ตรงนั้นได้ ให้ประชาชนได้รู้จักกับท่าน ได้สัมผัสท่าน ให้ท่านสามารถเข้าไปนั่งอยู่ในใจของประชาชนในพื้นที่นั้นได้มากที่สุด...” (กรรณิการ์ นาคอินทร์ 2556, 21 มกราคม)

นางทองใบ ใจมั่น กล่าวว่า “...มีการวางแผนกำหนดให้มีแกนนำในแต่ละตำบล แต่ละอำเภอกระจายและคอยให้ความช่วยเหลือท่านในการหาเสียง...” (ทองใบ ใจมั่น 2556, 18 มกราคม)

นางพิมพ์ประวี ทองประสงค์ กล่าวว่า “...ท่านจะมีผู้สนับสนุนท่านอยู่ทุกอำเภอ เพราะในสายของการหาเสียงท่านก็จะมีสายของ สจ. ในอำเภอนั้นๆ มาช่วย แต่ที่เคยเห็นท่านในที่ประชุมและได้กระชับ สจ. ในหลายๆพื้นที่ว่า การลงไปหาเสียงในพื้นที่คุณอย่างอ้านโน้น อ้านนี้ แล้วทำไม่ได้ ทุกสิ่งทุกอย่างที่จะพูดต้องทำได้จริง แล้วค่อยพูด...” (พิมพ์ประวี ทองประสงค์ 2556, 15 มกราคม)

นายอรุณ นิลประดับ กล่าวว่า “...ก็มีการวางแผนกันตามปกติ...” (อรุณ นิลประดับ 2556, 30 มกราคม)

นายเดชา พวงงาม กล่าวว่า “...ไปพบกลุ่มกำนันผู้ใหญ่บ้านจากนั้นก็ให้กำนันผู้ใหญ่บ้านเหล่านี้ประชาสัมพันธ์ต่อ ซึ่งแน่นอนว่าในบางพื้นที่ที่เข้าไปหาเสียงไม่ถึง ท่านก็จะให้กำนันผู้ใหญ่บ้านเหล่านี้ประชาสัมพันธ์หาเสียงให้...” (เดชา พวงงาม 2556, 25 มกราคม)

7) รูปแบบการใช้จ่ายเงินในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ใกล้ชิดของ นายชาอุ พวงเพชร เกี่ยวกับรูปแบบการใช้จ่ายเงินในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ในช่วงการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 จากการสัมภาษณ์กลุ่มเครือข่ายของนายชาอุ พวงเพชร กลุ่มนักการเมืองผู้ใกล้ชิด และกลุ่มผู้ช่วยเหลือในการหาเสียง (ภาคประชาชน) พบว่า นายชาอุ พวงเพชร มีรูปแบบของการใช้จ่ายเงินในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งทั้งรูปแบบที่เป็นทางการ และรูปแบบที่ไม่

เป็นทางการ ดังนี้ (1) รูปแบบการใช้จ่ายเงินในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งแบบเป็นทางการ เช่น การใช้จ่ายเงินในการดำเนินการที่มีหลักฐานปรากฏเห็นอย่างชัดเจน ซึ่งนายชาญ พวงเพ็ชร์ จะต้องกำหนดและแจ้งยอดต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดปทุมธานีตามที่กฎหมายกำหนด เช่น ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ การโฆษณา การทำเอกสารใบปลิว แผ่นพับ หรือบัตรแนะนำตัว การลงข้อความในสื่อต่างๆ ค่าใช้จ่ายในการอำนวยความสะดวก เช่น ค่าพาหนะ ค่าขนส่ง ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าอาสาสมัคร เป็นต้น และ (2) รูปแบบการใช้จ่ายเงินในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งแบบไม่เป็นทางการ เช่น การใช้จ่ายเงินในการเลือกตั้งเป็นค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวข้องกับการรณรงค์หาเสียงโดยตรง แต่เป็นส่วนสำคัญที่จะสนับสนุนให้นายชาญ พวงเพ็ชร์ ได้รับการเลือกตั้ง ได้แก่ การใช้จ่ายเงินในการช่วยงานสังคม งานสังสรรค์ เป็นต้น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

(1) กลุ่มเครือข่ายของนายชาญ พวงเพ็ชร์

นายอุดม แสงน้ำ กล่าวว่า “...ไม่มีเพราะว่าในช่วงนั้นท่านก็ไม่มีเงินทองมาก ทำงานก็วิ่งรถสิบล้อ ถมดินธรรมดาๆ ไม่มีนักการเมืองระดับสูงมาช่วยเหลือ จะมีก็แค่หยิบยืมญาติๆคนรู้จักเท่านั้น...” (อุดม แสงน้ำ 2556, 18 มกราคม)

นางสาวละเอียด พวงเพ็ชร์ กล่าวว่า “...ไม่มีนะ ไม่มีแจก ส่วนใหญ่ช่วยๆกัน...” (ละเอียด พวงเพ็ชร์ 2556, 20 มกราคม)

(2) กลุ่มนักการเมืองผู้ใกล้ชิด

นายรังสิต ไยยง กล่าวว่า “...ไม่มีเพราะว่าท่านไม่มีเงินมากมาย ทุกครั้งที่ไปหาเสียงทุกคนช่วยตัวเองหมด แต่ที่ท่านได้ชัยชนะมาเพราะว่าประชาชนอยากเห็นการเปลี่ยนแปลง เพราะชาวบ้านคิดว่าถ้าเป็นกลุ่มการเมืองเดิมเข้ามา จังหวัดปทุมธานีก็จะยังคงเหมือนเดิมไม่มีการพัฒนาไปในทางที่ดี...” (รังสิต ไยยง 2556, 24 มกราคม)

นายสวาง สีเขียว กล่าวว่า “...ไม่มี เพราะว่าคุณไม่มีทุนมากอยู่แล้ว...” (สวาง สีเขียว 2556, 28 มกราคม)

นายสมเกตู แก้วเก่ง กล่าวว่า “...การใช้จ่ายเงินก็มีบ้างก็เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดไว้ แต่ไม่มีการระดมเงินทุนเพื่อมาซื้อเสียงเลือกตั้ง...” (สมเกตู แก้วเก่ง 2556, 21 มกราคม)

นายวิรัช ต้นยาง กล่าวว่า “...รูปแบบการใช้จ่ายเงินของชาญเป็นในลักษณะให้ไปกิน ไปเลี้ยงกันเป็นจุดๆ บางทีถ้าเห็นคนกินกันอยู่เขาก็ให้ไปพันสองพัน เพราะแกเป็นคนใจดีใจ แต่จะว่ามาแจกเงินกันตามบ้าน ไม่มี ไม่ได้แจก อย่างเช่น ถ้ามีงานวัดหรืองานโรงเรียนใครที่เป็นหัวหน้างาน แกก็จะให้ไปสามพัน ห้าพัน ให้ไปซื้ออะไรมากินกัน ชาวบ้านจะ

ได้ใจแถมแบบนี้มากกว่า คนชอบแตรงนี้ ก็ไม่รู้ว่าจะหาเสียวีเปล่า เวลาทีมงานมีการอะไรเกษอบช่วย...” (วิรัช ต้นยาง 2556, 14 มกราคม)

(3) กลุ่มผู้ช่วยเหลือในการหาเสียง (ภาคประชาชน)

นางสาวกรรณิการ์ นาคอินทร์ กล่าวว่า “...ท่านใช้ทุนตัวเอง ซึ่งในครั้งแรกนั้น ท่านใช้เงินยังไม่เท่ากับที่กฎหมายกำหนดเลย และท่านก็ไม่ได้รับการช่วยเหลือหรือสนับสนุนจากนักการเมืองหรือผู้อื่นเลย...” (กรรณิการ์ นาคอินทร์ 2556, 21 มกราคม)

นางทองใบ ใจมั่น กล่าวว่า “...คิดป้ายประชาสัมพันธ์ มีรถหาเสียงแนะนำตัว ถูกต้องตามกฎหมาย ไม่มีการระดมทุนเพื่อมาซื้อเสียง...” (ทองใบ ใจมั่น 2556, 18 มกราคม)

นายอรุณ นิลประดับ กล่าวว่า “...ไม่มีนะ เพราะว่าท่านไม่ค่อยมีเงินด้วย ยิ่งการเมืองระดับชาติหรือระดับสูงก็ไม่ได้ช่วยเหลืออะไร...” (อรุณ นิลประดับ 2556, 30 มกราคม)

นายเดชา พวงงาม กล่าวว่า “...ไม่มี ไม่มีนักการเมืองระดับสูงเข้ามาช่วยเหลือ...” (เดชา พวงงาม 2556, 25 มกราคม)

1.3 ช่วงหลังการได้รับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี พ.ศ.

2547

1.3.1 ข้อมูลการสัมภาษณ์ของ นายชาญ พวงเพชร นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

การวิเคราะห์ข้อมูลของ นายชาญ พวงเพชร ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์นายชาญ พวงเพชร ตามแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยศึกษาในช่วงหลังจากได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) ท่านถูกร้องเรียนจากคู่แข่งทางการเมืองเกี่ยวกับการทำผิดกฎหมายการเลือกตั้งหรือไม่ อย่างไร

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ นายชาญ พวงเพชร ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลตามแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยศึกษาในช่วงหลังจากได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 พบว่า นายชาญ พวงเพชร ถูกร้องเรียนจากคู่แข่งทางการเมืองว่าได้ทำผิดกฎหมายการเลือกตั้ง ที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดปทุมธานี แต่นายชาญ พวงเพชร และทีมงานก็ได้รวบรวมข้อมูลพยานหลักฐานเพื่อแก้ไขข้อกล่าวหาต่างๆ จนกระทั่งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดปทุมธานีรับรองผลการชนะการเลือกตั้งในครั้งนั้น ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวถือเป็นปรากฏการณ์การทางการเมือง เมื่อมีการแข่งขันทางการเมืองเกิดขึ้น ฝ่ายที่คิดว่าจะพ่ายแพ้ก็พยายามที่จะหาทาง

เอาชนะคู่แข่งจนถึงกระบวนการสุดท้ายของการแข่งขัน ดังรายละเอียดคำสัมภาษณ์ของนายชาญ พวงเพชร บางตอนต่อไปนี้

นายชาญ พวงเพชร กล่าวว่า “...เป็นเรื่องปกติ เราก็แก้ปัญหาไป ส่วนใหญ่ที่ร้องจะเป็นเรื่องการกลั่นแกล้งกันมากกว่า ข้อเท็จจริงพวกเรารู้ดีกันอยู่แล้ว กฎหมายรัฐธรรมนูญเป็นอย่างไรเรารู้ดี เราศึกษาเรื่องระเบียบอยู่แล้วว่าจะอะไรทำได้ อะไรทำไม่ได้ แต่ทางฝ่ายคู่แข่งก็พยายามหาทางกลั่นแกล้งเราเพื่อตัดกำลังทางการเมือง เราต้องระวังตัวเป็นพิเศษอยู่แล้ว เรามีนักกฎหมายที่อยู่กับตัวเรา เพราะว่าคนที่มันจะร้องมันก็ร้องไปเรื่อยๆ เพื่อหาประโยชน์ทางการเมือง ใบแดงเราก็โดนมาแล้ว แต่ก็ไม่มีปัญหาอะไร เราก็แก้ต่างของเราไป การเล่นการเมืองเป็นในรูปแบบที่จะหาทางล้มกันให้ได้ของกลุ่มคู่แข่ง ล้มพลังของประชาชนไม่ได้ ก็จะพยายามที่จะล้มกันโดยอาศัยกฎหมาย เช่น กกด.หาใบแดงให้ หาใบเหลืองให้ หรือหาความผิดเกี่ยวกับกฎหมายเลือกตั้งให้...”

“...พอเราชนะการเลือกตั้งกว่าที่เราจะเข้าทำงานได้ก็ใช้เวลาถึง 6 เดือน เพราะว่ารอก กกด.จะให้ใบแดงเรา พยายามที่จะหาความผิดให้เรา ทั้งๆ ที่เราไม่ได้ทำความผิดอะไรเลย แต่ก็พยายามที่จะหาทางกลั่นแกล้งเราให้ได้ จนท้ายที่สุด กกด.ก็รับรองให้เราทำงานได้เป็นจังหวัดสุดท้ายในประเทศไทยที่มีการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนในครั้งนั้น...” (ชาญ พวงเพชร 2556, 30 มกราคม)

2) ท่านได้ให้การตอบแทนต่อผู้สนับสนุนหรือผู้ช่วยเหลือทางการเมือง หลังจากเข้ารับตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีหรือไม่ อย่างไร

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ นายชาญ พวงเพชร ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลตามแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยศึกษาในช่วงหลังจากได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 พบว่าหลังจากที่ นายชาญ พวงเพชร เข้ารับตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 ได้ให้การตอบแทนต่อผู้สนับสนุนหรือผู้ช่วยเหลือทางการเมืองในรูปแบบของการนำนโยบายการพัฒนา และนโยบายที่สนองตอบความต้องการของประชาชนในพื้นที่นั้น ลงสู่การปฏิบัติโดยผ่านทางผู้สนับสนุนหรือผู้ช่วยเหลือทางการเมืองท่านนั้น เพื่อเป็นการสร้างฐานเสียงและคะแนนนิยมของประชาชนให้กับบุคคลผู้นั้น และผู้สนับสนุนหรือผู้ช่วยเหลือที่ถือได้ว่าเป็นผู้ที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับประชาชนในพื้นที่มากที่สุด ก็จะเป็นกระบอกเสียงสำคัญในการประชาสัมพันธ์ผลงานให้แก่ นายชาญ พวงเพชร อีกทอดหนึ่ง ดังรายละเอียดคำสัมภาษณ์ของนายชาญ พวงเพชร บางตอนต่อไปนี้

นายชาญ พวงเพชร กล่าวว่า “...เราก็ช่วยโดยการพัฒนาในพื้นที่แต่ละพื้นที่ โดยใช้เงินภาษีมาช่วยพัฒนา นำนโยบายลงไปดูแลกันอย่างใกล้ชิด ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของน้ำ

เพื่อการอุปโภค บริโภค ถนน ไฟฟ้า เรื่องของการจราจร เรื่องของการศึกษา และเรื่องของวัฒนธรรมประเพณี เราดูแลหมด และอาชีพ ส่วนในพื้นที่ที่เป็นของ สจ.ที่ไม่ได้มาจากทีมของเรา เราก็จะดูแลเหมือนกันหมด ไม่แบ่งแยก เพราะเราถือว่าประชาชนเลือกเราเข้ามาแล้วเราต้องทำงาน รู้ว่า สจ.คนนี้ไม่ใช่ของเรา แต่เราก็ทำ สจ.ไม่ใช่ แต่ประชาชนและพื้นที่ที่เดือดร้อนเป็นของเราแล้ว สจ.พวกนี้ก็ไม่ต่อต้านนะ เพราะว่าถ้าเค้าต่อต้านเค้าก็จะยิ่งแพ้การเมืองเข้าไปใหญ่ขึ้นอีก...” (ชาญ พวงเพ็ชร์ 2556, 30 มกราคม)

3) ท่านได้ดำเนินงานตามนโยบายที่ได้รณรงค์หาเสียงไว้หรือไม่ อย่างไร

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ นายชาญ พวงเพ็ชร์ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลตามแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยศึกษาในช่วงหลังจากได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 พบว่า หลังจากที่ นายชาญ พวงเพ็ชร์ เข้ารับตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 ได้ดำเนินงานตามนโยบายที่ได้รณรงค์หาเสียงไว้ทุกนโยบายอย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะนโยบายเรื่องการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ถนน ไฟฟ้า ปรับปรุงภูมิทัศน์ของจังหวัดปทุมธานี ประชาชนรู้และเข้าใจบทบาทขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมากขึ้น ดังรายละเอียดคำสัมภาษณ์ของนายชาญ พวงเพ็ชร์ บางตอนต่อไปนี้

นายชาญ พวงเพ็ชร์ กล่าวว่า “...ใช่ ดำเนินงานตามนโยบายที่หาเสียงไว้ทั้งหมดอย่างครอบคลุม แล้วก็เห็นทำงานเป็นรูปธรรม และชัดเจน เราได้เปิดโลกทัศน์ของคนปทุมธานีกับให้รู้จักองค์การบริหารส่วนจังหวัดว่าเป็นหน่วยงานที่ให้บริการทุกข์ สุขแก่ประชาชนทั้งจังหวัด เมื่อก่อนถามใครก็ไม่รู้จัก อบจ.ปทุมธานี...” (ชาญ พวงเพ็ชร์ 2556, 30 มกราคม)

1.3.2 ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้ใกล้ชิด นายชาญ พวงเพ็ชร์ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

การวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ใกล้ชิด นายชาญ พวงเพ็ชร์ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ใกล้ชิดนายชาญ พวงเพ็ชร์ ตามแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมของผู้วิจัยที่ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี ในช่วงปี 2548 เป็นต้นมา โดยศึกษาในช่วงหลังจากได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 โดยแบ่งกลุ่มการศึกษาเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มเครือข่ายคือนายชาญ พวงเพ็ชร์ กลุ่มนักการเมืองผู้ใกล้ชิด และกลุ่มผู้ช่วยเหลือในการหาเสียง (ภาคประชาชน)

1) การนำนโยบายที่รณรงค์หาเสียงเลือกตั้งมาปฏิบัติ

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ใกล้ชิดของ นายชาญ พวงเพชร เกี่ยวกับการนำนโยบายที่รณรงค์หาเสียงเลือกตั้งมาปฏิบัติ ในช่วงหลังจากได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 จากการศึกษาจากกลุ่มเครือข่ายของนายชาญ พวงเพชร กลุ่มนักการเมืองผู้ใกล้ชิด และกลุ่มผู้ช่วยเหลือในการหาเสียง (ภาคประชาชน) พบว่า นายชาญ พวงเพชร ได้ดำเนินงานตามนโยบายที่ได้รณรงค์หาเสียงเลือกตั้งไว้ทุกด้าน ครอบคลุมทุกพื้นที่ โดยนำนโยบายลงสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประชาชนเห็นผลงานได้อย่างเด่นชัดและเกิดการเปรียบเทียบการบริหารงานของกลุ่มนักการเมืองกลุ่มเดิมกับการบริหารงานของนายชาญ พวงเพชร

จากการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมของผู้วิจัยที่พักอาศัยและปฏิบัติงานอยู่ในจังหวัดปทุมธานี ในช่วงหลังจากได้รับตำแหน่งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี พบว่า นายชาญ พวงเพชร ได้ดำเนินการตามนโยบายที่ได้รณรงค์หาเสียงเลือกตั้งไว้ และได้มีการดำเนินนโยบายและใช้งบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ในลักษณะสร้างฐานอำนาจทางการเมืองของตนให้เข้มแข็งมากยิ่งขึ้น เช่น นโยบายการแจกสิ่งของ ข้าวสาร ฯลฯ ให้แก่ประชาชนในจังหวัดปทุมธานี และการจัดสรรงบประมาณผ่านสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี เพื่อนำประชาชนในจังหวัดปทุมธานี ไปทัศนศึกษาดูงานต่างจังหวัดอย่างทั่วถึงทุกตำบล รายละเอียดดังกล่าวสัมภาษณ์ของผู้ใกล้ชิด บางตอนต่อไปนี้

(1) กลุ่มเครือข่ายของนายชาญ พวงเพชร

นายอุดม แสงน้ำ กล่าวว่า “...นำมาปฏิบัติเกินกว่าที่พูดไว้ด้วย และเห็นเป็นรูปธรรมมาก ซึ่งกระบวนการพัฒนาของท่านไม่ใช่ว่าพัฒนาเพียงด้านหนึ่งด้านใด แต่ท่านพัฒนาในทุกด้านไปพร้อมกัน ยิ่งเรื่องการศึกษา ท่านพัฒนาอย่างเด่นชัดมาก โดยเฉพาะการสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน อาคารเรียน อุปกรณ์การเรียน อย่างเช่น ท่านได้พิจารณาอนุมัติให้สร้างอาคารเรียนให้โรงเรียนในอำเภอต่างๆทุกอำเภอ อย่างทั่วถึง โดยเฉพาะสถานศึกษาที่มีเด็กนักเรียนมาก ๆ นักเรียนแน่นห้องเรียน ท่านก็จะลงไปดู ลงไปหาข้อมูลด้วยตัวท่านเองว่าเดือนร้อนจริงหรือไม่ ไม่ใช่ใครเสนอขออะไรมาท่านก็อนุมัติให้หมด เพราะว่าการจะก่อสร้างอาคารเรียนจะต้องขออนุมัติจากผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นกรณีๆ เพื่อขอยกเว้นระเบียบ...” (อุดม แสงน้ำ 2556, 18 มกราคม)

พระครูวิมลกิจจานุกูล กล่าวว่า “...นำมาปฏิบัติ และเน้นหนักเรื่องการศึกษา อุดหนุนโรงเรียนทุกที่ วัดก็อุดหนุนทุกที่ พูดได้ว่าวัดในจังหวัดปทุมธานีวัดไหนที่ไม่ได้รับกรอุดหนุนจาก อบจ. ท่านให้หมด มากน้อยแตกต่างกันไป แม้กระทั่งมัสยิดท่านก็ให้การอุดหนุนมัสยิดมีงานมีการก็เชิญนายกไป เวลาที่บ้านนายกมีงานพวกมัสยิดก็จะทำอาหารมาช่วยทุกครั้ง ในเรื่องที่ท่านเน้นพัฒนาเรื่องการศึกษา เพราะว่าการพัฒนาคน พัฒนาสังคมให้ดีขึ้น ...” (พระครูวิมลกิจจานุกูล 2556, 20 มกราคม)

นางสาวละเอียด พวงเพ็ชร กล่าวว่า “...ทำทุกอย่าง ดูอย่างโรงเรียนบ้านจิว เมื่อก่อนไม่มีอะไรทุกวันนี้เจริญมาก มีรถรับส่ง เด็กมาเรียนเพิ่มขึ้นมาก อยู่ที่ไกลๆก็มาเรียน เพราะมีรถรับส่ง แจกหนังสือ เสื้อผ้า แล้วถนนหนทางบอกได้เลยว่าในบ้านจิวซอยไหนซอยไหนมีลูกวิ่ง ตอนนี้อย่างไรแล้วมีแต่คอนกรีตกันหมด...” (ละเอียด พวงเพ็ชร 2556, 20 มกราคม)

(2) กลุ่มนักการเมืองผู้ใกล้ชิด

นายรังสิต ไยยง กล่าวว่า “...ปฏิบัติหมดทุกข้อ ไม่ว่าจะเป็ถนนหนทาง ไฟฟ้า ประปา ท่านทำให้หมดทุกอย่างชอกชอย จากถนนลูกรังทุกวันนี้กลายเป็นถนนคอนกรีตหมด ในด้านการศึกษาท่านก็สนับสนุนการก่อสร้างอาคารเรียนและสนับสนุนอัตราครูผู้สอนให้แก่โรงเรียนในจังหวัดปทุมธานี ...” (รังสิต ไยยง 2556, 24 มกราคม)

นายสวาง สีเขียว กล่าวว่า “...นำมาปฏิบัติ และงานที่ท่านทำอย่างแรกและโดดเด่นมาก และที่สำคัญนโยบายด้านการศึกษาที่ท่านจัดสรรงบประมาณสร้างโรงเรียนในจังหวัดปทุมธานีหลายแห่ง และสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอนมากมาย ซึ่งทุกวันนี้เข้าไปที่โรงเรียนในจังหวัดปทุมธานีมีแต่อาคารของ อบจ.ทั้งนั้น ถ้าเป็นเรื่องถนนหนทางท่านก็จะให้ สจ. ของท่าน 30 กว่าคนในเขตต่างๆ สรรวจถนนหนทางที่ต้องการมาแล้วพิจารณาว่าเหมาะสมไม่ผิดข้อกฎหมาย ก็จะจัดสรรงบประมาณให้...” (สวาง สีเขียว 2556, 28 มกราคม)

นายยอด ภูเฉลิมตระกูล กล่าวว่า “...นำมาทำเกินกว่านโยบายที่หาเสียงไว้ อย่างที่พูดคือ พลิกโฉมเมืองปทุม ชาวบ้านก็เปรียบเทียบกับกันได้ว่าเมื่อก่อนถนนในจังหวัดปทุมธานีไม่ดี เป็นหลุม ไม่สวยงาม แต่ทุกวันนี้ดีขึ้นมาก อย่างในตำบลคลองควายที่ถือว่าเป็นบ้านนอกก็ยังสามารถรับงบประมาณจาก อบจ.สนับสนุนให้มีไฟฟ้า ประปา ถนนหนทาง ซึ่งต่างจากเมื่อก่อนที่ใครมาปทุมธานีเห็นสภาพเป็นอย่างไรก็เป็นอย่างนั้นมาเป็นเวลา 10 กว่าปี ปทุมธานีไม่มีการเปลี่ยนแปลง แต่ท่านนายกไม่ใช่ ลองดูว่าตั้งแต่ปี 2547 จนถึงปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงมากแค่ไหนที่แน่ๆคือ โรงเรียนเปลี่ยนแปลงมาก ได้รับงบประมาณในการก่อสร้างอาคารเรียน ถนนมีไฟฟ้า มีแสงสว่าง ทำให้เมื่อ อบจ.ทำงานเพื่อพัฒนาแบบนี้ อบจ.ก็ต้องพัฒนาตามไปด้วย ทำให้เกิดการพลิกโฉมเมืองปทุม...” (ยอด ภูเฉลิมตระกูล 2556, 22 มกราคม)

นายสมเกตู แก้วเก่ง กล่าวว่า “...ทำตามนโยบายที่หาเสียงทั้งหมด...” (สมเกตู แก้วเก่ง 2556, 21 มกราคม)

นายวิรัช ต้นยาง กล่าวว่า “...พลิกโฉมเมืองปทุม แก่ก็พลิกจริงๆ โดยเริ่มจากถนนหนทางเริ่มมีต้นไม้ ถนนหนทางตามหมู่บ้านก็เริ่มเกิดขึ้นเยอะ จะเห็นว่ามีถนน อบจ. เกิดขึ้นเต็มไปหมด ผลงานของแถมเด่นมาก...” (วิรัช ต้นยาง 2556, 14 มกราคม)

(3) กลุ่มผู้ช่วยเหลือในการหาเสียง (ภาคประชาชน)

นางสาวกรรณิการ์ นาคอินทร์ กล่าวว่า “...ท่านนำมาปฏิบัติทั้ง 3 สโลแกนที่ท่านได้ไว้ในช่วงการหาเสียง อย่างเช่น พูดจริง ทำจริง ไม่ทิ้งประชาชน เวลาที่ท่านออกงานที่ไหน ท่านก็จะถามประชาชนในงานทุกครั้ง ว่าใครมีปัญหาอะไรให้ผมได้รับใช้ เลือกผมมาแล้วช่วยใช้ผมด้วยนะครับ ท่านจะเก็บข้อมูลต่างๆที่ประชาชนบอก แล้วมาวิเคราะห์เป็นการบ้านทุกครั้ง จากนั้นท่านก็จะไปตอบโจทย์ของประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆว่าอย่างไรบ้าง ...” (กรรณิการ์ นาคอินทร์ 2556, 21 มกราคม)

นางทองใบ ใจมั่น กล่าวว่า “...ท่านจะนำนโยบายที่หาเสียงมาปฏิบัติ เพราะว่าท่านเป็นคนที่รักถิ่นฐานบ้านเกิดของท่านมาก...” (ทองใบ ใจมั่น 2556, 18 มกราคม)

นางพิมพ์ประวี ทองประสงค์ กล่าวว่า “...ท่านนำมาปฏิบัติตลอดทำทุกอย่างที่พูดไว้ตอนหาเสียง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องโครงสร้าง เรื่องของสตรี โครงการต่างๆที่ท่านพูดไว้ท่านทำทุกอย่างจริงๆ...”

“...นโยบายของท่านกว้างมาก สนับสนุนหลายหน่วยงานที่อยู่ในสังคม ไม่แบ่งแยกในเรื่องของการสนับสนุนท่านให้ความสำคัญทั้งโรงเรียน วัด มัสยิด ท่านสนับสนุนทุกอย่างไม่ว่าจะเป็นอาคาร วัสดุอุปกรณ์ หรือวัสดุสำนักงานสำหรับมัสยิด หรือแม้กระทั่งกลุ่มผู้สูงอายุท่านก็จะพาไปศึกษาดูงานอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง...” (พิมพ์ประวี ทองประสงค์ 2556, 15 มกราคม)

นายอรุณ นิลประดับ กล่าวว่า “...ท่านนำมาปฏิบัติหมด อีกทั้งนายกท่านเป็นคนที่พูดคำไหนคำนั้น หากท่านว่าท่านจะทำให้ ท่านก็ทำให้...” (อรุณ นิลประดับ 2556, 30 มกราคม)

นายเดชา พวงงาม กล่าวว่า “...ทำอย่างชัดเจนทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นโครงสร้างพื้นฐาน ถนนหนทาง ทั้งมีการซ่อมแซมและสร้างใหม่ จนนโยบายท้ายสุดที่ท่านทำคือ โครงการถนนปลอดฝุ่น ซึ่งสังเกตได้ว่าทั้งจังหวัดปทุมธานีจะไม่มีถนนลูกรัง คืออย่างน้อยๆก็จะเป็นถนนลาดยางจนถึงถนนคอนกรีต ส่วนในเรื่องการศึกษา ท่านให้ความสำคัญกับการศึกษาทุกรูปแบบไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานการศึกษานอกโรงเรียน หรือการศึกษาของเด็กพิเศษ ท่านดูแลและสนับสนุนหมดทั้งการศึกษาในระบบ นอกกระบบ หรือการศึกษากลุ่มเด็กพิเศษ ซึ่งท่านได้จ้างครูมาช่วยหน่วยงานทางการศึกษาในระบบและท่านยังจ้างครูมาช่วยหน่วยงานทางการศึกษาของเด็กพิเศษกลุ่มนี้ด้วย ...” (เดชา พวงงาม 2556, 25 มกราคม)

2) การทำกิจกรรม/บทบาททางการเมือง และสังคม

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ใกล้ชิดของ นายชาอุ พวงเพ็ชร์ เกี่ยวกับการทำกิจกรรม/บทบาททางการเมือง และสังคม ในช่วงหลังจากได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 จากการศึกษาจากกลุ่มเครือข่ายของนายชาอุ พวงเพ็ชร์ กลุ่มนักการเมืองผู้ใกล้ชิด และกลุ่มผู้ช่วยเหลือในการหาเสียง (ภาคประชาชน) พบว่า นายชาอุ พวงเพ็ชร์ ได้มีทำกิจกรรมและมีบทบาททางการเมืองมากขึ้น โดยเฉพาะการทำกิจกรรมหรือบทบาทที่เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีในการให้บริการต่อประชาชน และการออกงานสังคมก็เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากการเชื่อมความสัมพันธ์ในแนวกว้างระหว่างผู้ที่เคยสนับสนุนในช่วงการรณรงค์หาเสียงและประชาชนในพื้นที่ เพื่อสร้างความสัมพันธ์กับประชาชนอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่องทั้งในช่วงรณรงค์หาเสียงและช่วงหลังได้รับตำแหน่ง ทำให้ประชาชนมีความรู้สึกที่ดีต่อตัวนายชาอุ พวงเพ็ชร์ และนายชาอุ พวงเพ็ชร์ ยังได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารหรือความต้องการ ความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่อย่างใกล้ชิด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

(1) กลุ่มเครือข่ายของนายชาอุ พวงเพ็ชร์

นายอุดม แสงน้ำ กล่าวว่า “...บทบาททางสังคมของท่านก็เพิ่มมากขึ้น เพราะว่าท่านเริ่มรู้จักกับผู้หลักผู้ใหญ่ในระดับอำเภอ ระดับจังหวัดหลายท่านและมากขึ้น ทำให้ท่านต้องออกไปช่วยงานต่างๆมากขึ้น ทั้งงานเล็กงานน้อย ทุกที่ไม่่ว่าจะเป็นงานราชการ งานชาวบ้าน ท่านไปหมด...” (อุดม แสงน้ำ 2556, 18 มกราคม)

พระครูวิมลกิจจานุกูล กล่าวว่า “...ท่านนายกก็ยังทำเหมือนเดิม ออกงานตลอด เสมอต้นเสมอปลาย และออกงานมากกว่าเดิมทุกงานทั้งปทุมธานี บางวัน 30-40 กว่าจะงาน ถ้าไปไม่ได้เพราะเวลายันตรงกัน ก็จะให้ตัวแทนที่เป็น สจ.ไปแทน กลางคืนแก่ก็ไปไม่กลัวอิทธิพลของกลุ่ม...” (พระครูวิมลกิจจานุกูล 2556, 20 มกราคม)

นางสาวละเอียด พวงเพ็ชร์ กล่าวว่า “...ช่วยเหมือนเดิม ช่วยตลอด ชาวบ้านก็เข้าใจนะเพราะว่างานแกละอะ ทั้งจังหวัด วันหนึ่งๆแกมี 20 – 30 งานแก่ก็ต้องไป อยู่แค่ครึ่งชั่วโมงแก่ก็ต้องไป เพื่อให้เจ้าภาพเห็นแล้วค่อยกลับ ส่วนงานแกละนี่แก่ก็จะให้เมียไปแทน...” (ละเอียด พวงเพ็ชร์ 2556, 20 มกราคม)

(1) กลุ่มนักการเมืองผู้ใกล้ชิด

นายรังสิต ไยยง กล่าวว่า “...เหมือนเดิม ชาวบ้านมาเชิญท่านไปงาน ท่านไปหมดทุกงาน เพราะว่าท่านไม่ถือตัวและไม่ลืมหูลูกใครก็ตามที่โทรหาท่านรับทุกสาย ไม่มีหงุดหงิด ท่านยินดีรับใช้ประชาชนอยู่ตลอดเวลา...” (รังสิต ไยยง 2556, 24 มกราคม)

นายสงว สีสืบยว กล่าวว่ “...ขนาดว่ท่านมีงานทางราชการท่านก็ยังมีออกงานปกติ และสม่วาเสมอ ขนาดว่บางทีโดนงานไป 30 กว่างานท่านก็ยังมีไปเลย ถ้าไม่บอกบางทีท่านก็ไปงานถ้าท่านรู้ ท่านไปทุกที...” (สงว สีสืบยว 2556, 28 มกราคม)

นายยอด ภูเฉลิมตระกูล กล่าวว่ “...ออกงานมากขึ้น เพราะว่เมื่อได้เป็นนายกใครๆก็อยากที่จะเชิญเป็นประธาน แต่ถ้างานตรงกันแก่ก็จะให้ตัวแทนไปแทน แต่หลักๆ ก็คือแจะไปเองทุกงาน...” (ยอด ภูเฉลิมตระกูล 2556, 22 มกราคม)

นายสมเกตู แก้วเก่ง กล่าวว่ “...ทำกิจกรรมเหมือนเดิม มากกว่าปกติ ด้วย ถ้าท่านมีเวลาท่านจะไปงานทุกงานที่เชิญ...” (สมเกตู แก้วเก่ง 2556, 21 มกราคม)

นายวิรัช ต้นยาง กล่าวว่ “...ทำเหมือนเดิม แต่ว่ยังหนักมากขึ้น เดินสายบ่อย และก็จัดงานมีแต่ใหญ่ๆ อย่างงานวันพ่อแก่ก็จัดใหญ่มาก สมัยก่อนไม่เคยมี เมื่อก่อนปทุมไม่เคยมีอะไรโดดเด่น แต่ทุกวันนี้กิจกรรมอะไรก็จัดยิ่งใหญ่ อย่างเช่น งานลอยกระทง งานสงกรานต์ คนก็มากันเยอะ...” (วิรัช ต้นยาง 2556, 14 มกราคม)

(3) กลุ่มผู้ช่วยเหลือในการหาเสียง (ภาคประชาชน)

นางสาวกรรณิการ์ นาคอินทร์ กล่าวว่ “...กิจกรรมของท่านเปลี่ยนแปลงไปมาก คือกิจกรรมเพิ่มมากขึ้น จากเดิมที่เคยดูแลแค่คนในหมู่บ้าน คนในตำบล หรือแค่คนในอำเภอ แต่เมื่อท่านได้รับเลือกตั้งในตำแหน่งนายก อบจ.แล้วท่านต้องดูแลคน ประชาชนทั้งจังหวัดทั้ง 7 อำเภอ และท่านก็ยังออกงานสังคม หรือทำกิจกรรมท่านสังคมหนักกว่าเดิม...” (กรรณิการ์ นาคอินทร์ 2556, 21 มกราคม)

นางทองใบ ใจมั่น กล่าวว่ “...ทำกิจกรรมและบทบาททางการเมืองของท่านเพิ่มมากขึ้น...” (ทองใบ ใจมั่น 2556, 18 มกราคม)

นางพิมพ์ประวี ทองประสงค์ กล่าวว่ “...ท่านทำงานเหมือนเดิม บทบาทของท่านเท่าที่พ้เห็น คือท่านทำงานในเชิงรุก ไม่ใช่ทำแบบเรื่อยเปื่อย อืดอาดชืดอาด ใครไม่รุกท่านก็ต่อว่ เพราะว่ท่านเป็นคนจริงจังกับงาน คือถ้าท่านสั่งอะไร ทุกคนต้องทำเลย ทุกเรื่อง...” (พิมพ์ประวี ทองประสงค์ 2556, 15 มกราคม)

นายอรุณ นิลประดับ กล่าวว่ “...เหมือนเดิม ออกงานตามปกติ นอกจากว่จะจัดงานติดธุระทางราชการแล้วไปไม่ได้จริงๆ ท่านก็จะมีตัวแทนของท่านไปแทน ท่านไปทุกงานไม่ว่างานเล็กงานน้อย หรืองานระดับใหญ่ๆท่านไปหมด บางทีก็ไปแค่ให้เห็นหน้า แล้วก็กลับ...” (อรุณ นิลประดับ 2556, 30 มกราคม)

นายเดชา พวงงาม กล่าวว่ “ ...ทำงานเหมือนเดิม และเบอร์โทรศัพท์ท่านให้กับประชาชนทุกคน และประชาชนสามารถโทรเข้ามาหาท่านได้ ซึ่งผู้บริหาร

หลายๆ ท่านไม่ทำแบบนั้น เพราะว่รับไม่ไหว แต่ถ้าจะเอาเบอร์สาธารณะนี้ให้หลายๆ ถือ แล้วก็ใช้เบอร์อื่น แต่ท่านนายกชาญไม่เป็นแบบนั้น เพราะว่าตั้งแต่ท่านเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็น สจ.มาจนถึงปัจจุบันท่านมีเบอร์โทรศัพท์เบอร์เดียวตลอด ไม่เปลี่ยน นี่คือลักษณะของท่าน แล้วบ้านของท่านที่สามโคกก็เปิดอยู่ตลอดเวลา ไม่เคยปิด ประชาชนมาหาท่านเข้ามาก ดี 5 ท่านตื่นแล้ว ซึ่งประชาชนก็เข้ามาหาเพื่อบอกปัญหา พอสายหน่อยท่านก็เข้ามา ออจ. ส่วนตอนบ่ายๆ ท่านก็ไปงานที่ชาวบ้านมาบอก กลุ่มกำนันบ้าง เพื่อนฝูงบ้าง ทุกวัน บางที 20 งาน บางทีไปจับน้ำนิดหน่อย ท่านก็ไปงานอื่นต่อ เพราะว่าท่านพูดว่าเมื่อก่อนเราเคยไปงานแบบนี้ พอได้เป็นถ้าไม่ไปมันน่าเกลียด ประชาชนจะว่าเราได้...” (เดชา พวงงาม 2556, 25 มกราคม)

3) การช่วยเหลือ/อุปถัมภ์กลุ่มผู้สนับสนุนทางการเมือง/หัวคะแนน

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ใกล้ชิดของ นายชาญ พวงเพชร เกี่ยวกับการช่วยเหลือ/อุปถัมภ์กลุ่มผู้สนับสนุนทางการเมือง/หัวคะแนน ในช่วงหลังจากได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 จากการศึกษาจากกลุ่มเครือข่ายของนายชาญ พวงเพชร กลุ่มนักการเมืองผู้ใกล้ชิด และกลุ่มผู้ช่วยเหลือในการหาเสียง (ภาคประชาชน) พบว่า การช่วยเหลือ/อุปถัมภ์กลุ่มผู้สนับสนุนทางการเมืองของนายชาญ พวงเพชร เป็นไปในรูปแบบนโยบาย กล่าวคือ เป็นการนำนโยบายการพัฒนาลงไปแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่สามารถดำเนินการได้โดยไม่ขัดต่อระเบียบ ข้อบังคับ ผ่านทางกลุ่มผู้สนับสนุนทางการเมืองในระดับอำเภอ ระดับตำบล และในระดับหมู่บ้าน เพื่อให้ผู้สนับสนุนเหล่านี้เป็นตัวแทนในการนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาให้ประชาชนรับรู้ และเป็นการสร้างฐานคะแนนเสียงของผู้สนับสนุนทางการเมืองที่มีบทบาททางการเมืองในกลุ่มของประชาชนในพื้นที่นั้นๆ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

(1) กลุ่มเครือข่ายของนายชาญ พวงเพชร

นายอุดม แสงน้ำ กล่าวว่า “...เป็นไปในรูปแบบที่สามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องอยู่แล้ว เช่นอย่าง สจ.ที่ช่วยเหลือตอนหาเสียง ถ้าจะเสนอของงบประมาณที่จะพัฒนาในเขตพื้นที่ของตน ท่านเห็นว่าเหมาะสมกับความเดือดร้อนของประชาชน ท่านก็จะพิจารณาให้ทันที โดยเฉพาะเครือข่ายที่เคยช่วยเหลือ สนับสนุนกันก็จะมาประชุมเพื่อพิจารณากันนอกรอบ เพื่อหาแนวทางช่วยเหลือร่วมกัน ถ้าต้องใช้งบประมาณซึ่งท่านพิจารณาว่าเหมาะสมท่านก็จะรีบทำให้ทันที ซึ่งอำเภอสามโคกเป็นอำเภอเล็กๆมีประชากรไม่มาก ซึ่งท่านก็จะให้การพัฒนาในอำเภอที่เดือดร้อนจริงๆ และมีประชากรมากกว่าก่อน ไม่ใช่จะต้องมุ่งพัฒนาแต่บ้านเกิดของตัวเองก่อน ท่านให้อำเภอสามโคกที่หลังแต่ว่าเต็มที่...” (อุดม แสงน้ำ 2556, 18 มกราคม)

พระครูวิมลกิจจานุกูล กล่าวว่า “...ส่วนใหญ่คือเป็นการเลี้ยงดู กินฉลอง ตอนที่ได้อำนาจมากกว่า...” (พระครูวิมลกิจจานุกูล 2556, 20 มกราคม)

(2) กลุ่มนักการเมืองผู้ใกล้ชิด

นายรังสิต ไยยง กล่าวว่า “...ไม่เชิงช่วยเหลือ แต่ว่าทุกคนไม่ทิ้งกัน คือเมื่อมีเวลาแล้วคิดถึงกันก็จะพากันไปหาที่บ้าน และที่บ้านของท่านมีลักษณะพิเศษคือ ประตูบ้านของท่านไม่มีการปิด เปิดตลอด 24 ชั่วโมง ใครจะเข้าออกเวลาไหนก็ได้...” (รังสิต ไยยง 2556, 24 มกราคม)

นายสง สี่เขียว กล่าวว่า “...อย่างนายก อบต. สมาชิก อบต. กำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่เคยช่วยเหลือท่าน เมื่อท่านได้เป็นนายกท่านก็นำนโยบายหรือพิจารณาจัดสรรงบประมาณก่อสร้างถนนหนทาง หรือสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆที่สามารถทำได้ไม่ผิดต่อกฎหมายและก็เหมาะสมไปทำให้...” (สง สี่เขียว 2556, 28 มกราคม)

นายยอด ภูเฉลิมตระกูล กล่าวว่า “...ช่วยตามความเหมาะสม ตามความถูกต้อง ตามอำนาจหน้าที่...” (ยอด ภูเฉลิมตระกูล 2556, 22 มกราคม)

นายสมเกตุ แก้วเก่ง กล่าวว่า “...ช่วยเหลือได้ตามที่ระเบียบกำหนด เช่น ช่วยในเรื่องของโครงสร้างพื้นฐาน หากขอเข้าไปท่านก็ให้ แต่จริงๆท่านไม่ได้เน้นว่าเป็นกลุ่มไหน ช่วยกลุ่มไหนไม่ช่วย หากใครเดือนร้อนเข้าไปหาท่านช่วยหมด...” (สมเกตุ แก้วเก่ง 2556, 21 มกราคม)

นายวิรัช ต้นยาง กล่าวว่า “...ถ้าแบบให้เข้าไปทำงานด้วยไม่มีขนาดว่าผมถือว่าเป็นคนใกล้ชิดกับแกมาตั้งแต่เริ่มเป็นผู้ใหญ่ด้วยกันมา ก็ยังไม่รู้เลยว่าแกตอบแทนอย่างไร แต่ที่รู้คือว่ามีอะไรไม่เคยทิ้งกัน มีงานมีการอะไรก็บอก แกก็ต้องมาให้เห็นหน้ากัน บางทีก็มานอนคลุกคลีกันอยู่ที่บ้านผม ถ้าเจ็บถ้าป่วยก็มาเยี่ยมมาดูกัน...” (วิรัช ต้นยาง 2556, 14 มกราคม)

(3) กลุ่มผู้ช่วยเหลือในการหาเสียง (ภาคประชาชน)

นางสาวกรรณิการ์ นาคอินทร์ กล่าวว่า “...กลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จากที่ได้เคยช่วยเหลือในตอนที่หาเสียงเลือกตั้ง เมื่อท่านได้มาดำรงตำแหน่งนายก อบจ.แล้ว ในสมัยที่ 2 ท่านก็ได้มีนโยบายให้การสนับสนุนรถยนต์ตรวจการณสำหรับไว้ใช้ในตำบล โดยมอบให้กำนันในแต่ละตำบลเป็นผู้รับผิดชอบ ดูแลทั้งตำบล ซึ่งก็เอาไว้ช่วยเหลือชาวบ้านในงานสาธารณะ หรืองานต่างๆ ของชาวบ้านในตำบล ที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือสารวัตรแพทย์ตำบล ที่สามารถช่วยเหลือและดูแลในตำบลนั้นๆได้ ซึ่งท่านได้มอบไว้เพื่อให้ดูแลในตำบลแทนท่าน...” (กรรณิการ์ นาคอินทร์ 2556, 21 มกราคม)

นางทองใบ ใจมั่น กล่าวว่า “...ช่วยเหลือประชาชนที่เดือดร้อน โดยผ่านทางพวกพี่ เช่น การสนับสนุนวัสดุ-อุปกรณ์สำหรับช่วยเหลือผู้ป่วยท่านก็จะนำมาให้ทางพี่ แล้วพี่ก็จะเป็นผู้นำไปแจกจ่ายหรือช่วยเหลือประชาชนต่ออีก ซึ่งก็คือการนำนโยบายลงสู่ชุมชนผ่านทางกลุ่มผู้สนับสนุนของท่าน พวกพี่ก็จะได้ใจประชาชน แล้วพวกพี่ก็จะไปกระบอกเสียงให้ท่านอีกทอดหนึ่ง...” (ทองใบ ใจมั่น 2556, 18 มกราคม)

นายอรุณ นิลประดับ กล่าวว่า “...สนับสนุนแบบนำนโยบายไปลงให้ในพื้นที่ เช่น ผู้ที่เคยสนับสนุนเค้าขอให้ขุดลอกคูคลอง แล้วท่านเห็นว่าถ้าทำแล้วได้ประโยชน์ ท่านก็นำงบประมาณลงไปทำให้ ส่วนถ้าเป็นพื้นที่ที่มีกลุ่มที่ไม่ใช่พวกพี่องเดือดร้อน มาขอให้ช่วยเหลือท่าน ก็ให้การช่วยเหลือเหมือนกัน โดยไม่ได้เลือกว่าเป็นอีกฝ่ายอีกข้าง ท่านบอกว่าถ้าเดือดร้อนมาแล้วท่านช่วยได้ท่านช่วยเหลือหมด...” (อรุณ นิลประดับ 2556, 30 มกราคม)

นายเดชา พวงงาม กล่าวว่า “...แน่นอนท่านต้องดูแล เพราะว่ากลุ่มผู้สนับสนุนที่ส่วนใหญ่จะเป็นผู้นำชุมชน ก็จะเอาปัญหามาให้ช่วย การดูแลก็หมายถึงการดูแลประชาชนที่กลุ่มคนพวกนี้รับผิดชอบ ซึ่งเป็นบทบาทและเป็นสิ่งที่นักการเมืองควรทำ โดยเฉพาะผู้บริหาร แต่ถ้าเป็นกลุ่มสมาชิก อบจ. ก็จะมีหน้าที่ทางด้านนิติบัญญัติ ทำได้อย่างมากก็คือ การนำปัญหาของประชาชนมาเสนอ การที่จะทำหรือไม่อยู่ที่ผู้บริหาร แต่ท่านนายกชาญท่านทำทันที...” (เดชา พวงงาม 2556, 25 มกราคม)

4) ท่านเองได้มีส่วนช่วยเหลือและสนับสนุนการหาเสียงเลือกตั้งของนายชาญ พวงเพชร หรือไม่ อย่างไร

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ใกล้ชิดของ นายชาญ พวงเพชร เกี่ยวกับตัวท่านเองได้มีส่วนช่วยเหลือและสนับสนุนการหาเสียงเลือกตั้งของนายชาญ พวงเพชร หรือไม่ อย่างไร ในช่วงหลังจากได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 จากการศึกษาข้อมูลจากกลุ่มเครือข่ายของนายชาญ พวงเพชร กลุ่มนักการเมืองผู้ใกล้ชิด และกลุ่มผู้ช่วยเหลือในการหาเสียง (ภาคประชาชน) ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่กล่าวว่า ได้ให้การช่วยเหลือและสนับสนุน นายชาญ พวงเพชร ตามบทบาทและหน้าที่ที่ตนดำรงอยู่ในขณะนั้นอย่างเต็มความสามารถ ซึ่งจากการศึกษาทำให้พบว่า ผู้สนับสนุนนายชาญ พวงเพชร ในช่วงการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งมีบทบาทและหน้าที่หลากหลายแตกต่างกันและแทรกซึมอยู่ทุกกลุ่มของประชาชนในสังคม มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดและเป็นผู้ที่ มีอิทธิพลต่อจิตใจของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในขณะนั้น ทำให้ผู้สนับสนุนสามารถที่จะพุดชักนำ โน้มน้าวให้ผู้มีสิทธิ์เหล่านั้นช่วยเหลือในการลงคะแนนเสียงได้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

(1) กลุ่มเครือข่ายของนายชาญ พวงเพชร

นายอุดม แสงน้ำ กล่าวว่า “...ซึ่งตัวผมก็เป็นครูอยู่ที่อำเภอหนองเสือ อยู่ 2 ปี ก็ได้รู้จักคนมาก โดยเฉพาะในสายการศึกษา โดยได้ไปแจกเอกสารแนะนำตัวช่วยบ้าง บางครั้ง เสาร์ อาทิตย์ ก็จะออกไปยังกลุ่มครูที่รู้จักกันหรือกลุ่มที่เคยสอนอยู่ด้วยกันให้ช่วยสนับสนุน ช่วย ลงคะแนนให้บ้าง ซึ่งในช่วงนั้นก็ไม่มีกลุ่มหัวคะแนนที่เป็นเรื่องเป็นราวเลย มีแต่กลุ่มที่เป็นพวกพ้อง กันมากกว่า อย่างกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านก็ช่วยกัน กลุ่มครู กลุ่มชาวบ้าน...”

“...หลังจากที่ผมออกจากราชการมาแล้ว ผมก็ได้มีโอกาสไปช่วยบ้าง อย่างเช่น ถ้ามีงานที่เกี่ยวข้องกับสายการศึกษา ท่านก็จะเชิญผมไปร่วมดูแล เป็นที่ปรึกษา หรือเป็นพิธีกร งานมอบอาคารเรียนที่อบจ. สนับสนุนงบประมาณสร้างให้ ก็ถ้าเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับสายการศึกษาก็จะเป็นหมดตลอด...” (อุดม แสงน้ำ 2556, 18 มกราคม)

พระครูวิมลกิจจานุกูล กล่าวว่า “...อาตมาก็จะช่วยบอกญาติโยมที่มา ทำบุญ หรือตามงานใหญ่ๆ ว่านายกชาญลงสมัครให้ช่วยๆ กันลงคะแนนให้ เป็นผู้ช่วยในการ ประชาสัมพันธ์ผลงานให้แก่ชาวบ้านที่มาทำบุญ บอกไปตรงๆ ว่าเบอร์อะไร อีกทั้งอาตมามี ตำแหน่งเป็นเจ้าของคณะตำบลก็จะรู้จักกับเจ้าอาวาสในหลายๆ พื้นที่ เจอกันตามงานก็จะบอกให้ช่วยหา เสี่ยงให้นายกชาญ หรือบางทีก็โทรไปหาพระระดับเจ้าอาวาสที่รู้จักกันตามตำบล ตามอำเภออื่นๆ ให้ช่วยหาเสี่ยงให้ ซึ่งพระสามารถช่วยได้เยอะมาก เพราะว่าช่วยประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชน ช่วยชี้แจงเรื่องความเดือดร้อน และชี้แจงผลงานของท่านนายกกว่าเป็นอย่างไร ส่งเสริม อุปถัมภ์วัด อุปถัมภ์โรงเรียนอย่างไรให้ชาวบ้านฟัง แล้วพระเหล่านี้ก็ช่วยหาเสี่ยงกับประชาชนเต็มที่...”

(พระครูวิมลกิจจานุกูล 2556, 20 มกราคม)

นางสาวละเอียด พวงเพชร กล่าวว่า “...ช่วยทำกับข้าวให้คนที่มาช่วย นายกชาญหาเสี่ยงกิน...” (ละเอียด พวงเพชร 2556, 20 มกราคม)

(2) กลุ่มนักการเมืองผู้ใกล้ชิด

นายรังสิต ไยยง กล่าวว่า “...ตัวผมนั้นเป็นผู้ที่อยู่เบื้องหลังท่านนายก ชาญ เพราะว่าผมเป็นผู้ปราศรัยหาเสี่ยงช่วยท่านมาตลอดช่วงการหาเสี่ยง...” (รังสิต ไยยง 2556, 24 มกราคม)

นายสง สี่เขียว กล่าวว่า “...ในสมัยแรกๆ นั้นผมยังไม่ได้เข้ามาร่วม เป็นทีมงานกับท่าน เลยไม่ได้ช่วย แต่ตอนนั้นก็ชื่นชอบท่านอยู่ และชอบนโยบายของท่าน ตอนนั้นผม เป็นมีตำแหน่งเป็นรองนายกเทศมนตรีของสามโคกอยู่...” (สง สี่เขียว 2556, 28 มกราคม)

นายยอด ภูเฉลิมตระกูล กล่าวว่า “...ช่วยทุกครั้งที่เลือกตั้ง ก็จะไป เดินหาเสี่ยงเลือกตั้งช่วย ขอคะแนนชาวบ้าน โดยเฉพาะคำพูดของเราก็ช่วยอย่างเต็มที่อยู่แล้ว กับ ชาวบ้านในตำบลคลองควายเราก็บอกให้ช่วยนายกชาญ ส่วนกับสมาชิกสภา อบต.ก็จะเรียกมาคุย

ว่าถ้าเป็นในเขตตำบลสาม โศกก็ต้องเอาคนบ้านเราก้ให้ช่วยกันอีกแรงหนึ่ง ซึ่งที่ผ่านมาก็ไม่ได้พูดอะไรเยอะ เพราะว่าชาวบ้านเค้าเห็นผลงาน เค้าให้อยู่แล้ว...” (ยอด ภูเฉลิมตระกูล 2556, 22 มกราคม)

นายสมเกตู แก้วเก่ง กล่าวว่า “...ในเขตบางกระบือที่ผมดูแล ก็เป็นเขตของท่านนายอยู่แล้ว ผมก็ไม่ได้ออกแรงช่วยอะไรมาก เพราะว่าประชาชนส่วนใหญ่ช่วยท่านอยู่แล้ว เพราะว่ามีรับรู้ถึงผลงานที่ท่านผ่านมาของท่านอยู่แล้ว...” (สมเกตู แก้วเก่ง 2556, 21 มกราคม)

นายวิรัช ต้นยาง กล่าวว่า “...ก็ช่วยคุยกับชาวบ้าน ว่าหากเราต้องการคนดี เราต้องช่วยกัน แล้วทุกวันนี้ข่าวสารมันเร็ว ชาวบ้านเค้ารับรู้ข่าวสารกันมาก ใครทำดีไม่ดีเค้ารู้ แล้วทุกวันนี้ชาวบ้านไม่ได้หลอกกันได้ง่ายๆเหมือนสมัยก่อนๆ นะ ซึ่งทุกวันนี้ชาวบ้านเค้ารู้กันแล้วว่าเงินมันใช้ซื้อกันไม่ได้...” (วิรัช ต้นยาง 2556, 14 มกราคม)

(3) กลุ่มผู้ช่วยเหลือในการหาเสียง (ภาคประชาชน)

นางสาวกรรณิการ์ นาคอินทร์ กล่าวว่า “...ในสมัยนั้นไม่ได้มีส่วนช่วยเหลืออะไรท่านในการหาเสียงมากนัก ไม่ได้มีบทบาทมากเท่าไร แต่ได้ดูและได้เห็นบทบาทของท่านในการณรงค์หาเสียงเลือกตั้งในสมัยนั้น ว่าท่านหาเสียงอย่างไร หรือท่านมีวิธีการอย่างไรมากกว่า...” (กรรณิการ์ นาคอินทร์ 2556, 21 มกราคม)

นางทองใบ ใจมั่น กล่าวว่า “...ในช่วงนั้นตัวพี่ก็จะเป็นตัวหลักแล้วก็จะไปดึงกลุ่มเครือข่ายเข้ามาช่วยท่าน ซึ่งในครั้งนั้นพี่ก็บอกกลับกลุ่มว่าถ้าคิดว่าเค้าดีก็ต้องช่วยกัน ถ้าไม่ดีเรายังมีเวลาอีก 4 ปีที่จะเปลี่ยน ถ้าดีก็ช่วยกันต่อไป ถ้าอยากลอง อยากเปลี่ยนเราก็ต้องช่วยกัน ซึ่งท่านนายกชาญท่านไม่มีอิทธิพลอะไรมาข่มขู่ เส้นทางของท่านขาว สะอาดและท่านก็มาด้วยใจจริงๆ...” (ทองใบ ใจมั่น 2556, 18 มกราคม)

นางพิมพ์ประวี ทองประสงค์ กล่าวว่า “...พี่จะเป็นคนที่มีความรู้จึกมาก พี่ก็จะเชิญชวนเพื่อนฝูงในช่วยเหลือท่าน แล้วพี่ก็ได้ช่วยเหลือท่านในหลายๆเรื่องของการหาเสียง เช่น แจกใบปลิว เดินหาเสียง โฆษณาประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับตัวท่าน...” (พิมพ์ประวี ทองประสงค์ 2556, 15 มกราคม)

นายอรุณ นิลประดับ กล่าวว่า “...การช่วยเหลือของผมคือผมไม่ได้ไปเดินออกหาเสียงกับท่าน แต่ว่าผมก็มีพวกพ้องผมก็ไปตามสายพวกพ้องผมโดยไปขอให้เค้าช่วย ซึ่งส่วนใหญ่ก็จะไปกลุ่มที่น้องผม หรือชาวบ้านในเขตพื้นที่อำเภอเมืองปทุมธานี ซึ่งในขณะนั้นผมดำรงตำแหน่งเป็นประธานชุมชนอยู่ผมก็จะกว้างขวางในกลุ่มที่ผมอยู่ก็สามารถช่วยเหลือท่านได้...” (อรุณ นิลประดับ 2556, 30 มกราคม)

นายเดชา พวงงาม กล่าวว่า “...ไม่ได้ช่วยเหลือ เนื่องจากเป็นข้าราชการประจำ ต้องวางตัวเป็นกลาง...” (เดชา พวงงาม 2556, 25 มกราคม)

2. ปัญหาและอุปสรรคในการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีของนายชาญ พวงเพชร

2.1 ข้อมูลการสัมภาษณ์ของ นายชาญ พวงเพชร นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

การวิเคราะห์ข้อมูลของ นายชาญ พวงเพชร ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์นายชาญ พวงเพชร ตามแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยปัญหาและอุปสรรคในการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 รายละเอียดดังนี้

ท่านคิดว่าอะไรเป็นปัญหาและอุปสรรคในการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี พ.ศ. 2547

1) ช่วงก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้ง

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์นายชาญ พวงเพชร ตามแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ในช่วงก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 ซึ่งจากข้อมูลการสัมภาษณ์นายชาญ พวงเพชร พบว่า ปัญหาและอุปสรรคมีดังนี้

1. ปัญหาจากปัจจัยภายใน ได้แก่ ปัญหาด้านเงินทุน ซึ่งในช่วงก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้ง นายชาญ พวงเพชร มีทุนส่วนตัวไม่เพียงพอในการเตรียมการลงสมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งในการลงสมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี จำเป็นต้องใช้งบประมาณในการดำเนินการสูง เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว นายชาญ พวงเพชร จึงได้ขอความช่วยเหลือในเรื่องเงินทุนจากนักการเมืองในระดับสูงซึ่งมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน เพื่อนำมาลงทุนสำหรับการดำเนินการดังกล่าว

2. ปัญหาจากปัจจัยด้านภายนอก ได้แก่ การรวบรวมทีมหรือการสรรหาผู้สมัครเพื่อเข้าร่วมลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี เนื่องจากบุคคลเหล่านั้นไม่มั่นใจในตัว of นายชาญ พวงเพชร ว่าประชาชนจะให้ความไว้วางใจให้ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง ประกอบกับการแทรกแซงของอำนาจและอิทธิพลทางการเมืองในขณะนั้น ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการสรรหาผู้ที่พร้อมทีมเพื่อลงในแต่ละเขตของจังหวัดปทุมธานี

ดังรายละเอียดคำสัมภาษณ์ของนายชาญ พวงเพชร บางตอนต่อไปนี้

นายชาญ พวงเพ็ชร์ กล่าวว่า “...เราก็ตกลงสมัครไป ป้ายประชาสัมพันธ์หาเสียงก็ไม่มี เพราะว่าเงินก็ไม่มี คนโน้นให้มาหน่อย คนนี้ให้มาหน่อย ซึ่งเราก็ไปยืมเงินท่าน ส.ส. สะ (นายสุรพงษ์ อึ้งอัมพรวิไล) ก็ให้เรามา 500,000 บาท แล้วเราก็ไปยืมเงินอดีต สว. ท่าน นิภัทร อมรัตน์เมธา อีก 500,000 บาท เราก็เอามาทำป้ายประชาสัมพันธ์หาเสียง แล้วเราก็มีของเรายู่สักประมาณ 1,000,000 กว่าบาท ก็มีอยู่ทั้งหมดประมาณ 2-3 ล้านบาท เราก็ตกลงมาทำเรื่องรถบั้ง ทำป้ายบั้ง แต่ตอนที่เราไปหาเสียงกับชาวบ้าน ชาวบ้านมักจะบอกว่าชนะยากมาก หรือบั้งที่ก็ถามว่ากำนันไม่กลัวตายหรือซึ่งเป็นคำแรกที่ประชาชนถามแล้วถามแบบนี้ทุกคน...”

“...ส่วนหนึ่งก็มาจากการที่เราไปหยิบยืมเข้ามาและของเราก็มีบั้ง แต่ไม่ได้มีนักการเมืองระดับใหญ่มาสนับสนุน เพราะส่วนมากนักการเมืองระดับชาติมักจะให้การช่วยเหลือกับกลุ่มบ้านใหญ่หมด อีกอย่างในตอนนั้นที่ไม่ใครออกตัวช่วยเหลือเรา แล้วเค้าไม่คิดว่าเราจะชนะการเลือกตั้งด้วย ทุกคนมองเราที่โศคมาลงสมัครในครั้งนั้นว่ายังไม่มีความหวังที่จะชนะเค้าได้นะ...”

“...ไม่มีใครกล้าที่จะออกมาแสดงกับเรา เราจะเป็นทางการเมืองที่เลือกเอง กับกลุ่มที่เราลง สจ.ด้วยกัน โดยในสมัยแรก สจ.ก็เป็นในบ้านเราทั้งนั้น ขับรถสิบล้อ ขับรถแปดล้อ หรือเป็นแม่ครัว แค่นี้ก็ประมาณ 19 คน แล้วที่เหลือก็จะเป็นอดีต สจ.เก่าๆ ประมาณ 11 คน...”

“...จะมีแต่คนถามอย่างเดียวว่าไม่กลัวตายเท่านั้นเอง...” (ชาญ พวงเพ็ชร์ 2556, 30 มกราคม)

2) ช่วงการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์นายชาญ พวงเพ็ชร์ ตามแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ในช่วงการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 ซึ่งจากข้อมูลการสัมภาษณ์นายชาญ พวงเพ็ชร์ พบว่า ปัญหาและอุปสรรค คือ ทีมงานที่ร่วมการรณรงค์หาเสียงมีความรู้สึกลัวหวาดระแวงในการออกหาเสียงในเขตพื้นที่ที่ไม่ใช่กลุ่มฐานคะแนนเสียงของตน เนื่องจากในช่วงเวลานั้นการเมืองในจังหวัดปทุมธานีกำลังอยู่ในช่วงการแข่งขันทางการเมือง โดยนายชาญ พวงเพ็ชร์ ซึ่งเป็นผู้สมัครหน้าใหม่ได้ลงสมัครแข่งขันในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี กับคู่แข่งที่เป็นกลุ่มการเมืองเดิมและได้รับความไว้วางใจจากประชาชนติดต่อกันมาเป็นระยะเวลานาน ทำให้ผู้สนับสนุนทางการเมืองของนายชาญ พวงเพ็ชร์ เกรงกลัวในอำนาจและอิทธิพลทางการเมือง ดังรายละเอียดคำสัมภาษณ์ของนายชาญ พวงเพ็ชร์ บางตอนต่อไปนี้

นายชาญ พวงเพ็ชร์ กล่าวว่า “...ในสมัยแรกที่เรหาเสียง (2547) ทีมงานของเราที่หาเสียงด้วยความหวาดระแวงเหมือนกันนะ เพราะว่าตอนนั้นการเมืองจังหวัดปทุมธานี

รุนแรงมาก เพราะอย่างที่บอกว่าเราเดินไปหาเสียงทางไหนก็จะมีแต่คนถามเราว่าไม่กลัวตายหรือ แทนที่จะถามเราว่าไม่กลัวแพ้หรือชนะอะไรเลย...”

“...ก้านัน ผู้ใหญ่บ้าน ก็เป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยเหลือ แต่ว่าคนกลุ่มนี้ไม่ค่อยออกมาแสดงตัว เพราะว่าเค้าก็กลัวกลุ่มอำนาจ ที่เราชนะการเลือกตั้งในครั้งนั้นเป็นเพราะเสียงสวรรค์และเสียงเงียบ โดยการช่วยกันแบบคลื่นใต้น้ำ...”

“...เดินหาเสียงไปขอคะแนนใครๆก็มีแต่รอยยิ้ม แต่อ่านใจยากมาก เพราะไม่รู้ว่าเค้าช่วยเราหรือช่วยใคร เพราะในตอนนั้นเราเปรียบเหมือนคลื่นลูกใหม่ ถ้าคนที่จะช่วยออกตัวมาช่วยอย่างเต็มตัว ก็กลัวว่าถ้าเราพลาดไม่ได้เค้าจะลำบาก...” (ชาญ พวงเพ็ชร 2556, 30 มกราคม)

เหล่านี้เป็นต้น

3) ช่วงหลังการได้รับเลือกตั้ง

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์นายชาญ พวงเพ็ชร ตามแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ในช่วงหลังการได้รับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 ซึ่งจากข้อมูลการสัมภาษณ์นายชาญ พวงเพ็ชร พบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญ ดังนี้

1. ความไม่รู้และไม่เข้าใจในภารกิจงานตามอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการต่างๆ ที่อยู่ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ว่ามีอำนาจหน้าที่อย่างไร และจะสามารถดำเนินการตามนโยบายที่พรรคกำหนดให้สำเร็จได้ ด้วยภารกิจของงานและความรับผิดชอบของส่วนราชการใดในองค์กร

2. การที่มีข้าราชการ พนักงาน บางกลุ่มที่เคยร่วมงานและอยู่ภายใต้การบริหารงานของกลุ่มนักการเมืองเดิมที่ครองอำนาจในองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีมาช้านาน และมีความสัมพันธ์ในเชิงอุปถัมภ์กันมา เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง โดยการเปลี่ยนแปลงตัวผู้นำและคณะผู้บริหารขององค์กร ทำให้เกิดการต่อต้าน การไม่ยอมรับ เนื่องจากอำนาจและอิทธิพลของนักการเมืองกลุ่มเดิมยังมีผลต่อความคิดและการทำงานของพนักงานและข้าราชการเหล่านี้ ทำให้ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานของนายชาญ พวงเพ็ชร ดังรายละเอียดคำสัมภาษณ์ของนายชาญ พวงเพ็ชร บางตอนต่อไปนี้

นายชาญ พวงเพ็ชร กล่าวว่า “...มีอุปสรรคนิดหน่อยในเรื่องของความไม่เข้าใจกันในการทำงานในส่วนราชการที่แต่ละส่วนแต่ละกองมีหน้าที่อะไรกันบ้างเท่านั้นเอง เราก็แก้ปัญหาโดยการเรียกเค้าเข้ามาคุยกันว่างานในส่วนที่รับผิดชอบมีอะไร ทำงานอย่างไร

เพราะเราคิดว่าการทำงานมันต้องมีการพูดคุยกัน อย่าไปใช้อารมณ์ อย่างน้อยๆเราก็เป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด เราต้องทำงานตามนโยบายและยึดระเบียบให้มันถูกต้อง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของโครงการที่มีการใช้งบประมาณ จะต้องดำเนินการตามระเบียบทุกอย่าง อันไหนทำได้ อันไหนทำไม่ได้ เราก็ต้องแนะนำกัน เพราะที่ อบจ.มีอยู่ด้วยกันตั้ง 10 ส่วนงาน...”

“...4 ปีแรก บอกได้เลยว่ามีปัญหา เพราะว่าข้าราชการ พนักงานที่อยู่เดิมกลุ่มนี้เค้าอยู่กับกลุ่มการเมืองเดิมมาเป็น 10 กว่าปี ทำให้เค้าลืมนฐานเก่าเค้าไม่ได้ เราใช้เวลา 1 สมัย ข้าราชการ พนักงานกลุ่มนี้ก็คิดว่าเดี๋ยวเราก็แพ้ สมัย 2 เดียวก็ไม่รอด แต่พอสมัยที่ 2 มีการเลือกตั้งอีก เราก็ชนะอีก สถานการณ์ก็เริ่มที่จะคลี่คลาย เพราะว่าต้องอยู่ยาวจาก 4 ปี เป็น 8 ปี ตอนแรกๆที่เข้าบอกได้เลยว่าเหมือนกับเข้าป่าหนาม เข้าดงหนามแล้วเราต้องมาถางออกทีละกิ่งทีละก้าน เป็นการทำงานที่ยากมาก เพราะว่ากว่าจะทำดงหนามให้สะอาด บ้านเมืองสะอาด ฉะนั้นใน 4 ปีแรกเรายังมัวหมองอยู่ แต่พอสมัยที่ 2 เราเริ่มเห็นแสงสว่างแล้ว เพราะว่าถ้าหากคนกลุ่มนี้ยังไม่ปรับตัว บอกได้เลยว่าคนกลุ่มนี้เริ่มทำงานยากแล้ว เพราะว่าเราเรียนรู้แล้วว่าหลักเกณฑ์ต่างๆเป็นอย่างไร การบริหารจัดการ กฎหมาย ระเบียบเป็นอย่างไร เพราะว่าใน 4 ปีแรกถือว่าเราได้เข้ามาศึกษางาน แต่ว่าเราก็ทำงานให้แก่ประชาชน แต่พอ 4 ปีหลัง เราเริ่มที่จะสบายขึ้นแล้ว...”

“...ใครจะบอกว่าการทำงานในครั้งแรกไม่มีอุปสรรค ผมไม่เชื่อ เพราะว่าต้องมีอุปสรรค แต่จะอย่างไรให้อุปสรรคมันหมดไป เราเป็นคนใจเย็น ค่อยๆทำ ค่อยๆเรียกคนเหล่านี้มาคุยกัน อย่างที่บอกว่าอุปสรรคอยู่ที่ไหนเราก็แก้ไขตรงนั้น เราเรียกมาแล้วก็บอกว่า “วันนี้ใครก็ได้อยากทำงานก็ทำเถอะ แล้วถ้าวันหน้าเราไม่ได้มาเป็นแกจะทำอะไรก็ทำไป” แล้วเราจะเป็นคนที่มีวิสัยทัศน์ในเรื่องของคน เพราะว่าเราเป็นคนที่อ่อนน้อม ไม่ค่อยมีปัญหาหากับใคร แต่ว่าถ้าถึงเวลาที่ต้องแข็ง เราก็แข็ง ถึงเวลาทำงานก็ต้องทำงาน แต่ถึงเวลาที่ทำให้ใจกันเราก็ให้...”

(ชาญ พวงเพ็ชร์ 2556, 30 มกราคม)

2.2 ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้ใกล้ชิด นายชาญ พวงเพ็ชร์ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

การวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ใกล้ชิด นายชาญ พวงเพ็ชร์ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ใกล้ชิดนายชาญ พวงเพ็ชร์ ตามแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างโดยศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 โดยแบ่งกลุ่มการวิเคราะห์เป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มเครือญาติของนายชาญ พวงเพ็ชร์ กลุ่มนักรการเมืองผู้ใกล้ชิด และกลุ่มผู้ช่วยเหลือในการหาเสียง (ภาคประชาชน)

1) ช่วงก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้ง

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ใกล้ชิดของ นายชาญ พวงเพ็ชร์ เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 ช่วงก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้ง ของกลุ่มเครือข่ายของนายชาญ พวงเพ็ชร์ กลุ่มนักการเมืองผู้ใกล้ชิด และกลุ่มผู้ช่วยเหลือในการหาเสียง (ภาคประชาชน) พบว่า ปัญหาและอุปสรรคของนายชาญ พวงเพ็ชร์ ในช่วงก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ที่สำคัญคือ (1) เงินทุนสำหรับใช้ในการลงสมัครและรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง และ (2) เรื่องของอิทธิพลทางการเมืองของกลุ่มอำนาจเก่าที่ครองการเมืองในจังหวัดปทุมธานีทุกระดับมาช้านาน ได้มีผลกระทบต่อการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี และด้วยความเกรงกลัวในอำนาจ และอิทธิพลดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อทัศนใจของผู้สนับสนุน และผู้ที่ลงสมัครแข่งขันในตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในกระบวนการสรรหาบุคคลเพื่อร่วมทีมงานในการลงสมัครแข่งขันเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ดังรายละเอียดต่อไปนี้

(1) กลุ่มเครือข่ายของนายชาญ พวงเพ็ชร์

นายอุดม แสงน้ำ กล่าวว่า “...ปัญหาใหญ่คือเรื่องของเงินทุน นายชาญ ตอนนั้นไม่ค่อยมีเงิน ดังนั้นท่านจึงมักจะใช้เสียงประชาสัมพันธ์แนะนำตัวท่าน หรือนำเสนอ นโยบายมากกว่า ใช้ความหลังที่ได้กระทำมาแล้วบอกกับทุกคนให้รู้ว่า ฉันจะทำอย่างนี้ ไม่เคยที่จะปกปิดหรือมีความลับกับใครทั้งนั้น ท่านสามารถเปิดเผยได้ทุกเรื่อง...” (อุดม แสงน้ำ 2556, 18 มกราคม)

พระครูวิมลกิจจานุกูล กล่าวว่า “...อิทธิพลของฝ่ายตรงข้าม นายก็ระวังตัวอยู่ตลอด” (พระครูวิมลกิจจานุกูล 2556, 20 มกราคม)

นางสาวละเอียด พวงเพ็ชร์ กล่าวว่า “ก็มีนะก็เรื่องอิทธิพลของกลุ่ม เช่น มาถึงโบปลิ่วบ้าง มาชมชู้บ้าง...” (ละเอียด พวงเพ็ชร์ 2556, 20 มกราคม)

(2) กลุ่มนักการเมืองผู้ใกล้ชิด

นายรังสิต ไยยง กล่าวว่า “...ช่วงนั้นสิ่งที่จะต้องสู้คือ สู้กับอิทธิพล ในขณะเดียวกันก็ต้องสู้กับกฎหมายด้วย เพราะว่าผู้ที่ถือกฎหมายก็เป็นพวกกับกลุ่มคู่แข่งในการเลือกตั้งคือเราไม่สามารถที่จะพลาดได้เลยแม้แต่หน่อย...” (รังสิต ไยยง 2556, 24 มกราคม)

นายสง สีสืบ กล่าวว่า “...ก็น่าจะเป็นเรื่องของคู่แข่งทางการเมืองที่เป็นกลุ่มก่อนการเมืองเก่าที่ครองอำนาจทางการเมืองของปทุมธานีมาอย่างยาวนาน ก่อนที่ท่านจะมาลงการเมืองท่านก็เป็นคนบ้านใหญ่มาก่อน ตอนออกจากบ้านใหญ่ท่านก็บอกกับบ้านใหญ่ว่าจะมาลงการเมือง...” (สง สีสืบ 2556, 28 มกราคม)

นายยอด ภูเฉลิมตระกูล กล่าวว่า “...เรื่องต้องระมัดระวังตัว เพราะว่าเปิดตัวเป็นคู่แข่งทางการเมืองกันแล้ว และที่ระวังตัวเองจากคณะกรรมการเลือกตั้งด้วยเพราะว่าคุณกฎหมายเลือกตั้งอยู่ อย่างเช่นเวลาออกไปกันเป็นกลุ่มใหญ่ จะเลี้ยงกันก็ต้องระวังให้ได้ว่าถูกต้องหรือไม่ เรื่องป้ายก็ต้องอยู่ในกำหนดกฎหมาย...” (ยอด ภูเฉลิมตระกูล 2556, 22 มกราคม)

นายวิรัช ต้นยาง กล่าวว่า “...ก็มีอิทธิพลที่ทำให้ชาวบ้านกลัว ในสมัยแรกๆ ชาวบ้านไม่กล้าเข้าบ้านชาญ เพราะว่ากลัวอิทธิพล กลัวบารมี กลัวอำนาจ เพราะว่าอิทธิพลกดดันชาวบ้านมาก ชาวบ้านกลัวมีผลกระทบกับพวกเค้า สมัยแรกๆคนจะไม่กล้าเข้าไปหาชาญ อย่างเปิดเผยนะ แล้วคนที่สนับสนุนก็ช่วยเบบคลื่นใต้น้ำ ดันๆแกขึ้นมา...” (วิรัช ต้นยาง 2556, 14 มกราคม)

(3) กลุ่มผู้ช่วยเหลือในการหาเสียง (ภาคประชาชน)

นางสาวกรรณิการ์ นาคอินทร์ กล่าวว่า “...ในสมัยนั้นคู่แข่งของท่านก็คือผู้สมัครที่มาจากตระกูลเก่าแก่ทางการเมืองของจังหวัดปทุมธานีและเป็นอดีตนายก อบจ.คนเก่า ท่านก็คิดหาแนวทางที่จะทำอย่างไรให้ประชาชนได้รู้จักชาญ พวงเพชร ให้ได้ เพราะว่าการศึกษาก็น้อย ถ้าเทียบกับคู่แข่งท่านนี้ และในด้านของวงษ์ตระกูลก็ไม่ได้มีเชื้อสายทางการเมืองมาก่อน ซึ่งถือว่าเป็นการยากที่ต้องคิดหาวิธีการที่จะเอาชนะให้ได้ อีกทั้งในช่วงนั้นท่านก็ได้รับการข่มขู่และอิทธิพลของกลุ่มด้วย...” (กรรณิการ์ นาคอินทร์ 2556, 21 มกราคม)

นางทองใบ ใจมั่น กล่าวว่า “...มีในเรื่องของกลุ่มที่จะต้องระวังตัวขนาดที่ที่จะมาช่วยท่านที่ก็ต้องระวัง ต้องคว่ามีใครเป็นพวกอีกฝ่ายหรือไม่ ต้องช่วยกันดู ช่วยกันระวัง ซึ่งก่อนหน้านั้นท่านนายกชาญก็เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มการเมืองเก่ามาก่อนแต่แยกตัวออกมาด้วยเรื่องอะไรที่ไม่ทราบ...” (ทองใบ ใจมั่น 2556, 18 มกราคม)

นางพิมพ์ประวี ทองประสงค์ กล่าวว่า “...ก็มีบ้าง เนื่องจากการเมืองมันแบ่งพรรคแบ่งพวก ก็จะมีการโจมตีกันบ้าง...” (พิมพ์ประวี ทองประสงค์ 2556, 15 มกราคม)

นายอรุณ นิลประดับ กล่าวว่า “...ก็น่าจะเป็นเรื่องของเงินทุน เพราะว่าท่านมีเงินทุนส่วนตัวนิดหน่อย ไม่ได้มีใครมาสนับสนุนท่าน แล้วก็เรื่องของอิทธิพลเข้าไปคุกคามท่านบ้าง แต่ท่านก็ไม่กลัว...” (อรุณ นิลประดับ 2556, 30 มกราคม)

นายเดชา พวงงาม กล่าวว่า “...เนื่องจากในจังหวัดปทุมธานีก็จะมีกลุ่มของนักการเมืองท้องถิ่น หรือการเมืองระดับชาติที่เป็นกลุ่มตระกูลทางการเมืองดูแลมายาวนาน เรียกว่า ในช่วงเวลานั้นประชาชนให้ความไว้วางใจกับกลุ่มการเมืองนี้เป็นระยะเวลาพอสมควร ประมาณ 20-30 ปี เพราะฉะนั้นท่านนายกชาญท่านเป็นลูกชาวบ้าน ไม่ได้เป็นตระกูลหรือเป็นทายาททางการเมือง

มาก่อน ปัญหาที่เกิดขึ้นก่อนการลงสมัครก็เริ่มมี เพราะจะไปแข่งกับกลุ่มอำนาจเดิม...” (เดชา พวงงาม 2556, 25 มกราคม)

2) ช่วงการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ใกล้ชิดของ นายชาญ พวงเพ็ชร์ เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 ในช่วงการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง จากการศึกษาข้อมูลของกลุ่มเครือข่ายของนายชาญ พวงเพ็ชร์ กลุ่มนักการเมืองผู้ใกล้ชิด และกลุ่มผู้ช่วยเหลือในการหาเสียง (ภาคประชาชน) พบว่าปัญหาและอุปสรรคในช่วงการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของนายชาญ พวงเพ็ชร์ คือ (1) อำนาจและอิทธิพลของกลุ่มการเมืองที่ส่งผลให้กระบวนการในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งไม่เป็นไปตามธรรมชาติของการแข่งขันทางการเมือง ผู้ให้ความช่วยเหลือหรือผู้สนับสนุนไม่กล้าแสดงตัวช่วยเหลือในการรณรงค์หาเสียงอย่างเต็มที่ เพราะกลัวจะส่งผลกระทบต่อตนเองหากนายชาญ พวงเพ็ชร์ ไม่ได้รับการเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี (2) ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล เนื่องจากนายชาญ พวงเพ็ชร์ เป็นนักการเมืองที่เกิดจากการสร้างตัวเองขึ้นมา หรือสร้างผลงานทางการเมืองแล้วผลักดันตัวเองเข้าสู่การเมืองในระดับที่สูงขึ้น ไม่ได้เป็นนักการเมืองที่มาจากการสืบทอดของตระกูลทางการเมือง ปัญหาและอุปสรรค คือ ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีในครั้งนั้นส่วนหนึ่งไม่ทราบข้อมูลส่วนตัวและผลงานที่ผ่านมา ทำให้การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของนายชาญ พวงเพ็ชร์ เน้นการประชาสัมพันธ์ให้เกิดความชัดเจนทั่วทุกพื้นที่ และรณรงค์หาเสียงแบบตรงสู่กลุ่มเป้าหมายเพื่อทำความเข้าใจและขอคะแนนเสียงจากผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง เช่น การเดินเคาะประตูบ้าน หรือการปราศรัย โดยมีข้อบังคับในเรื่องของเวลาในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งเป็นตัวกำหนด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

(1) กลุ่มเครือข่ายของนายชาญ พวงเพ็ชร์

นายอุดม แสงน้ำ กล่าวว่า “...คู่แข่งทางการเมืองสำคัญมาก เพราะว่าเป็นกลุ่มการเมืองเก่า และเคยเป็นผู้บริหาร อบจ.มาหลายครั้ง ซึ่งเค้ามีเงินทุนมากกว่าเราหลายเท่า เขาก็ใช้วิธีการต่างๆ ที่จะเอาชนะทุกวิถีทาง...” (อุดม แสงน้ำ 2556, 18 มกราคม)

พระครูวิมลกิจจานุกูล กล่าวว่า “...อิทธิพลของฝ่ายตรงข้าม นายก็ระวังตัวอยู่ตลอด...” (พระครูวิมลกิจจานุกูล 2556, 20 มกราคม)

นางสาวละเอียด พวงเพ็ชร์ กล่าวว่า “...ก็มีนะก็เรื่องอิทธิพลของกลุ่ม เช่น มาทึงไบปลิวบ้าง มาข่มขู่บ้าง...” (ละเอียด พวงเพ็ชร์ 2556, 20 มกราคม)

(2) กลุ่มนักการเมืองผู้ใกล้ชิด

นายรังสิต ไยยง กล่าวว่า “...ช่วงนั้นสิ่งที่ต้องสู้คือ สู้กับอิทธิพล ในขณะเดียวกันก็ต้องสู้กับกฎหมายด้วย เพราะว่าผู้ที่ถือกฎหมายก็เป็นพวกกับกลุ่มคู่แข่งในการเลือกตั้ง คือเราไม่สามารถที่จะพลาดได้เลยแม้แต่หน่อย...” (รังสิต ไยยง 2556, 24 มกราคม)

นายสงว สี่เขียว กล่าวว่า “...ก็น่าจะเป็นเรื่องของคู่แข่งทางการเมืองที่เป็นกลุ่มก้อนการเมืองเก่าที่ครองอำนาจทางการเมืองของปทุมธานีมาอย่างยาวนาน ก่อนที่ท่านจะมาลงการเมืองท่านก็เป็นคนบ้านใหญ่มาก่อน ตอนออกจากบ้านใหญ่ท่านก็บอกกับบ้านใหญ่ว่าจะมาลงเล่นการเมือง...” (สงว สี่เขียว 2556, 28 มกราคม)

นายยอด ภูเฉลิมตระกูล กล่าวว่า “...เรื่องต้องระมัดระวังตัว เพราะว่าเปิดตัวเป็นคู่แข่งทางการเมืองกันแล้ว และที่ระวังตัวเองจากคณะกรรมการการเลือกตั้งด้วยเพราะว่ากฎหมายเลือกตั้งอยู่ อย่างเช่นเวลาออกไปกันเป็นกลุ่มใหญ่ จะเลี้ยงกันก็ต้องระวังให้ได้ว่าถูกต้องหรือไม่ เรื่องป้ายก็ต้องอยู่ในกำหนดกฎเกณฑ์...” (ยอด ภูเฉลิมตระกูล 2556, 22 มกราคม)

นายวิรัช ต้นยาง กล่าวว่า “...ก็มีอิทธิพลที่ทำให้ชาวบ้านกลัว ในสมัยแรกๆ ชาวบ้านไม่กล้าเข้าบ้านชาญ เพราะว่ากลัวอิทธิพล กลัวบารมี กลัวอำนาจ เพราะว่าอิทธิพลกดดันชาวบ้านมาก ชาวบ้านกลัวมีผลกระทบกับพวกเค้า สมัยแรกๆคนจะไม่กล้าเข้าไปหาชาญอย่างเปิดเผยนะ แล้วคนที่สนับสนุนก็ช่วยแบบคลื่นใต้น้ำ คั่นๆแกขึ้นมา ...” (วิรัช ต้นยาง 2556, 14 มกราคม)

(3) กลุ่มผู้ช่วยเหลือในการหาเสียง (ภาคประชาชน)

นางสาวกรรณิการ์ นาคอินทร์ กล่าวว่า “...ในสมัยนั้นคู่แข่งของท่านก็คือผู้สมัครที่มาจากตระกูลเก่าแก่ทางการเมืองของจังหวัดปทุมธานีและเป็นอดีตนายก อบจ.คนเก่า ท่านก็คิดหาแนวทางที่จะทำอะไรให้ประชาชนได้รู้จักชาญ พวงเพชร ให้ได้ เพราะว่าการศึกษาก็น้อย ถ้าเทียบกับคู่แข่งท่านนี้ และในด้านของวงษ์ตระกูลก็ไม่ได้มีเชื้อสายทางการเมืองมาก่อน ซึ่งถือว่าเป็นการยากที่ต้องคิดหาวิธีการที่จะเอาชนะให้ได้ อีกทั้งในช่วงนั้นท่านก็ได้รับการข่มขู่ และอิทธิพลของกลุ่มด้วย...” (กรรณิการ์ นาคอินทร์ 2556, 21 มกราคม)

นางทองใบ ใจมั่น กล่าวว่า “...มีในเรื่องของกลุ่มที่จะต้องระวังตัวขนาดที่ที่จะมาช่วยท่านที่ก็ต้องระวัง ต้องดูว่ามีใครเป็นพวกอีกฝ่ายหรือไม่ ต้องช่วยกันดู ช่วยกันระวัง ซึ่งก่อนหน้านั้นท่านนายกชาญก็เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มการเมืองเก่ามาก่อนแต่แยกตัวออกมาด้วยเรื่องอะไรที่ไม่ทราบ...” (ทองใบ ใจมั่น 2556, 18 มกราคม)

นายอรุณ นิลประดับ กล่าวว่า “...ก็น่าจะเป็นเรื่องของเงินทุน เพราะว่าท่านมีแค่ทุนส่วนตัวนิดหน่อย ไม่ได้มีใครมาสนับสนุนท่าน แล้วก็เรื่องของอิทธิพลเข้าไปคลุกกรรมาท่านบ้าง แต่ท่านก็ไม่กลัว...” (อรุณ นิลประดับ 2556, 30 มกราคม)

นายเดชา พวงงาม กล่าวว่า “...เนื่องจากในจังหวัดปทุมธานีก็จะมีกลุ่มของนักการเมืองท้องถิ่น หรือการเมืองระดับชาติที่เป็นกลุ่มตระกูลทางการเมืองคุณแลมายาวนาน เรียกว่า ในช่วงเวลานั้นประชาชนให้ความไว้วางใจกับกลุ่มการเมืองนี้เป็นระยะเวลาพอสมควร ประมาณ 20-30 ปี เพราะฉะนั้นท่านนายกชาญท่านเป็นลูกชาวบ้าน ไม่ได้เป็นตระกูลหรือเป็นทายาททางการเมืองมาก่อน ปัญหาที่เกิดขึ้นก่อนการลงสมัครก็เริ่มมี เพราะว่าไปแข่งกับกลุ่มอำนาจเดิม...” (เดชา พวงงาม 2556, 25 มกราคม)

3) ช่วงหลังการได้รับเลือกตั้ง

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ใกล้ชิดของ นายชาญ พวงเพชร เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 ช่วงหลังการได้รับเลือกตั้ง จากการศึกษาข้อมูลจากกลุ่มเครือข่ายของนายชาญ พวงเพชร กลุ่มนักการเมือง ผู้ใกล้ชิด และกลุ่มผู้ช่วยเหลือในการหาเสียง (ภาคประชาชน) พบว่า ปัญหาและอุปสรรคของ นายชาญ พวงเพชร หลังจากได้รับการเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี คือ (1) ปัญหาส่วนตัวบุคคล คือ ความไม่รู้และไม่เข้าใจในภารกิจงานตามอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการต่างๆ ที่อยู่ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ว่ามีอำนาจหน้าที่อย่างไร และไม่เข้าใจวิธีการในการบริหารงานและงบประมาณ เนื่องจากยังไม่มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งนักบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี (2) ปัญหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์กรของข้าราชการ พนักงาน ที่ยังยึดถือแนวทางการปฏิบัติงานภายใต้การบริหารของผู้บริหารเดิม กลุ่มนักการเมืองกลุ่มเดิม ยังมีบทบาทและส่งผลกระทบต่อการทำงานของข้าราชการ พนักงานในองค์กร และ (3) การร้องเรียนจากคู่แข่งทางการเมือง การทำลายชื่อเสียงเพื่อหวังผลทางการเมืองโดยการสร้างข้อมูลเท็จเผยแพร่ในรูปแบบเอกสารใบปลิวแจกจ่ายในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี ดังรายละเอียดต่อไปนี้

(1) กลุ่มเครือข่ายของนายชาญ พวงเพชร

นายอุดม แสงน้ำ กล่าวว่า “...หลังจากที่ท่านได้รับตำแหน่งแล้ว ก็จะมีกลุ่มการเมืองที่คิดไม่ดี คอยกลั่นแกล้งท่าน อย่างที่เห็นได้เด่นชัดก็คือการ แจกใบปลิวโจมตี บัตรสนเทศน์ไปทั่วทั้ง 7 อำเภอ โดยกล่าวหาว่าท่านสนับสนุนคนไม่ดี ค้ายา ซึ่งแนวทางในการแก้ปัญหาของท่านคือ การเดินสายประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านเข้าใจ อีกทั้งชาวบ้านก็รู้ว่าไม่เป็นความจริง และเข้าใจว่าเป็นการกลั่นแกล้งทางการเมือง...” (อุดม แสงน้ำ 2556, 18 มกราคม)

พระครูวิมลกิจจานุกูล กล่าวว่า “...มีนิดหน่อยเกี่ยวกับพวก สจ.ที่ไม่เข้าพวก แต่ก็สามารถแก้ปัญหาได้ แล้วท่านเป็นคนเอาจริงเอาจ้งกับงาน ดิดดิน เข้ากับทุกคนได้ดี...” (พระครูวิมลกิจจานุกูล 2556, 20 มกราคม)

นางสาวละเอียด พวงเพ็ชร กล่าวว่า “...มีเรื่องร้องเรียนนิดหน่อยแต่ก็ไม่มีอะไรผ่านมาได้...” (พระครูวิมลกิจจานุกูล 2556, 20 มกราคม)

(2) กลุ่มนักการเมืองผู้ใกล้ชิด

นายรังสิต ไยยง กล่าวว่า “...อีกเรื่องหนึ่งก็คือ กลุ่มอิทธิพลกลุ่มการเมืองเดิม ซึ่งก็จะไประดมหรือรวมกลุ่มผู้สนับสนุนเดิมในกลุ่มนายก อบต. หลายแห่ง ให้ต่อต้านการทำงานตามนโยบายเพื่อแก้ปัญหาของชาวบ้าน คือไม่อนุญาตให้ดำเนินการในเขตพื้นที่ ทาง อบจ.ก็ไม่สามารถดำเนินการเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวได้...” (รังสิต ไยยง 2556, 24 มกราคม)

นายสงว สี่เขียว กล่าวว่า “...ในช่วงที่ท่านเป็นในใหม่ๆท่านยังไม่คล่องและยังไม่ค่อยเข้าใจในการบริหารงาน งบประมาณก็ยังไม่ค่อยออกมา แต่ช่วงหลังที่ท่านเริ่มเป็นงานโครงการต่างๆท่านสามารถจัดสรรได้อย่างดีและถูกต้องตามระเบียบ เพราะว่าท่านอาศัยลูกขยันศึกษาอย่างมาก...” (สงว สี่เขียว 2556, 28 มกราคม)

นายยอด ภูเฉลิมตระกูล กล่าวว่า “...ความไม่เข้าใจของประชาชนในเรื่องระเบียบและการบริหารงานของ อบจ. เมื่อเดือนกรกฎาคมแล้วเข้าไปขอให้นายกช่วย แล้วระเบียบมันทำไม่ได้ก็ทำให้ไม่พอใจ ว่าให้ร้าย หรือโจมตี แต่เท่าที่ผ่านมาก็เห็นว่ามันไม่ผิดระเบียบแล้วชาวบ้านเดือนกรกฎาคมท่านช่วยเหลืออยู่แล้ว แล้วช่วยทุกเขตอำเภอ ทุกตำบลอย่างทั่วถึง...”

(ยอด ภูเฉลิมตระกูล 2556, 22 มกราคม)

นายวิรัช ต้นยาง กล่าวว่า “...มันก็หวาดระแวง ทั้งการทำงานและความเป็นอยู่ กลัวว่าชีวิตจะไม่ค่อยปลอดภัย สมัยนั้นทุกคนกลัวอำนาจมีดกันทั้งนั้น...”

(วิรัช ต้นยาง 2556, 14 มกราคม)

(3) กลุ่มผู้ช่วยเหลือในการหาเสียง (ภาคประชาชน)

นางสาวกรรณิการ์ นาคอินทร์ กล่าวว่า “...ปัญหาหลังจากได้รับเลือกเข้ามาแล้ว ก็มีบ้าง เพราะว่าท่านนายกไม่เคยทำงานในระดับท้องถิ่นจังหวัดมาก่อน จึงไม่รู้ว่าโครงสร้างของแต่ละหน่วยงานใน อบจ.ทำอะไรบ้าง ต้องประสานงานกับใครบ้าง แต่ท่านก็มองว่าปัญหาที่ปัญหาอุปสรรคก็อุปสรรค อย่างไรก็ตามก็ต้องแก้ไขให้ได้ ซึ่งจากผลงานที่ผ่านมาก็บอกได้ว่าท่านได้ทำหน้าที่ได้อย่างดี...” (กรรณิการ์ นาคอินทร์ 2556, 21 มกราคม)

นางทองใบ ใจมั่น กล่าวว่า “...มีการร้องเรียนบ้างนิดหน่อย แต่ก็ผ่านมาได้ ไม่มีผล ส่วนใหญ่มาจากกรณีโจมตีกันมากกว่า การทำงานของท่านก็ไม่มีปัญหาเพราะว่าท่านได้ใจชุมชนทำให้การทำงานง่ายมาก...” (ทองใบ ใจมั่น 2556, 18 มกราคม)

นายอรุณ นิลประดับ กล่าวว่า “...มีบ้าง เพราะว่าในตอนที่ท่านเข้ามาในครั้งแรกท่านก็มุ่งที่จะพัฒนาเมืองปทุมธานีตามที่ท่านได้หาเสียงไว้ แต่ก็จะมีกลุ่มของข้าราชการ หรือพนักงานที่เป็นกลุ่มการเมืองก็ยังไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกับท่านเท่าไรหรอก...” (อรุณ นิลประดับ 2556, 30 มกราคม)

นายเดชา พวงงาม กล่าวว่า “...เมื่อท่านได้เป็นนายกปัญหาแรกก็คือวัฒนธรรมของพนักงานในองค์กรของ อบจ. คือ ชินกับการทำงานของผู้บริหารเดิม ข้าราชการ พนักงานก็จะสนิทสนมกับกลุ่มการเมืองเก่า ท่านก็ต้องใช้เวลาที่จะได้ใจพนักงานกลุ่มนี้เพื่อให้ร่วมกันทำงานเพื่อที่ อบจ. ซึ่งก็เป็นธรรมชาติและธรรมดาที่คนที่เคยชินหรือคุ้นเคยกับการที่อยู่กับใครมานานๆก็มักจะลำเอียงเข้าฝ่ายนั้น นี่ก็คือปัญหาของท่านที่จะทำอย่างไรให้ได้รับความร่วมมือไม่ร่วมมือจากข้าราชการ...” (เดชา พวงงาม 2556, 25 มกราคม)

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีของนายชาญ พวงเพชร

3.1 ข้อมูลการสัมภาษณ์ของ นายชาญ พวงเพชร นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

การวิเคราะห์ข้อมูลของ นายชาญ พวงเพชร ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์นายชาญ พวงเพชร ตามแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 รายละเอียดดังนี้

ท่านคิดว่าข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ในแต่ละช่วงคือ

1) ก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้ง

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์นายชาญ พวงเพชร เกี่ยวกับข้อเสนอแนะของการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 ช่วงก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้ง นายชาญ พวงเพชร ให้ข้อเสนอแนะว่า การเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในจังหวัด

ปทุมธานีนั้น ไม่อยาก แต่คนที่สนใจอยากจะทำจะเข้าสู่อำนาจในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี จะต้องมีความสมบัติ ดังนี้

(1) บุคคลนั้นจะต้องสร้างผลงานให้เกิดประโยชน์แก่คนในจังหวัดปทุมธานีมาต่อเนื่องเป็นระยะเวลานานพอที่ประชาชนสามารถรับรู้ได้ด้วยตัวเอง เพื่อให้ประชาชนสามารถประเมินบุคคลนั้นได้ว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะเป็นผู้นำในระดับองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

(2) บุคคลนั้นต้องเป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมในตนเอง มีความประพฤติและการปฏิบัติตนเป็นที่ยอมรับและศรัทธาของคนในสังคม

(3) บุคคลนั้นจะต้องเป็นผู้มีจิตใจเอื้อเฟื้อต่อสังคมและบุคคลรอบข้าง ต้องทำงานและอุทิศตนเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

นายชาญ พวงเพ็ชร์ กล่าวว่า “..การเมืองในระดับนายก อบจ.ใครๆก็เล่นได้เพราะว่าเป็นประชาธิปไตย แต่ต้องถามว่าคนๆนั้นเค้าสร้างสรรคอะไรให้กับคนปทุมธานีมาบ้าง เค้าได้ทำอะไรให้กับประชาชนหรือไม่ มันต้องมีส่วนที่เราต้องสร้างสังคม คือ 1 เราอยู่ในสังคมส่วน 2 เราต้องทำกิจกรรมให้สังคมรับรู้ และ 3 เราต้องสร้างความเจริญให้แก่คน 3 สิ่งนี้สำคัญมาก และเรามีคุณธรรม จริยธรรมหรือไม่ ถ้าเราจะเล่นการเมืองเราต้องเปิดตัวเราตั้งแต่แรกไม่ใช่แค่วันเดียวนะ เรานะกว่าจะมาถึงจุดนี้ได้ทำงานเพื่อประชาชนมาตั้งแต่เป็นผู้ใหญ่บ้าน กำนัน สจ. ก็ประมาณเกือบ 20 ปี ไม่ใช่ทำแค่แค่เพียง 45 วันที่ กฎหมายกำหนด เราว่ามันยากมากที่จะได้รับความไว้วางใจ เราว่ามันต้องคลุกคลีกับงานนี้พอสมควร ออกงานเราก็ต้องไป งานจิตอาสาทุกด้านที่เค้าเดือดร้อนเราก็ช่วยทุกอย่าง ไม่ว่าจะเป็นน้ำท่วม ภัยแล้ง ไฟไหม้ และหลายๆอย่าง เพราะว่าคนที่เล่นการเมืองมันต้องใช้เวลาล้างสมมายาวนาน คนที่จะทำให้ได้ใจคนมันยากนะ เราเองเราทำมาทุกวันเลยแต่เราไม่ได้ไฝหาเลยว่าจะได้มาเป็นนายก อบจ. แต่ฉันเป็นคนที่มีจิตอาสา มาตั้งแต่สมัยเด็กๆแล้ว ทำนาเราก็ไปช่วยเค้า ทำของเราเสร็จก็ไปช่วยคนอื่นเค้าหว่าน ช่วยดำ ช่วยขน ถ้าเป็นงานบวชเราก็แบกเอาเครื่องไฟวัดไปช่วยงานเขา เราไม่เคยคิดเงินเค้าเลย เรามีกล้องอยู่อันหนึ่งก็เอาไปถ่ายรูปให้เค้าคิดบ้างไม่คิดบ้างเราก็ไปช่วยถ่ายให้โดยทำให้ฟรีทั้งหมด หรือไม่ถ้าเราว่างก็จะไปขับรถ พาขบวนให้พระอาจารย์ที่วัดบ้านจิวไปกิจนิมนต์บ้าง เราเป็นคนอย่างนี้มาตั้งแต่ต้น...”

“...แล้วตอนที่เราเป็นกำนันเราก็ทำหมู่บ้าน จนได้รับรางวัล พอเราทำหมู่บ้านเราเสร็จเราก็ไปช่วยหมู่บ้านอื่นๆ หรือหางบประมาณมาช่วยตำบลอื่นเค้า ตอนเป็น สจ.ของสาม โลก ก็ไม่ได้อยู่แค่สาม โลก เขตอื่นมางานเราก็ไปด้วยตลอด ซึ่งการไปของเราไม่ได้คิดว่าเราไปเพื่อที่จะไปหาเสียง หรือหวังความก้าวหน้า หวังประโยชน์ทางการเมือง แต่เราไปแบบใจรัก ใจ

ชอบ เพราะฉะนั้นใครที่คิดจะเล่นการเมืองต้องใจชอบและทำได้แบบนี้ด้วย...” (ชาญ พวงเพ็ชร์ 2556, 30 มกราคม)

2) การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์นายชาญ พวงเพ็ชร์ เกี่ยวกับข้อเสนอแนะของการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 ช่วงการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง นายชาญ พวงเพ็ชร์ ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง คือ การจะเดินเข้าหาประชาชนเพื่อชักชวนให้ประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งเลือกเรานั้น จะต้องทำด้วยกิริยาที่นอบน้อม ถ่อมตน แสดงความจริงใจ และใช้คำพูดที่อ่อนหวาน เป็นกันเอง โน้มน้าวให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเสมือนเป็นญาติพี่น้อง และอยากที่จะช่วยเหลือ และที่สำคัญการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนั้นผู้สมัครจะต้องเดินเข้าหาประชาชนด้วยตัวเอง ไม่ใช่ตัวแทนเดินหาเสียงแทน เพราะถ้าเมื่อประชาชนเห็นผู้สมัครจะเกิดความไว้วางใจในตัวผู้สมัครมากขึ้น ดังรายละเอียดคำสัมภาษณ์ของนายชาญ พวงเพ็ชร์ บางตอนต่อไปนี้

นายชาญ พวงเพ็ชร์ กล่าวว่า “...การหาเสียงเลือกตั้งมันต้องมีความอ่อนน้อมถ่อมตน ไม่ใช่เราจะเดินไปขอกะแนนชาวบ้านได้ง่ายๆนะ หรือขอให้ใครช่วยหน่อยนะ มันจะต้องแนะแนวอะไรให้เค้าเชื่อเรา เหมือนเรา “แม่จ๋า วันนี้กินข้าวหรือยัง แกงอะไร อยากรู้อย่างลืมแม่ นายกชาญ เบอร์ 1” มันจะต้องสามารถชักจูงเค้าได้ ไม่ใช่ว่าเดินไปหาได้ทันทีนะ เพราะว่าชาวบ้านจะไม่สนใจ เรานะหาเสียงมาทุกรูปแบบเพื่อให้ประชาชนเชื่อใจเรา ไม่ว่าจะซีจรรย์ยาน หรือพายเรือ เราทำหมด ยิ่งการกอดเรากอดหมดทุกคนไม่ว่าจะเป็นหญิงหรือชายเรากอดหมด แต่ไม่ได้กอดแบบคนทะเลถึงหรือลามกนะ แต่กอดแบบภาคภูมิใจให้ชาวบ้านเค้ารู้ว่านี่คือนายกชาญนะ แล้วคิดอื่นที่มาก็คจะทำแบบผมบอกได้เลยว่ายากนะ เพราะว่าผมบริสุทธิ์ใจ และแสดงออกแบบอ่อนน้อมถ่อมตน และแสดงความเป็นพี่เป็นน้อง...” (ชาญ พวงเพ็ชร์ 2556, 30 มกราคม)

3) หลังการได้รับเลือกตั้ง

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์นายชาญ พวงเพ็ชร์ เกี่ยวกับข้อเสนอแนะของการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 ช่วงหลังการได้รับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ข้อเสนอแนะ คือ จะต้องทำงานตามนโยบายที่ได้รณรงค์หาเสียงไว้กับประชาชน และต้องตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างทั่วถึง การพัฒนาต้องทำอย่างครอบคลุมทุกด้านและพัฒนาไปพร้อมๆกัน ดังรายละเอียดคำสัมภาษณ์ของนายชาญ พวงเพ็ชร์ บางตอนต่อไปนี้

นายชาญ พวงเพ็ชร์ กล่าวว่า “...งานที่ทำทุกมันต้องตรงประเด็นและตอบสนองความต้องการของประชาชน ไม่ว่าจะเป็นนโยบายที่เกี่ยวกับการศึกษา หรือนโยบายโครงสร้างพื้นฐาน...” (ชาญ พวงเพ็ชร์ 2556, 30 มกราคม)

3.2 ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้ใกล้ชิด นายชาญ พวงเพ็ชร์ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

การวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ใกล้ชิด นายชาญ พวงเพ็ชร์ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ใกล้ชิดนายชาญ พวงเพ็ชร์ ตามแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 โดยแบ่งกลุ่มการวิเคราะห์เป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มเครือข่ายของนายชาญ พวงเพ็ชร์ กลุ่มนักการเมืองผู้ใกล้ชิด และกลุ่มผู้ช่วยเหลือในการหาเสียง (ภาคประชาชน)

1) ก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้ง

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ใกล้ชิดของ นายชาญ พวงเพ็ชร์ เกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 ช่วงก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้ง ข้อมูลจากกลุ่มเครือข่ายของนายชาญ พวงเพ็ชร์ กลุ่มนักการเมือง ผู้ใกล้ชิด และกลุ่มผู้ช่วยเหลือในการหาเสียง (ภาคประชาชน) ให้ข้อสรุปว่าบุคคลที่จะเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี จะต้องมีความเป็นผู้นำในตัวเอง เป็นบุคคลที่ประชาชนส่วนใหญ่ให้การยอมรับในพฤติกรรมทั้งในทางสังคมและส่วนตัว และต้องเป็นผู้ทำกิจกรรมและทำคุณประโยชน์ต่อประชาชนและสังคมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เป็นผู้มีอิทธิพล วางตัวเป็นกันเองต่อประชาชน เพื่อให้ประชาชนกล้าที่จะเข้าขอความช่วยเหลือเมื่อเดือดร้อนได้ และต้องศึกษาข้อมูล ความต้องการ ความเดือดร้อนของประชาชน พร้อมทั้งแนวทางในการแก้ไขปัญหาเพื่อนำเสนอเป็นนโยบายต่อประชาชนในการรณรงค์หาเสียง ดังรายละเอียดคำสัมภาษณ์ของนายชาญ พวงเพ็ชร์ บางตอนต่อไปนี้

(1) กลุ่มเครือข่ายของนายชาญ พวงเพ็ชร์

นายอุดม แสงน้ำ กล่าวว่า “...ก่อนจะการลงสมัคร ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ทราบการทำงานของผู้สมัครดีพอ ดังนั้นจึงต้องรณรงค์ให้ประชาชนทราบนโยบาย ต้องแนะนำตัวว่าทำอะไร มาจากไหน ซึ่งต้องบอกให้รู้แบบลูกทุ่งๆ และต้องปูพื้นฐานก่อนที่จะเข้ามาสู่การเมือง โดยการแสดงวิสัยทัศน์ และนำเสนอผลงานที่เคยทำผ่านๆ ให้ประชาชนได้รับรู้เพื่อจะได้...” (อุดม แสงน้ำ 2556, 18 มกราคม)

พระครูวิมลกิจจานุกูล กล่าวว่า “...คุณลักษณะของคนที่จะมาเป็นนายก อบจ. ต้องเป็นคนเอาจริงเอาจังกับงาน ทำงานให้มีผลงาน ทำงานให้เป็นรูปธรรม ให้ชาวบ้านได้เห็น ชาวบ้านได้เข้าใจ ให้ชาวบ้านรัก ที่สำคัญต้องเสมอต้นเสมอปลาย ไม่ใช่จะทำดีเฉพาะตอนหาเสียง อย่างดีแต่พูดอย่างเดียว พูดแล้วต้องทำจริง และต้องเข้าถึงประชาชน ไม่ใช่จะทำเอาแต่พวกพ้องของตน เพราะว่าทุกวันนี้ชาวบ้านเค้ารับรู้ข่าวสารมากขึ้น แล้วก็คิดจิตใจได้ว่าใครดี ไม่ดีอย่างไร ถ้าหากอยากจะเป็นนายก อบจ. จะต้องลงทุนให้การทำเพื่อชาวบ้าน และต้องเสียสละตัวเอง ไม่เห็นแก่ตัว ไม่แบ่งชั้นวรรณะ รวย จนให้ความสำคัญเท่ากันหมด รู้จักหรือไม่รู้จักก็ต้องเข้าหาทุกคน ตรงนี้สำคัญ...”(พระครูวิมลกิจจานุกูล 2556, 20 มกราคม)

นางสาวละเอียด พวงเพชร กล่าวว่า “...ต้องทำตัวให้ชาวบ้านรู้ว่าเป็นใคร อย่างไร ช่วยเหลือชาวบ้านมาตลอด ให้ชาวบ้านเห็นว่าช่วยเหลือเค้าจริงๆ และอาจทำงานนี้ ไม่ใช่มาเห็นหน้าตอนหาเสียง ไม่รู้ว่าก่อนหน้านี้เป็นใครมาจากไหน...” (ละเอียด พวงเพชร 2556, 20 มกราคม)

(2) กลุ่มนักการเมืองผู้ใกล้ชิด

นายรังสิต ไยยง กล่าวว่า “...ต้องมีความพร้อมในตัวเอง มีความรู้ความสามารถ มีการศึกษาดี และมีความดีต่อชาวบ้านเพียงพอ และที่สำคัญจะต้องมีเงินทุนเพียงพอที่ใช้ในการดำเนินการ ส่วนในเรื่องการสร้างอิทธิพลไม่จำเป็นต้องมี เพราะประชาชนทุกวันนี้ชอบด้านบวกของคนมากกว่าด้านลบ แต่ต้องมีบารมี ประชาชนต้องรักและเชื่อใจ ไม่ใช่แค่อยากที่จะเป็นก็สมัครแข่งขัน...” (รังสิต ไยยง 2556, 24 มกราคม)

นายสวาง สีเขียว กล่าวว่า “...ต้องได้ใจชาวบ้าน การทำงานต้องสม่ำเสมออย่างท่าน ต้องศึกษาถึงความต้องการของชาวบ้านว่าในช่วงในขณะนั้นชาวบ้านต้องการอะไรเดือดร้อนเรื่องอะไรท่านนำไปใช้หาเสียงเลย...” (สวาง สีเขียว 2556, 28 มกราคม)

นายยอด ภูเฉลิมตระกูล กล่าวว่า “...ให้ดูแบบอย่างของท่านนายกฯ เป็นหลัก ขยันอดทน และมีมานะ พบง่าย ใจค่อลง ประเมินตัวเองก่อนว่าถ้าจะมาลงในตำแหน่งนายก ก็จะต้องมีเวลามากพอที่จะรับใช้ประชาชน...” (ยอด ภูเฉลิมตระกูล 2556, 22 มกราคม)

นายวิรัช ต้นยาง กล่าวว่า “...ต้องเป็นคนดี ต้องมีผลงาน แล้วก็ทำอะไรดี ๆ ให้ชาวบ้านเค้าเห็นมาก่อน ไม่ใช่ว่าอยู่ๆ จะเล่นการเมืองแล้วมาทำดีกันวันนั้น มันต้องสร้างทุนกันมาก่อน ก่อนที่จะมาคิดเล่น ต้องช่วยเหลือชาวบ้าน จริงใจกับชาวบ้าน ใต้เค้าขึ้นมา ไม่ใช่ว่าอยู่ๆ จะพรวดพลาดขึ้นมาแล้วได้ มันยาก การเมืองไม่ใช่ว่ามีเงินแล้วจะมาเล่นได้เลยมันไม่่ง่าย มันต้องมีพวกสนับสนุนพอสมควร มีเงินไม่มีพวกก็จบ เล่นไม่ได้ ต้องเป็นคนดีและต้องมีพวก...” (วิรัช ต้นยาง 2556, 14 มกราคม)

(3) กลุ่มผู้ช่วยเหลือในการหาเสียง (ภาคประชาชน)

นางสาวกรรณิการ์ นาคอินทร์ กล่าวว่า “...ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่จะลงสมัคร คือ ตัวเองต้องรู้ตัวเองก่อนว่ามีความพร้อมมากน้อยแค่ไหน แล้วก็มีการช่วยที่จะไปหา หรือผู้ที่จะไปขอความช่วยเหลือในการหาเสียงเลือกตั้งมากน้อยแค่ไหน ถ้าตัวเองคิดว่ามีความพร้อมในตัวเอง แล้วคิดว่ามีเพื่อนฝูง พี่น้องที่มีความจริงใจที่จะช่วยเหลือเรา รักเราจริง และคิดที่จะช่วยเหลือเราจริง มันก็จะทำให้เรามีกำลังใจและความมั่นใจที่จะลงสมัครเลือกตั้ง...” (กรรณิการ์ นาคอินทร์ 2556, 21 มกราคม)

นางทองใบ ใจมั่น กล่าวว่า “...การลงสมัครรับเลือกตั้งนั้นไม่ใช่ที่เราอยากลงเราก็ก้าวเข้าไปหาประชาชนเลย แต่เราต้องเริ่มทำตั้งแต่เนิ่นๆ ไม่ใช่เพิ่งมาทำตอนนั้น แต่เราต้องให้ประชาชนรู้จักเราก่อน พอเราจะให้เค้าช่วยเราก็ก้าวไปหาให้ช่วยได้ อย่างเช่นคำพูดของชาวบ้านที่ว่า เวลาเลือกตั้งก็มาหา พอได้แล้วก็ไม่เห็นหัว...” (ทองใบ ใจมั่น 2556, 18 มกราคม)

นางพิมพ์ประวี ทองประสงค์ กล่าวว่า “...การที่ใครจะมาเป็นนายก อบจ. ผู้สมัครคนนั้นจะต้องเข้าไปอยู่ในใจของประชาชนให้ได้ ถ้าทุกคนทำได้อย่างนายกชาอุในเรื่องการให้ใจกับประชาชนถือว่าดีมาก...” (พิมพ์ประวี ทองประสงค์ 2556, 15 มกราคม)

นายอรุณ นิลประดับ กล่าวว่า “...ต้องเป็นคนขยันทำงานเพื่อประชาชน เพราะว่าเดี๋ยวนี้มีเงินก็ไม่ใช่ประชาชนเค้าจะเลือก จะทำให้ประชาชนเค้ารู้ว่าเป็นคนดี เพราะว่าเค้ารับรู้ข้อมูลได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึงกันหมด อย่างเราลงสมัครแข่งขัน ชาวบ้านเค้าก็จะรู้ และหาข้อมูลแล้วว่าเราเป็นใคร เคยทำผลงานอะไรมาก่อนหน้านั้น นิสัยเป็นอย่างไร เป็นคนดีหรือไม่ ซึ่งในส่วนนี้เราก็ต้องพิจารณาตัวเองได้...” (อรุณ นิลประดับ 2556, 30 มกราคม)

นายเดชา พวงงาม กล่าวว่า “...ก่อนที่หลายๆ ที่คิดลงสมัคร ไม่ใช่ว่าอยู่มาลงแล้วจะได้รับการคัดเลือก เพราะว่าตำแหน่งนายก อบจ. จะต้องใช้ประชาชนทั้งจังหวัดเป็นคนเลือก ดังนั้นก่อนที่จะได้รับเลือกคุณต้องทำงาน ทำสิ่งต่างๆ เพื่อให้ประชาชนได้รู้จักมาก่อน น่าจะมาลำดับและขั้นตอนการเข้ามาเป็นลำดับๆ อย่างท่านนายกชาอุ ท่านมาเป็นขั้นตอน เพราะว่าท่านจะรู้จักปัญหาของชาวบ้านมาพอสมควร เพราะว่าท่านสะสมประสบการณ์มาตั้งแต่เริ่มเป็นผู้ใหญ่บ้าน กำนัน สจ. มาก่อน คือ จะต้องมีการปูฐานทางการเมืองมาก่อนเพื่อสร้างความพร้อมให้ตัวเอง และเพื่อให้ประชาชนได้เห็นผลงาน เพราะถ้าไม่มีผลงานแล้วคิดจะซื้อเสียง ก็คงจะซื้อไม่ไหวเพราะว่าทั้งจังหวัด...” (เดชา พวงงาม 2556, 25 มกราคม)

2) การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ใกล้ชิดของ นายชาอุ พวงเพชร เกี่ยวกับการเสนอแนะเกี่ยวกับการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

ปี 2547 ในช่วงการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ข้อมูลจากกลุ่มเครือข่ายของนายชาญ พวงเพชร กลุ่มนักการเมืองผู้ใกล้ชิด และกลุ่มผู้ช่วยเหลือในการหาเสียง (ภาคประชาชน) สรุปได้ว่า การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งควรเป็นไปในลักษณะเข้าถึงประชาชน และแสดงมีความเป็นมิตร หาเสียงในเชิงสร้างสรรค์ ไม่ใช่อำนาจและอิทธิพลมาข่มขู่เพื่อให้ประชาชนลงคะแนนให้ การรณรงค์หาเสียงจะต้องนำเสนอนโยบายที่สามารถทำได้แก่ประชาชน และต้องมีการวางแผนการรณรงค์หาเสียงทุกครั้งเพื่อให้เกิดความคุ้มค่า โดยมีการกำหนดพื้นที่ กำหนดวิธีการและกำหนดบุคคลผู้สนับสนุนในระดับต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกและให้ข้อมูลในการลงพื้นที่หาเสียงเลือกตั้ง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

(1) กลุ่มเครือข่ายของนายชาญ พวงเพชร

นายอุดม แสงน้ำ กล่าวว่า “...ส่วนใหญ่ที่เห็นๆก็ก็จะใช้เครื่องขยายเสียง หรือใช้ผู้นำชุมชนไปช่วยบอกกับลูกบ้านในตำบล ในหมู่บ้านให้ทราบว่ามีนโยบายอะไรบ้าง น่าสนใจอย่างไร แต่ไม่ใช่ว่าจะบอกบอกชาวบ้านว่าจะทำอะไรให้เหมือนไปสัญญากับเค้าไว้เพราะว่าผิดกฎหมาย...” (อุดม แสงน้ำ 2556, 18 มกราคม)

พระครูวิมลกิจจานุกูล กล่าวว่า “...ต้องเข้าถึงประชาชน เป็นกันเอง ต้องเป็นคนเอาจริง สู้ไม่ถอย...” (พระครูวิมลกิจจานุกูล 2556, 20 มกราคม)

นางสาวละเอียด พวงเพชร กล่าวว่า “...ต้องเข้าถึงประชาชน เข้าหาทุกบ้าน เป็นกันเอง ไม่ใช่มาหาเสียงแบบอิทธิพล แบบเจ้าพ่อ แล้วตอนหาเสียงรับปากไว้ว่าอย่างไร เมื่อได้แล้วก็ต้องทำให้ชาวบ้านตามที่รับปากไว้...” (ละเอียด พวงเพชร 2556, 20 มกราคม)

(2) กลุ่มนักการเมืองผู้ใกล้ชิด

นายรังสิต ไยยง กล่าวว่า “...ต้องเข้าหาประชาชนด้วยตัวเองเป็นสิ่งที่ดีที่สุด และการปราศรัยไปกับรถประชาสัมพันธ์ตามที่ชุมชน โดยนำเสนอโยบายและแนวทางการพัฒนา หรือ แนะนำตัวเอง ก็เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ที่กำหนดไว้ทั้งจังหวัด...” (รังสิต ไยยง 2556, 24 มกราคม)

นายสวาง สีเขียว กล่าวว่า “...ต้องเข้าหาชาวบ้านอย่างทั่วถึงซึ่งถ้าทำได้เงินหรือการแจกทรัพย์สินมันไม่มีความหมาย เพราะว่าการลงสมัครนายก อบจ.พื้นที่คือทั้งจังหวัด มันกว้างมากแจกไม่ทั่ว และต้องแสดงความจริงใจกับชาวบ้าน...” (สวาง สีเขียว 2556, 28 มกราคม)

นายวิรัช ต้นยาง กล่าวว่า “...การหาเสียงมันจะต้องเข้าหาถึงตัวประชาชนให้ได้ ต้องใกล้ชิดประชาชนจริงๆ มันเป็นที่ดีมาก มันอาจจะได้คะแนนก็ได้ บางคนขึ้นรถโบกมือ มันก็ไม่ได้เข้าถึงประชาชน มันต้องเดินเข้าไป ประชาชนเค้าก็ดีใจนะที่เห็นผู้สมัคร

เข้าไปที่บ้านเรา บางทีอาจจะได้สักเสียงสองเสียง บางคนคิดว่าไม่ต้องเข้าบ้านนี้เพราะว่ามันเป็น หัวคะแนนของฝ่ายตรงข้าม...” (สงว สี่เขียว 2556, 28 มกราคม)

(3) กลุ่มผู้ช่วยเหลือในการหาเสียง (ภาคประชาชน)

นางสาวกรรณิการ์ นาคอินทร์ กล่าวว่า “...ใครก็ตามที่จะลงสมัคร จะต้องมีการวางแผน ควรรู้ว่าเขตไหน อำเภอไหนจะใครใครเป็นแกนนำ จะต้องพยายามสร้างเครือข่ายให้ได้มากที่สุด ให้ละเอียดที่สุด เพื่อที่จะได้ทำงานให้มากที่สุด ไม่เช่นนั้นจะทำให้การณรงค์หาเสียงของเราจะเหนื่อยและเราจะควบคุมไม่ได้ ซึ่งมันอาจจะทำให้การณรงค์หาเสียงจากที่จะเป็นบวก อาจกลายเป็นลบได้...” (กรรณิการ์ นาคอินทร์ 2556, 21 มกราคม)

นางทองใบ ใจมั่น กล่าวว่า “...ไม่ควรใช้คนอื่นหรือตัวแทนไปหาเสียงแทนเรา เราต้องลงและออกพื้นที่เพื่อให้ประชาชนเห็นหน้าเรา และเข้าถึงทุกพื้นที่ ทำอย่างไรก็ได้ให้ได้ใจประชาชนและชุมชน” (ทองใบ ใจมั่น 2556, 18 มกราคม)

นายอรุณ นิลประดับ กล่าวว่า “ต้องพูดหาเสียงในสิ่งที่สามารถทำได้ และทำอย่างถูกต้อง ไม่ใช่จะพูดแค่เพื่อให้ได้คะแนน แต่ไม่สามารถทำให้ชาวบ้านได้ตามที่พูดหาเสียงไว้...” (อรุณ นิลประดับ 2556, 30 มกราคม)

นายเดชา พวงงาม กล่าวว่า “...ทุกวันนี้เทคโนโลยีมันทันสมัย และประชาชนก็มีความรู้มากขึ้น เพราะฉะนั้นจะต้องนำเสนอความจริงต่อประชาชน ทุกอย่างไม่ว่าจะเป็นป้าย รถณรงค์หาเสียง หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในปัจจุบัน แต่สิ่งต่างๆที่จะประชาสัมพันธ์จะต้องมีเนื้อหาของความจริง และต้องมีผลงานของอดีตที่ผ่านมา และจะต้องชูนโยบายว่าเมื่อได้เป็นนายก อบจ. แล้วจะดำเนินการพัฒนาอย่างไร ปรับปรุงอย่างไร หรือจะแก้ไขตรงไหน อย่างไร เพื่อประชาชนในจังหวัดปทุมธานีอย่าง...” (เดชา พวงงาม 2556, 25 มกราคม)

3) หลังจากได้รับตำแหน่ง

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ใกล้ชิดของ นายชาญ พวงเพ็ชร์ เกี่ยวกับการเสนอแนะเกี่ยวกับการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 ช่วงหลังจากได้รับตำแหน่ง ข้อมูลจากกลุ่มเครือข่ายของนายชาญ พวงเพ็ชร์ กลุ่มนักการเมืองผู้ใกล้ชิด และกลุ่มผู้ช่วยเหลือในการหาเสียง (ภาคประชาชน) สรุปได้ว่า เมื่อบุคคลนั้นได้เข้ารับตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีแล้ว สิ่งสำคัญที่ต้องทำ คือ การดำเนินงานตามนโยบายที่ได้รณรงค์หาเสียงไว้กับประชาชน เพื่อให้ประชาชนไม่รู้สึกลูกถูกหลอกให้เลื่อม ท่างานตามบทบาทและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยยึดถือประโยชน์ของประชาชนเป็นสำคัญ และปฏิบัติตนต่อสังคมและประชาชนอย่างเสมอต้นเสมอปลาย และสร้างความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับประชาชนอย่างต่อเนื่อง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

(1) กลุ่มเครือข่ายคือนายชาญ พวงเพ็ชร์

นายอุดม แสงน้ำ กล่าวว่า “...การทำตามนโยบายที่เคยให้ไว้ตอนหาเสียง เมื่อได้เข้ามาแล้วจะต้องทำให้ได้ เพราะว่าถ้าทำไม่ได้ก็เท่ากับหลอกลวงประชาชน...” (อุดม แสงน้ำ 2556, 18 มกราคม)

พระครูวิมลกิจจานุกูล กล่าวว่า “...ต้องทำงานให้หนักเพื่อทำงานให้ประชาชนได้รับรู้ผลงานของตนทั่วทั้งจังหวัด...” (พระครูวิมลกิจจานุกูล 2556, 20 มกราคม)

นางสาวละเอียด พวงเพ็ชร์ กล่าวว่า “...ต้องทำงานตามที่ได้ไปหาเสียงไว้กับชาวบ้าน แล้วก็ต้องไม่ลืมชาวบ้าน เข้าพบง่าย เห็นความสำคัญของปัญหาของชาวบ้าน บางคนตอนยังไม่ได้เป็นมาเดินขอคะแนนกันถึงบ้าน แต่พอได้เป็นแล้วไม่เห็นหัว เข้าพบก็ยาก ทำตัวเป็นเจ้าพ่อไม่ดี...” (ละเอียด พวงเพ็ชร์ 2556, 20 มกราคม)

(2) กลุ่มนักการเมืองผู้ใกล้ชิด

นายรังสิต ไยยง กล่าวว่า “...เมื่อได้เข้ามาทำหน้าที่แล้วเคยให้นโยบายไว้ว่าอย่างไร ก็จะต้องทำให้ได้อย่างที่เคยหาเสียงไว้ ทำในสิ่งที่ดีและสิ่งที่ถูกต้อง และต้องไม่หาผลประโยชน์เพื่อตนเองจากตำแหน่งที่ประชาชนได้เลือกตั้งเข้ามา...” (รังสิต ไยยง 2556, 24 มกราคม)

นายสวาง สีเขียว กล่าวว่า “...ให้ตั้งใจทำงาน เป็นกันเองกับชาวบ้าน คุยกันง่ายๆ ใจกว้าง เพราะถ้าเป็นในระดับนั้นชาวบ้านไม่กล้าเข้าไปหาเข้าไปขอความช่วยเหลือ ฉะนั้นคนที่ได้เป็นแล้วจะต้องทำตัวแบบติดดิน เข้าหาชาวบ้าน คุยง่ายๆ...” (สวาง สีเขียว 2556, 28 มกราคม)

นายยอด ภูเฉลิมตระกูล กล่าวว่า “...ให้คิดเสมอว่าที่ได้รับตำแหน่งนี้ก็เพราะประชาชน สิ่งใดก็ดีแต่ประชาชนต้องมาเป็นอันดับ 1 ก่อนเสมอ ต้องสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนเป็นหลัก...” (ยอด ภูเฉลิมตระกูล 2556, 22 มกราคม)

นายวิรัช ต้นยาง กล่าวว่า “...พูดอะไรไว้ตอนหาเสียง เมื่อเข้ามาแล้วต้องทำให้ได้ เมื่อได้รับปากไว้แล้ว จะมึงบหรือไม่มีบ ก็ต้องบอกชาวบ้านเค้า ไม่ใช่ว่ารับปากว่าจะทำให้ตอนหาเสียง พอได้เป็นแล้วไม่เคยมาสนใจ เจ็บหายไปเลย อย่างน้อยก็ต้องขอบคุนชาวบ้านส่วนหนึ่งที่ทำให้คะแนนเลือกเราเข้ามา...” (วิรัช ต้นยาง 2556, 14 มกราคม)

(3) กลุ่มผู้ช่วยเหลือในการหาเสียง (ภาคประชาชน)

นางสาวกรรณิการ์ นาคอินทร์ กล่าวว่า “...ก็ควรที่จะต้องทำตามสัญญาที่ให้สัญญาแก่ประชาชนให้ได้มากที่สุด ถึงแม้จะไม่ได้ถึง 100 เปอร์เซ็นต์ก็ตาม อาจจะมีปัญหาติดขัดในเรื่องกฎหมาย หรือสิ่งอื่นใดก็ตาม ก็ควรพึงระลึกไว้เสมอว่า สัญญาใจที่ได้ให้ไว้กับประชาชนควรจะต้องทำให้ดีที่สุด...” (กรรณิการ์ นาคอินทร์ 2556, 21 มกราคม)

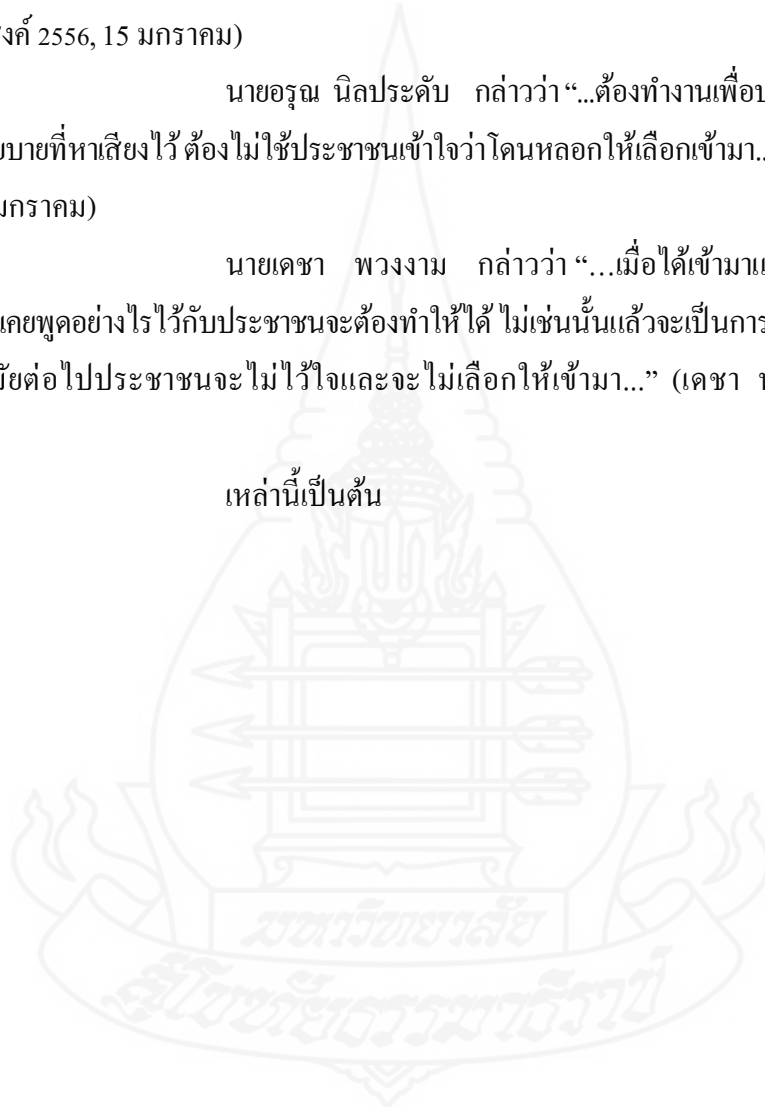
นางทองใบ ใจมั่น กล่าวว่า “...ต้องทำตัวเสมอต้นเสมอปลายเห็น
ความสำคัญของประชาชน ยึดประชาชนเป็นหลักในการพัฒนา...” (ทองใบ ใจมั่น 2556, 18 มกราคม)

นางพิมพ์ประวี ทองประสงค์ กล่าวว่า “...เสมอต้นเสมอปลาย ก่อน
เลือกตั้งเป็นอย่างไร หลังเลือกตั้งเข้ามาแล้วท่านก็ต้องเป็นอย่างนั้น ซึ่งอาจจะเพิ่มพลัง หรือเติมไฟให้กับ
ตัวเองให้มากขึ้น เพื่อที่จะต้องทำให้ปทุมธานีเจริญ ก้าวไกลยิ่งขึ้น...” (พิมพ์ประวี
ทองประสงค์ 2556, 15 มกราคม)

นายอรุณ นิลประดับ กล่าวว่า “...ต้องทำงานเพื่อประชาชนอย่างแท้จริง
ทำตามนโยบายที่หาเสียงไว้ ต้องไม่ใช่ประชาชนเข้าใจว่าโดนหลอกให้เลือกเข้ามา...” (อรุณ นิลประดับ
2556, 30 มกราคม)

นายเดชา พวงงาม กล่าวว่า “...เมื่อได้เข้ามาแล้วจะต้องซื่อสัตย์ต่อ
ประชาชน เคยพูดอย่างไรไว้กับประชาชนจะต้องทำให้ได้ ไม่เช่นนั้นแล้วจะเป็นการหลอกหลวงประชาชน
แล้วในสมัยต่อไปประชาชนจะไม่ไว้ใจและจะไม่เลือกให้เข้ามา...” (เดชา พวงงาม 2556, 25
มกราคม)

เหล่านี้เป็นต้น

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัย เรื่อง การเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ของนายชาญ พวงเพชร เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ประกอบด้วยข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร และข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างโดยเฉพาะเจาะจง การเสนอข้อมูลจะนำเสนอเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มแรก คือข้อมูลของนายชาญ พวงเพชร และกลุ่มที่สองคือข้อมูลของกลุ่มผู้ใกล้ชิดอันประกอบไปด้วยกลุ่มเครือข่ายของนายชาญ พวงเพชร กลุ่มนักรการเมืองผู้ใกล้ชิด และกลุ่มผู้ช่วยเหลือในการหาเสียง (ภาคประชาชน) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปการวิจัย อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีของนายชาญ พวงเพชร

1.1.2 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีของนายชาญ พวงเพชร

1.1.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นายชาญ พวงเพชร และกลุ่มผู้ใกล้ชิดอันประกอบไปด้วยกลุ่มเครือข่ายของนายชาญ พวงเพชร กลุ่มนักรการเมืองผู้ใกล้ชิด และกลุ่มผู้ช่วยเหลือในการหาเสียง (ภาคประชาชน) โดยการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547 ของนายชาญ พวงเพชร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่ได้มาตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์และวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) กับการวิเคราะห์เชิงพรรณนา ให้ครอบคลุมประเด็นที่ทำการศึกษาวิจัย

1.3 ผลการวิจัย

1.3.1 การเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีของนายชาญ พวงเพชร

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัย โดยแบ่งการศึกษาเป็น 3 ช่วง คือ ช่วงก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ช่วงการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี และช่วงหลังได้รับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี โดยนำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

1) ช่วงก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547

ผลการศึกษาพบว่า แนวคิดและแรงจูงใจที่สำคัญที่ทำให้นายชาญ พวงเพชร ตัดสินใจลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี มี 4 ประเด็นดังนี้

(1) นายชาญ พวงเพชร ได้รับผลกระทบจากการใช้อำนาจทางการเมืองที่ไม่เป็นธรรมของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีในระหว่างที่ตนดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี จึงรวบรวมกลุ่มสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ที่มีแนวความคิดเดียวกันต่อต้านการใช้อำนาจทางการเมืองบริหารงาน โดยไม่เป็นธรรม จึงเป็นแรงกระตุ้นที่ทำให้นายชาญ พวงเพชร อยากที่จะเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

(2) การบริหารงานด้านการจัดการงบประมาณของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีในขณะนั้น ไม่มีความเป็นธรรมในการจัดสรรผลประโยชน์ จัดสรรงบประมาณให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีไม่เท่าเทียมกัน เกิดความไม่เสมอภาค และไม่มีหลักเกณฑ์ในการบริหารงาน คำนึงถึงความเป็นพวกพ้องเป็นสำคัญ ทำให้นายชาญ พวงเพชร เกิดแนวคิดและแรงจูงใจที่จะสร้างฐานอำนาจทางการเมืองในสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีในขณะนั้น โดยการโน้มน้าว ชักนำทางความคิดและสร้างการยอมรับจากเพื่อนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ต่อต้านอำนาจที่ไม่ชอบธรรมในขณะนั้นจนเป็นผลสำเร็จ

(3) ในปี พ.ศ. 2547 ได้มีการเปลี่ยนแปลงกฎหมายการเลือกตั้งเกี่ยวกับการได้มาซึ่งตำแหน่งผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบ โดยกำหนดว่านายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งในจังหวัดนั้นๆ ทำให้นายชาญ พวงเพชร เกิดแนวความคิดที่จะลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี และคาดว่าตนจะได้รับการเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี โดยการเลือกตั้งจากประชาชน

(4) นายชาญ พวงเพ็ชร์ ในขณะที่ดำรงตำแหน่งเป็นผู้ใหญ่บ้าน และกำนันตำบลบ้านจั่นนั้น โดยพื้นฐานเป็นบุคคลที่มีลักษณะนิสัยชอบช่วยเหลือผู้อื่น มีจิตอาสาในการช่วยเหลืองานสาธารณะให้หมู่บ้าน และในหมู่บ้านหรือในพื้นที่ใกล้เคียงอยู่เสมอ มีความเป็นมิตรไมตรี และวางตัวเป็นมิตรที่ดีต่อบุคคลทั่วไป ทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลอื่นอย่างรวดเร็วและมั่นคง จึงได้รับการแต่งตั้งหรือยกย่องให้เป็นผู้นำ/แกนนำของชาวบ้านในการทำกิจกรรมต่างๆ ในหมู่บ้าน รวมทั้งเป็นผู้นำทางความคิดและสามารถนำพาให้ประชาชนในหมู่บ้านและในตำบลประสบความสำเร็จในการดำเนินงานต่างๆ

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยแวดล้อมที่มีผลต่อการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี นายชาญ พวงเพ็ชร์ ในช่วงก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี มีดังนี้

(1) นายชาญ พวงเพ็ชร์ มีการเตรียมการในด้านเงินทุน โดยมีแหล่งเงินทุน จำนวน 2 แหล่ง คือ จากการขอยืมบุคคลอื่น และเงินทุนส่วนตัว เพื่อนำมาใช้ในการเตรียมการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี แต่นายชาญ พวงเพ็ชร์ ไม่มีการเตรียมการวางแผนในเรื่องของผู้สมัครในทีม เนื่องจากไม่สามารถหาลูกทีมที่เป็นนักการเมืองมาก่อนร่วมทีมได้ทั้งหมด และแก้ปัญหาดังกล่าวโดยการนำผู้ใกล้ชิดในครอบครัว ลูกน้อง และญาติมาลงสมัครให้ครบตามจำนวนที่กฎหมายกำหนด และมีการเตรียมความพร้อมในการแสวงหาผู้ช่วยเหลือ ซึ่งนายชาญ พวงเพ็ชร์ ได้ผู้ช่วยเหลือ/ผู้สนับสนุนที่เป็นผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ผู้นำกลุ่มจิตอาสาต่างๆ ในจังหวัดปทุมธานี และกลุ่มผู้นำทางการเมืองในระดับต่างๆ โดยอาศัยความสัมพันธ์ที่เคยมีต่อกันเมื่อครั้งดำรงตำแหน่งเป็นประธานชมรมผู้ใหญ่บ้าน กำนัน จังหวัดปทุมธานี และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

(2) นายชาญ พวงเพ็ชร์ มีบทบาททางการเมืองในช่วงก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี คือ เคยดำรงตำแหน่งเป็นผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ในตำบลบ้านจั่น อำเภอสามโคก หลายปี และมีผลงานที่โดดเด่นและสร้างชื่อเสียงมากมาย จนได้รับการแต่งตั้งเป็นประธานชมรมผู้ใหญ่บ้าน กำนัน จังหวัดปทุมธานี และดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี 1 สมัย

(3) ตลอดเวลาที่นายชาญ พวงเพ็ชร์ ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ได้ทำกิจกรรมทางสังคมเป็นที่โดดเด่นมาโดยตลอด ทั้งในด้านการพัฒนาในพื้นที่ที่รับผิดชอบ มีผลงานเป็นที่ประจักษ์แก่ประชาชน รวมถึงการสร้างความสัมพันธ์กับประชาชนในพื้นที่อย่างจริงจังและสม่ำเสมอ ในรูปแบบการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของประชาชน หรือการให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนใน

เรื่องต่างๆในทันที รวมถึงการสร้างความสัมพันธ์ทางใจแก่ประชาชนโดยการร่วมงานต่างๆ หรือ ออกงานสังคมที่ประชาชนเชื่อเชิญไปร่วมงานอย่างเป็นกันเอง

2) ช่วงการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปทุมธานี ปี 2547

(1) นายชาญ พวงเพ็ชร์ มีนโยบายในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งเป็นที่ ดึงดูดความสนใจของประชาชนหลักๆ 3 นโยบาย คือ 1) พูดจริง ทำจริง ไม่ทิ้ง 2) เป็นมุ่ง พัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยการศึกษา และ 3) พลิกโฉมเมืองปทุมธานี เป็นนโยบายที่เป็นการพัฒนาในด้านโครงสร้างพื้นฐานของจังหวัดปทุมธานี เพื่อให้เกิดการพัฒนา และเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นนโยบายที่ได้รับความสนใจจากประชาชนมากในขณะนั้น เนื่องจากเป็นนโยบายที่สะท้อนปัญหาและตรงตามความต้องการของประชาชนในจังหวัดปทุมธานี

(2) นายชาญ พวงเพ็ชร์ ใช้กลยุทธ์ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งแบบถึง ตัวในรูปแบบการเดินทางหาเสียงและการเคาะประตูบ้าน และการแสดงออกอย่างเป็นกันเองกับ ประชาชน เพื่อเป็นการสร้างความรู้จักมักคุ้นกับประชาชน ให้ประชาชนรู้สึกตื่นตัวกับการที่ ผู้สมัครรับเลือกตั้งมาพบถึงบ้าน และใช้คำพูดที่แสดงถึงความสนิทสนม ความเป็นเครือญาติ พร้อม กับการใช้น้ำเสียงที่ออกอ่อนและการโอบกอด ให้ผู้ฟังมีความรู้สึกเป็นมิตร และรู้สึกถึงความ เป็นเครือญาติระหว่างผู้สมัครกับผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง ไม่มีลักษณะของการใช้อิทธิพล ช่มชู้ หรือบังคับแต่ อย่างไม่ได้ แต่เน้นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีแก่ประชาชน และใช้กลุ่มเครือข่ายของผู้นำทางการเมืองใน ระดับต่างๆ เป็นสื่อกลางในการเข้าหาและขอคะแนนเสียงจากประชาชนในพื้นที่ต่างๆ ซึ่งนายชาญ พวงเพ็ชร์ ใช้กลยุทธ์ในการหาเสียงเลือกตั้งในลักษณะตรงข้ามกับคู่แข่งทางการเมือง ประกอบกับ ประชาชนในจังหวัดปทุมธานีเกิดความรู้สึกเบื่อหน่ายต่อการทำงานของนักการเมืองกลุ่มเดิม ทำให้ กลยุทธ์ในการหาเสียงของนายชาญ พวงเพ็ชร์ เป็นที่สนใจของประชาชนในขณะนั้น

(3) วิธีการในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดปทุมธานี ของนายชาญ พวงเพ็ชร์ เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด เช่น การรณรงค์หา เสียงในลักษณะภาพนิ่ง เช่น ป้ายประชาสัมพันธ์ ใบปลิว หรือแผ่นพับ เพื่อให้ประชาชนรู้จัก หน้าตา ฐานนโยบาย และรู้จักเบอร์ และการรณรงค์หาเสียงในลักษณะเคลื่อนไหว เช่น การใช้รถ โฆษณา การปราศรัยหาเสียงบนรถโฆษณา โดยวิ่งไปตามที่ต่างๆ ในจังหวัดปทุมธานี และการ รณรงค์หาเสียงแบบเฉพาะเจาะจงตัวบุคคล โดยนายชาญ พวงเพ็ชร์ ไม่มีวิธีการในการรณรงค์หา เสียงเลือกตั้งแบบทุจริต หรือวิธีการที่ไม่เป็นไปตามกฎหมายกำหนด

(4) การจัดตั้งกลุ่ม และการประสานความร่วมมือของผู้สนับสนุนในการ รณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของนายชาญ พวงเพ็ชร์ ไม่มีรูปแบบที่แน่นอน เนื่องจากในขณะนั้น

การเมืองในจังหวัดปทุมธานีถูกรอบคลุมด้วยกลุ่มอิทธิพล ทำให้ผู้สนับสนุนนายชาญ พวงเพ็ชร์ บางรายไม่กล้าเปิดเผยตัวให้การให้ความช่วยเหลือเพราะเกรงกลัวอิทธิพล จึงไม่มีการจัดตั้งกลุ่มที่เป็นรูปธรรม ในการณรงค์หาเสียง นายชาญ พวงเพ็ชร์ ใช้วิธีการประสานขอความร่วมมือไปยังกลุ่มผู้สนับสนุนในระดับอำเภอ ระดับตำบล และระดับหมู่บ้านที่เป็นพวกพ้องของตน ในแต่ละเขตพื้นที่ให้ทราบ และเตรียมการรองรับในการณรงค์หาเสียงในพื้นที่ ซึ่งได้ใช้กลุ่มของผู้สนับสนุนในแต่ละระดับเป็นสื่อกลางในการแทรกซึมตัวเข้าไปเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์และขอการสนับสนุนจากผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในการณรงค์หาเสียงเลือกตั้งในครั้งนั้น

(5) นายชาญ พวงเพ็ชร์ มีการแสวงหาและรวบรวมผู้สนับสนุน/ หัวคะแนนในการณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ภายใต้เงื่อนไขของความสัมพันธ์ในเชิงอุปถัมภ์ต่อกัน เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งเป็นประธานชมรมกำนัน ผู้ใหญ่บ้านจังหวัดปทุมธานี และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี โดยแบ่งเป็นผู้สนับสนุนจำนวน 3 ระดับ คือ กลุ่มผู้สนับสนุนในระดับอำเภอ ได้แก่ กลุ่มสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีที่ร่วมลงสมัครรับเลือกตั้งในทีมงานเดียวกัน ซึ่งกลุ่มผู้สนับสนุนในระดับอำเภอก็จะเครือข่ายเชื่อมโยงกับผู้สนับสนุนในระดับตำบลและระดับหมู่บ้านในสายเดียวกัน กลุ่มผู้สนับสนุนในระดับตำบลมีบทบาทในการสนับสนุนและประสานกลุ่มผู้สนับสนุนในระดับหมู่บ้าน หรือผู้ที่ได้รับความเคารพนับถือจากชาวบ้านในตำบล และกลุ่มผู้สนับสนุนในระดับหมู่บ้านซึ่งมีความใกล้ชิดกับประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งมากที่สุด มีบทบาทในการสนับสนุนในระดับกลุ่มของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในกลุ่มหมู่บ้านนั้นๆ

(6) นายชาญ พวงเพ็ชร์ มีรูปแบบของการใช้เงินทุนในการณรงค์หาเสียงเลือกตั้งทั้งรูปแบบที่เป็นทางการ และรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ ดังนี้ (1) รูปแบบการใช้เงินทุนในการณรงค์หาเสียงเลือกตั้งแบบเป็นทางการ เช่น การใช้เงินทุนในการดำเนินการที่มีหลักฐานปรากฏเห็นอย่างชัดเจน ซึ่งจะต้องกำหนดและแจ้งงบประมาณการใช้จ่ายต่อคณะกรรมการเลือกตั้งจังหวัดปทุมธานีตามที่กฎหมายกำหนด เช่น ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์ การโฆษณา การทำเอกสารใบปลิว แผ่นพับ หรือบัตรแนะนำตัว การลงข้อความในสื่อต่างๆ ค่าใช้จ่ายในการอำนวยความสะดวก เช่น ค่าพาหนะ ค่าขนส่ง ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าอาสาสมัคร เป็นต้น และ (2) รูปแบบการใช้เงินทุนในการณรงค์หาเสียงเลือกตั้งแบบไม่เป็นทางการ เช่น การใช้เงินทุนในการเลือกตั้งเป็นค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวข้องกับการณรงค์หาเสียงโดยตรง แต่เป็นส่วนสำคัญที่จะสนับสนุนให้นายชาญ พวงเพ็ชร์ ได้รับการเลือกตั้ง ได้แก่ การใช้จ่ายในการช่วยงานสังคม งานสังสรรค์ เป็นต้น

3) ช่วงหลังการได้รับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด
ปทุมธานี ปี 2547

(1) นายชาญ พวงเพ็ชร์ ถูกร้องเรียนจากคู่แข่งทางการเมืองว่าได้ทำผิดกฎหมายการเลือกตั้ง ที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดปทุมธานี แต่ก็ได้รวบรวมข้อมูลพยานหลักฐานเพื่อแก้ไขข้อกล่าวหาต่างๆ จนกระทั่งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดปทุมธานีรับรองผลการชนะการเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีในปี 2547

(2) นายชาญ พวงเพ็ชร์ ได้ให้การตอบแทนต่อผู้สนับสนุนหรือผู้ช่วยเหลือทางการเมืองในรูปแบบการนำนโยบายการพัฒนาดลงไปแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนของประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่สามารถดำเนินการได้โดยไม่ขัดต่อระเบียบข้อบังคับ ผ่านทางกลุ่มผู้สนับสนุนทางการเมืองในระดับอำเภอ ระดับตำบล และในระดับหมู่บ้าน เพื่อให้ผู้สนับสนุนเหล่านี้เป็นตัวแทนในการนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหมาให้ประชาชนรับรู้และเป็นการสร้างฐานคะแนนเสียงของผู้สนับสนุนทางการเมืองที่มีบทบาททางสังคมในกลุ่มของประชาชนในพื้นที่นั้นๆ ให้รับทราบ ซึ่งผู้สนับสนุนถือได้ว่าเป็นผู้ที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับประชาชนในพื้นที่มากที่สุด ก็จะเป็นกระบอกเสียงสำคัญในการประชาสัมพันธ์ผลงานให้แก่ นายชาญ พวงเพ็ชร์ อีกทอดหนึ่ง

(3) นายชาญ พวงเพ็ชร์ ได้ดำเนินงานตามนโยบายที่ได้รับฉันทานุมัติให้เสียไว้ทุกนโยบายอย่างเป็นรูปธรรม และทุกด้าน ครอบคลุมทุกพื้นที่ โดยนำนโยบายลงสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประชาชนเห็นผลงานได้อย่างเด่นชัดและเกิดการเปรียบเทียบการบริหารงานระหว่างกลุ่มผู้บริหารกลุ่มเดิมกับการบริหารงานของนายชาญ พวงเพ็ชร์ โดยเฉพาะนโยบายเรื่องการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ถนน ไฟฟ้า ปรับปรุงภูมิทัศน์ของจังหวัดปทุมธานี ประชาชนรับรู้และเข้าใจบทบาทขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีมากขึ้น

(4) นายชาญ พวงเพ็ชร์ ได้ทำกิจกรรมและมีบทบาททางการเมืองมากขึ้น โดยเฉพาะการทำกิจกรรมหรือบทบาทที่เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ในการให้บริการต่อประชาชน และการออกงานสังคมก็เพิ่มมากขึ้น เพื่อเป็นสร้างฐานคะแนนนิยมให้ประชาชนได้รู้จักเพิ่มมากขึ้น และเป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ในแนวกว้างระหว่างผู้ที่เคยสนับสนุนในช่วงการรณรงค์หาเสียงกับประชาชนในพื้นที่ ซึ่งเป็นการสร้างความสัมพันธ์กับประชาชนอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่องทั้งในช่วงรณรงค์หาเสียงและช่วงหลังได้รับตำแหน่ง ทำให้ประชาชนมีความรู้สึกที่ดีต่อด่วนายชาญ พวงเพ็ชร์ และยังทำให้ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารหรือความต้องการ ความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่อย่างใกล้ชิด

(5) ผู้ใกล้ชิดนายชาญ พวงเพ็ชร์ ที่ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ กล่าวว่า ได้ให้การช่วยเหลือและสนับสนุนตามบทบาทและหน้าที่ที่ตนดำรงอยู่ในขณะนั้นอย่างเต็มความสามารถ ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ผู้สนับสนุนนายชาญ พวงเพ็ชร์ ในช่วงการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งมีบทบาทและหน้าที่หลากหลายแตกต่างกันและแทรกซึมอยู่ทุกกลุ่มของประชาชนในสังคม มีความสัมพันธ์ใกล้ชิด และเป็นผู้มีอิทธิพลต่อจิตใจของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในขณะนั้น ทำให้ผู้สนับสนุนสามารถที่จะพูดชักนำ โน้มน้าวให้ผู้มีสิทธิ์เหล่านั้นช่วยเหลือในการลงคะแนนเสียงได้

(6) นายชาญ พวงเพ็ชร์ ได้ดำเนินการตามนโยบายที่ได้รณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง และได้มีการดำเนินนโยบายและใช้งบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ในลักษณะเป็นการสร้างฐานอำนาจทางการเมืองของตนให้เข้มแข็งมากยิ่งขึ้น เช่น นโยบายการแจกสิ่งของ ข้าวสาร ฯลฯ ให้แก่ประชาชนในจังหวัดปทุมธานี และการจัดสรรงบประมาณผ่านสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี เพื่อนำประชาชนในจังหวัดปทุมธานีไปทัศนศึกษาดูงานต่างจังหวัดอย่างทั่วถึงทุกตำบล

1.3.2 ปัญหาและอุปสรรคในการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีของนายชาญ พวงเพ็ชร์

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัย โดยแบ่งการศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคเป็น 3 ช่วง คือ ช่วงก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ช่วงการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี และช่วงหลังจากการได้รับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี โดยนำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

1) ช่วงก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547

ผลการศึกษา พบว่า นายชาญ พวงเพ็ชร์ มีปัญหาและอุปสรรคมีดังนี้

(1) ปัญหาจากปัจจัยภายใน ได้แก่ ปัญหาด้านเงินทุน ซึ่งในช่วงก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้ง นายชาญ พวงเพ็ชร์ มีทุนส่วนตัวไม่เพียงพอในการเตรียมการลงสมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งในการลงสมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี จำเป็นต้องใช้งบประมาณในการดำเนินการสูง เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว นายชาญ พวงเพ็ชร์ จึงได้ขอความช่วยเหลือในเรื่องเงินทุนจากนักการเมืองในระดับสูงซึ่งมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน เพื่อนำมาลงทุนสำหรับการดำเนินการดังกล่าว

(2) ปัญหาจากปัจจัยด้านภายนอก ได้แก่ การแสวงหาผู้สนับสนุนทางการเมือง เนื่องจากบุคคลเหล่านั้น ไม่มั่นใจในตัวชื่อนายชาญ พวงเพ็ชร์ ว่าประชาชนจะให้

ความไว้วางใจให้ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง เนื่องจากเป็นผู้สมัครหน้าใหม่ และเป็นการแข่งขันกับกลุ่มฐานอำนาจเดิม ประกอบกับการแทรกแซงของอำนาจและอิทธิพลทางการเมืองในขณะนั้น ทำให้ผู้ที่อยากจะสนับสนุนหรือช่วยเหลือไม่กล้าเปิดตัวอย่างชัดเจน เกรงกลัวจะได้รับผลกระทบแก่ตนหากนายชาญ พวงเพชร ไม่ได้รับการเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคแก่นายชาญ พวงเพชร ในการสรรหาผู้สนับสนุนทางการเมืองที่จะช่วยเหลือในการลงสมัครแข่งขันในครั้งนั้น

(3) อิทธิพลทางการเมืองของกลุ่มอำนาจเก่าที่ครองการเมืองในจังหวัดปทุมธานีทุกระดับมายาวนาน ได้ส่งผลกระทบต่อการสรรหาตัวผู้สมัครร่วมทีมในตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี เนื่องจากผู้ที่สนใจอยากจะสมัครร่วมทีมกับนายชาญ พวงเพชร จะเกรงกลัวในอำนาจ และอิทธิพลทางการเมืองของกลุ่มนักการเมืองเก่าที่ได้สร้างฐานทางการเมืองในเชิงอุปถัมภ์ไว้กับคนกลุ่มนี้ จึงส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้ที่ลงสมัครแข่งขันในตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

2) *ช่วงการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547*

ผลการศึกษาพบว่า นายชาญ พวงเพชร มีปัญหาและอุปสรรคมีดังนี้

(1) ทีมงานที่ร่วมการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งมีความรู้สึกไม่ปลอดภัยหวาดระแวงในการออกหาเสียงในเขตพื้นที่ที่ไม่ใช่กลุ่มฐานคะแนนเสียงของตน เนื่องจากในช่วงเวลานั้นการเมืองในจังหวัดปทุมธานีกำลังอยู่ในช่วงการแข่งขันทางการเมืองที่รุนแรง โดยคู่แข่งเป็นกลุ่มการเมืองเดิมที่มีอิทธิพลและครองการเมืองในจังหวัดปทุมธานีมายาวนาน ทำให้ผู้สนับสนุนที่ร่วมรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งเกรงกลัวในอำนาจและอิทธิพลทางการเมือง

(2) อำนาจและอิทธิพลของคู่แข่งทางการเมือง ที่ส่งผลให้กระบวนการในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งไม่เป็นไปตามธรรมชาติของการแข่งขันทางการเมือง ผู้ให้ความช่วยเหลือหรือผู้สนับสนุนไม่กล้าแสดงตัวช่วยเหลือในการรณรงค์หาเสียงอย่างเต็มที่ เพราะกลัวจะส่งผลกระทบต่อตนเองหากนายชาญ พวงเพชร ไม่ได้รับการเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

(3) ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล เนื่องจากนายชาญ พวงเพชร เป็นนักการเมืองที่เกิดจากการสร้างตัวเองขึ้นมา หรือสร้างผลงานทางการเมืองแล้วผลักดันตัวเองเข้าสู่การเมืองในระดับที่สูงขึ้น ไม่ได้เป็นนักการเมืองที่มาจากกรสีบทอดของตระกูลทางการเมือง ปัญหาและอุปสรรค คือ ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีในครั้งนั้น ส่วนหนึ่งไม่ทราบข้อมูลส่วนตัวและผลงานที่ผ่านมา ทำให้การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของนายชาญ พวงเพชร

เน้นการประชาสัมพันธ์ให้เกิดความชัดเจนอย่างทั่วทุกพื้นที่ และรณรงค์หาเสียงแบบตรงสู่กลุ่มเป้าหมายเพื่อทำความเข้าใจและขอคะแนนเสียงจากผู้สิทธิเลือกตั้ง เช่น การเดินเคาะประตูบ้านหรือการปราศรัย โดยมีข้อจำกัดในเรื่องของเวลาในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งเป็นตัวกำหนด

3) ช่วงหลังการได้รับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด
ปทุมธานี ปี 2547

ผลการศึกษาพบว่า นายชาญ พวงเพ็ชร์ มีปัญหาและอุปสรรคมีดังนี้

(1) ความไม่รู้และไม่เข้าใจในภารกิจตามอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการต่างๆ ที่อยู่ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ว่ามีอำนาจหน้าที่อย่างไร และจะสามารถดำเนินการตามนโยบายที่รณรงค์หาเสียงให้สำเร็จได้ ด้วยภารกิจของงานและความรับผิดชอบของส่วนราชการใดในองค์กร เนื่องจากยังไม่มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งนักบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

(2) การที่มีข้าราชการ พนักงาน บางกลุ่มที่เคยร่วมงานและอยู่ภายใต้การบริหารงานของกลุ่มนักการเมืองเดิมที่ครองอำนาจในองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีมาช้านาน และมีความสัมพันธ์ในเชิงอุปถัมภ์กันมา เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง โดยการเปลี่ยนแปลงตัวผู้นำและคณะผู้บริหารขององค์กร ทำให้เกิดการต่อต้าน การไม่ยอมรับ เนื่องจากอำนาจและอิทธิพลของนักการเมืองกลุ่มเดิมยังมีผลต่อความคิดและการทำงานของพนักงานและข้าราชการเหล่านี้ ทำให้ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานของนายชาญ พวงเพ็ชร์

(3) การร้องเรียนจากคู่แข่งทางการเมือง การทำลายชื่อเสียงเพื่อหวังผลทางการเมืองโดยการสร้างข้อมูลเท็จเผยแพร่ในรูปแบบเอกสารใบปลิวแจกจ่ายในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี

1.3.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปทุมธานี

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัย โดยแบ่งการศึกษาถึงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี 3 ช่วง คือ ช่วงก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ช่วงการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี และช่วงหลังจากการได้รับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี โดยนำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

1) ช่วงก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

ผลการศึกษาพบว่า ข้อเสนอแนะในการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ในช่วงก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้ง มีดังนี้

(1) บุคคลนั้นจะต้องสร้างผลงานให้เกิดประโยชน์แก่คนในจังหวัดปทุมธานีมาต่อเนื่องเป็นระยะเวลานานพอที่ประชาชนสามารถรับรู้ได้ด้วยตัวเอง เพื่อให้ประชาชนสามารถประเมินบุคคลนั้นได้ว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะเป็นผู้นำในระดับองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

(2) บุคคลนั้นต้องเป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมในตนเอง มีความประพฤติและการปฏิบัติตนเป็นที่ยอมรับและศรัทธาของคนในสังคม

(3) บุคคลนั้นจะต้องเป็นผู้มีจิตใจเอื้อเฟื้อต่อสังคมและบุคคลรอบข้าง ต้องทำงานและอุทิศตนเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ

(4) บุคคลนั้นจะต้องมีคุณลักษณะของความเป็นผู้นำในตัวเอง เป็นบุคคลที่ประชาชนส่วนใหญ่ให้การยอมรับในพฤติกรรมทั้งในทางสังคมและส่วนตัว และต้องเป็นผู้ทำกิจกรรมและทำคุณประโยชน์ต่อประชาชนและสังคมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เป็นผู้มีอิทธิพลวางตัวเป็นกันเองต่อประชาชน เพื่อให้ประชาชนกล้าที่จะเข้าขอความช่วยเหลือเมื่อเดือดร้อนได้ และต้องศึกษาข้อมูล ความต้องการ ความเดือดร้อนของประชาชน พร้อมทั้งแนวทางในการแก้ไขปัญหาเพื่อนำเสนอเป็นนโยบายต่อประชาชนในการรณรงค์หาเสียง

2) ช่วงการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

ผลการศึกษาพบว่า ข้อเสนอแนะในการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ในช่วงการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง มีดังนี้

(1) การจะเดินเข้าหาประชาชนเพื่อชักชวนให้ประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งเลือกเรานั้น จะต้องทำด้วยกิริยาที่นอบน้อม ถ่อมตน แสดงความจริงใจ และใช้คำพูดที่อ่อนหวานเป็นกันเอง โน้มน้าวให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเสมือนเป็นญาติพี่น้องและอยากที่จะช่วยเหลือ และที่สำคัญการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนั้น ผู้สมัครจะต้องเดินเข้าหาประชาชนด้วยตัวเอง ไม่ใช่ตัวแทนเดินหาเสียงแทน เพราะว่าเมื่อประชาชนเห็นผู้สมัครจะเกิดความไว้วางใจในตัวผู้สมัครมากขึ้น

(2) การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งควรเป็นไปในลักษณะเข้าถึงประชาชนและแสดงความเป็นมิตร หาเสียงในเชิงสร้างสรรค์ ไม่ใช่อำนาจและอิทธิพลมาข่มขู่เพื่อให้ประชาชนลงคะแนนให้ การรณรงค์หาเสียงจะต้องนำเสนอ นโยบายที่สามารถทำได้แก่ประชาชน และต้องมีการวางแผนการรณรงค์หาเสียงทุกครั้งเพื่อให้เกิดความคุ้มค่า โดยมีการกำหนดพื้นที่

กำหนดวิธีการและกำหนดบุคคลผู้สนับสนุนในระดับต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกและให้ข้อมูลในการลงพื้นที่หาเสียงเลือกตั้ง

3) ช่วงหลังการได้รับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

ผลการศึกษาพบว่า ข้อเสนอแนะในการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ในช่วงหลังการได้รับเลือกตั้ง มีดังนี้

(1) จะต้องทำงานตามนโยบายที่ได้รับรณรงค์หาเสียงไว้กับประชาชน และต้องตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างทั่วถึง การพัฒนาต้องทำอย่างครอบคลุมทุกด้านและพัฒนาไปพร้อมๆกัน

(2) เมื่อบุคคลนั้นได้เข้ารับตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีแล้ว สิ่งสำคัญที่ต้องทำ คือ การดำเนินงานตามนโยบายที่ได้รับรณรงค์หาเสียงไว้กับประชาชน เพื่อให้ประชาชนไม่รู้สึกว่าคุณหลอกให้เลือก ทำงานตามบทบาทและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยยึดถือประโยชน์ของประชาชนเป็นสำคัญ และปฏิบัติตนต่อสังคมและประชาชนอย่างเสมอต้นเสมอปลาย และสร้างความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับประชาชนอย่างต่อเนื่อง

2. อภิปรายผล

2.1 การเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีของนายชาญ พวงเพชร

2.1.1 ช่วงก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547

การเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ของนายชาญ พวงเพชร ในช่วงก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้งนั้น มีแนวคิดและแรงจูงใจที่สำคัญที่เป็นแรงผลักดันให้นายชาญ พวงเพชร ตัดสินใจลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี คือ การได้รับผลกระทบจากการใช้อำนาจทางการเมืองที่ไม่เป็นธรรมของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีในระหว่างที่ตนดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ในเรื่องการจัดสรรผลประโยชน์ การจัดสรรงบประมาณให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีไม่เท่าเทียมกัน ทำให้เกิดความไม่เสมอภาค และไม่มีหลักเกณฑ์ในการบริหารงาน คำนึงถึงความเป็นพวกพ้องเป็นสำคัญ ด้วยเหตุนี้ นายชาญ พวงเพชร จึงรวบรวมกลุ่มสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีที่มีแนวความคิดเดียวกัน ร่วม

ต่อต้านการบริหารงานโดยใช้อำนาจที่ไม่ชอบธรรมในขณะนั้นจนเป็นผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ซีไรท์ มิลล์ (C. Wright Mills อ้างถึงใน เดชะ สิทธิสุทธิ 2541: 25) ได้กล่าวว่า อำนาจทางการเมือง คือ อำนาจที่จะตัดสินใจและการบังคับให้เป็นไปตามการตัดสินใจนั้นๆ ในส่วนที่มีความสำคัญต่อสังคม หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า ผู้ที่มีอำนาจทางการเมืองสามารถที่จะจัดสรรความชอบธรรม (Legitimacy) หรือ สิทธิในการปฏิบัติหน้าที่ตามตัวบทกฎหมาย และสอดคล้องกับแนวคิดของ ยศ สันตสมบัติ (2535: 247-251 อ้างถึงใน เบญจมาภรณ์ ดันหยง 2552 : 32) ได้กล่าวว่า ผู้นำทางการเมืองจะมาจากสมาชิกของชนชั้นนำที่ถูกกำหนดโดยตำแหน่งและการจัดลำดับช่วงชั้นของสังคมเสมอไป ผู้นำทางการเมืองมีความทะเยอทะยานและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีความมุ่งมั่นและความปรารถนาอย่างแรงกล้า ที่จะแสดงฝีมือของตนให้ผู้อื่นยอมรับ มีความขยันขันแข็งและความอดทนอดกลั้น เพื่อให้ได้มาซึ่งความสำเร็จของตน กล้าเสี่ยงและชอบแข่งขันเพื่อให้ได้มาซึ่งความสำเร็จอันเป็นสุดยอดปรารถนา

คุณลักษณะส่วนบุคคลของ นายชาญ พวงเพ็ชร์ ที่ประชาชนให้การยอมรับ คือ เป็นบุคคลที่มีนิสัยชอบช่วยเหลือผู้อื่น มีจิตอาสาในการช่วยเหลืองานสาธารณะให้หมู่บ้าน และในหมู่บ้านหรือในพื้นที่ใกล้เคียงอยู่เสมอ มีความเป็นมิตรไมตรี และวางตัวเป็นมิตรที่ดีต่อบุคคลทั่วไป ทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลอื่นอย่างรวดเร็วและมั่นคง จึงได้รับการแต่งตั้งหรือยกย่องให้เป็นผู้นำ/แกนนำของชาวบ้านในการทำกิจกรรมต่างๆ ในหมู่บ้าน รวมทั้งเป็นผู้นำทางความคิดและสามารถนำพาให้ประชาชนในหมู่บ้าน และในตำบลประสบความสำเร็จในการดำเนินงานต่างๆ ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวเป็นคุณลักษณะของภาวะผู้นำ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ธงชัย สันติวงษ์ (2539: 410) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ คือ ความเป็นผู้นำที่ก่อให้เกิดความร่วมมืออันดีระหว่างสมาชิกในองค์กร ที่ผู้นำจะต้องมีและเป็นความสามารถที่จะรวบรวมพลังและใช้ประโยชน์จากผู้ที่บังคับบัญชาเพื่อผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร และสอดคล้องกับแนวคิดของ มองเต พาล์มเมอร์ และวิลเลียม ทอมป์สัน (Palmer & Thompson : 1978 อ้างถึงใน วันวิสาข์ คำชำนาญ 2545: 30) ที่กล่าวว่า ผู้นำจะประสบผลสำเร็จในการดำรงความเป็นผู้นำของตนไว้อย่างมั่นคงหรือไม่ขึ้น เกี่ยวข้องกันเป็นอย่างยิ่งกับการดำรงความสัมพันธ์กับประชาชน ให้ประชาชนเกิดความยินยอมพร้อมยอมรับและเลือกให้เขาอยู่ในตำแหน่ง ซึ่งจะนำไปสู่การมีสิทธิพิเศษเหนือคนส่วนใหญ่ ดังนั้นความสำเร็จหรือความล้มเหลวของผู้นำ จึงเกี่ยวข้องกับประชาชน

ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ผลักดันให้นายชาญ พวงเพ็ชร์ ลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ในปี พ.ศ. 2547 ก็คือ การเปลี่ยนแปลงกฎหมายการเลือกตั้งเกี่ยวกับการได้มาซึ่งตำแหน่งผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบ โดยกำหนดว่านายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องมาจากการเลือกตั้งโดยตรง

จากประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งในจังหวัดนั้นๆ ทำให้เกิดแนวความคิดที่จะลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี และคาดว่าตนจะได้รับการเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี โดยการเลือกตั้งจากประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ทวี สุรฤทธิกุล (2546: 132 อ้างถึงใน ไพโรจน์ เข้มกลัด 2448: 22) กล่าวว่า การกำเนิดของผู้นำทางการเมืองเกิดขึ้นได้หลายรูปแบบ รูปแบบหนึ่งของผู้นำทางการเมือง คือ ผู้นำที่เกิดขึ้นเพราะสถานการณ์หรือโอกาสอำนวย ซึ่งในบางสถานการณ์ได้ส่งให้บุคคลนั้นเพิ่มพูนภาวะผู้นำได้ อย่างที่มีคำกล่าวว่า “สถานการณ์สร้างวีรบุรุษ” และสอดคล้องกับแนวคิดของ โรสส์ และเฮนดรี (Ross and Henry ,1958 : 161-172 อ้างถึงใน ลัดดา รัชยาชาติ 2545: 8) ได้กล่าวว่า ลักษณะความเป็นผู้นำขึ้นอยู่กับสถานการณ์ (leadership as a function of situation) สถานการณ์มีบทบาทต่อความเป็นผู้นำมาก สถานการณ์ที่กลุ่มกำลังเผชิญหน้าก่อให้เกิดผู้นำได้ ความเป็นผู้นำจึงขึ้นอยู่กับสถานการณ์ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีของกลุ่มหรือองค์กรนั้นๆ

ปัจจัยแวดล้อมที่มีผลต่อการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี นายชาญ พวงเพ็ชร์ ในช่วงก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี คือ การเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ ซึ่งนายชาญ พวงเพ็ชร์ มีการเตรียมการในด้านเงินทุน ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการลงสมัครรับเลือกตั้ง โดยมีการระดมทุนจากแหล่งเงินทุน จำนวน 2 แหล่ง คือ จากการขอยืมบุคคลอื่น และเงินทุนส่วนตัว ซึ่งจากแนวคิดของ ธ โสธร ผู้ทองคำ (2541: 560-562) ได้กล่าวถึงที่มาหรือแหล่งเงินทุนในการเลือกตั้ง ซึ่งการเลือกตั้งในแต่ละครั้ง ผู้สมัครรับเลือกตั้งจะต้องใช้เงินทุนในการณรงค์หาเสียง หรือเป็นเงินทุนในการใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง จึงเป็นผลให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีฐานะทางเศรษฐกิจหรือได้รับการสนับสนุนทางเศรษฐกิจจากผู้อื่น มีโอกาสที่จะได้รับการเลือกตั้งมากกว่าผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจน้อยกว่า ซึ่งในด้านเงินทุนในการณรงค์หาเสียงเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ของนายชาญ พวงเพ็ชร์ ที่มาหรือแหล่งเงินทุนส่วนหนึ่งได้จากการขอยืมบุคคลอื่นมาใช้ในการลงสมัครรับ ซึ่งกล่าวได้ว่า ถือเป็นคนกลางที่มีบทบาทสำคัญต่อการเข้าสู่อำนาจทางการเมือง และมีความสัมพันธ์ในลักษณะหวังผลประโยชน์ทางการเมืองร่วมกันซึ่งสามารถวิเคราะห์ได้ว่า หากนายชาญ พวงเพ็ชร์ ได้รับการเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ก็จะสามารถให้การช่วยเหลือตอบแทนแก่ตนผู้ซึ่งได้ช่วยเหลือด้านการเงินเมื่อครั้งลงสมัครได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เพ็ญกมล มานะรัตน์ (2547: 36-42 อ้างถึงใน อติพรรณ ทองจรัส 2553: 38-39) ได้กล่าวถึงลักษณะของความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ ในลักษณะเป็นความสัมพันธ์แบบตัวต่อตัว ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างผู้อุปถัมภ์กับผู้รับการอุปถัมภ์ ผลประโยชน์ที่แลกเปลี่ยนกัน จึงเป็นผลประโยชน์ที่เฉพาะเจาะจงเป็นการส่วนตัว ผลจากการแลกเปลี่ยนที่ไม่สมดุลทำให้เกิดความรู้สึก

เป็นหนี้บุญคุณ ความจงรักภักดี เช่น เมื่อผู้รับการอุปถัมภ์ต้องการเงิน หรือต้องการให้มีคนช่วยติดต่อ ไกล่เกลี่ย พุดจากับผู้มีอำนาจอื่นๆ เขาก็จะรู้สึกว่าเขาจะต้องพึ่งพาอาศัยผู้อุปถัมภ์ของเขา ส่วนผู้อุปถัมภ์ก็จะรู้ว่า “คนของเขา” ก็จะช่วยเหลือเขาในยามที่เขาต้องการ หรือการเอื้อประโยชน์ต่อกันระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐกับพ่อค้า เจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจที่จะให้ผลประโยชน์แก่พ่อค้า พ่อค้าก็ให้เงินหรือสิ่งของแลกเปลี่ยน เป็นต้น

บทบาททางการเมืองในช่วงก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ของนายชาญ พวงเพ็ชร์ คือ ดำรงตำแหน่งเป็นผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ตำบลบ้านจิว อำเภอสามโคก จนได้รับการแต่งตั้งเป็นประธานชมรมผู้ใหญ่บ้าน กำนัน จังหวัดปทุมธานี และดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี 1 สมัย นายชาญ พวงเพ็ชร์ ได้ทำกิจกรรมทางสังคมเป็นที่โดดเด่นมาโดยตลอด ทั้งในด้านการพัฒนาในพื้นที่ที่รับผิดชอบ มีผลงานเป็นที่ประจักษ์แก่ประชาชน รวมถึงการสร้างความสัมพันธ์กับประชาชนในพื้นที่อย่างจริงจังและสม่ำเสมอ ในรูปแบบการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของประชาชน หรือการให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนในเรื่องต่างๆในทันที รวมถึงการสร้างความสัมพันธ์ทางใจแก่ประชาชนโดยการร่วมงานต่างๆ หรือออกงานสังคมที่ประชาชนเชื่อเชิญไปร่วมงานอย่างเป็นกันเอง จึงทำให้เมื่อนายชาญ พวงเพ็ชร์ ลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ผู้ช่วยเหลือหรือผู้สนับสนุนส่วนใหญ่เป็นผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ผู้นำกลุ่มจิตอาสาต่างๆ ในจังหวัดปทุมธานี และกลุ่มผู้นำทางการเมืองในระดับต่างๆ โดยอาศัยความสัมพันธ์ที่เคยมีต่อกันเมื่อครั้งดำรงตำแหน่งเป็นประธานชมรมผู้ใหญ่บ้าน กำนัน จังหวัดปทุมธานี และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสุจิต บุญบงการ อังใน นลินี ตันธุนิษฐ์ 2525: 13-14) ที่ได้กล่าวถึงการสร้างฐานอำนาจทางการเมืองว่ามีแหล่งที่มา 3 ทาง คือ

1. สิทธิอำนาจ (Authority) คือ สิ่งที่บุคคลหรือกลุ่มได้จากกฎเกณฑ์อันเป็นที่ยอมรับของคนในสังคม มีสถาบันทางสังคมรองรับ (Legal Authority) นอกจากนี้สิทธิอำนาจยังเป็นฐานอำนาจที่ชัดเจนที่สุดในลักษณะของตำแหน่งอย่างเป็นทางการ (Formal Position) ซึ่งจะได้รับขอมรับอำนาจเหนืออย่างไม่มีข้อโต้แย้ง ผู้มีอำนาจในลักษณะความหมายนี้ ได้แก่ ข้าราชการในท้องถิ่นเจ้าหน้าที่หน่วยงานต่างๆของรัฐบาล ผู้นำท้องถิ่นที่ได้รับการแต่งตั้งอย่างเป็นทางการจากรัฐบาล เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือ คณะกรรมการหมู่บ้าน เป็นต้น

2. ทรัพยากรทางวัตถุ (Material Resource) คือ สิ่งทีคนหนึ่งหรือกลุ่มหนึ่งมีมากกว่าคนอื่นๆ เช่น เงิน ทรัพย์สิน ซึ่งเป็นสิ่งที่หายาก และเป็นสิ่งต้องการของคนในสังคม คน

ชั้นนำ ผู้ใช้อำนาจจะมีทรัพยากรทางวัตถุที่มีมากกว่าคนอื่นและจะทำการแลกเปลี่ยน หรือ ประโยชน์ที่จะนำมาสู่ตน ขณะเดียวกันชนชั้นนำจะใช้ประโยชน์อันเป็นประโยชน์ที่เห็นได้ชัด และสามารถให้ต่อแก่ผู้ยอมทำตามได้อย่างทันที ในลักษณะของการโต้ตอบได้ และประโยชน์ที่มี ลักษณะเป็นวัตถุที่ตอบสนองความต้องการได้หลายอย่างมากกว่าจะมีความสำคัญ จะเห็นได้ว่า ประโยชน์ในแง่ นี้ คือ ผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจ ผู้ที่มีอำนาจตามความหมายที่จะใช้ทรัพยากร ทางวัตถุเป็นฐานอำนาจ ได้แก่ พ่อค้า คหบดี ผู้ร่ำรวยในชุมชน ชวานา นายทุนผู้ว่าจ้าง หรือ นายทุนเงินกู้ เป็นต้น

3. ทรัพยากรที่ไม่ใช้วัตถุ (NOn- Material Resource) คือ ทรัพยากรที่ไม่เป็น วัตถุจับต้องได้ เช่น เกียรติยศ ชื่อเสียง ตำแหน่ง ความเชื่อถือ ความรอบรู้ เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ เป็นฐานอำนาจของชนชั้นนำในลักษณะหนึ่ง ซึ่งจะได้รับยกย่อง ความนิยมชมชอบ ตลอดจน ความศรัทธาใคร่จากคนในชุมชน หรือในสังคมนั้น ผู้ที่มีสิทธิอำนาจในลักษณะความหมายนี้ ได้แก่ พระ ครู ผู้สูงอายุ หัวหน้าครอบครัว เป็นต้น

2.1.2 ช่วงการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปทุมธานี ปี 2547

การเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปทุมธานี ในช่วงการลงสมัครรับเลือกตั้ง นโยบายในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของนายชาญ พวงเพชร เป็นที่ดึงดูดความสนใจของประชาชน 3 นโยบาย คือ 1) พูดจริง ทำจริง ไม่ท้อ 2) เป็นมุ่งพัฒนา และส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยการศึกษา และ 3) พลิกโฉมเมืองปทุมธานี เป็นนโยบายที่ เป็นการพัฒนาในด้าน โครงสร้างพื้นฐานของจังหวัดปทุมธานี เพื่อให้เกิดการพัฒนาและเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นนโยบายที่ได้รับความสนใจจากประชาชนมากในขณะนั้น เนื่องจากประชาชนใน จังหวัดปทุมธานีเบื่อหน่ายการบริหารงานของนักการเมืองในอดีตที่ไม่มีผลงานและไม่มีการพัฒนา ในด้านต่างๆ ซึ่งนายชาญ พวงเพชร ได้นำเสนอ นโยบายที่เป็นการสะท้อนปัญหา และตรงตาม ความต้องการของประชาชนในจังหวัดปทุมธานีในขณะนั้นมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิชาติ หาลำเจียก (2543: 44) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การหาเสียงของผู้สมัครรับ เลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี 2543 : ศึกษา นโยบายของผู้สมัคร นายสมัคร สุนทรเวช พบว่า นายสมัคร สุนทรเวช ได้นำหลักการและวิธีการในการคัดเลือกประเด็นปัญหา และแนวทาง ในการแก้ไขปัญหาของกรุงเทพมหานครมากำหนดเป็นนโยบายที่ใช้ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ซึ่งนโยบายของนายสมัคร สุนทรเวช ไม่ได้เป็นในลักษณะเชิงวิชาการ หากแต่มีหลักการและ วิธีการในการกำหนดนโยบายเป็นลักษณะการทำงาน และมีวิธีการในการเตรียมการโยอาศัย ความรู้ในการศึกษาปัญหาของกรุงเทพมหานครมาอย่างยาวนานเป็นพื้นฐาน และก่อนเตรียมการหา

เสียงก็ได้มีการศึกษาและสำรวจปัญหาที่คิดว่าเป็นปัญหาเร่งด่วนของกรุงเทพมหานคร เพื่อให้ทราบถึงความเดือดร้อนของประชาชนในขณะนั้นอย่างชัดเจน แล้วกำหนดออกมาเป็นนโยบายเร่งด่วนเพื่อที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งนับได้ว่าเป็นแผนการรณรงค์หาเสียงที่ได้ผลเป็นอย่างดี

นายชาญ พวงเพชร ใช้กลยุทธ์ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งแบบถึงตัวในรูปแบบการเดินทางหาเสียงและการเคาะประตูบ้าน และการแสดงออกอย่างเป็นกันเองกับประชาชน เพื่อเป็นการสร้างความรู้สึกผูกพันกับประชาชน ให้ประชาชนรู้สึกตื่นตัวกับการที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งมาพบถึงบ้าน และใช้คำพูดที่แสดงถึงความสนิทสนม ความเป็นเครือญาติ พร้อมกับการใช้น้ำเสียงที่ออกอ่อนและการโอบกอด ให้ผู้ฟังมีความรู้สึกเป็นมิตร และรู้สึกถึงความเป็นเครือญาติระหว่างผู้สมัครกับผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง ไม่มีลักษณะของการใช้อิทธิพล ช่มชู้ หรือบังคับแต่อย่างใด แต่เน้นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีแก่ประชาชน และใช้กลุ่มเครือข่ายของผู้นำทางการเมืองในระดับต่างๆ เป็นสื่อกลางในการเข้าหาและขอคะแนนเสียงจากประชาชนในพื้นที่ต่างๆ ซึ่งนายชาญ พวงเพชร ใช้กลยุทธ์ในการหาเสียงเลือกตั้งในลักษณะตรงข้ามกับคู่แข่งทางการเมือง ประกอบกับประชาชนในจังหวัดปทุมธานีเกิดความรู้สึกเบื่อหน่ายต่อการทำงานของนักการเมืองกลุ่มเดิม ทำให้กลยุทธ์ในการหาเสียงของนายชาญ พวงเพชร เป็นที่สนใจของประชาชนในขณะนั้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอภิชาติ หาลำเจียก (2543: 44) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี 2543 : ศึกษานโยบายของผู้สมัคร นายสมัคร สุนทรเวช พบว่า นายสมัคร สุนทรเวช ปรับเปลี่ยนของตนเองในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง คือ คุณสมัครไม่ยอมที่จะเผชิญหน้ากับผู้สมัครคนอื่นๆ ในลักษณะของการโต้เถียง โดยนายสมัครได้วางตำแหน่งของตนเองในการหาเสียงไว้ชัดเจน ใช้วิธีการปลีกตัวออกจากผู้สมัครอื่น ซึ่งเลือกจะพบกับประชาชนในชุมชนต่างๆ ทำให้ภาพพจน์ของคุณสมัครที่ดีเป็นนักการเมืองอาวุโส เปลี่ยนเป็นนักการเมืองรุ่นใหม่ที่ไม่ใช้วิธีการหาเสียงแบบเก่า คือ วิธีการหาเสียงแบบสาดโคลน แบบโจมตีคู่แข่ง ซึ่งเป็นลักษณะของนักการเมืองที่ต่อสู้กันอย่างปกติในวิถีทางการเมืองที่ผู้สมัครแต่ละคน นอกจากเสนอในด้านของตน ยังต้องแสดงด้วยว่าตนมีความเหนือกว่าอีกฝ่ายซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้ประชาชนเบื่อหน่าย กลยุทธ์ในการรณรงค์หาเสียงแบบนี้ทำให้คุณสมัครแตกต่างจากคู่แข่งโดยสิ้นเชิง

วิธีการในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ของนายชาญ พวงเพชร เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด เช่น การรณรงค์หาเสียงในลักษณะภาพนิ่ง เช่น ป้ายประชาสัมพันธ์ โบปปลิว หรือแผ่นพับ เพื่อให้ประชาชนรู้จักหน้าตา รูนโยบาย และรู้จักเบอร์ และการรณรงค์หาเสียงในลักษณะเคลื่อนไหว เช่น การใช้รถโฆษณา การปราศรัยหาเสียงบนรถโฆษณา โดยวิ่งไปตามที่ต่างๆ ในจังหวัดปทุมธานี และการรณรงค์หา

เสียงแบบเฉพาะเจาะจงตัวบุคคล โดยนายชาญ พวงเพ็ชร์ ไม่มีวิธีการในการรณรงค์หาเสียง เลือกตั้งแบบทุจริต หรือวิธีการที่ไม่เป็นไปตามกฎหมายกำหนด ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ศศิพร สิทธิพันธุ์ (2539: 63) ที่พบว่า การวิจัยกับ ส.ส.สตรี 15 คน มีจำนวน 11 คน ที่เลือกใช้ สื่อในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งหลายชนิดรวมกัน ได้แก่ การเดินเคาะประตูบ้าน การปราศรัย สื่อทางวิทยุโทรทัศน์ และการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ประชาสัมพันธ์ เช่น ใบปลิว แผ่นป้ายโฆษณา และมี ส.ส.สตรี จำนวน 4 คน เลือกใช้สื่อเพียงชนิดเดียวในการรณรงค์หาเสียง คือ การใช้สื่อบุคคลใน ลักษณะการเดินเคาะประตูบ้าน และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ดวงทิพย์ และคณะ (2536: 51) ที่กล่าวว่า ในการเลือกตั้งทั่วไป ปี 2535 พรรคการเมืองทุกพรรคต่างยึดหลัก “สื่อเดียวย่อมไม่มีพลังในการสร้างประสิทธิผลได้ดีเท่ากับสื่อหลายสื่อ (Synergistic Effects)

อิทธิพลทางการเมืองในจังหวัดปทุมธานีได้ส่งผลให้การจัดตั้งกลุ่ม และการประสานความร่วมมือของผู้สนับสนุนในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของนายชาญ พวงเพ็ชร์ ไม่มีรูปแบบที่แน่นอน เนื่องจากในการเมืองในจังหวัดปทุมธานีถูกรอบคลุมด้วยกลุ่มอิทธิพล ทำให้ผู้สนับสนุนนายชาญ พวงเพ็ชร์ บางรายไม่กล้าเปิดเผยตัวให้การให้ความช่วยเหลือเพราะเกรงกลัวอิทธิพล จึงใช้วิธีการประสานขอความร่วมมือไปยังกลุ่มผู้สนับสนุนในระดับอำเภอ ระดับตำบล และระดับหมู่บ้านที่เป็นพวกพ้องของตน ในแต่ละเขตพื้นที่ให้ทราบ และเตรียมการรองรับในการรณรงค์หาเสียงในพื้นที่ ซึ่งได้ใช้กลุ่มของผู้สนับสนุนในแต่ละระดับเป็นสื่อกลางในการแทรกซึมตัวเข้าไปเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์และขอการสนับสนุนจากผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งในครั้งนั้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ยอร์ก (York, 1989 :13 อ้างถึงใน นาวิณ สมฤทธิ์ 2553: 14) ที่กล่าวว่า “อิทธิพลเป็นผลของบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มหนึ่ง มีผลต่อบุคคลอื่นหรือกลุ่มอื่น” และสอดคล้องกับแนวคิดของ อรุณ รักรธรรม (2538 : 38-39) ที่กล่าวถึงอิทธิพลไว้ว่า เป็นสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคลในลักษณะที่ฝ่ายหนึ่งได้กระทำการลงไป อันมีผลเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของอีกฝ่ายหนึ่ง เพื่อให้เป็นไปตามความมุ่งหมายของตน

นายชาญ พวงเพ็ชร์ มีการแสวงหาและรวบรวมผู้สนับสนุน/หัวคะแนนในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ภายใต้เงื่อนไขของความสัมพันธ์ในเชิงอุปถัมภ์ต่อกันเมื่อครั้งดำรงตำแหน่งเป็นประธานชมรมกำนัน ผู้ใหญ่บ้านจังหวัดปทุมธานี และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี โดยแบ่งเป็นผู้สนับสนุนจำนวน 3 ระดับ คือ กลุ่มผู้สนับสนุนในระดับอำเภอ ซึ่งกลุ่มผู้สนับสนุนในระดับอำเภอก็จะเครือข่ายเชื่อมโยงกับผู้สนับสนุนในระดับตำบล และระดับหมู่บ้านในสายเดียวกัน กลุ่มผู้สนับสนุนในระดับตำบลมีบทบาทในการสนับสนุนและประสานกลุ่มผู้สนับสนุนในระดับหมู่บ้าน หรือผู้ที่ได้รับความเคารพนับถือจากชาวบ้านในตำบล และกลุ่มผู้สนับสนุนในระดับหมู่บ้าน ซึ่งมีความใกล้ชิดกับประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งมากที่สุด

มีบทบาทในการสนับสนุนในระดับกลุ่มของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในกลุ่มหมู่บ้านนั้นๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เจมส์ ซี สก็อตต์ (James C. Scott อ้างถึงใน อติพรรณ ทองจรัส 2553:42) ที่กล่าวว่า หัวคะแนน คือ ตัวกลางที่เชื่อมโยงระหว่างผู้อุปถัมภ์ที่เป็นศูนย์กลางกับผู้รับอุปถัมภ์ที่เป็นประชาชนทั่วไปในกระบวนการเลือกตั้ง เพราะในสังคมไทยผู้สมัครเป็นผู้นำในเชิงอุปถัมภ์ และมีอิทธิพล และบารมีมากจึงมีผู้รับอุปถัมภ์อยู่ภายใต้สัมพันธภาพของคนจำนวนมากตามไปด้วย มีพรรคพวกหรือเพื่อคอยช่วยเหลือ ทั้งในเรื่องจำนวนคะแนนเสียงที่อยู่ในมือหรือการช่วยหาเสียงให้ ถ้ามีผู้รับอุปถัมภ์หรือพรรคพวกกระจายไปทุกๆ พื้นที่ทั่วเขตเลือกตั้ง ผู้สมัครคนนั้นก็อาจจะมีโอกาสได้รับการเลือกตั้งมากกว่าคนอื่นๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เพิ่มพงษ์ เชาวลิต และศรีสมภพ จิตรภรณ์ศรี (2531: 27) ได้แบ่งประเภทของหัวคะแนนโดยยึดความสัมพันธ์กับผู้สมัคร ออกเป็น 3 ประเภท คือ 1) กลุ่มหัวคะแนนที่เป็นเครือญาติกับผู้สมัคร ซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความผูกพันกับผู้สมัครรับเลือกตั้งมากที่สุด และมีส่วนช่วยเหลือผู้สมัครในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งทุกรูปแบบมากที่สุด รวมทั้งมีความซื่อสัตย์กับผู้สมัครมากที่สุดเช่นกัน 2) กลุ่มหัวคะแนนที่เป็นเพื่อฝูงหรือเป็นกลุ่มคนที่รู้จักกับผู้สมัคร ดังนั้น การช่วยเหลือผู้สมัครจึงขึ้นอยู่กับความสนิทส่วนตัวกับผู้สมัครว่ามากหรือน้อยอย่างไร และ 3) กลุ่มหัวคะแนนที่ได้รับการแนะนำอีกต่อหนึ่ง ซึ่งอาจจะไม่มีความสัมพันธ์กับผู้สมัครโดยตรง แต่เป็นกลุ่มคนที่รู้จักกับหัวคะแนนประเภทอื่นของผู้สมัคร โดยมากมักไม่ได้รับความคาดหวังคะแนนเสียงและความไว้วางใจจากผู้สมัครมากนัก

นายชาญ พวงเพ็ชร์ มีรูปแบบของการใช้เงินทุนในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ทั้งรูปแบบที่เป็นทางการ และรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ ดังนี้ (1) รูปแบบการใช้เงินทุนในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งแบบเป็นทางการ เช่น การใช้เงินทุนในการดำเนินการที่มีหลักฐานปรากฏเห็นอย่างชัดเจน ซึ่งจะต้องอยู่ภายใต้กฎหมายกำหนด เช่น ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ การโฆษณา การทำเอกสารใบปลิว แผ่นพับ หรือบัตรแนะนำตัว การลงข้อความในสื่อต่างๆ ค่าใช้จ่ายในการอำนวยความสะดวก เช่น ค่าพาหนะ ค่าขนส่ง ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าอาสาสมัคร เป็นต้น และ (2) รูปแบบการใช้เงินทุนในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งแบบไม่เป็นทางการ เช่น การใช้เงินทุนในการเลือกตั้งเป็นค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวข้องกับการรณรงค์หาเสียงโดยตรง แต่เป็นส่วนสำคัญที่จะสนับสนุนให้นายชาญ พวงเพ็ชร์ได้รับการเลือกตั้ง ได้แก่ การใช้จ่ายในการช่วยงานสังคม งานสังสรรค์ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ธโสธร ตู้อทองคำ (2541: 560-562) ที่กล่าวถึงรูปแบบการใช้จ่ายในการเลือกตั้ง หมายถึง การใช้จ่ายที่ใช้สำหรับการเลือกตั้งที่ทั้งผู้สมัครรับเลือกตั้ง พรรคการเมือง และรัฐบาลต่างมีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้จ่ายนี้ด้วยกันทั้งสิ้น ในประเทศที่พัฒนาแล้ว และประเทศที่กำลังพัฒนา การเลือกตั้งที่เกิดขึ้นในแต่ละครั้งจะมีค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งเป็นจำนวนมาก เนื่องจากมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องเป็นไปอย่างกว้างขวาง

2.1.3 ช่วงหลังการได้รับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

ปี 2547

นายชาญ พวงเพ็ชร์ ถูกร้องเรียนจากคู่แข่งทางการเมืองว่า ได้ทำผิดกฎหมายการเลือกตั้ง ที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดปทุมธานี แต่ก็ได้รวบรวมข้อมูลพยานหลักฐานเพื่อแก้ไขข้อกล่าวหาต่างๆ จนกระทั่งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดปทุมธานีรับรองผลการชนะการเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีในปี 2547 ซึ่งอดีตพรณ ทองจรัส (2553: 137) กล่าวว่า การดำเนินการร้องเรียนคู่แข่งทางการเมืองว่าทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง เป็นเหตุการณ์ที่ถือว่าเป็นปรากฏการณ์การทางการเมือง เมื่อมีการแข่งขันทางการเมืองเกิดขึ้น ฝ่ายที่คิดว่าจะพ่ายแพ้ก็พยายามที่จะหาทางเอาชนะคู่แข่งจนถึงกระบวนการสุดท้ายของการแข่งขัน

นายชาญ พวงเพ็ชร์ ได้ให้การตอบแทนต่อผู้สนับสนุนหรือผู้ช่วยเหลือทางการเมืองในรูปแบบการนำนโยบายการพัฒนาดลไปแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนของประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีที่สามารถดำเนินการได้โดยไม่ขัดต่อระเบียบข้อบังคับ ผ่านทางกลุ่มผู้สนับสนุนทางการเมืองในระดับอำเภอ ระดับตำบล และในระดับหมู่บ้าน เพื่อให้ผู้สนับสนุนเหล่านี้เป็นตัวแทนในการนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาให้ประชาชนรับรู้ และเป็น การสร้างฐานคะแนนเสียงของผู้สนับสนุนทางการเมืองที่มีบทบาททางสังคมในกลุ่มของประชาชนในพื้นที่นั้นๆให้รับทราบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เพิ่มพงษ์ เชาวลิต และศรีสมภพ จิตรภิมย์ศรี (2531: 27-35) กล่าวถึงห้วคะแนนซึ่งเป็นโดยความต้องการด้านผลประโยชน์ส่วนตัวสามารถแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ 1) ห้วคะแนนที่หวังผลประโยชน์เฉพาะหน้า ได้แก่ การเป็นห้วคะแนนเพื่อหวังผลประโยชน์ในการสนับสนุนในด้านต่างๆ เช่น เงิน สิ่งของ ฯลฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การได้เงินรางวัลเป็นค่าจ้างที่ช่วยเหลือผู้สมัคร การแบ่งเปอร์เซ็นต์จากเงินที่ผู้สมัครจ่ายให้เป็นค่าซื้อคะแนนเสียงจากผู้เลือกตั้ง 2) ห้วคะแนนที่หวังผลประโยชน์ระยะยาว ได้แก่ ห้วคะแนนบางคนมีฐานะทางเศรษฐกิจดี ไม่มีความจำเป็นต้องเอาเงินจากผู้สมัครมาใช้ในการหาเสียง ตรงกันข้าม บางรายกลับเป็นฝ่ายที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายบางรายการให้แก่ผู้สมัครอีก แต่ผลประโยชน์ที่ห้วคะแนนระดับนี้ต้องการเป็นผลประโยชน์ระยะยาว โดยเฉพาะอย่างยิ่งหวังผลเต็มที่ได้จากการที่ผู้สมัครที่ตนสนับสนุนได้รับตำแหน่งทางการเมือง

นายชาญ พวงเพ็ชร์ ได้ดำเนินงานตามนโยบายที่ได้รับพรรคหาเสียงไว้ทุกคนนโยบายอย่างเป็นทางการ และทุกด้าน ครอบคลุมทุกพื้นที่ โดยนำนโยบายลงสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประชาชนเห็นผลงานได้อย่างเด่นชัด โดยเฉพาะนโยบายเรื่องการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ถนน ไฟฟ้า ปรับปรุงภูมิทัศน์ของจังหวัดปทุมธานี และได้มีการดำเนินนโยบายและใช้

งบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ในลักษณะเป็นการสร้างฐานอำนาจทางการเมืองของตนให้เข้มแข็งมากยิ่งขึ้น เช่น นโยบายการแจกสิ่งของ ข้าวสาร และการนำประชาชนไปท่องเที่ยวศึกษาดูงานอย่างทั่วถึงทุกตำบล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัฒนชัย สีพอเพียง (2552:141) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ฐานอำนาจทางการเมืองในจังหวัดอ่างทองของนายสมศักดิ์ ปริศนานันทกุล ผลการศึกษาพบว่า นายสมศักดิ์ ปริศนานันทกุล มีวิธีการในการสร้างฐานอำนาจทางการเมือง โดยในช่วงที่ดำรงตำแหน่งเป็นรัฐมนตรี นายสมศักดิ์ได้ผลักดันงบประมาณเข้ามาพัฒนาพื้นที่จังหวัดอ่างทองในทุกๆด้าน ไม่ว่าจะเป็นสาธารณูปโภค การเกษตร สาธารณสุข การศึกษา ซึ่งเป็นวิธีการสร้างฐานอำนาจทางการเมืองอย่างหนึ่งที่สำคัญของนักการเมือง คือ เป็นผู้ที่มีความสามารถในการผลักดันงบประมาณเข้ามาพัฒนาพื้นที่ สร้างความเจริญให้แก่ท้องถิ่นของตนเอง

นายชาญ พวงเพ็ชร์ ได้ทำกิจกรรมและมีบทบาททางการเมืองมากขึ้น โดยเฉพาะการทำกิจกรรมหรือบทบาทที่เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ในการให้บริการต่อประชาชน และการออกงานสังคมก็เพิ่มมากขึ้น เพื่อเป็นสร้างฐานคะแนนนิยมให้ประชาชนได้รู้จักเพิ่มมากขึ้น และเป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ในแนวกว้างระหว่างผู้ที่เคยสนับสนุนในช่วงการรณรงค์หาเสียงกับประชาชนในพื้นที่ ซึ่งเป็นการสร้างความสัมพันธ์กับประชาชนอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่องทั้งในช่วงรณรงค์หาเสียงและช่วงหลังได้รับตำแหน่ง ทำให้ประชาชนมีความรู้สึกที่ดีต่อด้านนายชาญ พวงเพ็ชร์ และยังทำให้ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารหรือความต้องการ ความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่อย่างใกล้ชิด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัฒนชัย สีพอเพียง (2552:141) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ฐานอำนาจทางการเมืองในจังหวัดอ่างทองของนายสมศักดิ์ ปริศนานันทกุล ผลการศึกษาพบว่า นอกเหนือจากที่นายสมศักดิ์ มีบทบาททางการเมืองในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนแล้ว ยังต้องมีบทบาทนอกสภาควบคู่ไปด้วย บทบาทหน้าที่นักการเมือง ได้แก่ การไปร่วมงานประเพณี การลงพื้นที่รับฟังปัญหาประชาชน การช่วยเหลืออุปถัมภ์ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน ซึ่งเป็นกิจกรรมสำคัญของนักการเมือง เพราะการให้ความสำคัญและแสดงถึงความสนใจต่อสภาพความเป็นอยู่ของประชาชน เป็นการสร้างความใกล้ชิดและความไว้วางใจต่อกันในระดับบุคคลต่อบุคคล และความผูกพันนี้ ทำให้ประชาชนเกิดความไว้วางใจ เชื่อถือศรัทธา นักการเมือง และประชาชนก็จะออกเสียงสนับสนุนในการเลือกตั้งครั้งต่อไป

ผู้ใกล้ชิดนายชาญ พวงเพ็ชร์ ที่ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ กล่าวว่า ได้ให้การช่วยเหลือและสนับสนุนตามบทบาทและหน้าที่ที่ตนดำรงอยู่ในขณะนั้นอย่างเต็มความสามารถ ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ผู้สนับสนุนนายชาญ พวงเพ็ชร์ ในช่วงการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งมีตำแหน่งและหน้าที่หลากหลายแตกต่างกัน และแทรกซึมอยู่ทุกกลุ่มของประชาชนในสังคม มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดและเป็นผู้มีอิทธิพลต่อจิตใจของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในขณะนั้น ทำให้ผู้สนับสนุนสามารถที่จะพูดชักนำ

โน้มน้าวให้ผู้มีสิทธิ์เหล่านั้นช่วยเหลือในการลงคะแนนเสียงได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พิชัย แก้วสำราญ และคณะ (อ้างใน เพียงกมล มานะรัตน์ 2547:42) อธิบายว่า หัวคะแนนเป็นผู้ที่มีบทบาทและเป็นกลไกสำคัญยิ่งในกระบวนการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง นับแต่การสร้างเสียงและเปลี่ยนเสียงให้เป็นคะแนน หัวคะแนนยังกำหนดหน้าที่ผู้ให้ข่าวสารการเมือง ช่วยเหลือ ชักนำ และควบคุมให้ประชาชนมาลงคะแนนเสียงในวันเลือกตั้ง หัวคะแนนจึงเปรียบเสมือนแขนขาที่สำคัญของนักการเมืองในการประสานงานและติดต่อกับประชาชน เพื่อปลุกกระดม กระตุ้นให้ประชาชนเหล่านั้นดำเนินกิจกรรมทางการเมืองตามที่นักการเมืองผู้นั้นต้องการ

2.2 ปัญหาและอุปสรรคในการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วน จังหวัดปทุมธานีของนายชาญ พวงเพชร

2.2.1 ช่วงก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วน จังหวัดปทุมธานี ปี 2547

นายชาญ พวงเพชร มีปัญหาและอุปสรรคในช่วงก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ดังนี้

1) ปัญหาจากปัจจัยภายใน ได้แก่ ปัญหาด้านเงินทุน ซึ่งในช่วงก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้ง นายชาญ พวงเพชร มีทุนส่วนตัวไม่เพียงพอในการเตรียมการลงสมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งในการลงสมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี จำเป็นต้องใช้งบประมาณในการดำเนินการสูง เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว นายชาญ พวงเพชร จึงได้ขอความช่วยเหลือในเรื่องเงินทุนจากนักการเมืองในระดับสูงซึ่งมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน เพื่อนำมาลงทุนสำหรับการดำเนินการดังกล่าว ทำให้การเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในช่วงก่อนการลงสมัครของนายชาญ พวงเพชร ต้องสร้างความสัมพันธ์ในระบบอุปถัมภ์ทางการเมือง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุจิต บุญบงการ อ้างถึงใน นลินี ต้นฐวนีศ 2525: 13-14) ที่ได้กล่าวถึงการสร้างฐานอำนาจทางการเมืองว่า *ทรัพยากรทางวัตถุ (Material Resource)* คือ สิ่งที่คนหนึ่งหรือกลุ่มหนึ่งมีมากกว่าคนอื่นๆ เช่น เงิน ทรัพย์สิน ซึ่งเป็นสิ่งที่หายาก และเป็นสิ่งต้องการของคนในสังคม ชนชั้นนำ ผู้ใช้อำนาจจะมีทรัพยากรทางวัตถุที่มีมากกว่าคนอื่นและจะทำการแลกเปลี่ยน หรือประโยชน์ที่จะนำมาสู่ตน และสอดคล้องแนวคิดของ เจมส์ ซี สก็อตต์ (James C. Scott อ้างถึงใน อติพรรณ ทองจรัส 2553: 37) ที่กล่าวว่า ความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์เป็นความสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยนระหว่างคนในสังคมที่มีฐานะบทบาทแตกต่างกัน ซึ่งเป็นความผูกพันแบบมิตรภาพแบบประโยชน์ใช้สอย โยคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมสูงกว่า หรือเรียกว่า “ผู้อุปถัมภ์” จะใช้อิทธิพลและสิ่งที่ตนมีอยู่คุ้มครอง ให้ประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่างแก่ผู้ที่มีฐานะต่ำกว่า หรือเรียกว่า “ผู้รับอุปถัมภ์” ซึ่งผู้รับอุปถัมภ์ก็มักจะตอบแทนผู้อุปถัมภ์ด้วยความภักดีแบบช่วยเหลือตอบแทน

2) ปัญหาจากปัจจัยด้านภายนอก ได้แก่ การแสวงหาผู้สนับสนุนทางการเมือง และการสรรหาตัวผู้สมัครร่วมทีมในตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี เนื่องจากอิทธิพลทางการเมืองของกลุ่มอำนาจเก่าที่ครองการเมืองในจังหวัดปทุมธานีทุกระดับมายาวนานได้มีผลต่อการตัดสินใจของบุคคลเหล่านั้น ประกอบกับการแทรกแซงของอำนาจและอิทธิพลทางการเมืองในขณะนั้น ทำให้ผู้ที่อยากจะสนับสนุนหรือช่วยเหลือไม่กล้าเปิดตัวอย่างชัดเจน เกรงกลัวจะได้รับผลกระทบแก่ตนหากนายชาญ พวงเพชร ไม่ได้รับการเลือกตั้ง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ แมกซ์ เวเบอร์ (อ้างถึงใน ธีรพล สุคนธวิท 2540: 15) ได้อธิบายถึงอำนาจแบบธรรมเนียมหรืออำนาจเชิงประเพณีนิยม(tradition authority) มีลักษณะดังนี้

- (1) การเชื่อฟังและปฏิบัติตามอำนาจประเภทนี้จะขึ้นอยู่กับศรัทธาในระบบดั้งเดิมที่สืบทอดต่อกันมา
- (2) การเคารพยำเกรงเกิดมาจากการรู้จักมักคุ้นและจงรักภักดีเป็นการส่วนตัว
- (3) ผู้ที่ติดตามหรือเชื่อฟังจะเป็นลักษณะ “ลูกน้อง” หรือ “ผู้ภักดี”
- (4) ผู้มีอำนาจประเภทนี้สามารถสั่งการได้โดยอาศัยขนบธรรมเนียมโดยตรงและโดยคฤลยพินิจ

2.2.2 ช่วงการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี 2547

อำนาจและอิทธิพลของกลุ่มทางการเมือง ที่ส่งผลให้กระบวนการในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งไม่เป็นไปตามธรรมชาติของการแข่งขันทางการเมือง ผู้ให้ความช่วยเหลือหรือผู้สนับสนุนไม่กล้าแสดงตัวช่วยเหลือในการรณรงค์หาเสียงอย่างเต็มที่ เกิดความรู้สึกไม่ปลอดภัยหวาดระแวงในการออกหาเสียงในเขตพื้นที่ที่ไม่ใช่กลุ่มฐานคะแนนเสียงของตน เนื่องจากคู่แข่งเป็นกลุ่มการเมืองเดิมที่มีอิทธิพลและครองการเมืองในจังหวัดปทุมธานีมายาวนาน อีกทั้งยังทำให้ผู้สนับสนุนกลัวจะส่งผลกระทบต่อตนเองหากนายชาญ พวงเพชร ไม่ได้รับการเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรณ์พิเชฐ แห่งหน (2551: 47-48) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง กระบวนการหาเสียงของนักการเมืองท้องถิ่น พบว่า การหาเสียงของนักการเมืองไทยมีแนวโน้มการแข่งขันกันสูงและมีความรุนแรงมากขึ้น หัวคะแนนจึงเป็นผู้มีบทบาทหลักในการหาเสียงเลือกตั้งแทนผู้สมัครรับเลือกตั้ง ดังนั้นการที่นักการเมืองหน้าใหม่จะเข้าสู่วงการการเมือง จึงจำเป็นต้องสร้างหรือสรรหาหัวคะแนนในพื้นที่มาเป็นฝ่ายตน บางครั้งเมื่อไม่สามารถแข่งขันหัวคะแนนในพื้นที่มาเป็นฝ่ายตนได้ โดยเฉพาะหัวคะแนนที่มีบทบาทในพื้นที่มากก็จะใช้วิธีการทำลายหัวคะแนนมีการข่มขู่และมีการลอบทำร้ายหัวคะแนนของฝ่ายตรงข้ามจนกลายเป็นข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์อยู่เป็นประจำ

ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล นายชาญ พวงเพชร เป็นนักการเมืองที่เกิดจากการสร้างตัวเองขึ้นมา หรือสร้างผลงานทางการเมืองแล้วผลักดันตัวเองเข้าสู่การเมืองในระดับที่สูงขึ้น ไม่ได้เป็นนักการเมืองที่มาจากการสืบทอดของตระกูลทางการเมือง ทำให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีในครั้งนั้น ส่วนหนึ่งไม่ทราบข้อมูลส่วนตัวและผลงานที่ผ่านมา ทำให้การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของนายชาญ พวงเพชร ต้องเน้นการประชาสัมพันธ์ให้เกิดความชัดเจนอย่างทั่วทุกพื้นที่ และใช้กลยุทธ์ในการรณรงค์หาเสียงที่ผสมผสานหลายปัจจัยด้วยกัน เช่น การเดินเคาะประตูบ้าน การเดินแนะนำตัวเองในที่ชุมชนหรือในตลาด ฯลฯ เพื่อทำความรู้จักและขอคะแนนเสียงจากผู้สิทธิเลือกตั้ง โดยมีข้อจำกัดในเรื่องของเวลาในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งเป็นตัวกำหนด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิชาติ หาลำเจียก (2543: 44) ที่กล่าวว่า การเคาะประตูบ้าน หรือการเดินตลาด เป็นวิธีการที่ผู้สมัครเดินไปหาประชาชนถึงตัวโดยตรงเพื่อชักชวนให้เลือกตน วิธีนี้เหมาะสำหรับชุมชนในเขตเมือง เป้าหมายของวิธีนี้เพื่อสร้างความรู้จักมักคุ้นกับชาวบ้านเท่านั้น ซึ่งวิธีดังกล่าว ไม่เหมาะสมกับผู้สมัครที่ไม่มีชื่อเสียง เพราะการตอบสนองของชาวบ้านค่อนข้างต่ำ ผู้สมัครไม่อาจสร้างความรู้สึกรู้สึกตื่นตื้นตันยินดีแก่ชาวบ้านได้ แต่ถ้าเป็นผู้สมัครที่มีชื่อเสียงโด่งดังก็อาจทำให้ชาวบ้านอยากพบ ซึ่งก็นับว่าได้ผลพอสมควร อย่างไรก็ตามวิธีการดังกล่าวทำให้สูญเสียเวลามากจนไม่สามารถปฏิบัติภารกิจได้อย่างทั่วถึงทุกพื้นที่ และมักจะถูกเรียกร้องผลประโยชน์ที่เป็นวัตถุหรือไม่ใช้วัตถุเสมอ

2.2.3 ช่วงหลังการได้รับเลือกตั้งในตำแหน่งนายองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปี

2547

เมื่อนายชาญ พวงเพชร ได้รับเลือกตั้งและเข้ามาดำรงตำแหน่งเป็นนายองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในบุคคล คือ ความไม่รู้และไม่เข้าใจในภารกิจงานตามอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการต่างๆ ที่อยู่ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ว่ามีอำนาจหน้าที่อย่างไร และจะสามารถดำเนินการตามนโยบายที่รณรงค์หาเสียงให้สำเร็จได้ ด้วยภารกิจของงานและความรับผิดชอบของส่วนราชการใดในองค์กร เนื่องจากยังไม่มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งนักบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี แต่นายชาญ พวงเพชรก็ศึกษาและเรียนรู้จนสามารถบริหารจนประสบความสำเร็จได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อุทัย หิรัญโต 2524: 29-33 อ้างถึงใน จุมพล หนิมพานิช และ ฐปนรรต พรหมอินทร์ 2552: 78-81) ที่กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้นำในด้าน ความรอบรู้ในทางหลักวิชา ซึ่งคุณสมบัติข้อนี้ถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้นำในทุกประเภท ทุกลักษณะ ผู้นำจะต้องมีความรอบรู้อย่างเพียงพอในหลักวิชาและกรรมวิธีในการทำให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ การเป็นผู้ที่มีความรอบรู้จะช่วยให้การให้คำแนะนำเป็นไปอย่างถูกต้อง ทำให้ผู้ตามเกิดความศรัทธา เชื่อมั่น และคุณลักษณะของผู้นำในด้าน

สติปัญญา หมายถึงความสามารถในการเข้าถึงความเกี่ยวกับและความคล้ายคลึงกันของสิ่งต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว หรือการรู้แจ้งเห็นจริงในสิ่งต่างๆ อย่างรวดเร็ว ความสามารถในการทางสติปัญญาของบุคคลนั้นจะแตกต่างกันออกไป ซึ่งการแสดงออกถึงความมีสติปัญญาอาจพิจารณาได้จากการมีความคิดอ่านดี สามารถปรับปรุงตัวหรือคัดแปลงตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม สามารถเรียนหรือศึกษาหาความรู้ได้สำเร็จตามต้องการ เรียนได้รวดเร็ว เข้าใจอย่างลึกซึ้ง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสามารถในการทำงานยากๆ สามารถทำงานได้พร้อมๆ กันในหลายๆ อย่าง มีความสามารถเข้าใจงานที่เป็นนามธรรมได้ง่ายกว่าผู้อื่น และสามารถก่อให้เกิดการประหยัดได้มากกว่าผู้อื่น เป็นต้น

การที่มีข้าราชการ พนักงาน บางกลุ่มที่เคยร่วมงานและอยู่ภายใต้การบริหารงานของกลุ่มนักการเมืองเดิมที่ครองอำนาจในองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีมาช้านาน และมีความสัมพันธ์ในเชิงอุปถัมภ์กันมา เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง โดยการเปลี่ยนแปลงตัวผู้นำและคณะผู้บริหารขององค์กร ทำให้เกิดการต่อต้าน การไม่ยอมรับ เนื่องจากอำนาจและอิทธิพลของนักการเมืองกลุ่มเดิมยังมีผลต่อความคิดและการทำงานของพนักงานและข้าราชการเหล่านี้ ทำให้ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานของนายชาญ พวงเพ็ชร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของมรุต วันทนากร (2549: 51-54) ได้มีข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาของการเลือกตั้งท้องถิ่นโดยตรง ว่าทำให้เกิดการแต่งตั้งและโยกย้ายข้าราชการประจำชานานใหญ่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะผู้บริหารที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงต้องการนำคนของตนเข้ามาให้ได้มากที่สุด ทั้งนี้เพื่อต้องการให้การทำงานเป็นไปอย่างราบรื่น และเกิดผลโดยเร็วมากที่สุด เพราะระบอบการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรง ผู้บริหารจะเป็นผู้ที่ได้รับแรงกดดันจากประชาชนมากที่สุด ประชาชนคาดหวังกับผู้บริหารมากที่สุด หากผู้บริหารไม่สามารถบริหารงานของท้องถิ่นได้ประสบผลสำเร็จ ผลเสียก็จะเกิดขึ้นกับตัวผู้บริหารเอง ดังนั้น ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องเอาคนของตนเข้ามาให้ได้มากที่สุด

2.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

2.3.1 ช่วงก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

ในช่วงก่อนลงสมัครรับเลือกตั้งบุคคลนั้นจะต้องพิจารณาว่าตนได้สร้างผลงานให้เกิดประโยชน์แก่คนในจังหวัดปทุมธานีมาต่อเนื่องเป็นระยะเวลาานพอที่ประชาชนสามารถรับรู้ได้ด้วยตัวเอง เพื่อให้ประชาชนสามารถประเมินบุคคลนั้นได้ว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะเป็นผู้นำในระดับองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี และจะต้องมีคุณธรรมและจริยธรรมในตนเอง มีความประพฤติและการปฏิบัติตนเป็นที่ยอมรับและศรัทธาของคนในสังคม ต้องเป็นผู้มีจิตใจเอื้อเฟื้อต่อสังคมและบุคคลรอบข้าง ต้องทำงานและอุทิศตนเพื่อประโยชน์

ของส่วนรวมเป็นสำคัญ มีคุณลักษณะของความเป็นผู้นำในตัวเอง เป็นบุคคลที่ประชาชนส่วนใหญ่ให้การยอมรับในพฤติกรรมทั้งในทางสังคมและส่วนตัว และต้องเป็นผู้ทำกิจกรรมและทำคุณประโยชน์ต่อประชาชนและสังคมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เป็นผู้มีอิทธิพล วางตัวเป็นกันเองต่อประชาชน เพื่อให้ประชาชนกล้าที่จะเข้าขอความช่วยเหลือเมื่อเดือดร้อนได้ และต้องศึกษาข้อมูล ความต้องการ ความเดือดร้อนของประชาชน พร้อมทั้งแนวทางในการแก้ไขปัญหาเพื่อนำเสนอเป็นนโยบายต่อประชาชนในการณรงค์หาเสียง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุจิต บุญบงการ (2528: 21-22 อ้างใน ทศพล เกียรติศรีศิริ 2554:85) ที่กล่าวว่า ในทางรัฐศาสตร์ถือว่าแหล่งที่มาของฐานอำนาจทางการเมืองเป็น “ทรัพยากรการเมือง” (Political Resources) ที่แสดงว่า ผู้ใดจะมีอำนาจทางการเมืองมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับว่าเขามีทรัพยากรทางการเมืองที่อยู่ในครอบครองมากน้อยเพียงไร มีความสามารถและทักษะในการใช้ทรัพยากรเหล่านั้นเพื่อการเมืองมากน้อยเพียงไร ความแตกต่างในด้านความสามารถและทักษะในการใช้ทรัพยากรทางการเมือง อาจขึ้นอยู่กับปัจจัยทางด้านชีววิทยา เช่น ความแตกต่างทางด้านสมอง เป็นต้น นอกจากนี้บุคคลที่มีทักษะและมีความสามารถต่างกันในด้านนี้ก็เพราะ โอกาสในการได้ฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ ซึ่งแต่ละคนรับไม่เท่ากัน และนอกจากนั้นอาจเกิดความแตกต่างในการตั้งใจฝึกฝนเพื่อประโยชน์ทางการเมือง

2.3.2 ช่วงการณรงค์หาเสียงเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ปทุมธานี

การที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งเดินเข้าหาประชาชนเพื่อชักชวนให้ประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งเลือกเรานั้น จะต้องทำด้วยกิริยาที่นอบน้อม ถ่อมตน แสดงความจริงใจ แสดงความเป็นมิตร และใช้คำพูดที่อ่อนหวาน เป็นกันเอง โน้มน้าวให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเสมือนเป็นญาติพี่น้อง และอยากที่จะช่วยเหลือ และที่สำคัญการณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนั้น ผู้สมัครจะต้องเดินเข้าหาประชาชนด้วยตัวเอง ไม่ใช่ตัวแทนเดินหาเสียงแทน เพราะว่าเมื่อประชาชนเห็นผู้สมัครจะเกิดความไว้วางใจในตัวผู้สมัครมากขึ้น และที่สำคัญการณรงค์หาเสียงเลือกตั้งควรเป็นไปในลักษณะการหาเสียงในเชิงสร้างสรรค์ ไม่ใช่อำนาจและอิทธิพลมาข่มขู่เพื่อให้ประชาชนลงคะแนนให้ จะต้องนำเสนอนโยบายที่สามารถทำได้แก่ประชาชน และต้องมีการวางแผนการณรงค์หาเสียงทุกครั้งเพื่อให้เกิดความคุ้มค่า โดยมีการกำหนดพื้นที่ กำหนดวิธีการและกำหนดบุคคลผู้สนับสนุนในระดับต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกและให้ข้อมูลในการลงพื้นที่หาเสียงเลือกตั้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรนงค์พิเชฐ แห่งหน (2551: 47-48) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง กระบวนการหาเสียงของนักการเมืองท้องถิ่น พบว่า การหาเสียงแบบเข้าถึงประชาชนโดยตรงนั้น มิใช่การพบปะเยี่ยมเยียนประชาชนโดยทั่วไปอย่างพร่ำเพรื่อ ซึ่งการพบปะเยี่ยมเยียนประชาชนโดยทั่วไป แม้ว่าจะบ่อยครั้งแต่ก็อาจจะไม่มีผลทางการเมือง ดังนั้น “การเข้าถึงประชาชนโดยตรง” จึงเป็นการเข้าถึงแบบมี

แผนการรองรับ มีการประเมินผลการเข้าถึงประชาชนไว้ทั้งก่อนและหลังจากเข้าถึงประชาชน โดยตรงแล้ว ซึ่งสามารถได้ 3 ครั้ง ดังนี้ ครั้งแรก เป็นการตั้งเป้าหมายไว้เพียงเพื่อให้ประชาชนได้รู้จักหรือเกิดความประทับใจในตัวผู้สมัคร ดังนั้นการเข้าถึงประชาชนครั้งแรก อาจจะมีสิ่งของหรือเอกสารอื่นใดที่สามารถคงอยู่เป็นตัวแทนของผู้สมัครทิ้งไว้ ครั้งที่สอง ควรทิ้งระยะห่างจากครั้งแรกพอประมาณ ตั้งเป้าหมายเพื่อหวังผลให้ประชาชนได้รู้ว่าผู้สมัครมีความประสงค์จะลงสมัครเป็นนักการเมืองท้องถิ่น ดังนั้นอาจมีเอกสารแผนพับแนะนำตัวเองและนำเสนอนโยบายอย่างเป็นทางการฝากไว้แทนตัวผู้สมัคร และ ครั้งที่สาม เกิดขึ้นเมื่อผู้สมัครได้ดำเนินการสมัครและมีหมายเลขประจำตัวผู้สมัครแล้ว ดังนั้นจึงมีเป้าหมายเพื่อนำหมายเลขประจำตัวผู้สมัครไปบอกกล่าวให้ประชาชนจดจำไว้ พร้อมกับใช้ทักษะในการพูดเพื่อฝากเนื้อฝากตัวกับประชาชน กล่าวนำเสนอตัวเอง กล่าวแสดงออกถึงภาวะผู้นำ ซึ่งประชาชนจะมีความรู้สึกที่ผู้สมัครได้ไปหาเขาอย่างสม่ำเสมอ ไม่ใช่ไปหาเฉพาะเมื่อมีหมายเลขประจำตัวเท่านั้น จึงทำให้เกิดความประทับใจ และมีความรู้สึกที่ผู้สมัครเป็นคนที่มีความเหมาะสมที่จะเป็นผู้นำของเขาได้ และตัดสินใจเลือกผู้สมัครไว้ภายในใจแล้ว

2.3.3 ช่วงหลังการได้รับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ปทุมธานี

เมื่อบุคคลนั้นได้เข้ารับตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีแล้ว สิ่งสำคัญที่ต้องทำ คือ การดำเนินงานตามนโยบายที่ได้รณรงค์หาเสียงไว้กับประชาชน เพื่อให้ประชาชนไม่รู้สึกว่าถูกหลอกให้เลือก ทำงานตามบทบาทและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยยึดถือประโยชน์ของประชาชนเป็นสำคัญ และปฏิบัติตนต่อสังคมและประชาชนอย่างเสมอต้นเสมอปลาย และสร้างความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับประชาชนอย่างต่อเนื่อง และต้องตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างทั่วถึง การพัฒนาต้องทำอย่างครอบคลุมทุกด้านและพัฒนาไปพร้อมๆกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพโรจน์ เข้มกัตต์ (2548: 95)กล่าวว่า ประชาชนมีความคาดหวังต่อนักการเมืองค่อนข้างสูง ยิ่งในสังคมที่เคยถูกครอบงำโดยระบบอำนาจนิยมอย่างสังคมไทย เพราะคนไทยนิยมฟังฟังนักการเมือง ซึ่งหวังว่าเมื่อคนเลือกนักการเมืองเข้าไปแล้ว คนนั้นก็จะทำหน้าที่เป็นที่พึ่งพาได้เสมอ กล่าวคือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้อุปถัมภ์ที่มีฐานะตำแหน่งสูงกว่าจะให้ประโยชน์โดยหวังจะได้รับผลประโยชน์ตอบแทนในรูปของสินค้า ความภักดี การสนับสนุนทางการเมือง และบริการในรูปแบบต่างๆ จากผู้รับการอุปถัมภ์ของตน ขณะเดียวกันผู้ที่มีอำนาจน้อยกว่าหรือผู้รับอุปถัมภ์ก็ต้องการความช่วยเหลือและปกป้อง หากไม่ได้เป็นไปอย่างที่คาดหวังทั้งสองฝ่ายก็จะหมดความเชื่อถือซึ่งกันและกันที่สุดในที่สุด

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ผลของการศึกษาวิจัยมีประโยชน์แก่ผู้ที่มีแนวคิดจะเข้าสู่อำนาจทางการเมือง ในตำแหน่งที่กำหนดให้มีการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน โดยเฉพาะผู้ที่ไม่ได้มีพื้นฐานทางการเมืองที่เป็นการสืบทอดอำนาจทางการเมืองไปสู่ลูกหลาน หรือที่เรียกว่า “ตระกูลการเมือง” หรือเป็นชั้นชนนำทางการเมืองมาก่อน ซึ่งในงานวิจัยเล่มนี้มีข้อค้นพบที่เกี่ยวกับแนวทางในการเข้าสู่อำนาจทางการเมือง การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง กลยุทธ์ และปัญหาอุปสรรค ที่เกี่ยวข้องกับการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

3.1.2 ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอแนะว่า การเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในยุคปัจจุบันมีการแข่งขันกันสูงมาก ทั้งเป็นการแข่งขันในทางบวกเชิงสร้างสรรค์ และการแข่งขันในทางลบ ซึ่งปัจจุบันประชาชนได้รับการศึกษามากขึ้น เห็นความสำคัญและให้ความสนใจในเรื่องของการเมืองทุกระดับมากขึ้น อีกทั้งความเจริญก้าวหน้าในเทคโนโลยีทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ง่ายและรวดเร็ว ผู้ที่จะเข้าสู่อำนาจทางการเมืองต้องเป็นผู้ที่มีพื้นฐานส่วนตัว และพื้นฐานทางสังคมเป็นที่ยอมรับได้ตามวิถีปฏิบัติตนของคนในสังคม มีการวางรากฐานที่ดีทางการเมืองมาพอสมควร และเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม และอุดมการณ์ที่ดีต่อการเมือง

3.1.3 ผู้วิจัยขอเสนอแนะต่อผู้สมัครรับเลือกตั้งหน้าใหม่ หรือ ผู้ที่ไม่มีพื้นฐานของตระกูลทางการเมือง ว่า “เงิน” เป็นปัจจัยหลักในการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ซึ่งมีใช่เป็นการใช้เงินเพื่อซื้อคะแนนเสียงจากประชาชน หากแต่เป็นการใช้เพื่อการรณรงค์ในการหาเสียงเลือกตั้งในทุกรูปแบบ เพราะในกระบวนการเลือกตั้ง การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งถือเป็นส่วนสำคัญในการได้รับการเลือกตั้ง ดังนั้น เพื่อเป็นการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งและประชาสัมพันธ์ตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งให้ประชาชนในจังหวัดได้ทราบอย่างทั่วถึง และชัดเจน ผู้สมัครจึงต้องใช้งบประมาณในการดำเนินการจำนวนมาก

3.1.4 ผู้วิจัยขอเสนอแนะต่อผู้สมัครรับเลือกตั้งว่า ควรสร้างความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์กับบุคคล ประชาชนทั้งในด้านกว้างและด้านลึกอย่างทั่วถึง เพราะในสังคมไทยวัฒนธรรมการเป็นอยู่ในสังคม ยังคงผูกพันกับความสัมพันธ์ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน ดังนั้นความสัมพันธ์ในระบบอุปถัมภ์จึงมีความสำคัญต่อการเข้าสู่อำนาจทางการเมือง

3.1.5 ผู้วิจัยขอเสนอแนะต่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งว่า ควรมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเมืองในระดับท้องถิ่นและปัญหาของท้องถิ่นตนพอสมควร และใช้สิทธิเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยพิจารณาถึงผลงานที่ผู้สมัครทำมาในอดีตและภูมิหลังทางการเมืองประกอบการตัดสินใจ ไม่ควรเลือกผู้สมัครที่เหตุผลการเป็นผู้สืบทอดของตระกูลทางการเมืองเท่านั้น

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองของนายชาญ พวงเพชร ดังนั้นจึงควรศึกษาวิจัยในเชิงลึกเกี่ยวกับวิธีการสร้างรากฐานทางการเมืองของนายชาญ พวงเพชร ในระหว่างดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ที่ทำให้สามารถดำรงตำแหน่งติดต่อกันได้ถึง 3 สมัย

3.2.2 ผู้วิจัยขอเสนอแนะว่า หากมีการศึกษาวิจัยในลักษณะเดียวกันนี้ ควรมีประเด็นการศึกษาและสัมภาษณ์ข้อมูลของผู้ที่ศึกษาจากคู่แข่งทางการเมืองในการลงสมัครรับเลือกตั้งในครั้งนั้นมาประกอบการศึกษาวิจัยด้วย เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกและมีเนื้อหาครอบคลุมทำให้การศึกษาวิจัยมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

3.2.3 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดในจังหวัดต่างๆ ของไทยเพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่มีความเหมือน และความแตกต่าง รวมทั้งศึกษาเปรียบเทียบการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองของนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ ด้วย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรณีการ์ นาคอินทร์ (2556, 21 มกราคม) ประธานชมรมพัฒนาสตรี อบจ.ปทุมธานี สัมภาษณ์
โดย นางสาว จุฑามาศ โสมภีร์มย์ 9/99 หมู่ 4 ต.สามโคก อ.สามโคก จ.ปทุมธานี
- โกวิท พวงงาม (2552) *การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมิติใหม่ในอนาคต* สำนักพิมพ์วิญญูชน
จำกัด พิมพ์ครั้งที่ 7 กรุงเทพมหานคร
_____. (2549) “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับบริกรสาธารณะ” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชา
ประชาสังคมและชุมชนท้องถิ่น* หน่วยที่ 8 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
สาขาวิชารัฐศาสตร์
- โกวิท พวงงาม และอลงกรณ์ อรรคแสง (2542) *การเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรง*
กรุงเทพมหานคร วิญญูชน
- ชาญ พวงเพชร (2556, 30 มกราคม) นายกองจัดการบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี สัมภาษณ์โดย
นางสาว จุฑามาศ โสมภีร์มย์ สำนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี
อ. เมืองปทุมธานี จ. ปทุมธานี
- จุลพล หนิมพานิช และฐปนรรต พรหมอินทร์ (2552) “ความรู้ ทักษะ และเทคนิคทางการเมือง
สำหรับนักรัฐศาสตร์” ใน *เอกสารประกอบการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหัศจรรย์
รัฐศาสตร์* นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชารัฐศาสตร์
- ชูวงศ์ ฉายะบุตร (2539) *การปกครองท้องถิ่นไทย* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น
กรมการปกครอง
- เชาวนะ ไตรมาส (2542) *การเลือกตั้งแบบใหม่ ทำไมคนไทยต้องไปเลือกตั้ง*
กรุงเทพมหานคร สถาบันนโยบายการศึกษา
- ณัฐกร วิทิตานนท์ และธีรวัฒน์ ปาระมี (2549) *คำอธิบายกฎหมายเลือกตั้งท้องถิ่น*
กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์นิติธรรม
- เดชะ สิทธิสุทธิ (2541) “การสร้างฐานอำนาจทางการเมืองของกลุ่มการเมืองในการเมืองท้องถิ่น:
ศึกษาเฉพาะกรณีกลุ่ม “สันติธรรม” ในเขตเทศบาลเมืองนครปฐม” วิทยานิพนธ์
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- เดชา พวงงาม (2556, 25 มกราคม) รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี สัมภาษณ์โดย
นางสาว จุฑามาศ โสมภีร์มย์ สำนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี
อ. เมืองปทุมธานี จ. ปทุมธานี

- ดวงทิพย์ วรพันธุ์, ชุติพร เกษโกวิท และวรวรรณีย์ ตำราญเวทย์ (2536) “รายงานการวิจัยเรื่อง พรรคการเมืองและพฤติกรรมการสื่อสารระหว่างพรรคการเมืองที่หาเสียงเลือกตั้งทั่วไป 2535” คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- เทพนม เมืองแมน และสวิง สุวรรณ (2540) *พฤติกรรมองค์กร* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- ทวี สุรฤทธิกุล (2550) “ประเทศไทยกับการเมืองระหว่างประเทศจากรัชกาลที่ 5 จนถึงปัจจุบัน” ใน *รุ่งพงษ์ ชัยนาม รุปนรรต พรหมอินทร์ รสลิน ศิริยะพันธุ์ และเสนีย์ คำสุข บรรณาธิการ 25 ปี รัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชารัฐศาสตร์*
- ทองใบ ใจมั่น (2556, 18 มกราคม) รองประธานชมรมพัฒนาสตรี อบจ.ปทุมธานี สัมภาษณ์โดย นางสาว จุฑามาศ โสมภิมย์ 21/3 หมู่ 11 ต.คูบางหลวง อ.ลาดหลุมแก้ว จ.ปทุมธานี
- ทองอินทร์ วงศ์โสธร (2544) *หลักและระบบบริหาร* พิมพ์ครั้งที่ 15 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ทศพล เกียรติศรีศิริ (2554) “การเข้าสู่ตำแหน่งนายกเทศมนตรีนครพิบูลย์โลกของ นางเปรมฤดี ชามพูนท” *วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช*
- ชนัน อนุমানราชชน และภุทชงค์ กุณฑลบุตร (2543) *ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้อำนาจทางการเมืองกับความหมายของการเลือกตั้ง : กรณีศึกษาเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ เชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*
- ธงชัย สันติวงษ์ และชัยศ สันติวงษ์ (2539) *องค์การและการจัดการ* กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- ธนส์วี เจริญเมือง (2545) *100 ปี การปกครองท้องถิ่นไทย พ.ศ. 2540* พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร
- ธโสธร ผู้ทองคำ (2541) “กระบวนการการเลือกตั้ง” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาสถาบันและกระบวนการทางการเมืองไทย* หน่วยที่ 8 หน้า 534-542 นนทบุรี สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- นาวิน สมฤทธิ์ (2553) “อิทธิพลทางการเมืองที่มีต่อการปฏิบัติงานของข้าราชการ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา จังหวัดพะเยา” *ภาคินพนธ์ รัฐประศาสนศาสตร์ มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย*
- นิคม สุวรรณรุ่งเรือง (2531) “ชนชั้นนำและโครงสร้างอำนาจของชุมชนชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้” *วิทยานิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*

- นิรัตน์ พงษ์สิทธิถาวร (2539) “บทบาททางการเมืองของจอมพล ป.พิบูลสงครามกับความคิด
ทางการเมืองของมาคิโอเวลลี” วิทยานิพนธ์ ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการ
ปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- นิธิ เอียวศรีวงศ์ (2541) *เด็กฝากกับสังคมพึ่งพา* กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์ผู้จัดการ
- นลินี ดันฐวนิช (2525) “การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอำนาจในชนบทไทย” วิทยานิพนธ์
มหาบัณฑิต คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- นพพงษ์ บุญจิตราดุล (2534) *หลักการบริหารการศึกษา* กรุงเทพฯ บริษัทการพิมพ์
- เบญจมาภรณ์ ดันหยง (2552) “แนวคิดและบทบาททางการเมืองของ พันเอก สมคิด ศรีสังคม”
วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ประทาน คงฤทธิศึกษากร (2524) *การปกครองเมืองพัทธา* กรุงเทพฯ สหายบล็อกและการพิมพ์
ประสานและพัฒนากิจการศึกษาท้องถิ่น, สำนัก (2549) *มาตรฐานหน่วยงานการศึกษาของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนแผนและงบประมาณทางการศึกษาท้องถิ่น
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น*
- ประหยัด หงษ์ทองคำ (2548) “การเลือกตั้งกับระบอบประชาธิปไตย” ใน *เอกสารการสอนชุด
วิชาการเมืองการปกครอง* นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชา
รัฐศาสตร์
- ปธาน สุวรรณมงคล และเสนีย์ คำสุข (2552) “วิทยาการทางรัฐศาสตร์ และการเมืองร่วมสมัย”ใน
เอกสารประกอบการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิตรัฐศาสตร์ นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชารัฐศาสตร์
- พิมพ์ประวี ทองประสงค์ (2556, 15 มกราคม) เจ้าของร้านอาหารครัวท้ายเกาะ/ประชาสัมพันธ์ชมรม
พัฒนาสตรี อบจ.ปทุมธานี สัมภาษณ์โดย นางสาว จุฑามาศ โสมภิรมย์ ร้านอาหารครัว
ท้ายเกาะ 35/5 หมู่ 3 ต.ท้ายเกาะ อ.สามโคก จ.ปทุมธานี
- พิมลจรรย์ นามวัฒน์ (2546) “การเลือกตั้ง” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาสถาบันและกระบวนการ
ทางการเมืองไทย* หน่วยที่ 12 หน้า 726 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
สาขาวิชารัฐศาสตร์
- พัฒนชัย สีนอเพี้ย (2552) “ฐานอำนาจทางการเมืองในจังหวัดอ่างทองของนายสมศักดิ์
ปริศนานันท์กุล” การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- พรชัย เทพปัญญา (2549) *นักการเมืองถิ่นจังหวัดปทุมธานี* สถาบันพระปกเกล้า นนทบุรี จัดพิมพ์
โดยสถาบันพระปกเกล้า

- พรนค์พิเชฐ แห่งหน (2551) “กระบวนการหาเสียงของนักการเมืองท้องถิ่น” วิทยานิพนธ์ปริญญา
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- พระครูวิมลกิจจานุกูล (2556, 20 มกราคม) เจ้าอาวาสวัดป่าจี้ อ.สามโคก จ.ปทุมธานี สัมภาษณ์
โดย นางสาว จุฑามาศ โสมภิมรย์ วัดป่าจี้ อ.สามโคก จ.ปทุมธานี
- เพียงกมล มานะรัตน์ (2547) “การเมืองเรื่องการเลือกตั้ง: ศึกษากรณีการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง
นายกเทศมนตรีของเทศบาลนครเชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2547” วิทยานิพนธ์ปริญญา
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง ภาควิชาการปกครอง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- เพิ่มพงษ์ เขาวลิต และศรีสมภพจิตรภิมรย์ศรี (2531) “หาคะแนนอย่างไรให้ได้เป็น ส.ส.”
กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์นิติธรรม
- ไพฑูรย์ บุญวัฒน์ (2538) ระบบการเลือกตั้งที่ลดการซื้อเสียงและให้โอกาสคนดีสมัครรับเลือกตั้ง
เพื่อทดแทนระบบการเลือกตั้งที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน กรุงเทพมหานคร สำนักงานกองทุน
สนับสนุนการวิจัย
- ไพโรจน์ เข้มกลัด (2548) “ศักยภาพในการดำรงบทบาททางการเมืองของตระกูลอังกินันท์ใน
จังหวัดเพชรบุรี” วิทยานิพนธ์ ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546) กรุงเทพมหานคร นามมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์
- ภาณุวัตร วิริยะจรรยา (2552) “การศึกษาเปรียบเทียบบทบาทชนชั้นนำไทยในการจัดทำ
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปีพุทธศักราช 2540 และ 2550”
วิทยานิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- มรุต วันทนากร (2548) “ผลกระทบและความเปลี่ยนแปลงของเทศบาลไทย ภายหลังกการเลือกตั้ง
นายกเทศมนตรีโดยตรงในประเทศไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ยุพา ชัดสี (2551) “ผลกระทบทางการเมืองของการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภา
ท้องถิ่นโดยตรง : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอไชโย จังหวัด
อ่างทอง” วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

- ยอด ภูเฉลิมตระกูล (2556, 22 มกราคม) นายองค์การบริหารส่วนตำบลคลองควาย อ.สามโคก
สัมภาษณ์โดย นางสาว จุฑามาศ โสมภีร์มย์ 76/1 ต.คลองควาย อ.สามโคก
จ.ปทุมธานี
- รังสิต ไยbung (2556, 24 มกราคม) สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี เขต 1 สัมภาษณ์
โดย นางสาว จุฑามาศ โสมภีร์มย์ สำนักงานเทศบาลตำบลบ้านใหม่ อ.เมืองปทุมธานี
จ.ปทุมธานี
- ละเอียด พวงเพ็ชร (2556, 20 มกราคม) พี่สาวนายชาญ พวงเพ็ชร นายองค์การบริหารส่วนจังหวัด
ปทุมธานี สัมภาษณ์โดย นางสาว จุฑามาศ โสมภีร์มย์ 69/3 หมู่ 3 ต.บ้านจิว
อ.สามโคก จ.ปทุมธานี
- ลิขิต ชีรเวทิน (2542) *ระบบอุปถัมภ์และการเมืองไทย* กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- เลิศ ไชยณรงค์ (2536) “พฤติกรรมผู้นำองค์กร ศึกษาเฉพาะกรณีภาวะผู้นำของผู้อำนวยการ
สำนักงานประปาเขต การประปาส่วนภูมิภาค” วิทยานิพนธ์ปริญญา
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ลัดดา รักษาชาติ (2545) “ภาวะผู้นำข้าราชการสตรี : ศึกษาเฉพาะกรณี สำนักงานปลัดกระทรวง
มหาดไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ฤกษ์ชัย พูลสวัสดิ์ (2552) “การสร้างฐานอำนาจทางการเมืองของกลุ่มธุรกิจในการเมืองระดับ
ท้องถิ่นของไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีกลุ่มการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลกะรน
จังหวัดภูเก็ต” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น (2547) *เวทีท้องถิ่น การเลือกตั้งนายก อบจ.ทางตรง: นัยต่อ
อนาคตท้องถิ่นไทย* เอกสารวิชาการลำดับที่ 9 สถาบันพระปกเกล้า นนทบุรี
จรัลสันติทวงษ์การพิมพ์ จำกัด
- วิทยา แม้นทอง (2556, 18 มกราคม) นายองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านจิว อ.สามโคก
สัมภาษณ์โดย นางสาว จุฑามาศ โสมภีร์มย์ สำนักงาน อบต. บ้านจิว อ.สามโคก
จ.ปทุมธานี
- วิรัช ต้นยาง (2556, 14 มกราคม) กำนันตำบลบ้านจิว อ.สามโคก สัมภาษณ์โดย นางสาว
จุฑามาศ โสมภีร์มย์ 74 หมู่ 1 ต.บ้านปทุม อ.สามโคก จ.ปทุมธานี
- วิวัฒน์ เอี่ยมไพรวัน. (2548) “อำนาจทางการเมืองกับรัฐธรรมนูญ” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการเมือง
การปกครอง* นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชารัฐศาสตร์

- วิลาสินี จินตลิขิตดี (2546) “บทบาททางการเมืองของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช” วิทยานิพนธ์ ปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) สาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- วิสุทธิ์ ธรรมวิริยะวงศ์ (2524) “ชนชั้นนำธุรกิจกับการเมืองไทย” สารนิพนธ์
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- วิสุทธิ์ โปธิแทน (2538) *อะไรนะ.....ประชาธิปไตย?* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- วีระชัย ภู่งึงใจ (2535) “พฤติกรรมทางการเมืองของพลเอกพระยาพลพลพยุหเสนา”
วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- วัชรวิทย์ ไชยสาร (2541) *ระบบการเลือกตั้งกับการเลือกตั้งยุคใหม่* กรุงเทพมหานคร สำนักงาน
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
- วันชัย จำปาเกิดทรัพย์ (2551) “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเข้าสู่การเมืองท้องถิ่นของนายกและ
สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษา อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก”
วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- วันวิสาข์ คำชำนาญ (2545) “บทบาทของรัฐมนตรีหญิง ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย”
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ศิริพร พงศ์ศรีโรจน์ (2540) *องค์การและการจัดการ* พิมพ์ครั้งที่ 7 กรุงเทพฯ เทคนิค 19
- ศศิพร สิทธิพันธุ์ (2539) “เงื่อนไขการเข้าสู่บทบาททางการเมืองของสตรี และการยอมรับ ส.ส. หญิง”
วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ศุภรัตน์ เลิศพาณิชย์กุล (2538) ความสัมพันธ์ของคนในสังคม: *พื้นฐานของสังคมและ
วัฒนธรรมการเมืองไทย* นนทบุรี สำนักพิมพ์สุโขทัย
- สุดาพร พัดแสง (2548) “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ.
2548: ศึกษากรณีเขตเลือกตั้งที่ 2 จังหวัดเพชรบุรี” วิทยานิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สุพจน์ บุญวิเศษ (2549) *หลักรัฐศาสตร์* กรุงเทพมหานคร เอ็ม.ที.เพรส
- เสนาะ ดิยาวัว (2534) *การบริหารงานบุคคล* กรุงเทพฯ ไทยวัฒนาพานิช
- สัมฤทธิ์ เพชรสังคุณ (2535) “การศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตาม
โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ
ประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 9” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- สนิท สัมครการ (2533) *ความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัว เครือญาติ และระบบอุปถัมภ์สังคมไทย*
 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สมบัติ ชำรงชัยวงศ์ (2538) “การเมือง: แนวความคิดและการพัฒนา” ใน *เอกสารตำราประกอบ*
เรียนวิชา ระบบสังคมไทยและการเมืองไทย รัฐประศาสนศาสตร์
 สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ กรุงเทพมหานคร
- สมเกตู แก้วเก่ง (2556, 21 มกราคม) นายกองจัดการบริหารส่วนตำบลบางกระบือ อ.ลาดหลุมแก้ว
 สัมภาษณ์โดย นางสาว จุฑามาศ โสมภีร์มย์ สำนักงาน อบต.บางกระบือ อ.สามโคก
 จ.ปทุมธานี
- สงว สีเขียว (2556, 28 มกราคม) สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี เขต 3 สัมภาษณ์
 โดย นางสาว จุฑามาศ โสมภีร์มย์ 252/3 ตำบลสามโคก อ.สามโคกจ.ปทุมธานี
- อรุณ นิลประดับ (2556, 30 มกราคม) ที่ปรึกษานายกองจัดการบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี สัมภาษณ์
 โดย นางสาว จุฑามาศ โสมภีร์มย์ สำนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี
 อ. เมืองปทุมธานี จ. ปทุมธานี
- อรุณ รักธรรม (2553) “พฤติกรรมการเมืองในองค์กร” คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบัน
 บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- อุดม ทุมโฆสิต (2547) “การปกครองท้องถิ่นสมัยใหม่: บทเรียนจากประเทศที่พัฒนาแล้ว” ใน
เอกสารการสอนหลักสูตรการปกครองท้องถิ่น คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ บริษัท แซท โฟร์ พรินต์ติ้ง จำกัด กรุงเทพมหานคร
- อุดม แสงน้ำ (2556, 18 มกราคม) คณะกรรมการ กทจ.อบจ.ปทุมธานี สัมภาษณ์โดย นางสาว
 จุฑามาศ โสมภีร์มย์ 4 หมู่ 3 ต.บ้านจิว อ.สามโคก จ.ปทุมธานีสงว
- อุทัย หิรัญโต (2523) *การปกครองท้องถิ่น กรุงเทพฯ* สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์
- เอกชัย พิมลศรี (2536) “พฤติกรรมทางการเมืองของ นายปรีดา พนมยงค์” วิทยานิพนธ์ปริญญา
 มหามัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- เอกวิทย์ ณ ถลาง (2540) *ภูมิปัญญาชาวบ้านสี่ภูมิภาค วิถีชีวิตและกระบวนการเรียนรู้ของ*
ชาวบ้านไทยโครงการกิติเมธี สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- เอกวิทย์ มณีธร (2552) “รัฐศาสตร์” กรุงเทพมหานคร ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็ม.ที.เพรส.
- อดิพรรณ ทองจรัส (2553) “พฤติกรรมของผู้สนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้ง: ศึกษากรณีการ
 เลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. 2550 ในเขตเลือกตั้งที่ 2 จังหวัดนครราชสีมา” วิทยานิพนธ์
 รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อภิชาติ หาลำเจียก (2543) “กลยุทธ์การหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ปี 2543 : ศึกษานโยบายของผู้สมัคร นายสมัคร สุนทรเวช” ภาคนิพนธ์รัฐศาสตร

มหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

อมรา พงศาพิชญ์ และปรีชา คุวินทร์พันธุ์ (2539) *ระบบอุปถัมภ์* กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี (2556) *ประวัติความเป็นมา* ค้นคืนวันที่ 25 มีนาคม 2556 จาก

<http://www.pathumpao.go.th/ประวัติ-อบจ-ปทุมธานี/ประวัติ-อบจ.html>

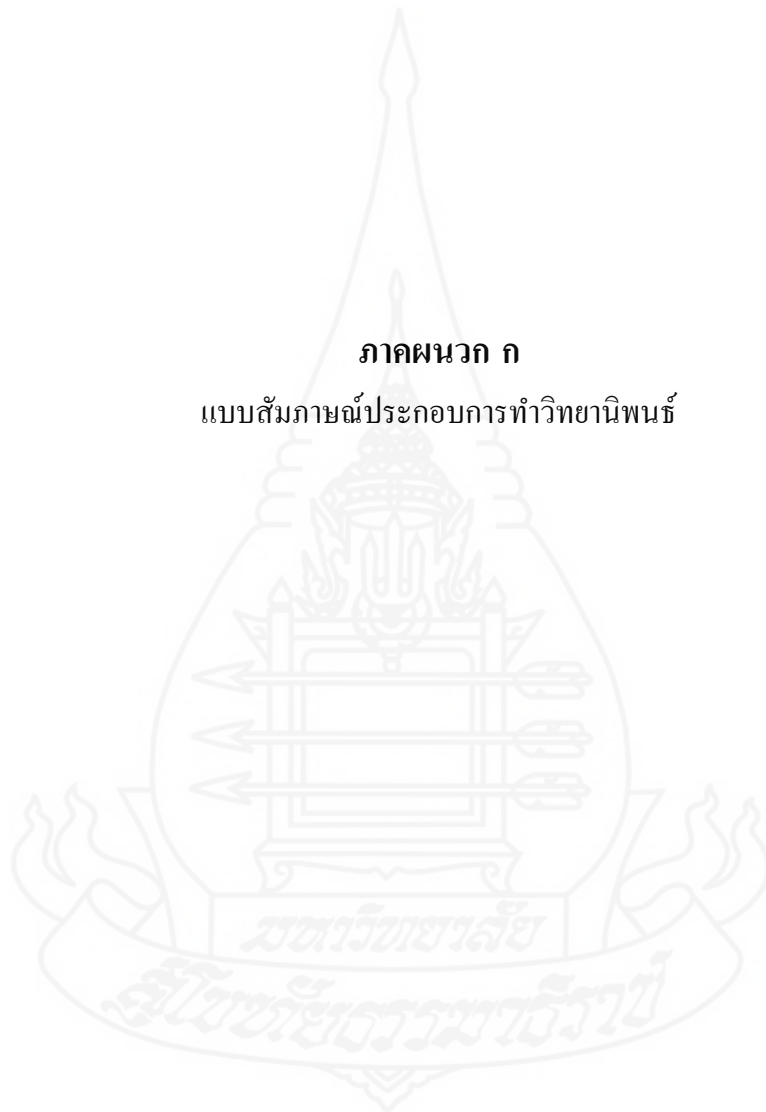

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัย

สกลนครราชภัฏ

ภาคผนวก ก
แบบสัมภาษณ์ประกอบการทำวิทยานิพนธ์

แบบสัมภาษณ์ประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรื่อง การเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด
ปทุมธานี ของนายชาญ พวงเพ็ชร์

คำชี้แจง

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีของนายชาญ พวงเพ็ชร์ เมื่อ พ.ศ. 2547 โปรดตอบคำถามตามความเป็นจริงหรือตามความคิดเห็นของท่าน โดยคำตอบและข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์จะถือเป็นความลับที่สุด ผู้วิจัยจะนำคำตอบหรือความคิดเห็นของท่านมาประมวลและวิเคราะห์เพื่อการวิจัยในภาพรวมเท่านั้น

2. การวิจัยครั้งนี้เป็นไปเพื่อการศึกษาตามหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์ แขนงวิชาการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ซึ่งจะสำเร็จได้ด้วยดีหากได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีในการให้ข้อมูลจากท่าน และขอขอบคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

3. แบบสัมภาษณ์การวิจัยนี้มีทั้งหมด 4 ตอน คือ

3.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

3.2 การสัมภาษณ์ถึงการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีของนายชาญ พวงเพ็ชร์

3.3 การสัมภาษณ์ถึงปัญหาและอุปสรรคในการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีของนายชาญ พวงเพ็ชร์

3.4 การสัมภาษณ์ถึงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีของนายชาญ พวงเพ็ชร์

4. แบบสัมภาษณ์จะมี 2 ชุด ชุดที่ 1 สำหรับสัมภาษณ์ นายชาญ พวงเพ็ชร์ และชุดที่ 2 สำหรับสัมภาษณ์กลุ่มผู้ใกล้ชิด นายชาญ พวงเพ็ชร์ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

สัมภาษณ์วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....ครั้งที่.....

สถานที่สัมภาษณ์.....เวลา.....

ผู้สัมภาษณ์.....ผู้ให้สัมภาษณ์.....

แบบสัมภาษณ์ ชุดที่ 1 (นายชาญ พวงเพ็ชร์)

เรื่อง การเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปทุมธานี ของนายชาญ พวงเพ็ชร์

ประเด็นในการสัมภาษณ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ชื่อ-สกุล.....เพศ.....อายุ.....เชื้อชาติ.....
ศาสนา.....ภูมิลำเนา.....การศึกษาสูงสุด.....
ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง.....วาระที่.....ชื่อองค์กร.....

ตอนที่ 2 การเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีของ นายชาญ พวงเพ็ชร์

ท่านคิดว่าสิ่งเหล่านี้มีผลต่อการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี อย่างไร

2.1 ช่วงก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

พ.ศ. 2547

2.1.1 แนวความคิดทางการเมืองและแรงจูงใจสำคัญของท่านคือ.....

.....

2.1.2 การเตรียมความพร้อม(เงินทุน/การวางแผน/ผู้ช่วยเหลือ).....

.....

2.1.3 ผู้สนับสนุนทางการเมือง.....

.....

2.2 ช่วงการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี พ.ศ.

2547

2.2.1 นโยบายในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง.....

.....

2.2.2 วิธีการในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

- ตามกฎหมายกำหนด.....

.....

- อื่นๆ (ที่ไม่เป็นตามกฎหมายกำหนด).....

.....

2.2.3 กลยุทธ์ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง.....

.....

2.2.4 การจัดตั้งกลุ่ม การประสานความร่วมมือของผู้สนับสนุนในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง.....

.....

2.2.5 งบประมาณที่ใช้ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง.....

.....

2.3 ช่วงหลังจากได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี พ.ศ.

2547

2.3.1 ท่านถูกร้องเรียนจากคู่แข่งทางการเมืองเกี่ยวกับการทำผิดกฎหมายการเลือกตั้งหรือไม่ อย่างไร.....

2.3.2 ท่านได้ให้การตอบแทนต่อผู้สนับสนุนหรือผู้ช่วยเหลือทางการเมืองหลังจากเข้ารับตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีหรือไม่ อย่างไร

.....

2.3.3 ท่านได้ดำเนินงานตามนโยบายที่ได้รณรงค์หาเสียงไว้หรือไม่ อย่างไร

.....

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหาร

ส่วนจังหวัดปทุมธานีของนายชาญ พวงเพ็ชร์

ท่านคิดว่าอะไรเป็นปัญหาและอุปสรรคในการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี พ.ศ. 2547

3.1 ช่วงก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้ง.....

.....

3.2 ช่วงการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง.....

.....

3.3 ช่วงหลังการได้รับเลือกตั้ง.....

.....

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วน

จังหวัดปทุมธานีของนายชาญ พวงเพ็ชร์

ท่านคิดว่าข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ในแต่ละช่วงคือ

4.1 ช่วงก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้ง.....

.....

4.2 ช่วงการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง.....

.....

4.3 ช่วงหลังการได้รับเลือกตั้ง.....

.....

*****

แบบสัมภาษณ์ ชุดที่ 2 (ผู้ใกล้ชิดของนายชาญ พวงเพ็ชร์)

เรื่อง การเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปทุมธานี ของนายชาญ พวงเพ็ชร์

ประเด็นในการสัมภาษณ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ชื่อ-สกุล.....เพศ.....อายุ.....เชื้อชาติ.....
ศาสนา.....ภูมิลำเนา.....การศึกษาสูงสุด.....
ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง.....วาระที่.....ชื่อองค์กร.....

ตอนที่ 2 การเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีของ
นายชาญ พวงเพ็ชร์

ท่านคิดว่าสิ่งใดที่มีผลต่อการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดปทุมธานี ของนายชาญ พวงเพ็ชร์ อย่างไร

2.1 ช่วงก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี
พ.ศ. 2547

2.1.1 บทบาททางการเมือง.....

.....

2.1.2 การทำกิจกรรมทางเคลื่อนไหวทางสังคม.....

.....

2.1.3 ผู้สนับสนุนทางการเมือง/หัวคะแนน.....

.....

2.1.4 บุคลิกภาพ ความรู้ความสามารถ อุดมการณ์.....

.....

2.3 ช่วงการลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี พ.ศ.

2547

2.2.1 นโยบายในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง.....

.....

2.2.2 วิธีการในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

- ตามกฎหมายกำหนด.....

.....

- อื่นๆ (ที่ไม่เป็นตามกฎหมายกำหนด).....

.....

2.2.3 กลยุทธ์ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง.....

.....

2.2.4 การแสวงหา และรวบรวมผู้สนับสนุน/หัวคะแนน ในการรณรงค์หาเสียง
เลือกตั้ง.....

.....

2.2.5 การวางแผนให้ผู้สนับสนุน/หัวคะแนน ช่วยเหลือในการรณรงค์หาเสียง
เลือกตั้ง.....

.....

2.2.6 รูปแบบการใช้เงินทุนในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง.....

.....

2.3 ช่วงหลังการได้รับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี พ.ศ. 2547

2.3.1 การนำนโยบายที่รณรงค์หาเสียงเลือกตั้งมาปฏิบัติ.....

.....

2.3.2 การทำกิจกรรม/บทบาททางการเมือง และสังคม.....

.....

2.3.3 การช่วยเหลือ/อุปถัมภ์กลุ่มผู้สนับสนุนทางการเมือง/หัวคะแนน.....

2.3.4 ท่านเองได้มีส่วนช่วยเหลือและสนับสนุนการหาเสียงเลือกตั้งของนายชาญ พวงเพ็ชร์ หรือไม่ อย่างไร.....

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดปทุมธานีของนายชาญ พวงเพ็ชร์

ท่านคิดว่าปัญหาและอุปสรรคในการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดปทุมธานี ของนายชาญ พวงเพ็ชร์ ในปี พ.ศ. 2547 คืออะไร

3.1 ช่วงก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้ง.....

3.2 ช่วงการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง.....

3.3 ช่วงหลังการ ได้รับเลือกตั้ง.....

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วน จังหวัดปทุมธานีของนายชาญ พวงเพ็ชร์

ท่านคิดว่าข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในตำแหน่งนายกองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดปทุมธานี คืออะไร

4.1 ช่วงก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้ง.....

4.2 ช่วงการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง.....

4.3 ช่วงหลังการ ได้รับเลือกตั้ง.....

ภาคผนวก ข

ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.เสน่ห์ จุ้ยโต ค.ศ.(อุดมศึกษา) อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. ดร.ณัฐพล ชุมวรฐายี กศ.ศ. (การบริหารการศึกษา) อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
3. นางยุวดี บำรุงบุตร ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

- 1 นายชาญ พวงเพ็ชร์ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี
2. กลุ่มผู้ใกล้ชิดของนายชาญ พวงเพ็ชร์ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี
  - 2.1 กลุ่มเครือญาติของนายชาญ พวงเพ็ชร์
    - 1) นายอุดม แสงน้ำ คณะกรรมการ กทจ.อบจ.ปทุมธานี
    - 2) พระครูวิมลกิจจานุกูล เจ้าอาวาสวัดป่าจิว อ.สามโคก จ.ปทุมธานี
    - 3) นางละเอียด พวงเพ็ชร์ พี่สาวนายชาญ พวงเพ็ชร์
  - 2.2 กลุ่มนักการเมืองผู้ใกล้ชิด
    - 1) นายรังสิต ไยยง สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี เขต 1
    - 2) นายสวาง สีเขียว สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี เขต 3
    - 3) นายวิทยา แม้นทอง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านจิว อ.สามโคก
    - 4) นายยอด ภูเฉลิมตระกูล นายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองควาย อ.สามโคก
    - 5) นายสมเทศ แก้วถ่าง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางกระบือ อ.ลาดหลุมแก้ว
    - 6) นายวิรัช ตันยาง กำนันตำบลบ้านจิว อ.สามโคก
  - 2.3 กลุ่มผู้ช่วยเหลือในการหาเสียง (ภาคประชาชน)
    - 1) นางสาวกรรณิการ์ นาคอินทร์ ประธานชมรมพัฒนาสตรี อบจ.ปทุมธานี
    - 2) นางทองใบ ใจมั่น รองประธานชมรมพัฒนาสตรี อบจ.ปทุมธานี
    - 3) นายอรุณ นิลประดับ ที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี
    - 4) นายเดชา พวงงาม รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี
    - 5) นางพิมพ์ประวี ทองประสงค์ เจ้าของร้านอาหารครัวท้ายเกาะ/
ประชาสัมพันธ์ชมรมพัฒนาสตรี อบจ.ปทุมธานี

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวจุฑามาศ โสมภิรมย์
วัน เดือน ปีเกิด	31 กรกฎาคม 2524
สถานที่เกิด	อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์
ประวัติการศึกษา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร พ.ศ. 2553
สถานที่ทำงาน	องค์การบริหารส่วนตำบลคลองกระจิง อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์
ตำแหน่ง	นักบริหารงานการศึกษา

